

**TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI VE DERS KİTAPLARINDA (5, 6, 7,
8. SINIF) TEMEL DİL BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE
YÖNELİK BİR DURUM ÇALIŞMASI**

Sinan Yeniay

DOKTORA TEZİ

**TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ, 2025

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Sinan

Soyadı : Yeniay

Bölümü : Türkçe Eğitimi

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Türkçe Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında (5, 6, 7, 8. Sınıf) Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Durum Çalışması

İngilizce Adı : A Case Study on the Evaluation of Basic Language Skills in Turkish Curriculum and Coursebooks (5, 6, 7, 8. Grades)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Sinan Yeniay

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Sinan Yeniay tarafından hazırlanan “Türkçe Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında (5,6,7,8. Sınıf) Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Durum Çalışması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Fatma Açık

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Prof. Dr. İhsan Kalenderoğlu

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye: Prof. Dr. Ömer Özkan

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye: Doç. Dr. Halil Erdem Çocuk

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi)

Üye: Doç. Dr. Osman Özdemir

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 01/07/2025

Bu tezin Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Osman Çimen

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Güzel ülkemın tüm öğrencilerine

TEŞEKKÜR

Doktora çalışmam boyunca bana her konuda destek olan, kişiliği ve duruşu ile her zaman örnek aldığım ve öğrencisi olmaktan onur duyduğum değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Fatma AÇIK’a teşekkür ederim.

Tez çalışmam boyunca tez izleme komitemde yer alan ve bana akademik olarak yol gösteren değerli hocalarım Sayın Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU ve Sayın Doç. Dr. Osman ÖZDEMİR’e teşekkür ederim. Tez jürimde bulunarak değerli katkılarını sunan hocalarım Sayın Prof. Dr. Ömer ÖZKAN ve Sayın Doç. Dr. Halil Erdem ÇOCUK’a teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca üzerimde emeği olan tüm hocalarıma ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Bana hayatım boyunca destek olan anneme, babama, kardeşlerime ve her zaman olduğu gibi tez çalışmam boyunca da desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve bana destek olan değerli çok sevdiğim eşime ve oğluma teşekkür ederim.

Sinan Yeniay

**TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI VE DERS KİTAPLARINDA (5, 6, 7,
8. SINIF) TEMEL DİL BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE
YÖNELİK BİR DURUM ÇALIŞMASI**

(Doktora Tezi)

Sinan Yeniay

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2025

ÖZ

Dil eğitiminin temel amacı bireylerde okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmektir. Anne karınıda dinleme becerisi ile başlayan dil becerileri birey doğduktan sonra konuşma ile devam eder. Kişi, okula başladığında ise okuma ve yazma becerileri ile tanışır. Kişinin tüm yaşamını etkileyecek olan dil becerilerinin eğitimi çok dikkatli ve özenli bir şekilde yapılmalıdır. Bireyde alt düzey düşünme becerilerinin yanında üst düzey düşünme becerilerini geliştirmelidir. Eğitimin planlı ve programlı olarak yürütüldüğü okullarda, bireyler, temel dil becerilerini üst düzey düşünme becerilerini de kapsayacak şekilde geliştirmelidir. Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretim programı ve bu programa bağlı olarak oluşturulan ders kitaplarındaki okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin değerlendirilmesiyle ilgili durumu belirlemektedir. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ve ortaokul kademesinde okutulan Türkçe ders kitaplarındaki okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinliklerinin ya da sorularının tamamı yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmiş ve sınıflandırılmıştır. Çalışmada yöntem nitel araştırma

yönteminin temel nitel analiz deseni olarak belirlenmiştir. Araştırma için toplanacak veriler doküman inceleme yoluyla toplanmıştır. İçerik analizi ise tümdengelimci analiz tekniğiyle yapılmıştır. Çalışmanın veri toplama araçları Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ve tüm ülkede uygulanan 2019 Türkçe  ğretim Programı, 2024 Türkçe  ğretim Programı ve 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları olmuştur. Çalışmanın sonunda ders kitaplarındaki okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinlikleri incelenmiştir. İncelemenin sonunda kitaplardaki hatırlama, anlama, uygulama gibi alt düzey düşünme becerilerini kapsayan soruların ve etkinliklerin fazla olduğu görülmüştür. Analiz etme, değerlendirme ve yaratma gibi üst düzey düşünme becerilerini kapsayan soruların ve etkinliklerin oldukça az olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde Türkçe ders kitaplarında hem alt düzey öğrenme becerilerinin hem de üst düzey öğrenme becerilerinin yer aldığı okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarına yönelik soru  nerileri geliştirilmiştir. Üst düzey öğrenme becerilerinin daha da öneminin arttığı günümüzde ders kitaplarında daha fazla üst düzey öğrenme alanlarına ait soruların yer alması gerektiği ortaya konmuştur. Ders kitabı hazırlanırken özellikle ders kitabındaki soru ve etkinliklerin nasıl hazırlanılması gerektiği, soru ve etkinlikleri hazırlayanların hangi niteliklere sahip olması gerektiği, araştırmacılara önerilen çalışmalar hakkında öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Türkçe  ğretim programı, Türkçe ders kitapları, Temel dil becerileri

Sayfa Adedi : xvi + 281

Danışman : Prof. Dr. Fatma A ık

**A CASE STUDY ON THE EVALUATION OF BASIC LANGUAGE
SKILLS IN TURKISH CURRICULUM AND COURSEBOOKS (5, 6,
7, 8. GRADES)**

(Ph. D Thesis)

Sinan Yeniay

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

July 2025

ABSTRACT

The main aim of language education is to develop individuals' reading, listening, speaking and writing skills. Language skills start with listening skills in the womb and continue with speaking after the individual is born. When a person begins school, they are introduced to reading and writing skills. The education of language skills, which will affect the person's whole life, should be done carefully and attentively. In addition to lower-level thinking skills, the individual should develop higher-level thinking skills. In schools where education is planned and programmed, individuals should build their basic language skills in a way that includes high-level thinking skills. This study aims to determine the situation regarding evaluating reading, listening, speaking and writing skills in the Turkish curriculum and the coursebooks created based on this curriculum. In this context, all the reading, listening, speaking and writing activities or questions in the Turkish textbooks determined by the Ministry of National Education and taught at the secondary school level were examined and classified according to the renewed Bloom's taxonomy. The method in the study was

determined as the basic qualitative analysis design of the qualitative research method. The data to be collected for the research were collected through document analysis. Content analysis was conducted using a deductive analysis technique. The data collection tools of the study were the 2019 Turkish Teaching Program, the 2024 Turkish Teaching Program, and the 5th, 6th, 7th and 8th grade Turkish textbooks determined by the Ministry of National Education and implemented throughout the country. At the end of the study, reading, listening, speaking, and writing activities in the textbooks were analysed. At the end of the examination, it was seen that the questions and activities in the textbooks covering lower-level thinking skills, such as remembering, understanding, and applying, were high. Questions and activities involving higher-level thinking skills, such as analysing, evaluating and creating, were relatively low. For this reason, question suggestions were developed for reading, listening, speaking and writing learning areas in Turkish textbooks at the 5th, 6th, 7th and 8th grade levels, including lower- and higher-level learning skills. In today's world, where higher-level learning skills are becoming more important, it has been revealed that more questions from higher-level learning areas should be included in the textbooks. While preparing the textbook, especially how the questions and activities should be prepared, what qualifications the preparers should have, and suggestions about the studies recommended for researchers have been developed.

Key Words : Turkish course curriculum, Turkish coursebooks, Basic language skills

Page Number : xvi + 281

Supervisor : Prof. Dr. Fatma Açık

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ	xiv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi	6
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6. Tanımlar	7
BÖLÜM II.....	8
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELLERİ	8

2.1. Dil ve Düşünce İlişkisi	8
2.2. Türkçe Dersi ve Düşünme Becerisi	9
2.3. Türkçe Ders Kitapları ve Düşünme Becerisi	10
2.4. Ölçme ve Değerlendirme	11
2.5. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi	14
2.6. Öğretim Programı	17
BÖLÜM III	19
YÖNTEM	19
3.1. Araştırmanın Modeli	19
3.2. Problem Cümlesi	20
3.3. Alt Problem Cümleleri	20
3.4. Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları	21
3.5. Veri Analizi	21
3.6. Geçerlik ve Güvenirlik	22
BÖLÜM IV	24
BULGULAR	24
4.1. Türkçe Öğretim Programı'nda (2019) Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bulgular	24
4.2. Türkçe Öğretim Programı'nda (2024) Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bulgular	25
4.3. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	26
4.4. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	49
4.5. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	57
4.6. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	66
4.7. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	80
4.8. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	112
4.9. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	121

4.10. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	128
4.11. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	136
4.12. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	167
4.13. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	174
4.14. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	181
4.15. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	190
4.16. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	217
4.17. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	225
4.18. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi.....	233
4. 19. 5. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları	243
4. 20. 6. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları	248
4. 21. 7. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları	251
4. 22. 8. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları	254
BÖLÜM V	258
SONUÇ VE TARTIŞMA	258
5.1. 2019 Türkçe Öğretim Programı'nda Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesi Nasıl Yapılmaktadır? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma	259
5.2. 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesi Nasıl Yapılmaktadır? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma	260
5.3. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma	262
5.4. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma	263

5.5. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma	265
5.6. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma	266
5.7. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alacak Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinlikleri ve Soruları İçin Öneriler Problem Cümlelerine Ait Sonuç ve Tartışma	268
BÖLÜM VI	270
ÖNERİLER.....	270
KAYNAKÇA.....	272

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Yenilenmiş Bloom Taksonomi Tablosunun Bilişsel Süreç Boyutu ve Basamakları	14
Tablo 2. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Birey ve Toplum Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	26
Tablo 3. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Metni Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	29
Tablo 4. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	31
Tablo 5. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi	34
Tablo 6. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Doğa ve Evren Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi	36
Tablo 7. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Sağlık ve Spor Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi	39
Tablo 8. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi	41
Tablo 9. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Sanat Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi	45
Tablo 10. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	48
Tablo 11. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	50
Tablo 12. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	55
Tablo 13. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	57
Tablo 14. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	65
Tablo 15. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	67
Tablo 16. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	79

Tablo 17. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Duygular Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	80
Tablo 18. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	84
Tablo 19. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Çocuk Dünyası Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	87
Tablo 20. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	91
Tablo 21. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	94
Tablo 22. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Okuma Kültürü Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	98
Tablo 23. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	102
Tablo 24. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) İletişim Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	107
Tablo 25. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	111
Tablo 26. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	112
Tablo 27. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	119
Tablo 28. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	121
Tablo 29. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	127
Tablo 30. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	128
Tablo 31. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	135
Tablo 32. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	136
Tablo 33. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	141
Tablo 34. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	145
Tablo 35. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Doğa ve Evren Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	148
Tablo 36. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Vatandaşlık Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	152
Tablo 37. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Sağlık ve Spor Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	156
Tablo 38. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Sanat Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	159
Tablo 39. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	162

Tablo 40. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	166
Tablo 41. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	167
Tablo 42. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	173
Tablo 43. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	174
Tablo 44. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	180
Tablo 45. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	181
Tablo 46. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	189
Tablo 47. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	190
Tablo 48. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	194
Tablo 49. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	197
Tablo 50. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Birey ve Toplum Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	201
Tablo 51. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Zaman ve Mekân Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	203
Tablo 52. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	206
Tablo 53. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Doğa ve Evren Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	209
Tablo 54. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Vatandaşlık Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	213
Tablo 55. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	216
Tablo 56. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	217
Tablo 57. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	224
Tablo 58. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	225
Tablo 59. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	231
Tablo 60. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi	233
Tablo 61. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları	242
Tablo 62. Öz Değerlendirme Formu	246
Tablo 63. Akran Değerlendirme Formu	253

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem

Ana dili, bir insanın doğumundan itibaren çevresiyle iletişime geçtiği ilk dildir. Dolayısıyla ana dili eğitimi bireyin gelişiminde öncelikli alanların başında yer almaktadır. İlk olarak ailede başlayan ana dili eğitimi bireyin formal eğitim almaya başladığı okullar ile devam eder.

Coşkun (2009) çalışmasında geçmişten şimdiye kadar, dil ile ilgili pek çok tanımı yapıldığını, tamamında vurgulanan ortak noktanın, dilin iletişimi ve anlaşmayı sağlayan en güçlü vasıta olduğunu dile getirmiştir. Önkaş (2010) kişinin duygusunu işlemesini, düşüncesini ilerletmesini, onu yaşadığı halka ve toplumsal yere katmayı, her toplumun ana dilini vatandaşlarına sevdirmesi, benimsetmesi, nitelikli ve tesirli bir biçimde öğretebilmesi ile olanaklı olduğunu ifade etmiştir. Baskın ve Demir (2017) çalışmasında bireylerin ana dillerini genellikle ev ve yaşadıkları çevreden alsalar da dil kazanımının belirli bir şekilde çevrilmesinin lisanın anlatım imkânlarının farkındalığının verilmesinin formal eğitimin verildiği kurumlarda olduğunu belirtmiştir. Çocuk ve Kılıçlı (2024) çalışmasında iletişimin ögesi olan dil ile inandırmanın önemli bir etkileşim halinde olduğunu inandırıcı mesajların göndericiden alıcıya pek çok değişik kısım aracılığıyla ulaştığını, dilin ise inandırıcı mesajlarının alıcıya ulaşması için lazım olan en mühim kısım olduğunu belirtmiştir. Enginün (2013) çalışmasında ana dil öğreniminin bütün öğretim seviyelerinin kritik bölümünü oluşturduğunu dile getirmiştir. Deniz ve Kan (2009) çalışmasında insanın, maddi ve manevi olarak bir şeyler paylaştığı insanlarla anlaşmak durumunda olduğunu bunun da insanın, duygu, düşünce ve isteklerini bildirebilmesi, karşı tarafın bildirdiklerini de anlayabilmesiyle

olduğunu dile getirmiştir. Maden (2013) devamlı farklılaşan hayat koşulları ile ilerleyen teknik bilimler olan bilgi birikimini de hızla fazlalaştırdığını bu sebeple bilgiyi almaktan çok bilgiye erişmenin ve etkili kullanmanın ehemmiyetli duruma geldiğini dile getirmiştir. Rai (2009) çalışmasında iletişim kelimesinin, genel konuşmada, genellikle başka bir kişiye konuşmak, yazmak veya mesaj göndermek anlamına geldiğini belirtmiştir.

Young (1999) çalışmasında dil ve eğitimi araştırmanın, anlam ve öğrenmeyi araştırmak demek olduğunu söylemiştir. Kullanılan anlamın ve öğrenme teorisinin, dil ve eğitim çalışmalarının hem yöntemini hem de sonucunu etkilediğini ifade etmiştir. Anlam ve yorumlama teorileri genel olarak hermenötik teoriler olarak adlandırılabilirliğini, öğrenme teorileri 'sorgulama' teorileri olarak adlandırılabilirliğini ve bazı sosyal teorilerin yalnızca sınırlı ve üstü kapalı hermenötik teorilere sahip olduğunu ve çoğunluğu yaklaşık son on yılda, söz konusu sosyal teorinin merkezinde yer alan iyi gelişmiş bir hermenötik teoriye sahip olduğunu ifade etmiştir. Öğrenme teorilerinin de değiştiğini ve bazı öğrenme teorilerinin, sanki bireyler olarak öğrenme şeklimizin bilim gibi araştırma topluluklarını anlamakla hiçbir ilgisi yokmuş gibi, bunun genel olarak insan araştırması ile bağlantısı hakkında çok az şey söylediğini ifade etmiştir.

Ana dili öğretimi ilk olarak ailede başlamakla birlikte çevrenin de etkisiyle gelişir. Ana dili eğitiminin sistemli ve planlı olarak yapılması ise okullarda gerçekleşir. Aytaş ve Çeçen (2010) doğal olarak öğrenilen ana dilinin de kişiler tarafından eksiksiz bir şekilde edinildiğini ifade etmenin zor olduğunu bu sebeple okullarda yabancı dil öğretildiği gibi ana dilinin eğitimi de yapılması gerektiğini söylemiştir. Dakowska (2014) çalışmasında işitsel-dilsel dönemde, günün baskın sloganı, dilin bir alışkanlıklar sistemi olduğu, yani yansıtıcı olmayan dilin kolaylıkla ve akıcı bir şekilde kullanıldığı fikri olduğunu alışkanlıkların, davranışçılığın psikolojik ilkeleri doğrultusunda geliştirilirken, dört dil becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili fikirler yapısal dil bilime dayalı gramer müfredatından türetildiğini ve alışkanlık ve beceri kavramları barış içinde bir arada var olduğunu ancak birbirlerinden yeterince ayırt edilemediklerini dile getirmiştir. Dolunay (2010) çalışmasında eğitimin kişiler için önemli olduğu gibi ulusların istikbali bakımından ehemmiyetli bir olgu olduğunu, bunun için çağımızda eğitime yatırımlar yapıldığını ve tasarımlar geliştirildiğini ifade etmiştir. Planlı eğitim kurumlarının, devletlerin eğitim sisteminde temel görev gördüğünü, bu eğitim öğretim yapılarında beden eğitimi, resim-iş eğitimi, matematik eğitimi, sosyal bilgiler eğitimi ve ana dili eğitimi gibi değişik alanlarda

belli yaş gruplarındaki öğrencilere belli seviyelerde eğitim verildiğini ifade etmiştir. Bu alanlardan her birinin öğrenci için ayrı önemi olduğunu söylemiştir. Türkçe dersinde kişinin okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileri geliştirilir. Türkçe eğitiminin amacı öğrencilerin metinler aracılığıyla okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmek bunlara bağılı olarak dil bilgisi konularını uygulamalı bir şekilde öğretmektir. Güneş (2018) çalışmasında eğitimin, bireyleri geliştiren ve geleceğini şekillendiren en önemli güç olduğunu belirterek bu güce ulaşmak için öğrencilerin üst düzey dil ve bilişsel becerilerini geliştirmek gerektiğini belirtmiştir. Bunun için eğitim alanında öğrenciyi merkeze alan yaklaşım ve modeller benimsenmesi gerektiğini ve yapılandırmacı yaklaşım, öğrenci merkezli eğitim, etkinlik ve beceri temelli yaklaşımlar bu yaklaşımlar arasında sayılabileceğini söylemiştir. Bu yaklaşımlar muhakeme, anlama, sorgulama, problem çözme, araştırma ve değerlendirme gibi becerilerin geliştirilmesine odaklandığını ve bu becerileri kullanarak, öğrencilerin iş birliği, çatışma yönetimi ve sosyal ve vatandaşlık becerilerini öğrenmek için öğrenmelerini geliştirmeleri beklendiğini söylemiştir. Sonuç olarak eğitim alanında bilgiden çok öğretme becerileri ön plana çıkmakta ve öğrencilerden 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan geleceğin becerilerine sahip olmaları beklenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Dolayısıyla Türkçe eğitiminde dil becerilerini geliştirmeye bu beceriler vasıtasıyla düşünme, yorumlama ve üretim yapmaya önem verilmelidir. Narin (2021) bir dilin öğretilmesinde dört temel beceri yer aldığını ve bunun Türkçe dersine dair en ehemmiyetli kazanımlar olduğunu ve lisan öğretiminde yenilikçi tekniklerin olması gerektiğini dile getirmiştir. Dil becerileri, bir insanın hayatı boyunca kullanacağı ve her an ona lazım olan elzem becerileridir. Temel dil becerileri, bir kişinin hayatı boyunca kullanacağı önemli becerilerdir. Bu becerilerin okul yaşamı boyunca en iyi şekilde geliştirilmesi gerekir. Okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerileri kişilerin anlaması ve anlatması bakımından ehemmiyet taşımaktadır. Özellikle ilkokul ve ortaokul kademesinde Türkçe dersinde temel dil becerileri geliştirmek ve öğrencilerde kalıcı davranış değişikliği olup olmadığını olduysa ne oranda gerçekleştiğini, eksik kalan noktaların neler olduğunu saptamak son derece önemlidir. Bu kapsamda Karatay ve Dilekçi (2019) eğitimin, kişilerin ilişki, kabiliyet ve halkın gereksinimlerine uygun özelliklerini artırmak için yapılan sistemli ve gayeli öğretim gayreti olduğunu söylemiştir. Eğitimin sistemli olmasını sağlayan, öğretimin belli süreçlere ayrılması ve her birine uygun öğretim programları ile yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir. Buna göre ana dili öğretimi; öğretim programı, ders kitapları ve ölçme değerlendirme araçları ile sistemli ve planlı bir şekilde olmalıdır.

Açık (2010) çalışmasında bir kültür iletme ve yenileşme vasıtası olarak görev alan eğitimin, bu görevlerinin özelliği, eğitime şekil veren değerlerce tespit edildiğini, böylece değerlerin yenileşmeye açıklığı nispetinde, eğitim, inovatif bir parça şeklinde görev aldığını, halkın esas kültürle ilgili var olma durumunu devam ettirmesinin, kamusal bir zaruriyet olduğunu, halk için çok fazla ehemmiyetli olan bu ihtiyacın sağlanmasının en iyi şeklinin, bunun kamusal bir vazife şeklinde almak ve devletçe yürütmek olduğunu söylemiştir.

Ana dili öğretiminin sistemli ve planlı olmasında yararlanılacak en önemli kaynakların başında öğretim programı ve bu programa bağlı hazırlanacak olan ders kitapları gelmektedir. Güven (2021) çalışmasında bilgi topluluğu ile kişilerin edinmeleri gereken niteliklerin farklılaştığını, kendisine yetme olanağı bulunan, ileri derece düşünme kabiliyeti olan, bilgi edinme sorumluluğunu alan bildirişim yetenekleri ilerlemiş, birlikte iş yapabilen kişiler bilgi topluluğunda uyum sağladığını bu durumla birlikte kapsamı olan, düzenli, tesirli değerlendirmelere gereksinim arttığını, eğitim öğretim süreci farklılaşan gereksinimlere yanıt verdiğini bunun en iyi yolunun ise eğitim programından geçtiğini ifade etmiştir. Soyuçok (2020) ders kitaplarının bir ülkenin eğitim politikalarının görünür hâle gelen ve eğitime girmiş durumu olduğunu ve eğitim üzerindeki zihniyet ve farklılaşmaların ders kitapları üzerinde görülebileceğini ifade etmiştir. Bu durumda ders kitaplarının hazırlanmasında oldukça titiz davranılmalıdır. Toyran (2020) Ana dili öğretiminin kabiliyet bölümlerinin okuma, konuşma, dinleme, yazma ve dil bilgisi gibi kabiliyetler olduğunu ifade ederek ana dili öğretiminin sorunsuz biçimde devam etmesinin bu lisan kabiliyetlerinin kişilere ne kadar aktarıldığı ile ölçüldüğünü belirtmiştir.

Buna göre Türkçe öğretim programı ve Türkçe ders kitapları oldukça dikkatli hazırlanmalıdır. Öğrencilerin hayatın her alanında onlara lazım olacak temel dil becerilerinin öğretimi ve ölçme ve değerlendirilmesi özenli bir şekilde yapılmalıdır. Göçer (2010) öğretim programlarında saptanan gayelere ulaşılmasında ders kitaplarının değerinin fazla olduğunu, ders kitaplarına bütün öğrencilerin kolaylıkla ulaşması, her yerde kullanılması, öğrenci seviyesine uygunluğu gibi sebeplerin de ders kitaplarında yapılacak ölçme ve değerlendirmenin ehemmiyetini artırdığını ifade etmiştir. Ana dili öğretiminin önemi birçok açıdan değerlidir. Ana dili, insanların birbirleriyle etkili bir şekilde iletişim kurmasını sağlar. Bir kişinin anadiliyle iletişim kurabilmesi, duygularını, düşüncelerini ve ihtiyaçlarını daha iyi ifade etmesini sağlar. Bu da kişiler arasında daha iyi anlaşılma ve etkileşim sağlar. Ana dili, çocukların bilişsel gelişimine olumlu etkilerde bulunur. Çocuklar anadillerini

öğrendikçe, dil becerileri gelişir, kelime dağarcıkları genişler ve düşünce süreçlerini daha iyi kontrol edebilir hale gelirler. Dil, düşünceyi organize etme, problem çözme ve analitik düşünme becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Ana dili, kişilerin kültürel kimliklerini oluşturan önemli bir unsurdur. Ana dil, bir kişinin ait olduğu kültürel topluluğun değerlerini, geleneklerini ve kültürel mirasını aktarır. Bu da kişinin köklerini tanıma, kültürel bağlantılarını koruma ve kimlik duygusuyla daha güçlü bir şekilde bağ kurma fırsatı sunar. İyi bir ana dil becerisine sahip olmak, akademik başarıyı olumlu yönde etkiler. İyi bir dil becerisi, okuma, yazma ve dil temelli diğer becerilerin gelişimine yardımcı olur. Dilin doğru kullanımı, derslerdeki anlama, öğrenilen bilgileri ifade etme ve düşünceleri organize etme becerilerini artırır. İkinci bir dil öğrenmek isteyenler için, iyi bir ana dil becerisine sahip olmak büyük bir avantajdır. İyi bir ana dil temeli, ikinci dilin daha hızlı ve etkili bir şekilde öğrenilmesine yardımcı olur. Dil bilgisi kuralları, kelime bilgisi ve dilin yapısı gibi beceriler, ikinci dilin edinim sürecinde büyük önem taşır. Sonuç olarak, ana dili öğretimi bireylerin iletişim becerilerini geliştirir, bilişsel ve akademik gelişimlerini destekler, kültürel kimliklerini güçlendirir ve ikinci dil edinimi için temel oluşturur. Bu nedenlerle ana dilin öğrenilmesi ve geliştirilmesi büyük bir öneme sahiptir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Dil eğitiminin en önemli yanı dört temel dil becerisinin geliştirilmesidir. Bu becerilerden birinin ya da birkaçının eksik kalması durumunda dil eğitiminde ciddi sorunlar yaşanır. Bu sebeple her bir becerinin gelişmesine önem verilmelidir. Gürses (2009) çalışmasında lisan eğitiminde okuma-anlamanın, dinleme-anlamanın, konuşma-anlatmanın, yazma-anlatmadan teşkil eden esas lisan yeteneklerinin ilettilmesinin önemli olduğunu lisan öğrenmesinde ya da öğretilmesinde öğrenilen ya da öğretilen lisanda belirgin bir etkileşim olabilmesi için söz konusu lisan yeteneklerinin kazandırılması gerektiğini belirtmesi bu durumu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla öğretilmesi önem taşıyan becerilerin öğrencilerde ne kadar gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemek de önemlidir. Dil, insanların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayan en önemli araçtır. Dil eğitimi, bireylerin doğru ve etkili bir şekilde düşüncelerini ifade etmelerini, başkalarının düşüncelerini anlamalarını ve etkili iletişim kurmalarını sağlar. İyi bir dil becerisine sahip olmak hem sosyal hem de yaşamın diğer alanlarında başarılı olmanın anahtarıdır.

Bu çalışmanın amacı 2024 Türkçe Öğretim Programı'nı, 2019 Türkçe Öğretim Programı'nı ve bu programa bağlı olarak yazılan 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki temel dil becerilerinin ölçme ve değerlendirilmesiyle ilgili eksiklikleri tespit etmek ve söz konusu eksikliklere yönelik önerilerde bulunmaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Kan (2018) çalışmasında ölçmenin günlük hayatta önemli bir yer tuttuğunu, günlük işlerimizde alınan kararlarda ölçmenin sonuçlarına dayandığını, bununla beraber ölçmenin insanlara uzak olmayan bir kavram olduğunu ve ölçmenin hayatı ve belli işler üzerinde anlaşmayı kolaylaştırdığını belirtmiştir. Ölçmeyi günlük hayatta kullanıldığı gibi eğitim – öğretimde de kullanılmaktadır. Öğrenme çıktılarının öğrencilerde ne kadar gerçekleştiğini belirlemek için ölçme araçlarından yararlanılmaktadır.

Bir dili en iyi şekilde kullanabilmenin yolu dil becerilerini kullanabilmekten geçmektedir. Bu sebeple formal eğitimde okullarda dil becerileri geliştirilmelidir. Bunun yanında dil becerilerinin öğrencilerde hangi oranda geliştiğini belirlemek için de temel dil becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Gündoğdu (2015) çalışmasında eğitimcilerin müfredat programlarında bulunan ve sene başında yıllık planı belirlenen öğrenme çıktıları noktasında dersleri yaptığını eğitimcilerin öğretme hedeflerinin tespit etmelerinin ölçmeye ve değerlendirmeye etki edeceğini belirtmiştir. Karatay ve Dilekçi (2019) çalışmasında dil eğitiminde ölçme ve değerlendirmenin önemini Türkçe eğitimcilerinin tanzim ettikleri ya da muhtelif yerlerden alıp kullandıkları ölçme vasıtaları ile Türkçenin gayesine uyumlu devam edip etmediğini değerlendirdiklerini belirtmiştir.

Bu çalışma, temel dil becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili eksikliklerin belirlenmesi ve temel dil becerilerini ölçme ve değerlendirmeye yönelik önerilerin yer alması bakımından önem arz etmektedir.

1.4. Varsayımlar

Ülkemizde uygulanan ulusal ve uluslararası sınavlarda (LGS, PISA, PIRLS) dil becerilerinin istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu yüzden bu çalışmada incelenecek olan 2019 ve 2024 Türkçe Öğretim Programlarında ve 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında temel dil becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili eksiklikler olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma 2019 ve 2024 Türkçe Öğretim Programları ile 2019 Türkçe Öğretim Programı'na göre oluşturulan 5,6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarının okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinlikleri ve soruları ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Beceri: “Bireyin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi hedefe uygun biçimde sonuçlandırma becerisi, maharet” (TDK, 2011).

Ölçme: “Herhangi bir özelliği gözleme ve gözleme neticesinde sayı veya niteleme ile belirtmektir” (Turgut ve Baykul, 2019).

Değerlendirme: “Ölçme neticelerini bir kriter ya da kriterlere dayandırarak ölçülen özellik hakkında bir ifadeye ulaşma durumudur” (Turgut ve Baykul, 2019).

Performans: “Öğrenen bireylerin formal eğitimdeki öğrenmelerini ilerletme ve kalıcı duruma getirmek hedefiyle sınıf içinde ya da dışında uyguladıkları faaliyetlerdir” (Göçer, 2018).

Proje: “Dersler için değerli olan ve öğrenen bireylerin ilgi çekici bulduğu etkinliklerle öğrenen bireyleri uğraştıran deneyimler” (Göçer, 2018).

Portfolyo (Ürün Seçki Dosyası): “Öğrenen bireyin gelişim vaziyetini ve öğrenme sırasında kaydettiği ilerlemeyi yansıtan öğrenim yılı içinde toplanan muhtelif öğretmen gözlemlerinin ve öğrenen bireylerin eserlerinin planlı ve toplu bir dermesidir” (Afrianto, 2017).

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELLERİ

2.1. Dil ve Düşünce İlişkisi

Dil, TDK Güncel Türkçe Sözlük'te "İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan, uzlaşmaya dayalı olarak oluşturulmuş sesli veya görsel işaretler sistemi; lisan, zeban." olarak tanımlanmıştır. Düşünce ise aynı sözlükte "Uzay ve zamanın ötesinde, öznenin dışında, kendiliğinden var olan, duyularla değil, yalnızca ruhen algılanabilen asıl gerçeklik; mütalaa, fikir, ide, idea, mülahaza." şeklinde tanımlanmıştır. Kalenderoğlu (2015) çalışmasında alt yapısı geçmişin öğrenilmeyen karışık zamanlarında yapılmış, bireyler içindeki karşılıklı ilişkinin verimli ve tesirli vasıtası şeklinde onaylanan lisanın tereddütsüz şimdi de bu vazifesinin yanında yer küredeki grupların uluslaşma durumunun ve benliklerinin bir bölümü olarak global durumda ehemmiyetli bir vasıta ve kuvvet durumuna geldiğin belirtmiştir. İnsanların düşüncelerini dil aracılığıyla yazılı ya da sözlü olarak ifade ettiği için bu kavram oldukça önemlidir. Yazoğlu (2005) çalışmasında bireyin evrene açılmasını ve evrenle münasebet tesis etmesini, bireyin asgari özelliği olan lisanının sayesinde olduğunu, bireyin insan olması, insanın kendisi olmasını, kendi varlığını bulmasını ve kendi özünü bulmasının da dile bağlı olduğunu söylemiştir. İnsanın, hayatına kendisi şekil veren bir varlık olduğunu, hatta kendi harsını oluşturmasını da kendi elinde olduğunu ve bu oluşumu yer edenin de dil olduğunu ifade etmiştir. İlerlemiş bir harsın, sadece gelişmiş bir lisanla kazanılabileceğini, bireyin kimliğinin göstergesi, konuştuğu ve yazdığı dili olduğu gibi, bir milletin kimliğinin göstergesi de yine o milletin dili olduğunu, kimlik sorununun çok tartışıldığı çağımızda, dil-kültür ilişkisi problemi de büyük ölçüde ehemmiyet kazanacağını ifade etmiştir. Aydın (2013) çalışmasında çağlar boyunca etrafla iletişim durumunda olan bireyin, sosyal bir varlık olduğunu, duygu, fikir ve isteklerini aktarma ihtiyacını konuşma ve yazma yoluyla

gidermeye çalıştığını ve bunların dinleme ve okuma yoluyla anlaşılmasını istediğini bu sebeple iletişim denilen kavramın ortaya çıktığını kişinin hayatını devam ettirmesi için çevresindeki kişilerle iletişim kurma zorunluluğu oluştuğunu ifade etmiştir. Sarıkaya, Yayan ve Yamaç (2023) çalışmasında düşünme becerisinin bireylerin yaşamlarında karşı karşıya kaldığı durumlarda bu durumlar içindeki sorunlarda ve bu sorunların çözümlenmesinde beyinle ilgili bir durum şeklinde etkinlik gösterdiğini belirtmiştir.

2.2. Türkçe Dersi ve Düşünme Becerisi

Türkçe dersinin esası temel dil becerilerini geliştirmeye dayalıdır. Özkan (2016) çalışmasında Türkçe eğitimi veya öğretimi ifade edildiğinde, şüphesiz mevzunun fazlaca uzun aralıklı bir tarihi bakış açısıyla görülebileceğini ifade etmiştir. Çintaş Yıldız (2015) çalışmasında düşünme yeteneklerinin ilerlemesinde ana dilinin kritik bir yere sahip olduğunu, Türkçe dersinde temel dil becerilerinin yanında düşünme becerilerinin de geliştirilmesini ifade etmiştir. Öğrenciler, Türkçe dersinde okuma, dinleme konuşma ve yazma becerilerini planlı etkinlikler yoluyla geliştirir. Altunbay ve Şahinbaş (2024) çalışmasında çağımızda yer küre tamamında kendini her taraftan ilerleten ve bilgi almanın yöntemini bulan özellikle kişilerin eğitime etkinlikleri mühim durma gelmiş bunun neticesinde disiplinler arası durumlara uygun programlar ve faaliyetler daha çok ön planda olmuştur ve disiplinler arası çalışmalarla ilgili sürekli ilerleyen program geliştirme faaliyetleri Türkçe öğretim programlarında tesirini göstermiş, Türkçe dersi materyalleri temaya dayalı nitelik taşıyan disiplinler arası müfredat programlarına uyumlu biçimde tanzim edildiğini belirtmiştir. Kurudayıoğlu ve Çetin (2015) çalışmasında Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın aktivite esaslı bir durum üzerine kurulduğunu Türkçenin düzgün kullanılmasını gaye edinmiş programda, istenilen hedeflerin ve öğrenme çıktılarına ulaşmak için ders sırasında birçok etkinliklerin uygulanması önerildiğini, öğrencilerin okuduklarını ve dinlediklerini düzgün anlamasını ve anlamlandırmasını, tesirli iletişim yöntemlerini kullanmasını sağlamak okuma, dinleme, konuşma ve yazma tekniklerini iletmeye yönelik çalışmaları uygulamakla olanaklı olacağını, anlama ve anlatma tekniklerini iletmeye başladığımız kişinin Türkçeyi düzgün, güzel ve tesirli kullanma kabiliyetini de geliştirdiğini ifade etmiştir. Bu durumda hazırlanan Türkçe öğretim programı ve bu programa bağlı olarak yazılan Türkçe ders kitapları öğrencilerde düşünme becerisini geliştirmede oldukça önemlidir. Karakuş Aktan ve Akyüz (2023) çalışmasında düşünme yeteneklerinin planlı bir

şekilde ilerletilmesinin kişinin nitelikli bir eğitim edinmesiyle paralel olduğunu, bu sebeple müfredatlarda kişilerin düşünme yeteneklerinin geliştirme mevzusuna yer verildiğini belirtmiştir. Buradan da anlaşılacağı gibi üst düzey düşünme yeteneklerinin geliştirilmesi programa bağlıdır. Ancak programda tek başına yeterli değildir. Ders kitaplarındaki etkinlik ve soruların da üst düzey düşünme becerilerini kapsayacak şekilde hazırlanması gerekmektedir.

2.3. Türkçe Ders Kitapları ve Düşünme Becerisi

Eğitim, kişilere istenilen davranışları belli bir yerde ve belli bir zamanda kazandırma süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu davranışları kazandırma sürecinin birçok paydaşı vardır. Bunlardan biri de ders kitaplarıdır. Bu yüzden eğitim öğretimin en önemli aracı konumundaki ders kitaplarının titizlikle hazırlanması gerekir. Ceran (2015) çalışmasında 21. yüzyılda bilginin aktarılmasında pek çok araç kullanıldığını özellikle teknolojiye dayalı araçların bilgiyi paylaşmada oldukça hızlı ve tesirli olduğunu, bununla birlikte geçmişten bugüne mevcudiyetini ve kalıcılığını devam ettiren kitapların, insanların öğrenme ihtiyacını karşılamada hâlâ önemli ve tesirli bir konuma sahip olduğunu, özellikle ders kitaplarının, eğitim-öğretim zamanı içinde öğretim programındaki amaçları gerçekleştirmek için en çok kullanılan ve vazgeçilmez bir vasıta özelliğinde olduğunu ifade etmiştir. Yalınkılıç (2020) çalışmasında kitapların diğer iletişim vasıtalarına göre bilgiyi transfer etmede ehemmiyetli bir vazifesi olduğunu ifade etmiştir. Göçer (2010) araştırmasında ders kitaplarını öğreten ve öğrenenin öğrenme sürecindeki faaliyetlerinin bir nizam içerisinde ilerletilmesini sağlayan önemli araçlardan biri şeklinde ifade etmiştir. Erol ve Ezberci Çevik (2023) çalışmasında derste kullanılan kitapların eğitim öğretim görülen yerlerde öncelikle kullanılan materyaller olduğu tahayyül edildiğinde derste kullanılan kitapta kullanılan soruların özelliğinin önemli olduğunu, bütün öğrenciler tarafından erişilebilir olan derste kullanılan kitapların eğitim öğretim verilen öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerinin ilerlemesine etki yapması gerektiğini belirtmiştir.

Altay (2020) çalışmasında dersle ilgili kitabın bağlı bulunduğu müfredat programına uyumlu şekilde yazıldığını, müfredat programında ifade edilen esas felsefe, gayeler, yetenekler, değerler, ölçme ve değerlendirme sistemi etrafında kaleme alındığını, bütün bir öğrenme bölgesindeki öğrenme çıktılarının bulundukları sınıf seviyesine uyumlu şekilde işlendiğini,

bunun yapılırken o öğrenme çıktısına uygun ifade, yetenek ve değerlerin de uygulama içinde öğrenen kişilere aktarıldığını belirtmiştir.

2.4. Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında sık kullanılan ve önemli kavramlardır. Gümüş (1976) ölçme ve değerlendirmenin insanlık tarihi kadar eski olduğunu, bilimlerin ilerlemesinin ölçmenin netliği oranında olduğunu, tarafsız bir şekilde ölçme yapılan bilimlerde büyük gelişmeler kaydedildiğini ifade etmiştir. Buna göre eğitimde alanında yapılacak ölçme ve değerlendirme uygulamaları olabildiğinde nesnel bir şekilde yapılmalıdır. Eğitim-öğretim hayatında istendik davranışların gerçekleşip gerçekleşmediğini ya da ne ölçüde gerçekleştiğini saptamak için ölçme ve buna bağlı olarak değerlendirmeye ihtiyaç duyarız. Özçelik (2016) okuldaki öğrenmeleri ölçme sebeplerini şu şekilde açıklamıştır: Öğrenenlerin bir derse ne kadar hazır olduklarını belirleme, öğretilmesi programlanmış olan davranışların daha önceden öğrenilmiş olup olmadığını belirleme, ünitadaki öğrenmeleri tespit etme ve dersteki öğrenme seviyelerini ortaya koyma. Bu ifadelere baktığımızda okullardaki yapılan ölçme ve değerlendirme uygulamalarının ne kadar önemli olduğu görülür. Turgut ve Baykul'a göre (2019) eğitim faaliyetlerinin bitiminde planlanan farklılıkların eğitime katılanların bir bölümünde oluştuğu, bir bölümünde istenilen yeterlikte oluşmadığı, bazı tasarlanmayan davranışların da ortaya çıktığı üstelik bazı istenilmeyen davranışların oluştuğu gözlenebildiğini, bu durumun eğitimde kontrol ihtiyacını doğurduğunu belirtmiştir. Karaca (2010) eğitim etkinliklerindeki ölçme vasıtalarının, belirleme, sınıflama, sonuçlandırma gibi idari yerdeki kararlara psikolojik danışma ve rehberlik gibi psikolojik hizmet bölümündeki kararlara bilimsel hipotezlerin sınanması gibi araştırma alanındaki kararlara ve öğretimi geliştirme alanındaki kararlara dayanak sağlama bakımından önemli olduğunu belirtmiştir.

Kilmen'e göre (2017) ölçme bir görevin gerçekleşme seviyesini belirleme ya da gözlenen göreve sayı atama süreci olduğunu değerlendirme ise öğrenenin görevinin niteliği hakkında karar verme işlemidir ve bu süreçte ölçme neticeleri ve seçilen ölçüt arasında bir kıyas yapmayı gerektirdiğini söylemiştir. Mislevy (2018) değerlendirme, sınav, test, ölçme gibi kavramların eğitim politikasının birçok tartışmasında değiştirilebilir bir şekilde ele alındığını söylemiştir. Geniş kapsamlı olarak düşünülmüş olan değerlendirmenin, öğrencilerin bazı eğitici amaçlar için bildikleri ve yapabilecekleri hakkında bilgi toplamak olduğunu dile

getirmiştir. Semerci (2015) çalışmasında ölçmenin günlük yaşamda sürekli kullanılan insanlık tarihiyle başlayan bir ifade olduğunu temel anlamda niteliklerin sayısallaştırılması olduğunu geniş anlamda ise gözlenen niteliklere sayı, sembol, kod, derece ya da ünvan verilmesi olduğunu, değerlendirme ise ölçme neticelerini belirli kriterlerle karşılaştırarak ölçülen özelliğe göre bir karar verme süreci olduğunu belirtmiştir.

Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak (2008) ölçme ve değerlendirme faaliyetleri alınan kararların uygunluğu ve geçerliliği için gerekli olan hedefe uygun ve güvenilir bilgilerin sağlanmasını ve bu bilgilerden yola çıkarak doğru ve uygun kararların alınmasını sağlaması bakımından çok ehemmiyetli bir göreve sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu bakımdan okullarda yapılacak ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitim öğretim etkinliklerinin öğrencilere ne ölçüde ulaştığını göstermesi bakımından önemlidir. Öğrencilere yapılacak olan ölçme ve değerlendirme uygulamaları geçerli, kapsayıcı ve güvenilir olmak zorundadır.

Yurdabakan (2010) eğitimin en önemli görevlerinden birisinin öğrenenlerin duyuşsal, devinimsel ve bilişsel özelliklerini iletirmek olduğunu, bu özelliklerin planlanmış yaşantılar sayesinde geliştirildiğini, planlanmış yaşantılar, öğrenmenin ulaşılması kararlaştırılan gayeler doğrultusunda tanzim edilmesi anlamına geldiğini, planlanmış yaşantılar sayesinde belirlenen amaçlara ulaşılması, öğrenme sürecinin tesirini gösterdiğini, hedeflere ulaşamaması ise sürecin yeniden ele alınıp tanzim edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu ifadelerle bakacak olursak bir öğrencinin her anlamda iyi bir şekilde gelişmesinin yapılan eğitim ve öğretimin amaca uygun gerçekleşip gerçekleşmediğinin en önemli göstergesi ölçme ve değerlendirmedir.

Gümüş (1976) çalışmasında eğitimde ölçme ve değerlendirmenin önemini şöyle ifade etmiştir: Bireyin eğitimi söz konusu olunca, ona bazı yaşantılar hazırlamak ve böylece onda istendik bazı davranış farklılıkları oluşturma düşünülür, davranış farklılığını oluşturacak olan bilgilerin, yeteneklerin, alışkanlıkların, tavır ve değer duyguları eğitimin hedeflerini oluşturduğunu, bu biçimde eğitimin, önceden belirlenmiş bazı hedefler üzerine kurulduğunu, hedeflerin eğitim faaliyetlerine şekil verdiğini ve ulaşılması gereken istenilen davranışları gösterdiğini belirtmiştir. Koç (2019) eğitimin genel gayelerinden birinin güvenilir karar verebilme kuvvetini geliştirmek olduğunu bu sayede bireyin kendini gerçekleştirmede kendini tanımasına, değerlendirmesine ve kendi gelişimine uyan kararlar vermesine yardım eden eğitim faaliyetlerinde ölçme ve değerlendirmeden faydalanılması gerektiğini dile getirmiştir. Bu kapsamda eğitimin nihai hedefi olan kendini gerçekleştirme

sürecinde ölçme ve değerlendirme uygulamaları önem arz etmektedir. Kutlu, Doğan ve Karakaya (2017) çalışmasında insanlık geçmişinde formal eğitimle ilgili olarak bir önceki yüzyılın ortalarına kadar bilgilerin olduğu gibi kayıt altına alındığını bilgilerin bir sonraki nesle aktarılmasında çıraklık modelinin ön tarafta olduğunu ifade ederek uzun seneler okullarımızda tatbik edilen öğretim etkinliklerinde öğretmenlerin merkezde olduğunu ve anlatım yönteminin aktif olduğunu belirtirken bu geleneğe bağlı anlayışta öğrencilerin kısa sürede ne öğrendiklerini ölçmek için başarı sınavlarının uygulandığını ifade etmiştir. Ancak bu durum günümüzde istenilen bir ölçme ve değerlendirme uygulaması değildir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarını kişinin kendini gerçekleştirme sürecinde yardımcı olması için yeni nesil ölçme ve değerlendirme uygulamaları kullanılması beklenir. Arseven, Şimşek ve Güden (2016) eğitim sisteminde yapılandırmacı yaklaşımla birlikte ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinde geleneksel yöntemlerle hatırlamayı gerektiren bilgilerin ölçülmesi yerine, üst düzey düşünme becerilerini ölçen alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin de kullanılmasının öne çıktığını ifade ederek bu durumu açıklamıştır.

Ölçme ve değerlendirme, eğitim sürecinde önemli bir yer tutar. Öğrencilerin akademik başarılarını ve becerilerini izlemek için kullanılır. Öğrencilerin nerede olduklarını belirlemek, güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmek ve ihtiyaçlarına uygun olarak öğretimi düzenlemek için değerli bilgiler sağlar. Ölçme ve değerlendirme, öğretimin etkisini değerlendirmek için kullanılır. Öğretim programlarının ve yöntemlerinin etkili olup olmadığını belirlemek, öğrenci başarısını artırmak ve öğretim sürecini iyileştirmek için önemlidir. Ölçme ve değerlendirme, öğrencilere geribildirim sağlamak için kullanılır. Öğrencilere yapılan değerlendirmeler, güçlü yönlerini vurgulamak, geliştirmeleri gereken alanları belirlemek ve ilerlemelerini desteklemek için değerli bilgiler sunar. Geri bildirim, öğrencilerin motivasyonunu artırır ve öğrenme sürecini yönlendirmeye yardımcı olur. Ölçme ve değerlendirme sonuçları, karar verme sürecinde kullanılır. Öğrencilerin sınıf geçme durumunu belirlemek, öğrencilere akademik ve mesleki yönlendirmelerde bulunmak, eğitim politikalarını ve programlarını değerlendirmek için veri sağlar. Ölçme ve değerlendirme, eğitim standartlarını belirlemek ve karşılaştırmak için kullanılır. Eğitim sistemleri, ulusal veya uluslararası standartlara uygunluğu değerlendirir. Ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin başarısını artırma, öğretimin etkinliğini değerlendirme, eğitim politikalarını yönlendirme ve eğitim sistemini geliştirme sürecinde kritik bir rol oynar.

2.5. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

Şeker (2010) 1956 yılında yayınlanan “Taxonomy of Educational Objectives The Classification of Educational Goals Handbook 1: Cognitive Domain” isimli yayınla bilişle ilgili alan tasnifin ilk orijinal yayın olarak bilindiğini, kitabın yazımında Amerika’daki sınav komisyonunda görevli olan birçok kişinin etkisinin bulunduğunu ifade etmiştir. S. Blomm yayınlanan kitabın editörlüğünü yaptığını, lise ve yüksek okulda bulunan sınav jürisinin de kitabın yayınlanmasında katkıları olduğunu, bu komitede Bloom ile çalışan Engelhart, Furst, Hill ve bilişsel alanda yaptığı çalışmalar sonucunda 2000 yılında yeni bir sınıflama anlayışı kazandıran Krathwohl da yer aldığını ifade etmiştir.

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi’nin bilişsel süreç boyutu ve basamakları; hatırlama, anlama, uygulama, analiz etme, değerlendirme ve yaratma basamaklarından oluşmaktadır. Bu süreç ve basamaklar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1

Yenilenmiş Bloom Taksonomi Tablosunun Bilişsel Süreç Boyutu ve Basamakları

KATEGORİLER VE BİLİŞSEL SÜREÇLER	ALTERNATİF İSİMLER	TANIMLAMA ÖRNEKLER	VE
1.HATIRLAMA			
1.1.FARK ETME	Tanımlamak	Verilen materyale uygun bilginin uzun süreli bellekteki yerini belirleme (ör: Dünya tarihindeki önemli olayların tarihlerini tanıma) Uzun süreli bellekten bilgiyi geri alma (ör: Dünya tarihindeki önemli olayların tarihlerini anımsama)	
1.2.ANIMSAMA	Almak		
2.ANLAMA			
2.1. YORUMLAMA	Aydınlatma, açıklama, temsilleme, çevirme	Bir şeyin ifade ediliş formunu değiştirme (ör: Önemli konuşma ve belgeleri kendi ifadeleriyle yorumlama)	
2.2. ÖRNEKLEME	Görselleştirme,	Belirgin bir örneği veya kavramı örneklendirmek, belirtmek için özel bir örnek verme veya gösterme	
2.3. SINIFLAMA	Gruplandırma,	yolu bulma	

	kapsamını belirleme	(ör: Çeşitli sanatsal resimlere örnekler verme) Genel temayı veya özel noktaları saptama (ör: Gözlenmiş ya da açıklanmış zihinsel rahatsızlıkları sınıflama)
2.4. ÖZETLEME	Ana hatlarını verme, genelleme	Verilen bilgilerden hareketle bir genellemeye ulaşma (ör: Bir filmdeki olayları kısaca anlatma)
2.5. SONUÇ ÇIKARMA	Çıkarımsama, öteleme, tahmin etme	Verilen bilgilerden hareketle mantıklı bir sonucuna ulaşma (ör: Yabancı dil öğrenirken örneklerden yola çıkarak dil bilgisi kurallarını belirleme)
2.6.KARŞILAŞTIRMA	Eşleme, uyarlama	İki düşünce, nesne ve benzeri arasındaki ortak noktaları görme (ör: Tarihsel olaylarla günümüzdeki durumları karşılaştırma)
2.7. AÇIKLAMA	Modelleri yapılandırma	Bir sistemdeki neden ve sonuç ilişkisini gösteren bir model oluşturma (ör: 18. yy.'da Fransa'daki olayların nedenlerini açıklama.)
3.UYGULAMA		
3.1.YÜRÜTME	İcra etme	İşlem basamakları bilinen bir görevi uygulama (ör: Çok basamaklı bir tamsayıyı bir başka tam sayıya bölme)
3.2.GERÇEKLEŞTİRME	Kullanma	Uygun olan yeni görevlerde işlemlerden yararlanma (Ör: Newton'un ikinci kanununun hangi durumlarda kullanılacağını tespit etme)
4.ANALİZ (ÇÖZÜMLEME)	ETME	
4.1.AYRIŞTIRMA	Ayırt etme, ayırma, odaklanma, seçme	Sunulan materyalin ilişkili ve ilişkisiz ya da önemli ve önemsiz bölümlerini ayırt etme (ör: Bir

		matematik problemindeki çözümle ilgili ve ilgisiz sayıları ayırt etme)
4.2.ÖRGÜTLEME	Çalışma mantığını bulma, bütünleştirme, çözümleme, yapılandırma	Bir yapıda bulunan unsurların uygunluk ve işlevsellik derecesini belirleme (ör: Tarihsel bir açıklamadaki bilgileri uygun olanlar ve olmayanları olarak iki gruba ayırma)
4.3.İRDELEME	Atfetme, yükleme	Verilen materyalde öne çıkan bakış açısını, yanlılıkları, değer ve amaçları belirleme (ör: Bir deneme üzerinden, yazarın politik görüşünü ortaya çıkarma)
5.DEĞERLENDİRME		
5.1.DENETLEME	Koordine etme, saptama, gözetleme	Verilen bir süreç veya ürünlerdeki uyumsuzlukları belirleme, bunlardaki tutarsızlığı saptama, bir işlemin yapıldığı zaman onun ne düzeyde etkili olacağını görme (ör: Bir bilim insanının gözlenmiş verilerle bilimsel bir sonuca ulaşım ulaşamayacağını belirleme)
5.2.ELEŞTİRME	Yargılama	Bir ürünün belirlenen dış ölçütlere göre uyumsuz yanlarını ortaya çıkarma, bir problem için verilen işlemin uygunluğunu ele alma (ör: Verilen problemde kullanılacak yöntemlerden hangisinin uygun olduğuna karar verme)
6.YARATMA		
6.1.GENELLEME	Hipotez önerme	Verilen ölçütlere göre yeni hipotezler geliştirme (ör: Gözlenmiş bir fenomen için denence “hipotez” üretme)

6.2.PLANLAMA	Tasarlama	Bir süreci tamamlamak için uygun bir işlem tasarlama (ör: Verilen tarihsel bir konuda araştırma planı tasarlama)
6.3.ÜRETME	Yapılandırma	Bir ürün icat etme (ör: Belli amaçlar ve belli canlı türleri için doğal yaşam ortamları geliştirme)

(Anderson vd., 2001, s. 67-68; Çev. Özçelik, 2014, s. 86-88)

Tümen (2006) eğitim programının bileşenlerinin hedefler, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme olduğunu ifade etmiştir. Bu öğeler arasında hareketli ilişkiler olduğunu ve bir parçadaki değişikliğin diğer parçaları da etkilediğini söylemiştir. Karagöl (2020) çalışmasında eğitim ve öğretim faaliyetlerinin düzgün bir biçimde gelişmesinin, öğretim programlarının ihtiyaca uygun biçimde hazırlanmasının gerektirdiğini, bu gereksinimin, lisan öğretimi ve bu faaliyet için hazırlanan öğretim programları için de geçerli olduğunu söylemiştir. Bu nedenle Türkçenin öğretimine yönelik hazırlanmış programlardaki kazanım fiillerinin hem kendi içinde hem de yenilenmiş Bloom taksonomisi açısından analizi önem arz ettiğini ifade etmiştir.

2.6. Öğretim Programı

Gordon, Taylor ve Oliva (2018) çalışmasında Gaius Julius Caesar ve MÖ birinci yüzyıldaki yandaşları Roma savaş arabalarının yarıştığı oval pisti 21 yüzyıl sonra eğitimciler tarafından neredeyse her gün kullanılan bir kelimeyi miras bıraktığını, parkur -müfredat- şimdilerde eğitim sisteminin ana odak noktası olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmaya bakıldığında bu çağda kullanılan müfredat yani öğretim programı ifadesi çok eskilere dayanmaktadır. Demirel (2020) bu durumu, kelimenin kökeninden yola çıkan bazı eğitim bilimcilerin bu ifade için yetiştirmekten hareketle yetişek kelimesini kullanmayı istediğini ama büyük oranda eğitim programı ifadesinin şu ana kadar ifade edildiğini belirtmiştir. Geçmişte müfredat olarak anılan bu durum şimdilerde öğretim programı adını almıştır ve öğretim programı olarak kullanılmaktadır.

Richards (2001) çalışmasında öğreten kişilerin, gayretlerinin en fazla bölümünü dil öğrenimini planlamaya, öğretim materyalleri hazırlamaya ve dili sınıflarında öğretmeye harcaması gerektiğini belirtirken planlamanın ve materyallerin önemini ifade etmiştir.

Öğretim programları, bir dersin kazanımlarını öğrencilere ulaştırmadaki en önemli metinlerdir. Bu noktada öğretmenlere rehberlik etmektedir. Çünkü ders kitapları öğretim programına göre hazırlanır ve öğretmenlerin de derslerdeki en önemli kılavuzlarından biri de ders kitaplarıdır. Bunun yanı sıra öğretim programları ölçme ve değerlendirme noktasında da öğretmenlere rehber olmaktadır. Gordon vd. (2018) çalışmasında devletin eğitimciler için yasada ve tüzükte standartları belirlediğini belirtmiştir. Öğretim programı, resmî makamlarca yayımlanmış kazanım listesi gibi gözükse de öğretimi doğrudan etkileyen önemli bir etkidir. Gülten (2019) çalışmasında, öğretim programlarının içindekileri ve görevleri çerçevesinde bir tanım yapıldığında belirlenen öğrenim ve öğretim esasları çerçevesinde ulaşılması istenen hedeflerin belirtildiği, bu hedeflere hangi süreçlerle ve araç - gereçlerle ulaşılacağı ile ilgili çerçevelerin ve öğrenim süreçlerinin sonunda hedeflere ulaşılma düzeylerinin hangi ölçme - değerlendirme ilkelerine göre gerçekleştirileceği gibi önemli aşamalara dair yönergelerden oluşan bir rehber olduğunu ifade etmiştir.

Bedir (2020) çalışmasında devletlerin ihtiyaçları olan bilgi, beceri ve yeterliklere sahip bireylerin yetiştirilmesinde tüm eğitim kademlerinde uygulanan eğitim – öğretim programlarının önemini tartışılmaz olduğunu, çeşitli isimlerle açıklanmaya çalışılan günümüz dünyasında okulların amaçları, öğretmen yetiştirme, öğretmen yeterlikleri, eğitim – öğretim yerleri, kullanılan teknikler ve tüm düzeylerde uygulanan programlar hakkında birçok araştırma yapıldığını ve bu araştırmaların beklenti ve ihtiyaçların ne kadar karşılandığı belirlenerek daha iyisine ulaşmak hedeflendiğini ifade etmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Türkçe öğretim programı ve Türkçe ders kitaplarındaki temel dil becerilerinin değerlendirilmesine yönelik olan bu durum çalışmasında ders kitaplarındaki, Türkçe öğretim programındaki ve uluslararası sınavlardaki temel dil becerileri ile ilgili ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının bütüncül bir şekilde ortaya koyulması ve değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu tez çalışmasında temel nitel araştırma yaklaşımı olarak benimsenmiştir. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2013) nitel araştırmayı bağlantıların, faaliyetlerin, niteliklerin ya da araç gereçlerin niteliğinin incelendiği çalışmalar olarak tanımlamışlardır. Given (2021) nitel araştırmanın doğasını kısaca açıklamak, özellikle bu projelerde yer alan çok sayıda farklı araştırma yöntemleri ve ortamları olduğunda çok zor olabildiğini nitel araştırmanın, insanların deneyimlerini, algılarını, davranışlarını ve inançlarını ayrıntılı incelemeyi amaçlayan araştırma tasarımına yönelik insan odaklı bir yaklaşım olduğunu ifade etmiştir. Gorbin ve Strauss (2007) nitel araştırmayla ilgili olarak analizin bir bilim olduğunu ve yorumlayıcı bir eyleme sahip olduğunu ve durumu betimlemenin analizin önemli bir yönü olduğunu belirtmiştir. Temel nitel araştırmayı Merriam (2023) nitel araştırmaların birçok türünden birinden olduğunu ifade etmiştir. Bir araştırma; görüngü bilimsel, örtük kuram, hikâyesel çözümleme, tenkitsel ya da etnografiyle ilgili gibi nitel çalışma türlerinden biri değilse ancak yorumlayıcı bir yaklaşımla yapılan nitel bir çalışmaysa bu durum temel nitel araştırmadır.

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni kullanılmıştır. Christensen, Johnson ve Turner (2015) nitel araştırmanın doğasının üç bileşenden olduğunu

belirtmiştir. İlk bileşenin nitel araştırmanın yorumsamacı oluşu, ikinci bileşenin çoklu yöntemle dayanması üçüncü bileşenin ise araştırmanın sahada kişinin doğal ortamında ve çevrelerinde gerçekleştiğini dile getirmiştir. Büyüköztürk vd. (2015) durum çalışmalarını bilimsel suallere cevap aramada kullanılan belirleyici bir yaklaşım olarak görmektedir. Durum çalışması desenini, Yıldırım ve Şimşek (2021) bir ya da birkaç durumu teferruatlı araştırılması yani bir durumla ilgili sebeplerin bütüncül bir yaklaşımla araştırılması olarak ifade etmiştir.

3.2. Problem Cümlesi

Türkçe öğretim programında ve ders kitaplarında temel dil becerilerinin öğretilmesi ve değerlendirilmesi için yazılan etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?

3.3. Alt Problem Cümleleri

1. 2019 Türkçe Öğretim Programı'nda temel dil becerilerinin değerlendirilmesi nasıl yapılmaktadır?
2. 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda temel dil becerilerinin değerlendirilmesi nasıl yapılmaktadır?
3. 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin ve sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?
4. 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin ve sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?
5. 7. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin ve sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?
6. 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin ve sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?
7. 5. sınıf Türkçe ders kitabında yer alacak okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinlikleri ve soruları için öneriler nelerdir?
8. 6. sınıf Türkçe ders kitabında yer alacak okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinlikleri ve soruları için öneriler nelerdir?

9. 7. sınıf Türkçe ders kitabında yer alacak okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinlikleri ve soruları için öneriler nelerdir?

10. 8. sınıf Türkçe ders kitabında yer alacak okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinlikleri ve soruları için öneriler nelerdir?

3.4. Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

Türkçe öğretim programı ve ders kitaplarında temel dil becerilerinin değerlendirilmesine yönelik bu durum çalışmasında temel nitel araştırma yaklaşımına göre veri toplama araçları belirlenmiştir. Araştırma için toplanacak veriler doküman inceleme yoluyla toplanmıştır. Wach'a (2013) göre doküman analizi "Yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistemli çözümlemek için kullanılan bir araştırma yöntemidir." (s. 1) Karasar (2009) doküman analizini çalışmanın amacına uygun belge bulma, okuma yapma, yazma ve değer verme kademelerini içine aldığını ifade etmiştir.

Araştırma için üç farklı veri toplama tespit edilmiştir. Bunlar: Türkçe Öğretim Programı (2019), Türkçe Öğretim Programı (2024) ile 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarıdır.

Bu çalışmada 2023-2024 eğitim-öğretim yılında yürürlükte olan MEB'e bağlı okullarda okutulan 2019 Türkçe Öğretim Programı ve bu programa bağlı kalınarak yazılan 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları), 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları), 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayınları), 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları), 2024 Türkçe Öğretim Programı araştırmanın veri toplama araçlarını oluşturmaktadır.

3.5. Veri Analizi

Türkçe öğretim programı ve ders kitaplarında (5, 6, 7 ve 8. sınıf) temel dil becerilerinin değerlendirilmesine yönelik olan bu durum çalışmasında nitel araştırma analiz yöntemlerinden olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi ise "tümdengelimci analiz" tekniğiyle yapılacaktır. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2021) tümdengelimci analiz, daha önceden yapılandırılmış teorik bir sınırın içerik analizini yönlendirdiği tekniktir (s. 240). Yıldırım ve Şimşek (2021) bu tür araştırmalarda araştırmacıyı yönlendiren işlenmemiş de olsa kavramsal bir çerçeve olduğunu, araştırma sorularında bu kavramsal çerçevenin açık şekilde kendini gösterdiğini, araştırmacıya ayrıntılı bir yapı sağladığını belirtmiştir.

Tümdengelimci içerik analizi araştırmanın tasarımında ve veri toplama aşamasında belirgin bir yön oluşturur (s. 241).

Creswell ve Creswell (2018) nitel araştırmalarda kullanılan tümdengelimci yaklaşımı araştırmacının bir kuramı ve hipotezleri test ettiğini, kuramdan türetilen değişkenleri tanımladığını ve sonuç elde etmek için bir araç kullanarak değişkenleri ölçtüğünü ifade etmiştir.

Türkçe öğretim programı ve ders kitaplarında yer alan dilin temel becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili veriler incelenecek olup Bloom taksonomisine göre sınıflandırılacaktır. Ardından temel dil becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili eksiklikler tespit edilip öneriler geliştirilecektir.

3.6. Geçerlik ve Güvenirlik

Türkçe öğretim programları ile Türkçe ders kitaplarındaki temel dil becerilerini değerlendirilmesine yönelik olan bu çalışma temel nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Kasım (2010) çalışmasında nitel araştırmaların niteliğini ve kalitesini artırmak için araştırmacı tarafından alınacak tedbirlerin katılımcı onayı, uzun süren çalışmalar, ayrıntılı tasvir yapma, çeşitleme, eş denetleme (uzman incelemesi), kısa yoldan denetleme, olumsuz ve farklı sonuçlarla karşılaştırma, araştırmanın sınırlarını ortaya koyma, ayrıntılı alıntı yapma gibi yöntemleri ifade etmiştir.

Bu çalışmanın geçerliğini ve güvenirliliğini sağlamak için çalışmanın süresi uzun tutulmuştur. Çalışmada kitaplarda bulunan okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinliklerinin tamamı ayrıntılı olarak incelenmiştir. Çalışmayı ikisi doktora biri yüksek lisans mezunu üç farklı içerik çözümlemesi alanında deneyimli alan uzmanı incelemiştir. Böylece eş denetleme gerçekleştirilmiştir. Alan uzmanlarının görüşleri Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen $\text{güvenirlik} = \frac{\text{uzlaşma sayısı}}{(\text{uzlaşma sayısı} + \text{uzlaşmama sayısı})}$ formülü $\text{güvenirlik katsayı}$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu belirleme sonucunda $\text{güvenirlik katsayısı}$ 0,85 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'a (1994) göre güvenirlik için bu oranın 0,8 olması yeterlidir. Araştırmanın sınırları belirlenmiştir. Araştırma, 2024 Türkçe Öğretim Programı, 2019 Türkçe Öğretim Programı ve 2019 Türkçe Öğretim Programı'na göre yazılan 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinlikleri ve soruları ile sınırlıdır. Araştırmanın tartışma bölümünde sonuçlar diğer

alışmalarla tartışılmıştır. Böylece alan yazından yararlanarak araştırmanın sonuçları ile daha önceki yapılan araştırmaların sonuçları birbiriyle karşılaştırılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu kısmında Türkçe öğretim programı ve Türkçe ders kitaplarından elde edilen bulgular betimlenerek analiz edilmiştir.

4.1. Türkçe Öğretim Programı'nda (2019) Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bulgular

Programda temel dil becerilerinin değerlendirilmesinde herkes için aynı olmayan ve çeşitliliğe vurgu yapan bir değerlendirme anlayışının olduğu ifade edilmiştir. Değerlendirme herkes için standart değil kişiye göre olmalıdır ve bunu yapacak olanlar da öğretmenlerdir. Program, öğretmenlere yol gösterecektir.

Değerlendirme uygulamaları kazanımlara uygun olmalıdır. Temel dil becerilerinin değerlendirilmesi eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır ve eğitim – öğretim süreci boyunca yapılmalıdır. Bu süreç boyunca tek tip değerlendirme yapılmamalıdır. Değerlendirme araçları çeşitlendirilmelidir. Değerlendirme öğrenci ve öğretmen etkin olarak katılmalıdır. Temel dil becerileri, tek bir zamanda değil süreç içinde ölçülmelidir (MEB, 2019).

2019 Türkçe Öğretim Programına göre (MEB, 2019) 4-8. sınıflarda sürecin yanında sonuç odaklı ölçme ve değerlendirme tarzı gerçekleştirilmelidir. Bu sınıf seviyelerinde bilişsel yeteneklerin ölçülmesinde yazılı imtihanlardan faydalanılır. Yazılı imtihanlar oluşturulurken kullanılan soruların müfredat kazanımlarının bilgi, yetenek, çeşit ve seviyeleri ile tutarlı olmasına özen gösterilmelidir.

Yazılı imtihanlar oluşturulurken öğrenen bireylerin üst düzey bilişsel becerilerin geliştirilmesine olanak sağlayan muhtelif soru çeşitlerinden faydalanılmalıdır. Bu kısma baktığımızda şunu söyleyebiliriz: Öğrencilerin sınavlarda çıkacak olan üst düzey bilişsel becerileri kapsayan soruları çözebilmeleri için bu tarz sorulara daha öncesinden hazır olması gerekir. Bu da ders kitaplarında yer alan sorularla mümkündür. Öğrenciler, öğrenim boyunca üst düzey becerileri kapsayan soruları çözmesi onları sınavlarda zorlamayacaktır.

Tanzim edilen sorular, olabildiğince yazılı ve görsel unsurlar, grafik düzenleyiciler gibi öncüllere yer verilerek farklılaştırılmalı ve bunların etkin kullanımlarını gerektirmelidir. Bu gibi sorular öğrenen bireylerde çıkarım yapma, eleştirebilme, ayrıştırma, görsel okuma, akıl yürütme, teknik yetenekleri kullanmaları ve geliştirmelerine olanak sağlayacaktır. Sorular, eski ve yeni bilgilerin bir araya getirilmesini, diğer bilimlerle ve günlük yaşamla ilişkilendirme yapılmasını gerektirmelidir. Gerçek hayata ait durumların ve materyallerin kullanıldığı öncüllere dayalı sorular, öğrenen bireylerin çıkarım yapma becerisini tahmin ederken edindikleri bilgileri nerede ve/veya hangi gerçek hayat durumlarında kullanabileceklerine dair farkındalık geliştirmelerini de sağlayacaktır. Dil becerilerinin ayrı ayrı veya bütüncül bir şekilde değerlendirilebilmesi için eğitim öğretim yılı sürecinde öğrenci ürün dosyaları ile elektronik portfolyolardan da faydalanabilir.

4.2. Türkçe Öğretim Programı'nda (2024) Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bulgular

2024 – 2025 eğitim öğretim yılından itibaren kullanılacak Türkçe Öğretim Programı'nda (2024) ölçme ve değerlendirme esasları şu şekillerde ifade edilmiştir:

Sınıf içerisindeki değerlendirmenin esas gayesinin öğretim sürecini desteklemek olduğu ifade edilmiştir. Bu kapsamda sınıf içi değerlendirme öğrencilerin en iyi ya da en kötü yönlerini belirlemeli ve öğrenme gereksinimlerine cevap vermelidir.

Kullanılan ölçme ve değerlendirme uygulamalarının net ve anlaşılabilir olmalıdır.

Değerlendirme vasıtaları öğrencinin seviyesine uygun olmalıdır.

Değerlendirme araçlarında farklı görevlere yer verilmelidir.

Değerlendirmede öğrencilerin öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirme yapabilmelerine imkân tanınmalıdır.

Öğretmen değerlendirme sürecinde geri bildirimde bulunmalıdır. Yapılan bu geri bildirim yargılayıcı olmaktan uzak, destekleyici ve zamanında olmalıdır.

Okuma ve dinleme/izleme becerileri dolaylı değerlendirme görev şekillerinde olabilir. Konuşma becerisinde üretim içeren değerlendirme araçlarına yer verilir. Yazma becerisinde belge doldurma, sözcük ve kavram havuzundan seçerek yazma, elektronik posta yazma, dilekçe yazma, öykü yazma/tamamlama gibi çalışmalar ölçme ve değerlendirme amacıyla da kullanılır.

Sonuç değerlendirme yaparken öğrencinin bildiği görev biçimleri kullanılmalıdır.

Şu anki zaman diliminde değişen koşullar öne çıkarıldığında sanal teknolojinin ölçme ve değerlendirme amacıyla kullanılması bir zorunluluktur. Sanal araçlar, öğrenen kişilerin kendilerini anlatmalarını, bilgiye hızlı bir şekilde ulaşmalarını kolay duruma getirmektedir. Sanal araçlar ile öğrenmenin yanında ölçme ve değerlendirme de bireyselleştirilmiş oyun ve senaryo tabanlı faaliyetlerle farklılaştırılabilir. Özellikle performansa dayalı ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinde araçlardan (öğrence, senaryo geliştirme, eğitici oyun vb.) yararlanılabilir. (MEB, 2024).

4.3. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

5. sınıf Türkçe ders kitabında (Koza Yayınları) yer alan okuma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 2

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Birey ve Toplum Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Dünya Çocukları Etkinlik Sorusu Metni”	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası	
1	“Aşağıda şiirde geçen bazı kelimeler verilmiştir. Bu kelimelerin anlamlarını yer aldığı dizeden hareketle tahmin ediniz. Ardından bu kelimelerle anlamlarını eşleştiriniz.” Yorumlama Sınıflama
2	“Okuduğunuz şiirden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Şair, yaşamın nasıl olmasını istiyor?” Anımsama

		2. “Dünyayı, kardeşlik dallarında / Uçan kuşlar doldursun.” dizeleriyle ne anlatılmak istenmektedir?	Yorumlama
		3. Şair, çocuklardan ne istiyor?	
		4. Şair, dünya çocukları için Tanrı’dan ne diliyor?	Anımsama Anımsama
		5. Siz, şairin yerinde olsaydınız dünyada yaşayan diğer çocuklar için neler dilerdiniz?”	Yorumlama
3		“Aşağıda verilen bilgilerden hareketle “Dünya Çocukları” metninin konusunu aşağıya yazınız. Ardından metnin ana duygusunu işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
4		“Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Cümlelerde kişileştirme sanatının nasıl yapıldığını yazınız. Ardından okuduğunuz metinde kişileştirme sanatının hangi dizede yapıldığını söyleyiniz.” (Sevim, 2023: 14-19)	Açıklama Yorumlama
“Eskiciyle Babası Metni”	Para	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
1		“Aşağıdaki kelimeleri ilgili oldukları görsellerin altına yazınız. Görsellerden ve metinden hareketle kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız.”	Örnekleme
2		“Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Altı çizili kelimelerin yerine eş anlamlılarını koyarak cümleleri yeniden yazınız. Cümlelerin anlamlarında değişiklik meydana gelip gelmediğini açıklayınız.”	Yorumlama
3		“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
4		“Metne iki farklı başlık belirleyiniz.”	Yorumlama
5		“Metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Eskici geçimini nasıl sağlarmış? 2. Eskici beğenildiğini görünce nasıl davranırmış? 3. Para babası, eskiciye neden yüz altın vermiş? 4. Eskicinin parayı aldıktan sonra uyuyamamasının sebepleri nelerdir? 5. Sizce mutlu olmak mı yoksa çok zengin olmak mı hayatta daha önemlidir? Neden?”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Açıklama

(Sevim, 2023: 19-20)

“Aile-Toplum-Dünya İlişkisi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Yeri	Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
1	“Aşağıda verilen kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Kelimeleri, sözlük anlamlarından faydalanarak bulmacada uygun yerlere yerleştiriniz.”	Örnekleme	
2	“Aşağıdaki kelimeleri zıt anlamlılarıyla eşleştiriniz. Metinden dört kelime belirleyip örnekteki gibi zıt anlamlılarını yazınız.”	Sınıflama	
3	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Çocukların yetiştirilmesinde ailelere düşen sorumluluk neden büyüktür? 2. Toplum için önemli olan nedir? 3. Ailelerden nasıl çocuklar yetiştirmeleri bekleniyor? 4. Nesillerin hem biyolojik hem de ahlak yönünden sağlıklı olmaları, sözünden ne anlıyorsunuz? 5. Sizce iyi nesillerin yetiştirilmesinde aileler dışında hangi kurumlara önemli görevler düşmektedir?”	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama	 Yorumlama
5b	“Aşağıdaki atasözlerini okuyunuz. Metnin ana fikri olabilecek atasözünü işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma	
5c	“Aşağıda verilen atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz. Boşta kalan anlama uygun bir atasözü düşünüp söyleyiniz.”	Sınıflama	

(Sevim, 2023: 26-29)

“Tema Sonu Değerlendirme”	Soru	Bloom Yeri	Taksonomisindeki Yeri
Soru Numarası			
1	“Aşağıdakilerden hangisi martuların bir özelliği <u>değildir</u> ?”	Anımsama	
2	“Abdullah Dede ile ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi doğrudur?”	Anımsama	
3	“Aşağıdakilerden hangisi metinde İstanbul’u güzel gösteren yapılar arasında sayılmıştır?”	Anımsama	
4	“İstanbul’un aynası olan denizin adı nedir?”	Anımsama	
5	“Aşağıdakilerden hangisi yazarın dedesinin İstanbul’u sevmeye nedenlerinden biri <u>değildir</u> ?”	Anımsama	

6	<i>“Aşağıdaki kelimelerin zıt anlamlılarını metinden yararlanarak bulunuz. Bunları metindeki anlamları dışında birer cümlede kullanarak yazınız.”</i>	Örnekleme
7	<i>“Cümlelerdeki noktalı yerleri aşağıda verilen kelimelerden uygun olanla tamamlayınız.”</i>	Yorumlama
8	<i>“Aşağıda noktalama işaretlerinin doğru kullanıldığı cümlelerin başındaki kutucuklara “D”, yanlış kullanıldığı cümlelerin başındaki kutucuklara da “Y” yazınız.”</i>	Fark etme
9	<i>“Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz.”</i>	Sınıflama
10	<i>“Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Cümlelerdeki benzetme (teşbih) unsurlarını tespit ederek belirtilen yerlere yazınız.”</i> (Sevim, 2023:38-40)	Yorumlama

Tablo 3

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Metni Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

<i>“Dersimiz: Atatürk Metni”</i> Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Okumanızı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.”</i>	Sınıflama
3	<i>“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
5	<i>“Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.</i> <i>1. Atatürk’ün aramızdan ayrılışından bu yana dünyada ne gibi değişiklikler olmuştur?</i> <i>2. Millî Mücadele başladığında Türk ordusu ne durumdaydı?</i> <i>3. Atatürk’e olan saygı ve vefamızın bazı yabancılar tarafından anlaşılmamasının nedenleri nedir?”</i> (Sevim, 2023:44-46)	Anımsama Anımsama Anımsama
<i>“Elâzığlı Hasan Onbaşı” Metni</i> Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
2	<i>“Aşağıda okuduğunuz metinde geçen bazı kelimelerin sözlük anlamları ile görseller verilmiştir. Kelimeleri metinden bularak</i>	Fark etme

	<i>altlarını çiziniz. Kelimeleri anlamlarının bulunduğu kutucuklardaki noktalı yerlere yazınız.”</i>	
3	“Metnin konusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Aşağıdaki başlıkları okuyunuz. Metne uygun olduğunu düşündüğünüz başlıkları işaretleyiniz.” (Sevim, 2023:52-53)	Örnekleme
“Mustafa Kemal Paşa’nın Samsun’a Çıkışı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde anlamını bilmediğiniz kelimeleri aşağıya yazınız. Kelimelerin anlamlarını şiirdeki bağlamından yararlanarak tahmin ediniz. Kelimelerin sözlük anlamlarını da yazarak tahminleriniz ile karşılaştırınız. Bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Karşılaştırma
2	“Metinden hareketle aşağıdaki soruları sözlü cevaplayınız. 1. Gemi, küçük olmasına karşın neden bir donanma heybetine benzetilmiş olabilir? 2. Gemideki asker kimdir? Şair onu neden bin asker kadar güçlü görüyor? 3. Gemideki asker nereye gitmektedir? 4. “Erzurum yaylasında bir şafak söker” dizesiyle şair hangi olaya vurgu yapıyor olabilir?”	Yorumlama Anımsama Yorumlama Anımsama Yorumlama
4b	“Önceki sayfada yer alan açıklamalardan hareketle aşağıdaki kelimeleri eklerine ve köklerine ayırınız.” (Sevim, 2023:27-59)	Ayrıştırma
“Tema Sonu Değerlendirme”	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Numarası		
1	“Metinde Mehmetçiği düşman askerlerinden ayıran hangi özelliği üzerinde durulmuştur?”	Anımsama
2	“Türk komutanlarının, askerlerimizin ihtiyaçlarını	Anımsama

	<i>karşılamaya çalışmalarının sebebi hangisi olamaz?”</i>	
3	<i>“Bolu’nun aşçılarının meşhur olmasının sebepleri neler olabilir?”</i>	Anımsama
4	<i>“Nehir, bir metnin özetini çıkarırken aşağıdaki kurallara göre hareket ettiğini söylüyor. İfadeleri doğruysa baş kısımlarına “D”, yanlışsa “Y” yazınız.”</i>	Anımsama
5	<i>“Aşağıda verilen bilgilerin başında bulunan rakamları ilgili oldukları metin türlerinin altına yazınız.”</i>	Sınıflama
6	<i>“Aşağıda verilen cümlelerde altı çizili kelimeleri eş sesli oldukları diğer anlamıyla cümle içinde kullanınız.”</i>	Yorumlama
7	<i>“Elif, Mehmet’e severek oynadığı bir oyunun kurallarını anlatıyor. Elif’in konuşurken dikkat etmesi gereken kurallar doğruysa sonuna “D”, yanlışsa “Y” yazınız.”</i> <i>(Sevim, 2023:28-70)</i>	Anımsama

Tablo 4

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“İki Kardeşin Fedakârlığı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Yeri	Taksonomisindeki
Etkinlik Numarası			
1	<i>“Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinde geçtiği cümlelerin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Kelimeleri, sözlük anlamlarından faydalananarak bulmacada uygun yerlere yerleştiriniz.”</i>	Anımsama	
3b	<i>“Aşağıdaki varlık adlarında yapım eki almış olanları işaretleyiniz.”</i>	Fark etme	
4	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.”</i>		

	1. Kardeşler, çiftlikte kazandıklarını nasıl paylaşıyorlar?	Anımsama
	2. Evli olan kardeşin aklını kurcalayan sorun nedir?	Anımsama
	3. Kardeşler aynı düşüncelere sahip olduklarını nasıl anladılar?	Anımsama
	4. Kardeşlerin yerinde siz olsaydınız nasıl davranırdınız?	Yorumlama
	Evli kardeşin yerinde olsaydım:	
	Bekâr kardeşin yerinde olsaydım:	
5	“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.” (Sevim, 2023: 74-76)	Sonuç çıkarma
“Yüreğinizde Bir Yer Açın” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1a	“Okuduğunuz şiirden alınan aşağıdaki kelimelerin anlamlarını şiirde yer aldığı dizelerden hareketle tahmin ediniz.”	Anımsama
2	“Şiirin konusu ile ilgili olduğunu düşündüğünüz ifadeyi işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
3	“Şiirin ana duygusu olan ifadeyi işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
4	“Metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Şiirde insanlara seslenen kimdir? 2. Çocuk, kendisine nelerin öğretilmesini istiyor? 3. Çocuğun isteklerine katılıyor musunuz? Neden?”	Anımsama Anımsama Açıklama
5	“Aşağıda yay ayaç () hakkında verilen bilgileri okuyunuz. Açıklamalarda belirtilen kullanımı, karşılarında verilen örneklerin üzerinde gösteriniz.”	Fark etme
6	“Aşağıda verilen “Dünyanın En İyi Öğretmeni” metnini okuyunuz. Metni tür ve biçim yönünden	Karşılaştırma

<i>“Yüreğinizde Bir Yer Açın” metniyle karşılaştırınız.” (Sevim, 2023:80-83)</i>		
“Dostluğun Türleri” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Aşağıda metinden alınan bazı kelimeler, harflerinin yerleri karıştırılarak verilmiştir. Karışık verilen harflerden anlamlı kelimeler oluşturarak yazınız. Ardından kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız.”</i>	Karşılaştırma
3	<i>“Metnin konusuna en uygun olan görseli işaretleyiniz.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Yazarın anlattığı dostluklar içinde size en ilginç gelen hangisidir? Neden? 2. Uzak dostluklar nasıl yaşanmaktadır? 3. Pazar ile pazartesinin dostluğu nasıl bir dostluktur? 4. Yazarın serzenişte bulunduğu dostluk türü hangisidir? 5. Size göre metinde anlatılanlar dışında başka hangi dostluk türleri vardır?”</i> (Sevim, 2023:87-88)	Açıklama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Şiire göre yürek ne zaman sevgiye dönüşür?”</i>	Anımsama
2	<i>“Şiire göre kavganın sonu ne olur?”</i>	Anımsama
3	<i>“Şiire göre cahilliğin kökü nasıl kurutulabilir?”</i>	Anımsama
4	<i>“Şiirin konusu ve ana duygusu nedir?”</i>	Sonuç çıkarma
8	<i>“Aşağıdaki cümlelerde altı çizili deyimleri inceleyiniz. Cümleden hareketle deyimlerle anlamlarını eşleştiriniz.”</i>	Karşılaştırma

10	“Aşağıdaki söz öbeklerinden deyim olanları işaretleyiniz.” (Sevim, 2023:100-102)	Anımsama
----	---	----------

Tablo 5

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Bayrağımızın Türküsü” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıda şiirden alınan bazı kelimeler, harflerinin yerleri karıştırılarak verilmiştir. Karışık verilen harflerden anlamlı kelimeler oluşturarak yazınız. Ardından kelimelerin anlamlarını tahmin ederek kelimeleri sözlük anlamlarıyla eşleştiriniz.”	Karşılaştırma Yorumlama
4	“Şiirin ana duygusunu yansıtan görseli işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
5	“Şiirin konusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Aşağıdaki soruları şiire göre cevaplayınız. 1. Bayrağımıza selam duran nedir? 2. Şair, bayrağın resmini nereye çizmek istiyor? 3. Bayrağımızla ilgili durmadan söylenecek olan nedir? Siz bu konuda şaire katılıyor musunuz? Neden?”	Anımsama Anımsama Açıklama
7	“Bayrağımızın Türküsü” şiirine farklı bir başlık belirleyiniz.” (Sevim, 2023:105-107)	Yorumlama

“Dedem Korkut Öyküleri Üzerine” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıda verilen kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Kelimeleri, sözlük anlamlarından yararlanarak bulmacaya yerleştiriniz.”	Anımsama
2	“Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan kelimelere eş sesli kelimeler dendiğini hatırlayınız. Metinde geçen eş	Örnekleme

	<i>sesli iki kelime bularak sözlük anlamlarını karşılarına yazınız.”</i>	
3	<i>“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Dedem Korkut Öyküleri Üzerine” metnine bir kelimelik ve iki kelimelik iki yeni başlık belirleyiniz.</i> <i>(Sevim, 2023:112-113)</i>	Yorumlama
“Padişaha Su Hediye Eden Adam” Metni Etkinlik Numarası		
1	<i>“Metinde anlamını bilmediğiniz kelimeleri belirleyip defterinize yazınız. Bu kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi, kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız.”</i>	Anımsama
3	<i>“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.</i> <i>1. Cömert halife nerede yaşamış?</i> <i>2. Yoksul adamın karısı, yoksulluktan kurtulmak için kocasına ne önermiş?</i> <i>3. Halife, su dolu testi görüncə yoksul adam hakkında ne düşünmüş?</i> <i>4. Halifenin kişilik özellikleri nelerdir?”</i>	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
5	<i>“Metni tür ve biçim yönünden daha önce ezberlediğiniz “Bayrağının Türküsü” metniyle karşılaştırınız.”</i> <i>(Sevim, 2023:119-121)</i>	Karşılaştırma
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası		
1	<i>“Yazarın sözünü ettiği masal dünyamızda aşağıdakilerden hangisinin adı geçmemektedir?”</i>	Anımsama
2	<i>“Tandırın başında yer bulunmamasının sebebi ne olabilir?”</i>	Anımsama
3	<i>“Aşağıdakilerden hangisi metnin ana fikri olabilir?”</i>	Sonuç çıkarma

5	“Aşağıda verilen ifadelerden nesnel olanların başına “N”, öznel olanların başına “Ö” yazınız.”	Yorumlama
6	“Altı çizili kelimelerin bulundukları cümlelerde hangi anlamda kullanıldığını belirleyiniz. Tespitleriniz doğrultusunda ilgili bölümü işaretleyiniz.” (Sevim, 2023:130-131)	Anımsama

Tablo 6

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Doğa ve Evren Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Küçük Çam Ağacı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Kelimeleri, sözlük anlamlarından yararlanarak bulmacaya yerleştiriniz.”	Anımsama
3	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Küçük çam ağacı nerede yaşamış? 2. Bu ağacı kim, neden buraya dikmiş? 3. Küçük çam ağacı neden yaşadığı yerdeki en güzel ağaç olduğunu düşünürmüştü? 4. Kazıklar, küçük çam ağacına nasıl bir ders vermiş? 5. Küçük çam ağacı neyin hasretini çekermiş? 6. Küçük çam ağacının kibirli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz? Neden? Açıklayınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Açıklama
4	“Aşağıya metnin içeriğinden hareketle iki soru yazınız. Sorularınızı arkadaşlarınıza sorunuz. Cevaplarını altlarına yazınız.”	Yorumlama
5	“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Metinle ilgili olanları işaretleyiniz.”	Fark etme

(Sevim, 2023:137-139)		
“Yıldızlar Gayet Memnun” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde anlamını bilmediğiniz kelimeleri belirleyip anlamlarını tahmin ediniz. Metinden alınan “yıldız” kelimesinin sözlükteki anlamları aşağıda verilmiştir. Bu kelimenin metinde hangi anlamıyla kullanıldığını işaretleyiniz.”	Anımsama Yorumlama
2	“Şiirin konusunu en iyi yansıtan görseli (X) ile işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
3	“Şiirin ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Metinde kişileştirme (teşhis) sanatının nasıl yapıldığını örnekler vererek aşağıya yazınız.”	Örnekleme
5	“Yıldızlar Gayet Memnun” metnine farklı iki başlık belirleyiniz.”	Yorumlama
6	“Aşağıdaki soruları şiire göre cevaplayınız. 1. Dünyadaki varlıklar güneşten ne umuyor? 2. Yıldızlar neden pek uzun konuşmuyor? 3. Güneşin karşısında karanlıklar niçin diz çöker? 4. Güneş, göğü ne zaman silip süpürüyor?”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama
(Sevim, 2023:143-144)		
“Dünyanın Beyaz Devleri Buzulları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıda okuduğunuz metinden alınan bazı kelimeler, harflerinin yerleri değiştirilerek verilmiştir. Karışık hâlde verilen harflerden anlamlı kelimeler oluşturarak belirtilen yere yazınız. Ardından kelimelerin anlamlarını tahmin ederek kelimeleri sözlük anlamlarıyla eşleştiriniz.”	Sınıflama
4	“Metnin ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
5	“Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Metnin konusunu en iyi yansıtan görseli işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma

6	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Buzullar nasıl hareket eder? 2. Buzullar yeryüzünü nasıl şekillendirir? 3. Buzdağı nedir? 4. Buzullar bize hangi konuda bilgi sağlar? 5. Buzulların erimesinin okyanuslara ve denizlere nasıl bir etkisi olabilir? Açıklayarak yazınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
7	“Metni özetleyerek yazınız.”	Özetleme
8	“Aşağıdaki başlıklardan hangileri metne yeni bir başlık olabilir? Bu başlıklardan birini ve bu başlığı seçme nedeninizi yazınız.”	Yorumlama
9	a. Aşağıda verilen bilgileri okuyarak örnekleri inceleyiniz. Cümleleri, yönergelere uygun şekilde tamamlayınız. b. Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul ve örneklendirme cümlelerine birer örnek vererek yazınız.” (Sevim, 2023:148-151)	Fark etme Örnekleme
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Soru Numarası		
1	“Aşağıdakilerden hangisi bu metnin başlığı olabilir?”	Sonuç çıkarma
2	“Geçmişte insanların ürettiği atıkların en temel özelliği nedir?”	Anımsama
3	“Aşağıdakilerden hangisi metnin ana fikri olabilir?”	Sonuç çıkarma
8	“Metinde geçen "doğal" kelimesi birden çok anlama gelmektedir. "Doğal" kelimesi ile ilgili açıklamaları uygun olan cümlelerle eşleştiriniz.”	Sınıflama
10	“Aşağıdaki cümlelerden amaç-sonuç anlamı taşıyanları işaretleyiniz.”	Anımsama
(Sevim, 2023:158-160)		

Tablo 7

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Sağlık ve Spor Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Mavi Eşofmanlı Adam” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metinde anlamını bilmediğiniz kelimeleri belirleyip defterinize yazınız. Bu kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Kelimelerin sözlük anlamlarına bakarak tahminlerinizi sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız. Kelimeleri Türkçe sözlüğüne yazınız. Metinden alınan “tatlı” kelimesinin sözlükteki anlamları aşağıda verilmiştir; okuyunuz. Önceki bilgilerinizden de faydalanarak kelimenin metinde hangi anlamıyla kullanıldığını işaretleyiniz. Kelimeyi metinde kullanıldığı anlamının dışındaki anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.”	Anımsama Yorumlama Yürütme
2	“Metinde geçen eş sesli kelimeleri belirleyiniz. Bu kelimeleri ve cümlelerdeki anlamlarını aşağıya yazınız.”	Yorumlama
3	“Metnin konusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Aşağıdaki sözleri okuyunuz. “Mavi Eşofmanlı Adam” metnin ana fikrini en iyi yansıtan atasözünü işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
6	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Mavi Eşofmanlı Adam’ın fiziksel özellikleri nelerdir? 2. Mavi Eşofmanlı Adam’ın “Dünyada en önemli şey sağlıktır.” sözüne katılıyor musunuz? Düşüncelerinizi nedenleriyle yazınız. 3. Mavi Eşofmanlı Adam, koşuya katılanların sayısı az olunca sonunda nasıl bir çözüm yolu buluyor? Bu çözüm yolunun başarılı olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?” (Sevim, 2023:165-167)	Anımsama Yorumlama Yorumlama
“Olimpiyat Oyunları” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

1a	<i>“Aşağıda metinde geçen bazı kelimelerin anlamları verilmiştir. Anlamları, ilgili oldukları kelimelerle eşleştiriniz.”</i>	Sınıflama
1b	<i>“Anlamını öğrendiğiniz kelimeleri birer cümlede kullanarak yazınız.”</i>	Örnekleme
1c	<i>“Metinde geçen spor terimlerini belirleyiniz. Bunları birer cümlede kullanarak defterinize yazınız.”</i>	Örnekleme
2	<i>“Okuduğunuz metinde geçen kelimelerden bazıları aşağıda verilmiştir. Bu kelimeleri alt sıradaki eş anlamlılarıyla eşleştiriniz.”</i>	Sınıflama
3	<i>“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.</i> 1. Olimpiyat oyunlarının geçmişi nereye dayanmaktadır? 2. Modern olimpiyat oyunları ilk kez nerede ve hangi tarihte düzenlenmiştir? 3. Olimpiyat ateşi nasıl taşınır? 4. Olimpiyat oyunlarının sloganı nedir? 5. Paralimpik Oyunları'nda yer alan spor dalları nelerdir?”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama
5	<i>“Olimpiyat Oyunları” metnini tür ve biçim yönünden “Sağlık ve Spor” teması içinde yer alan</i> <i>“Mavi Eşofmanlı Adam” metniyle karşılaştırınız.”</i> (Sevim, 2023:172-174)	Karşılaştırma
“Uyku” Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	<i>“Metinden alınan aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Kelimelerin sözlük anlamlarını sözlükten öğrenip yazarak tahminleriniz ile karşılaştırınız. Bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.”</i>	Karşılaştırma
2	<i>“Metnin konusuyla ilgili görseli işaretleyiniz.”</i>	Sonuç çıkarma
3	<i>“Metinde, içinde teşbih (benzetme) ve teşhis (kişileştirme)</i>	Yorumlama

	sanatlarının geçtiği dizeleri belirleyiniz. Bu dizelerde teşbih ve teşhisin nasıl yapıldığını açıklayarak yazınız.”	
4	“Şiirle ilgili iki soru hazırlayıp arkadaşlarınıza sorunuz. Sorularınızı ve aldığınız doğru cevapları aşağıya yazınız.”	Yorumlama
5	“Aşağıdaki başlık önerilerinden şiire en uygun bulduğunuzu işaretleyiniz. Bu başlığı seçme nedeninizi yazınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Melisa’nın bir gününü nasıl geçirdiğini gösteren aşağıdaki grafiği inceleyiniz. Grafiikle ilgili soruları cevaplayınız.” (Sevim, 2023:178-180)	Yorumlama
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıdakilerden hangisinin, sağlığı olumsuz yönde etkileyen bir durum sonucu ortaya çıktığı belirtilmemektedir?”	Anımsama
2	“Aşağıdakilerden hangisi hastalığı meydana getiren sebepler arasında sayılmamıştır?”	Anımsama
4	“Metnin türü nedir?”	Anımsama
5	“Metinden alınan aşağıdaki kelimelerin karşısına zıt anlamlılarını yazınız. Yazdığınız kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Anımsama
11	“Sağlık ve Spor” temasındaki okuma becerilerinizi aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.” (Sevim, 2023:188-190)	Sınıflama

Tablo 8

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Bir Bilim İnsanı Neler Yapar” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metinde anlamını bilmediğiniz kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi kelimelerin	Anımsama

	sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız. Kelimeleri sözlüğünüze yazınız. Aşağıda bir kelimenin sözlükteki anlamları yer almaktadır. Bu anlamların metinde geçen hangi kelimeye ait olduğunu bularak kelimeyi yazınız. Kelimenin metinde hangi anlamıyla kullanıldığını işaretleyiniz. Kelimeyi metinde kullanıldığı anlamının dışında iki anlamıyla birer cümlede kullanarak yazınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“Metinden alınan aşağıdaki kelimeleri köklerine ayırarak yazınız.”	Ayrıştırma
3	““O zaman gelin, bilim insanı olmak için neler yapmak gerekir ona bakalım.” Cümlesindeki "gelin" kelimesini isim olarak bir cümlede kullanınız.”	Yorumlama
4	“Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Boşta kalan anlama uygun deyim bulmaya çalışınız.”	Sınıflama
6	“Metnin konusunu belirten ifadeyi işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
7	“Metnin ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
8	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Bilim insanı olmak için hangi özellikleri taşımak gerekir? 2. Bilim insanı neler yapar? 3. Bilim insanı sorularına nasıl yanıt bulur? 4. Bilim insanı aradığı yanıtları bulamadığında ne yapar? 5. Çevrenizde yaptıklarından esinlendiğiniz insanlar var mı? Sizin yaptıklarınızdan esinlenen kimseler var mı? Açıklayarak yazınız.” (Sevim, 2023:193-395)	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
“Zaman İçinde Gezerken Gördüklerimiz” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıda verilen kelimelerin ve kelime grubunun anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Kelimeleri, sözlük anlamlarından	Anımsama

	yararlanarak bulmacadaki yerlerine yerleştiriniz. Anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri sözlüğüne yazmayı unutmayınız.”	
2	“Metinde geçen gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri aşağıya yazınız.”	Yorumlama
3	“Aşağıdaki kelimelerden yapım eki almış olanları işaretleyiniz.”	Anımsama
4	“Aşağıdaki soruları metne uygun şekilde sözlü olarak cevaplayınız. 1. Zaman bisikletiyle yolculuk yaparken görülebilen tek şey nedir? 2. Zaman bisikletinin durmasının sebebi nedir? 3. Zaman yolcuları zaman bisikletini tekrar çalıştırmak için nasıl bir çözüm buluyorlar? 4. Zaman bisikletinin pedallarını kim çeviriyor? Yolcular, zaman bisikletinin pedallarını çevirmeye başladıktan sonra kimleri gördüler? 5. Metnin kahramanları, tarihteki hangi önemli olaylara tanıklık ediyorlar?”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama
5	“Metnin hikâye unsurlarını yazınız.”	Özetleme
6	“Metindeki olayları oluş sırasına göre anlattıktan sonra özetleyerek aşağıya yazınız.”	Özetleme
7	“Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları belirleyerek yazınız.” (Sevim, 2023:201-203)	Sınıflama
“Kuşlu Mektuplar” Metni Etkinlik Sorusu Bloom Etkinlik Numarası Taksonomisindeki Yeri		
1	“Aşağıda metinde geçen bazı kelimelerin anlamları verilmiştir. Anlamları ilgili oldukları kelimelerle eşleştiriniz. Anlamını öğrendiğiniz kelimeleri birer cümlede kullanarak defterinize yazınız.”	Sınıflama
2	““Kuşlu Mektuplar” metnine farklı iki başlık belirleyerek bu başlıkları ve başlıkları seçme nedenlerinizi yazınız.”	Yorumlama

3	“Metnin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Aşağıdaki soruları şiire göre cevaplayınız. 1. Şair kimden istekte bulunuyor? 2. Şair, hangi tür mektupların kendisine gelmesini istiyor? 3. "Kuşlu mektuplar" ifadesinden ne anlıyorsunuz? 4. Size göre şiirde hangi duygular ön plandadır?”	Anımsama Anımsama Yorumlama Yorumlama
5	“Şiirde, içinde teşhis (kişileştirme) sanatının geçtiği dizeleri aşağıya yazınız. Bu dizelerde teşhis sanatının nasıl yapıldığını da karşlarına yazınız.”	Yorumlama
6	“Şiirden alınan aşağıdaki dizede altı çizili kelimenin hangi anlamıyla kullanıldığını işaretleyiniz.” (Sevim, 2023:208-210)	Yorumlama
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metinde Fenton, hangi özelliğiyle öne çıkmaktadır.”	Anımsama
2	“Fenton’ın annesi ve babası müzede ne iş yapıyorlar?”	Anımsama
3	“Fenton yaz günlerini nasıl geçirmeyi planlıyor?”	Anımsama
4	“Metne göre Fenton aşağıdaki kavram çiftlerinden hangisine ilgi duymaktadır?”	Anımsama
6	““Karar” kelimesini metinde bulunuz. Kelimenin aşağıdaki anlamlarından hangisinde kullanıldığını işaretleyiniz.”	Yorumlama
7	“Aşağıda verilen kelimelerden türemiş olanların başındaki kutucuğu işaretleyiniz.”	Yorumlama
8	“Cümlelerdeki noktalı yerleri aşağıda verilen kelimelerden uygun olanla tamamlayınız.”	Yorumlama
9	“Aşağıdaki resimlere uygun deyimler yazınız. Bu deyimlerin anlamlarını altlarına yazınız.” (Sevim, 2023:218-220)	Yorumlama

Tablo 9

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Sanat Teması Okuma Etkinliklerinin Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Çocukluğun Değeri” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıda metinde geçen bazı kelimelerin anlamları verilmiştir. Anlamları, ilgili oldukları kelimelerle eşleştiriniz. Boşta kalan kelimenin anlamını tahmin ederek sözlük anlamıyla karşılaştırınız.”	Anımsama Yorumlama
2	“Metinde geçen aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını birer cümle içinde kullanınız.”	Örnekleme
3	“Metinden alınan aşağıdaki cümleyi okuyunuz. Cümlede altı çizili olan kelimenin hangi anlamıyla kullanıldığını işaretleyiniz.”	Yorumlama
4	“Metinden alınan aşağıdaki kelimelerden türemiş olanları işaretleyiniz. Kelimelerin köklerini yanlarına yazınız.”	Yorumlama
5	“Aşağıda verilen alana metnin konusunu anlatan bir resim yapınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Metnin ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
7	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Yazar, İstanbul’a ne zaman göç etmiştir? 2. Yazar, güzel sanatlar akademisinde hangi bölümleri bitirmiştir? 3. Yazarın en sevdiği kitabı hangisidir? 4. Yazar, neden çocuk edebiyatıyla ilgilenmeye başlamıştır? 5. Ayla Çınaroğlu gibi başarılı olabilmek için yapılması gerekenler nelerdir?” (Sevim, 2023:224-226)	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
“Ünlü Ressam” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

1	“Metnin görsel ve başlığından hareketle metnin konusunu tahmin ederek aşağıya yazınız. Metni okuduktan sonra da tahmininizin doğruluğunu kontrol ediniz.”	Fark etme
2	“Metinde anlamını bilmediğiniz kelimeleri belirleyip defterinize yazınız. Tespit ettiğiniz kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Kelimelerin sözlük anlamlarına bakarak tahminlerinizin doğruluğunu kontrol ediniz. Kelimeleri sözlüğünüze yazınız. Metinden alınan “ağır” kelimesinin aşağıda verilen sözlük anlamlarını okuyunuz. Önceki bilgilerinizden de faydalanarak kelimenin metinde hangi anlamıyla kullanıldığını işaretleyiniz.”	Anımsama Yorumlama Yürütme
3	“Metinde geçen aşağıdaki kelimelerin zıt anlamlılarını belirtilen yerlere yazınız. Bulduğunuz kelimeleri birer cümle içinde kullanarak aşağıya yazınız.”	Yorumlama
4	“Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz.”	Sınıflama
5	““Ünlü Ressam” metnine farklı iki başlık belirleyiniz. Bu başlıkları ve başlıkları seçme nedenlerinizi yazınız.”	Yorumlama
6	“Ünlü Ressam” metninin konusunu ve ana fikrini yazınız.	Sonuç çıkarma
7	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Ressam neden çocukların yaptığı resimlere bayılıyor? 2. Ressam en çok neye kızıyor? 2. Ressam resmi düzeltmek yerine neyin yapılması gerektiğini söylüyor? 3. Ressama göre kaç tane renk vardır? 4. Resim çizerken siz nelere dikkat ediyorsunuz? Açıklayınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
9	“Metni özetleyerek aşağıya yazınız.” (Sevim, 2023:230-232)	Özetleme

“Şiir Nedir?” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1a	“Okuduğunuz metinde geçen kelimelerden bazıları aşağıda verilmiştir. Bu kelimelerin varsa eş anlamlılarını ve zıt anlamlılarını aşağıya yazınız.”	Yorumlama
1b	““düş ve koca” kelimelerini şiirdeki anlamından farklı olacak şekilde birer cümlede kullanarak yazınız.”	Yorumlama
2a	“Aşağıda verilen bölüme şiirin konusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
2b	“Metne göre şair, şiiri tanımlamaktadır. Siz de kendi şiir tanımınızı aşağıya yazınız.”	Yorumlama
3	“Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Metnin ana duygusunu yansıtan ifadeyi işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
4	“Aşağıdaki soruları şiire göre cevaplayınız. 1. Sözcükler harflerin içinden nasıl dökülüyor? 2. Şairin gülüşünü taklit eden nedir? 3. Şaire göre, yıldızlar nerede oturuyor? 4. Şairin dedem diye bahsettiği Yunus sizce kim olabilir?”	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
5	Metinde, içinde teşbih (benzetme) ve teşhis (kişileştirme) sanatlarının geçtiği dizeleri belirleyip aşağıya yazınız.” (Sevim, 2023:235-236)	Yorumlama
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	““Her çocuk gibi kanatlıydım ben de...” ifadesiyle yazar ne demek istiyor?”	Yorumlama
2	“Beyazbulut oyunu nasıl bir oyundur? Bu oyun size ilginç geldi mi? Neden?”	Açıklama
3	“Yazarın “yazarcılık” oyunu kaç aşamadan oluşmaktadır? Bu oyunun hangi aşaması size daha ilginç geldi?”	Anımsama
4	“Yazarın çocukluk arkadaşlarını “düşsel” varlıklar olarak	Açıklama

	<i>nitelemesinin nedeni ne olabilir?"</i>	
5	<i>"Yazar; kitaplarını yazarken kimlere gönül borcu olduğunu söylüyor?"</i>	Anımsama
6	<i>"Metinde geçen gerçek ve terim anlamlı kelimelere ikişer örnek yazınız."</i>	Örnekleme
10	<i>"Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş sesli bir sözcük vardır?"</i>	Anımsama
11	<i>"Bebeğini ilk defa kucağına aldığı anda _____ ." ifadesinde aşağıdaki yargılardan hangisiyle tamamlanırsa diğerlerinden farklı bir anlam elde edilir?"</i>	Yorumlama
12	<i>"Aşağıda yer alan paragrafları okuyunuz. Paragraflara ait ana fikirleri belirleyerek eşleştiriniz."</i> (Sevim, 2023:244-246)	Sonuç çıkarma

Tablo 10

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	1	1	2	-	2	-	-	1	7
1.2. Anımsama	15	10	14	10	17	11	18	16	111
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	10	4	2	5	5	7	13	15	61
2.2. Örnekleme	3	1	-	1	2	2	-	2	11
2.3. Sınıflama	4	2	-	-	2	3	3	1	15
2.4. Özetleme	-	-	-	-	1	-	2	1	4
2.5. Sonuç çıkarma	3	2	5	5	7	5	3	6	36
2.6. Karşılaştırma	-	1	3	2	-	2	-	-	8
2.7. Açıklama	2	1	3	1	2	-	-	2	11
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	-	-	-	-	-	1	1	1	3
3.2. Gerçekleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	1	-	-	-	-	1	-	2
4.2. Örgütlenme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5. sınıf ortaokul kademesinin ilk seviyesidir. Dolayısıyla öğrencide ortaokul yaşamında edineceği bilgilerin temeli bu sınıf düzeyinde atılmaktadır. Bu yüzden 5. sınıf düzeyinde dil becerilerinde alt düzey düşünme becerilerinin yanında öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştiren soruların olması da gerekmektedir. Ancak 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinlikleri ve soruları incelendiğinde etkinlik ve soruların tamamına yakınının en alt basamaklar olan hatırlama ve anlama basamağında kaldığı görülmektedir. Uygulama basamağında üç etkinlik, analize etme basamağında da iki etkinlik bulunmaktadır. Öğrenciler, çok fazla sayıda fark etme, anımsama, yorumlama gibi alt düzey öğrenme becerilerinde yer alan sorular çözmüştür. Ancak bu durum öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerini geliştirmeyecektir. Üst düzey düşünme becerilerinin gelişebilmesi için öğrencilerin analiz etme, değerlendirme ve üretme basamaklarında da çok sayıda soru çözmesi gerekmektedir. Özdemir (2020) çalışmasında Türkçe eğitiminin esas hedeflerinden birinin üst düzey düşünme becerilerinin geliştirmek olduğunu ifade etmiştir. Ancak binlerce öğrencinin temel öğretim kaynağı olan Türkçe ders kitabında bu durum gerçekleşmemiştir. Öğrencilerimizin derslerde kullandığı birincil kaynaklardan biri olan ders kitabındaki etkinlik ve soruların en alt öğrenme basamaklarında olması yenilikçi, fikir üretebilen, çağın getirdiği sorunları çözebilen bir nesil yetiştirmede yetersiz kalacaktır.

4.4. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

5. sınıf Türkçe ders kitabında (Koza Yayınları) yer alan dinleme öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 11

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Birey ve Toplum Teması “Bayrak Öğretmen” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz metinden alınan aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Ardından kelimeleri anlamlarından hareketle sarmal bulmaca içine yerleştiriniz.”	Anımsama
2	“Dinlediğiniz şiirin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
3	“Şiirden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Şiirde öğretmene karşı duygularını söyleyen kişi kimdir? 2. Şiirde öğretmen nelere benzetilmektedir? 3. Şiirin son dördlüğünde öğretmenin hangi özelliklerinden bahsedilmiştir? 4. Şairin öğretmenine hissettiği duygular; sizin için de geçerli midir?”	Anımsama Anımsama Anımsama Açıklama
4	“Şiirin başlığını gözden geçiriniz. Şiire tek kelimelik, iki kelimelik ve üç kelimelik birer başlık belirleyip yazınız.” (Sevim, 2023:31-35)	Yorumlama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “İngiliz Memiş” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	Metinden alınan aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Sizce metnin devamında, paragrafta anlatılan olay ne şekilde gelişmiş olabilir? Tahmin ederek yazınız. Metni dinledikten sonra tahmininizin doğruluğunu kontrol ediniz.	Yorumlama
3	Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.	Sonuç çıkarma
4	Aşağıdaki ifadelerle göre metne farklı özellikte dört başlık belirleyip yazınız.	Yorumlama
5	Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.	

	1. İngilizler Sarıyer’de Türk halkına ne tür zorluklar yaşıyordu?	Anımsama
	2. Rumlar, İngiliz askerlerine yaptıkları şikâyetlerde Türkler için neler söylüyorlar?	Anımsama
	3. İngiliz komutan nereyi abluka altına alıyor?	Anımsama
	4. İngiliz komutan meydanda toplanan Türklerden ne istiyor?	Anımsama
	5. Muhtar Memiş’e neden ‘İngiliz Memiş’ adı veriliyor?	Anımsama
	6. İngiliz komutanın isteği karşısında siz olsaydınız nasıl davranırdınız?	Yorumlama
	(Sevim, 2023:61-65)	
Erdemler Teması “Tatlı Dile Dair” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metni dinlerken önemli gördüğünüz bilgi ve cümleleri aşağıya not alınız.”	Yorumlama
2	“Metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri defterinize yazınız. Kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Kelimelerin sözlük anlamlarını tahminlerinizle karşılaştırınız. Bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Anımsama
3	“Metni özetleyerek yazınız. Özetinizi yazarken kendi cümlelerinizi kullanmaya ve tekrar eden ifadelerden kaçınmaya dikkat ediniz.”	Özetleme
4	“Metnin konusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
5	“Metnin ana fikri olan ifadeyi işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
7	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Yazara göre mağaza vitrinlerindeki mankenlerin soğuk bulunmasının sebebi nedir? 2. Dil yarası neden yaraların en derinidir? 3. Kalbi imar eden nedir? 4. Annenizden bir şey isteyeceğiniz zaman talebinizi nasıl dile getiriyorsunuz? Bir örnekle açıklayınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama

	(Sevim, 2023:93-97)	Örnekleme
Millî Kültürümüz Teması “Benden Selam Olsun Bolu Beyi’ne” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz türküden alınan aşağıdaki kelimeler bulmacanın harfleri arasına gizlenmiştir. Bu kelimeleri bulup örnekteki gibi belirginleştiriniz. Ardından kelimelerin anlamını tahmin ederek ifadelerin başına yazınız.”	Anımsama
2	““Benden Selam Olsun Bolu Beyi’ne” metnine farklı iki başlık belirleyerek bu başlıkları ve başlıkları seçme nedenlerinizi yazınız.”	Yorumlama
3	“Metnin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Bolu Beyi’ne seslenen kimdir? 2. Bolu Beyi nasıl bir insandır? 3. Bu türküden hareketle Köroğlu’nun kişiliği hakkında neler söyleyebilirsiniz?”	Anımsama Anımsama
	(Sevim, 2023:123-127)	Yorumlama
Doğa ve Evren Teması “Sonsuzluk ve Ötesi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde anlamını bilmediğiniz kelimeleri aşağıya yazınız. Kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Kelimelerin sözlük anlamlarını da yazarak tahminleriniz ile karşılaştırınız. Bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Anımsama
2	“Metnin ana fikri olan ifadeyi işaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
3	“Metnin konusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Metni özetleyerek aşağıya yazınız.”	Özetleme
5	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Geceleri gökyüzünde duran küçük parlak noktalar aslında nedir?”	Anımsama

	2. Yıldızları ziyaret edemememizin sebebi nedir?	Anımsama
	3. Metinde Güneş'in hangi özelliklerinden bahsedilmektedir?	Anımsama
	4. Güneş'ten de büyük olan yıldızlar nasıl ölür?	Anımsama
	5. Evrenin içinde bulunduğu sonsuz yaşam döngüsü hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Açıklayarak yazınız."	Yorumlama
6	"Sonsuzluk ve Ötesi" metnine iki kelimedenden oluşan farklı iki başlık belirleyiniz. Bu başlıkları ve başlıkları seçme nedenlerinizi yazınız. (Sevim, 2023: 154-156)	Yorumlama
Sağlık ve Spor Teması "Salıncak" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	"Metnin konusunu tahmin edip yazınız."	Sonuç çıkarma
2	"Dinlediğiniz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri defterinize yazınız. Bu kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Ardından sözlüğe bakarak kelimelerin anlamını tahminlerinizle karşılaştırınız. Defterinize anlamlarını yazdıktan sonra kelimeleri birer cümlede kullanınız. Anlamını öğrendiğiniz kelimeleri sözlük defterinize eklemeyi unutmayınız."	Anımsama
3	"Salıncak" metnine farklı bir başlık belirleyiniz. Bu başlığı belirleme nedenlerinizi yazınız."	Yorumlama
4	"Dinlediğiniz şiirin konusunu ve ana duygusunu yazınız."	Sonuç çıkarma
5	"Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. Çocuk salıncakta sallanırken neden şaşırıyor? 2. Çocuğun sevincinin içinden taşmasının sebebi nedir? 3. Çocuğun sallanırken sayılardan söz etmesinin sebebi ne olabilir? 4. Çocuk, sallanırken hangi duygular içerisindedir?"	Anımsama Anımsama Yorumlama

	5. Böyle olmasında arkasında babasının olmasının katkısı var mıdır? Açıklayınız.” (Sevim, 2023:182-185)	Anımsama Yorumlama
Bilim ve Teknoloji Teması “El Cezerî” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metnin başlığından ve görselinden hareketle tahmin ettiğiniz metnin konusunu aşağıya yazınız. Metni dinledikten sonra tahmininizin doğruluğunu kontrol ediniz.”	Sonuç çıkarma
2	“Metinle ilgili aklınıza takılan ya da önemli bulduğunuz yerleri not alınız. Notlarınızın kısa ve anlaşılır olmasına dikkat ediniz. Aklınıza takılan noktaları açıklığa kavuşturmak için arkadaşlarınıza sorunuz.”	Özetleme
3	“Aşağıdaki anlamlarla kelimeleri eşleştiriniz. Ardından bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Sınıflama
4	““El Cezerî” metnine farklı iki başlık belirleyiniz. Bu başlıkları ve başlıkları seçme nedenlerinizi yazınız.”	Yorumlama
5	“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. El Cezerî kimdir? 2. El Cezerî nerede yaşamıştır? 3. El Cezerî’nin yazmış olduğu kitapta ne tür bilgilere yer vermiştir? 4. El Cezerî hangi yılda ölmüştür?” (Sevim, 2023:212-215)	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama
Sanat Teması “Piyano ve Piyanist” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Dinleyeceğiniz metinden alınmış aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Sizce metnin devamında paragrafta anlatılan olay ne şekilde gelişmiş olabilir? Tahmin ederek yazınız. Metni dinledikten	Yorumlama

	<i>sonra tahmininizin doğruluğunu kontrol ediniz.”</i>	
2	<i>“Aşağıda verilen kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Kelimeleri, sözlük anlamlarından yararlanarak bulmacadaki yerlerine yerleştiriniz. Anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri sözlüğüünüze yazınız.”</i>	Anımsama
3	<i>“Siz Kuyruklu Piyano’nun yerinde olsaydınız dükkândan çıkabilmek için neler yapar, nasıl davranırdınız? Aşağıya yazınız.”</i>	İrdeleme
4	<i>“Metinden alınan aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Deyimleri birer cümlede kullanarak belirtilen yere yazınız.”</i>	Sınıflama
5	<i>““Piyano ile Piyanist” metnine tek kelimelik ve cümle şeklinde birer başlık belirleyiniz. Bu başlıkları ve başlıkları seçme nedenlerinizi aşağıya yazınız.”</i>	Yorumlama
6	<i>“Metnin ana fikrini en iyi ifade eden atasözünü işaretleyiniz.”</i>	Sonuç çıkarma
7	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre sözlü olarak cevaplayınız.</i> <i>1. Müşteriler Kuyruklu Piyano’yu neden almıyorlar?</i> <i>2. Kuyruklu Piyano, yanına gelen iyi giyimli adamla başta neden ilgilenmiyor?</i> <i>3. Kuyruklu Piyano satın alınacağını nasıl anlıyor?</i> <i>4. İyi giyimli adam Kuyruklu Piyano için salonunda nasıl yer açmayı düşünüyor?</i> <i>5. Kendinize bir şeyler alırken nelere dikkat ediyorsunuz?”</i>	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama
		Yorumlama
8	<i>“Metni bir kez daha dinleyiniz. Metne ait hikâye unsurlarını yazınız.”</i> <i>(Sevim, 2023:238-242)</i>	Özetleme

Tablo 12

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Anımsama	4	5	4	3	5	4	4	5	34
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	1	3	1	2	2	3	1	3	16
2.2. Örneklemeye	-	-	1	-	-	-	-	-	1
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	1	1	2
2.4. Özetleme	-	-	1	-	1	-	1	1	4
2.5. Sonuç çıkarma	1	1	2	1	2	2	2	1	12
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Açıklama	1	-	-	-	-	-	-	-	1
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Gerçekleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayrıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütlemeye	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	1	1
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinlikleri ve soruları incelendiğinde etkinliklerin ve soruların tamamına yakınının en alt basamaklar olan hatırlama ve anlama basamağında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin, dinledikleri metinlerden özgün çıkarımlar yapabilmeleri için üst düzey öğrenme alanlarına hitap eden etkinlik ve sorulara yer verilmelidir ancak 5. sınıf Türkçe ders kitabına baktığımızda bu durum analiz edilememiştir. Etkinlik ve soruların genellikle alt düzey öğrenme alanlarında kaldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin orijinal ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirecek olan üst düzey öğrenme alanlarına az sayıda yer verilmiştir.

4.5. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

5. sınıf Türkçe ders kitabında (Koza Yayınları) yer alan konuşma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 13

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Birey ve Toplum Teması “Dünya Çocukları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“a. Çocuk Hakları Bildirgesi ile ilgili aşağıdaki bilgileri okuyunuz. Çocuk haklarının korunmasının önemi hakkında kısa bir konuşma yapınız. Konuşmanızda izlediğiniz veya okuduğunuz medya haberlerini göz önünde bulundurunuz. Ayrıca gözlemlerinize de yer veriniz.</i> <i>b. Sizce Çocuk Hakları Bildirgesi neden yayınlanmış olabilir?</i> <i>Dünyadaki çocuklar hayatlarını bildirgenin ilk dört ilkesine uygun yaşayabiliyorlar mı?</i> <i>Siz bildirgeye ne gibi ilkeler eklemek isterdiniz? Arkadaşlarınızla konuşunuz.”</i>	Yürütme Açıklama Yorumlama Üretme
Birey ve Toplum Teması “Eskiciyle Para Babası” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8b	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız. Ardından aşağıda verilen görseli inceleyerek görselin yanındaki bilgileri okuyunuz. Ülkemizin kucak açtığı Suriye vatandaşlarını düşününüz. Hayatta kalma mücadelesi veren bu insanların mutlu olabilmesi için neler yapılabilir? Öğretmeninizin kontrolünde arkadaşlarınızla konuşunuz.”</i>	Genelleme
Birey ve Toplum Teması “Aile-Toplum-Dünya İlişkisi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında sizden istenilen yazıları öğretmeninizin</i>	Yorumlama

	<i>kontrolünde, bir sıranın üzerine, yazılanlar görünmeyecek şekilde koyunuz. Ardından sıranın başına gelerek rastgele bir kâğıt seçiniz. Kâğıtta yazılanları okuyarak istenilen özelliklerde bir çocuk yetiştirmek için neler yapılması, nasıl davranılması gerektiği hakkında konuşunuz. Konuşmanızda anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanınız. Dinleyici arkadaşlarınızla göz teması kurarak beden dilinizi etkili şekilde kullanınız.”</i>	
Birey ve Toplum Teması “Bayrak Öğretmen” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Eğitim hayatınız boyunca derslerinize giren öğretmenlerinizi düşününüz. Sizce bilginin, ahlaki değerlerin sunulmasında öğretmenler etkili insanlar mıdır? Arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda yabancı kelimeler yerine Türkçelerini kullanınız.”</i> (Sevim, 2023:13-41)	Yorumlama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Dersimiz: Atatürk” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>““ata.msb.gov.tr sitesi “gov” uzantılı resmî bir sitedir. Bu siteyi inceleyiniz. Genel ağ herkesin bilgi paylaşımında bulunduğu geniş bir alandır. Genel ağda yer alan bilgiler her zaman doğru olmayabilir. Genel ağdaki araştırmalarınızda yanlış bilgiler edinmemek için “gov” uzantılı resmî sitelerden ya da üniversitelere ait “edu” uzantılı sitelerden faydalanmalısınız. “Sonraki Derse Hazırlık” aşaması için araştırma yaptığınız ata.msb.gov.tr sitesi sizce Atatürk ile ilgili yeterince bilgi içeriyor mu? Siz olsaydınız siteye başka hangi bilgileri eklerdiniz? Düşüncelerinizi açıklayınız.”</i>	Açıklama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Elâzığlı Hasan Onbaşı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında sizden istenilen fotoğrafları öğretmeninizin kontrolünde sınıf tahtasına yapıştırınız. Ardından fotoğraflar arasındaki benzer ve farklı yönleri söyleyiniz. Sizce bu insanların göstermiş olduğu cesaretin sebebi ne olabilir? Hangi duygularla hareket etmişlerdir? Arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda “ama”, “fakat”, “ancak”,</i>	Açıklama

	<i>“lakin” gibi uygun geçiş ifadelerini kullanınız. Konuşmacı arkadaşlarınızın konuşma konusu olarak seçtikleri kahramanlara olan duygularını, sözlü olmayan mesajlarına yansıtıp yansıtmadıklarını değerlendiriniz.”</i>	Eleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Mustafa Kemal Paşa’nın Samsun’a Çıkışı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6a	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında yaptığınız araştırmanın sonuçlarını, Atatürk’ün katıldığı kongreler hakkında edindiğiniz bilgileri, sınıfınıza getirdiğiniz görselleri de kullanarak arkadaşlarınıza sununuz. Sunumunuzun hazırlık aşamalarını maddeler hâlinde yazınız.”</i>	Yürütme
6b	<i>“Sunumunuzun ardından kendinizi aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.”</i>	Eleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “İngiliz Memiş” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Öğretmeninizin yönlendirmesi ile gruplara ayrıldıktan sonra İngiliz komutan, Muhtar Memiş, Şikâyetçi Rum ve Tercüman rollerinden birini seçiniz. Ardından gruplar hâlinde metindeki olayları canlandırınız.”</i> (Sevim, 2023:42-71)	Gerçekleştirme
Erdemler Teması “İki Kardeşin Fedakârlığı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	<i>“Aile içinde veya arkadaşlar arasında yeri geldiğinde fedakârlık yapmanın önemi hakkında bir konuşma yapınız. Konuşmanızda günlük hayatınızdan örnekler veriniz.”</i>	Gerçekleştirme
Erdemler Teması “Yüreğinizde Bir Yer Açın” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Okuduğunuz şiirden alınan yandaki dizeleri inceleyiniz. Dizelerdeki altı çizili sözcüklerin size çağrıştırdığı duygu ve düşünceler hakkında arkadaşlarınızla konuşunuz.”</i>	Yorumlama

Erdemler “Dostluğun Türleri” Metni	Teması	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
9		“Dostluk sizin için neler ifade ediyor? Dostlarınıza nasıl davranıyorsunuz?” sorularından hareketle aşağıdaki karikatürü inceleyiniz. Karikatürde verilen mesaj ile ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.”	Sonuç çıkarma
Erdemler “Tatlı Dile Dair” Metni	Teması	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
9		“Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında yaptığınız araştırmanın sonuçlarını da kullanarak “İnsan ilişkilerinde tatlı dilli olmanın önemi” konusunda bir konuşma yapınız. Konuşmanızda araştırma sonucunda derlediğiniz özlü sözleri de kullanınız. Konuşurken konu dışına çıkmamaya özen gösteriniz.” (Sevim, 2023:72-103)	Yürütme
Millî Teması “Bayrağımızın Türküsü” Metni	Kültürümüz	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
9		“Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görsellerin altındaki kavramlardan birini seçerek bunun anlamı ve size çağrıştırdıkları hakkında kısa bir konuşma yapınız.”	Yorumlama
Millî Teması Korkut Üzerine” Metni	Kültürümüz “Dedem Öyküleri	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
8		“Oğuzlarla aramızda gelenek, görenek ve yaşam tarzı konularında ne tür benzerlik ya da farklılıklar vardır? Geçmişten günümüze değin gelenek, görenek ve yaşam tarzımızda ne tür değişimler olmuştur?”	Yorumlama
Millî Teması “Padişaha Su Hediye Eden Adam” Metni	Kültürümüz	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
7a		“Aşağıdaki görselleri inceleyiniz, verilen bilgileri okuyunuz.”	Fark etme

7b	<i>“Tarihî ve turistik bakımdan oldukça zengin bir ülkede yaşamaktayız. Yukarıda görselleri verilen Diyarbakır Kalesi, Kapadokya Peribacaları ve Süleymaniye Camisi bu yerlerden bazılarıdır.</i> <i>Yıl içinde birçok yerli ve yabancı turist ağırlayan bu yerler; bize tarihîmiz ve doğamız hakkında bilgi vermekte, diğer ülkelere bizi tanıtan bir kimlik özelliği taşımaktadır. Bu nedenle tarihî ve turistik yerlerimizi özenle korumalıyız. “Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında hazırlayarak sınıfınıza getirdiğiniz görselleri ve görsellere ait bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız. Bu yerleri korumak için neler yapılması gerektiği hakkında bir konuşma yapınız.”</i>	Yorumlama
Millî Kültürümüz Teması “Benden Selam Olsun Bolu Beyi’ne” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında ezberlediğiniz türkülerini arkadaşlarınızla paylaşınız. Bu türkülerin gelenek, görenek ve yaşam tarzımıza dair ne tür bilgiler içerdiği hakkında arkadaşlarınızla konuşunuz.”</i> <i>(Sevim, 2023:104-133)</i>	Yorumlama
Doğa ve Evren Teması “Küçük Çam Ağacı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8a	<i>“Aşağıda verilen görseli inceleyerek gazete haberini okuyunuz. Haberdeki altı çizili ifadelerle dikkat ediniz. Altı çizili ifadelerin önemli noktaları vurgulayıp vurgulamadığını açıklayınız.”</i>	Açıklama
8b	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgilerden de faydalanarak soluduğumuz oksijeni ve daha birçok kaynağı bize sunan ormanları koruyabilmek için neler yapılması gerektiği hakkında bir konuşma yapınız.”</i>	Genelleme
Doğa ve Evren Teması “Yıldızlar Gayet Memnun” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9a	<i>“Aşağıdaki bilgileri okuyup görseli inceleyiniz.”</i>	Fark etme
9b	<i>“Atmosferin önemi ve hava kirliliğinin nasıl önleneceği konularında arkadaşlarınızla konuşunuz.”</i>	Yorumlama

<i>Konuşmalarınızda anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri de kullanmaya özen gösteriniz."</i>		
Doğa ve Evren Teması "Dünyanın Beyaz Devleri Buzullar" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
10	<i>"Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görsellerdeki durumların sebeplerini düşününüz? Küresel ısınmanın etkileri ve küresel ısınmayı engellemenin yolları hakkında arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda uygun geçiş ifadeleri kullanınız."</i>	Yorumlama Genelleme
Doğa ve Evren Teması "Sonsuzluk ve Ötesi" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	<i>"Sonraki Derse Hazırlık" aşamasında yaptığınız çalışmadan ve aşağıda verilen bilgilerden hareketle ülkemizin uzay çalışmaları hakkında arkadaşlarınızla konuşunuz."</i> (Sevim, 2023:134-161)	Yorumlama
Sağlık ve Spor Teması "Mavi Eşofmanlı Adam" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
10b	<i>"Sağlıklı ve sağlıksız besinlerin renk, koku, üretim şekli, tat gibi özelliklerini karşılaştırınız. Sağlıksız besinlerin vücudumuza verdiği zararları söyleyiniz. "Sonraki Derse Hazırlık" aşamasında edindiğiniz bilgilerden faydalanarak tabloda "sağlıklı besinler" kısmında yer alan besinleri tüketmenizin vücudumuza ve sağlığınıza nasıl bir etkisi olabilir? Tükettiğiniz besinlerin yaşam kaliteniz üzerindeki etkileri nedir? Arkadaşlarınızla konuşunuz."</i>	Karşılaştırma Yorumlama
Sağlık ve Spor Teması "Olimpiyat Oyunları" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9a	<i>"Aşağıda verilen haberi okuyunuz, görseli inceleyiniz."</i>	Fark etme
9b	<i>"Haber metninde adı gečen altı çizili spor dallarını inceleyiniz. Bu spor dallarını daha önce duydunuz mu? Bu sporlardan hangisini ya da hangilerini yapmak isterdiniz? Siz de olimpiyatlarda ülkenizi temsil etmek ister</i>	Yorumlama

	<i>miydiniz? “Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgilerden faydalanarak arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız.”</i>	
Sağlık ve Spor Teması “Uyku” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8a	<i>Daha iyi bir uyku için aşağıdaki önerileri okuyunuz. Bu önerilerden uyduklarınızı işaretleyiniz</i>	Anımsama
8b	<i>““Gelişme çağında olan insanlar için uykunun önemi nedir? Bu insanlar gün içinde ne kadar uyumalıdır? Yeterince uyumayan insanlar sağlık problemleri yaşayabilirler mi? Uyku sadece bedenimizi mi dinlendirir?” sorularının cevaplarını arkadaşlarınızla kısaca tartışınız.</i> <i>Konuşmanızda dilimize henüz yerleşmemiş yabancı kelimelerin yerine Türkçelerini kullanınız.”</i>	Açıklama
Sağlık ve Spor Teması “Salıncak” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Oyun parkında tek başınıza veya arkadaşlarınızla oynarken neler hissediyorsunuz? Arkadaşlarınızla konuşunuz.</i> <i>Konuşmanızın ardından kendinizi aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.”</i> <i>(Sevim, 2023:162-191)</i>	Yorumlama Eleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “Bir Bilim İnsanı Neler Yapar?” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
12	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgilerden hareketle bilim ve bilim alanlarında yapılan araştırmalar ve bu araştırmalar sonucunda ortaya çıkan buluşları düşününüz. Bir bilim insanı olsaydınız bilimin hangi alanında bir buluş yapardınız? Arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız. Arkadaşlarınızın sözünü kesmeyiniz.”</i>	Üretme
Bilim ve Teknoloji Teması “Zaman İçinde Gezerken Gördüklerimiz” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası		
9	“Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında hazırlayarak sınıfa getirdiğiniz fotoğrafları öğretmeninizin kontrolünde tahtaya yapıştırınız. Bir zaman makinesi icat ettiğinizi düşününüz. Zaman makinenizle tahtadaki fotoğraflarda bulunan yerlerden hangisine gitmek isterdiniz? Bu yere gitmek istemenizdeki sebepler nelerdir? Arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız.	Açıklama
10	“Aşağıda verilen bir buluşa ait işlem basamaklarını okuyunuz. İşlem basamaklarına uyararak bir buluş yapmanın mümkün olup olmadığı hakkındaki düşüncelerinizi açıklayınız.”	Yorumlama
Bilim ve Teknoloji Teması “Kuşlu Mektuplar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında yaptığınız araştırmanın sonuçlarını da kullanarak gelecekte iletişim araçlarında olabilecek değişiklikler hakkında konuşunuz. Konuşmanızda konu dışına çıkmamaya dikkat ederek kelimeleri anlamlarına uygun kullanınız. Ayrıca dilimize henüz yerleşmemiş yabancı kelimeler yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.”	Yorumlama
Bilim ve Teknoloji Teması “El Cezeri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insansı robotlar günlük yaşantımızda büyük bir yer edinecek. Günümüzde robotlar konuşuyor, yürüyor, çeşitli işlerde bize yardım ediyor... “Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız. Robot teknolojisinin hızlı gelişimi bize ne nasıl faydalar sağlayabilir? Robotların gelecekte insan hayatına ne tür etkileri olabilir? Arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız.” (Sevim, 2023:192-221)	Açıklama
Sanat Teması “Çocukluğun Değeri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

9	“Siz duygu ve düşüncelerinizi nasıl anlatıyorsunuz? Duygu ve düşünceleri aktarmada konuşmanın mı yoksa yazmanın mı daha etkili olduğunu düşünüyorsunuz? Arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmanızda dilimize henüz yerleşmemiş yabancı kelimelerin yerine Türkçelerini kullanınız.”	Karşılaştırma
Sanat Teması “Ünlü Ressam” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
10	““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında hazırlayarak sınıfa getirdiğiniz resimleri arkadaşlarınızla paylaşınız. Bu resimlerin sizde uyandırdığı duygular nelerdir? Ressamlar bu resimleri çizerken cetvel kullanmış olabilirler mi? Metinde cetvel kullanan ressamlar hakkındaki düşüncelere katılıyor musunuz? Arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınız esnasında arkadaşlarınızın sözünü kesmeyiniz.”	Açıklama
Sanat Teması “Şiir Nedir?” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında defterinize yazıp sınıfa getirdiğiniz şiirleri arkadaşlarınızla paylaşınız. Şiirlerin duyguları nasıl anlattıkları hakkında düşününüz. Edebî türlerin en eskilerinden biri olan şiirin duygu, düşünce ve hayalleri bu kadar etkili şekilde anlatmasının sebebi ne olabilir? İnsanları bilgilendirmek ya da haber vermek için de şiir yazılabilir mi? Arkadaşlarınızla konuşunuz.”	Açıklama
	(Sevim, 2023:222-244)	

Tablo 14

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	-	-	1	1	1	-	-	3
1.2. Anımsama	-	-	-	-	-	1	-	-	1
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	3	-	1	4	3	3	2	-	16
2.2. Örnekleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Sonuç çıkarma	-	-	1	-	-	-	-	-	1
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	1	-	1	2
2.7. Açıklama	1	2	-	-	1	1	2	2	9
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	1	1	1	-	-	-	-	-	3
3.2. Gerçekleştirme	-	1	1	-	-	-	-	-	2
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayrıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	2	-	-	-	1	-	-	3
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	1	-	-	-	2	-	-	-	3
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	1	-	-	-	-	-	1	-	2

5. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinlikleri incelendiğinde etkinliklerin yarısından fazlasının alt öğrenme basamaklarından olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında olduğu görülmektedir. Üç tane etkinlik değerlendirme basamağında bulunmaktadır. Beş tane etkinlik de en üst öğrenme becerisi olan yaratma basamağında yer almaktadır. Analiz etme basamağında herhangi bir etkinlik ya da soru tespit edilmemiştir. Bu durum öğrencilerde analiz etme becerisini geliştirmeyecektir. Soruların ve etkinliklerin sayısına göre toplam sekiz tane etkinlik ya da sorunun üst düzey öğrenme basamağında yer alması oldukça olumludur. Özellikle yaratma basamağında yer alan etkinlik ya da sorular öğrencilerde özgün düşünme becerisini geliştirecektir.

4.6. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

5. sınıf Türkçe ders kitabında (Koza Yayınları) yer alan yazma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek yenilenmiş Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 15

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Koza Yayınları) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Birey ve Toplum Teması “Dünya Çocukları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Yandaki görseli inceleyiniz. Görselden hareketle defterinize iki dörtlükten oluşan kısa bir şiir yazınız. Şiirinizi yazmaya başlamadan önce konuyu belirleyiniz. Ardından hangi duyguları ele alacağınıza karar veriniz. Şiirinize uygun başlık koymayı unutmayınız.”	Yürütme
Birey ve Toplum Teması “Eskiciyle Para Babası” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Aşağıdaki konulardan biri hakkında bir paragraf yazınız.”	Gerçekleştirme
7a	“Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Paragraftaki noktalama işaretlerine dikkat ediniz.”	Fark etme
7b	“Aşağıdaki paragrafa yay ayraçların () içine virgül, soru işareti, nokta ve tırnak işaretinden uygun olanı koyunuz.”	Yürütme
Birey ve Toplum Teması “Aile-Toplum-Dünya İlişkisi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
4	“Metni bir kez daha okuyunuz. Yazarın düşüncelerine katılıp katılmadığınızı nedenleriyle birlikte yazınız.”	Açıklama
6	“Nokta (.) işaretinin kullanımıyla ilgili aşağıdaki kuralları okuyunuz. Önceki yıllardan edindiğiniz bilgilerden de faydalanarak belirtilen kurallara uygun cümleler yazınız.”	Yürütme
Birey ve Toplum Teması “Bayrak Öğretmen” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız. Ardından bu bilgilerden faydalanarak yapmak istediğiniz meslekle ilgili A4 kâğıdına	Yürütme

	<i>bilgilendirici türde bir metin yazınız. Metninizde anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanmaya özen gösteriniz.”</i> (Sevim, 2023:13-41)	
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Dersimiz Atatürk” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Üç nokta (...) hakkında verilen aşağıdaki bilgileri okuyarak üç noktanın her görevi için örnek bir cümle yazınız.”</i>	Örnekleme
8	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında izlediğiniz çizgi film, film veya belgesellerden hareketle defterinize “Atatürk” konulu bir metin yazınız. Metninizi bitirdikten sonra aşağıdaki ölçütlere göre kendinizi değerlendiriniz.”</i>	Gerçekleştirme Eleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Elâzığlı Hasan Onbaşı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“İki nokta (:) hakkında verilen aşağıdaki bilgileri okuyunuz. Bilgileri örneklerle eşleştiriniz.”</i>	Karşılaştırma
9	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında yazdığınız kahramanlık hikâyesini ve kahramana ait fotoğrafı arkadaşlarınızla paylaşınız. Aşağıdaki yazma alanına Millî Mücadele döneminden günümüze kadar vatani ve milleti için canını feda eden şehitlerimize olan duygularınızı anlatan bir şiir yazınız. Şiirinizi bitirdikten sonra gözden geçirerek varsa yazım ya da noktalama hatalarınızı düzeltiniz. Şiirinizi arkadaşlarınızla paylaştıktan sonra öğretmeninizin kontrolünde sınıf panosunda sergileyiniz.”</i>	Gerçekleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Mustafa Kemal Paşa’nın Samsun’a Çıkışı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Atatürk’ün katıldığı kongrelerde yaptığı konuşmaları düşününüz. “Sizce konuşmaya başlamadan önce neler söyleyeceğini önceden tasarlamış mıdır? Konuşmaları esnasında nelerden faydalanmış</i>	Gerçekleştirme

	olabilir? Bir lider nasıl konuşmalıdır?” sorularının cevaplarını düşününüz. Etkili konuşma konusunda kısa bir metin yazınız. Yazınızda anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanmaya özen gösteriniz. Ayrıca dilimize henüz yerleşmemiş yabancı kelimelerin yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.”	
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “İngiliz Memiş” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“15 Temmuz 2016 tarihinde ülkemiz önemli bir tehditle karşılaştı. Hükûmeti devirip yönetimi ele almak isteyen bazı güçler, o gece onlara engel olmak isteyen çok sayıdaki vatandaşımızı şehit etti. “Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında yaptığınız araştırmadan da yararlanarak o gece kahramanlık gösteren bir insanın hikâyesini defterinize yazınız. Hikâyenizi yazarken aşağıdaki aşamalara uyunuz.” (Sevim, 2023:42-71)	Yürütme
Erdemler Teması “İki Kardeşin Fedakârlığı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında yaptığınız çalışmadan hareketle defterinize fedakârlık konusunda bir hikâye yazınız. Hikâyenize içeriği yansıtacak şekilde başlık belirleyiniz. Hikâyenizi bitirdikten sonra kontrol ederek varsa yazım ve noktalama hatalarınızı düzeltiniz. Hikâyenizi arkadaşlarınızla paylaşınız. Eğer isterseniz hikâyenizi sınıf ya da okul panosunda da sergileyebilirsiniz.”	Gerçekleştirme
Erdemler Teması “Yüreğinizde Bir Yer Açın” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Aşağıda yayıraç () hakkında verilen bilgileri okuyunuz. Açıklamalarda belirtilen kullanımı, karşılarında verilen örneklerin üzerinde gösteriniz.”	Karşılaştırma

8	<i>“Anlaşmazlıkların, savaşların ve kavgaların olmadığı bir dünya hayal ediniz. Kardeşlik ve barışın hüküm sürdüğü bu dünyada insanlığın nasıl gelişeceğini düşününüz. “Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgilerden de faydalanarak böyle bir dünyada yaşayabilmemiz için neler yapılması gerektiğini anlatan bilgilendirici bir metin yazınız.</i> <i>Metninizi yazarken aşağıdaki aşamalara uyunuz:</i> <i>1. Yazmaya başlamadan önce metnin konusunu ve ana fikrini belirleyiniz.</i> <i>2. Giriş, gelişme ve sonuç bölümünden oluşan bir taslak hazırlayınız.</i> <i>3. Metninizde günlük hayattan örnekler veriniz.</i> <i>4. Yazınızı bitirdikten sonra metni gözden geçirerek varsa yazım ve noktalama hatalarınızı düzeltiniz.</i> <i>5. Metninize başlık koymayı unutmayınız.”</i>	Yürütme
Erdemler Teması “Dostluğun Türleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	<i>“Aşağıda, kesme işaretiyle (‘) ilgili verilen bilgileri okuyunuz, bu noktalama işaretinin her görevi için örnek bir cümle yazınız.”</i>	Örnekleme
10	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında izlediğiniz çizgi film veya filmlerdeki olayları hatırlayınız.</i> <i>Olaylardan hareketle çıkardığınız anlamlar hakkında konuşunuz. Ardından aşağıda yer alan hikâyeyi tamamlayınız. Hikâyeyi tamamlarken izlediğiniz filmlerdeki mesajlardan ve günlük Hayattaki deneyimlerinizden faydalanınız. Hikâyenize uygun başlık koymayı unutmayınız.”</i>	Gerçekleştirme
Erdemler Teması “Tatlı Dile Dair” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

8			“Kısa çizgi (-) konusunda verilen aşağıdaki bilgileri okuyunuz. Kısa çizginin kullanıldığı yerlerle ilgili örnekler yazınız.”	Örnekleme
10			“Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz. Ardından bu atasözlerini kullanarak defterinize etkili konuşmanın önemini anlatan bilgilendirici bir metin yazınız. Metninizi yazmaya başlamadan önce yazınızın konusunu ve ana fikrini belirleyiniz. Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde ele alacağınız konuları ve örnekleri önceden tasarlayınız. Metninizde günlük hayatınızdan örnekler vererek yazınızın inandırıcılığını ve etkisini artırabilirsiniz.” (Sevim, 2023:72-103)	Karşılaştırma Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Bayrağımızın Türküsü” Metni Etkinlik Numarası			Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
8			“a. Bayrağımızla ilgili aşağıda verilen metni okuyunuz. Metindeki altı çizili sayıların yazılışına ve okunuşuna dikkat ediniz. b. Sayıların yazılışları hakkında verilen bilgileri ve örnekleri inceleyiniz. c. Sayıların doğru yazıldığı cümlelerin sonuna “D”, yanlış yazıldığı cümlelerin sonuna “Y” yazınız.”	Fark etme Fark etme Anımsama
10			“Aşağıdaki yazma alanına, bayrağın önemini anlatan bir yazı yazınız. Yazınıza başlamadan önce bir planlama yapınız. Yazınızda hangi bilgilere yer vereceğinizi; giriş, gelişme ve sonuç bölümünde ele alacağınız konu ve örnekleri tasarlayınız. Yazınızı bitirdikten sonra gözden geçirerek varsa tespit ettiğiniz yazım ve noktalama hatalarını, anlatım bozukluklarını düzeltiniz.”	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Dedem Korkut Öyküleri Üzerine” Metni Etkinlik Numarası			Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

7	<i>“Eğik çizgi (/) hakkında verilen bilgileri okuyunuz. Eğik çizginin (/) görevleriyle bu görevlere ait örnekleri eşleştiriniz.”</i>	Karşılaştırma
9	<i>“Siz de defterinize, Dede Korkut Hikâyeleri gibi gelenek ve göreneklerimizi anlatan, gelecek nesillere aktarılacak bir hikâyeye yazınız.</i> <i>Hikâyenizi bitirdikten sonra kendinizi aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.”</i>	Gerçekleştirme Eleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Padişaha Su Hediye Eden Adam” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
6	<i>“a. Ünlü düşmesi ve ünlü daralmasıyla ilgili aşağıda verilen bilgileri okuyunuz.</i> <i>b. Okuduğunuz metinde geçen ünlü düşmesine ve ünlü daralmasına uğramış kelimeleri bularak altlarını çiziniz. Ardından bu ses olaylarına aşağıdaki gibi ikişer örnek yazınız.”</i>	Fark etme Örnekleme
8	<i>“Ülkemizdeki tarihî zenginlikleri ve doğal güzellikleri diğer ülkelerde yaşayan insanlara duyurmak için yapılması gerekenler hakkında defterinize bilgilendirici bir metin yazınız. Yazmaya başlamadan önce metnin konusunu ve ana fikrini belirleyerek giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan bir taslak oluşturunuz. Metninizi anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanmaya özen gösteriniz. Metninizi desteklemek için “Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında hazırlayıp sınıfa getirdiğiniz görsellerden de faydalanınız. Metninize başlık koymayı unutmayınız.</i> <i>Metninizi bitirdikten sonra gözden geçirerek varsa yazım ya da noktalama hatalarınızı düzeltiniz.</i> <i>Eğer isterseniz metninizi öğretmeninizin kontrolünde tahtaya çıkarak okuyabilirsiniz.”</i>	Gerçekleştirme Ayrıştırma Yürütme

Millî Kültürümüz Teması “Benden Selam Olsun Bolu Beyi'ne” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Köşeli ayraç ([]) ve uzun çizgi (konuşma çizgisi) (—) hakkında aşağıda verilen bilgileri okuyunuz. Köşeli ayraç ve uzun çizginin görevleriyle bu görevlere ait örnekleri eşleştiriniz.”	Fark etme Karşılaştırma
8	“Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görsellerde verilen müzik aletlerinden hangileri geleneksel çalgılarımıza aittir? İşaretleyiniz. Kültürümüze ait müzik aletlerinden çalabildikleriniz var mı? Hangi geleneksel müzik aletini çalmak isterdiniz? Açıklayarak yazınız. Yazınıza başlık koymayı unutmayınız. Yazılarınızda dilimize yabancı dillerden geçmiş ancak henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanınız.” (Sevim, 2023:104-133)	Anımsama Açıklama
Doğa ve Evren Teması “Küçük Çam Ağacı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Ses olaylarıyla ilgili aşağıda verilen bilgileri okuyarak örnekleri inceleyiniz. Daha sonra açıklamaların altındaki cümlelerde görülen ses olaylarını belirtilen yere yazınız.	Fark etme Yürütme
9	Ülke topraklarımızı tehdit eden erozyon ve çölleşme tehlikesine dikkat çekmek, kendiliğinden yetişen doğal ormanları korumak, ağaçlandırma çalışmaları yaparak topluma ağaç sevgisi aşılamak gibi birçok amacı gerçekleştirmek için kurulan TEMA Vakfına ait aşağıdaki gönüllü formunu inceleyiniz. Siz de bir TEMA gönüllüsü olmak istiyorsanız genel ağ sayfalarına girerek formu uygun şekilde doldurunuz.”	Yürütme
Doğa ve Evren Teması “Yıldızlar Gayet Memnun” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası		
10	<i>“İçinde “Güneş, yıldız ve Ay” kelimelerinin geçtiği bir şiir yazınız. Şiirinizin içeriğine uygun başlık koymayı unutmayınız. Çizim alanına şiirinize uygun bir görsel çizmeyi deneyiniz.”</i>	Gerçekleştirme
Doğa ve Evren Teması “Dünyanın Beyaz Devleri Buzulları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
11	<i>“Öğretmeninizin kontrolünde dörderli gruplara ayrılınız. Grup içerisinde bir arkadaşınızı yazıcı olarak belirleyiniz. Aşağıda verilen küresel ısınma başlığı altındaki konulardan birini seçiniz. Bu konudaki düşüncelerinizi bir kâğıda yazarak yazıcı olarak seçilen arkadaşınıza veriniz. Yazıcının verilen metinleri düzenleyerek gözden geçirmesinin ardından yazdıklarınızı diğer gruplarla paylaşınız.</i> <i>Küresel Isınma:</i> <i>a. Küresel ısınmanın etkileri</i> <i>b. Küresel ısınmanın nedenleri</i> <i>c. Küresel ısınmayı engellemenin yolları</i> <i>ç. Toplumların küresel ısınmaya bakışı”</i>	Yürütme
Doğa ve Evren Teması “Sonsuzluk ve Ötesi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Sizce yazar uzay, yıldızlar ve gezegenler hakkında yeterli bilgiye sahip midir? Nedenleriyle yazınız.”</i>	Açıklama
8	<i>“Metni beğenip beğenmediğinizi nedenleriyle yazınız.”</i> <i>(Sevim, 2023:134-161)</i>	Açıklama
Sağlık ve Spor Teması “Mavi Eşofmanlı Adam” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>Metinde Mavi Eşofmanlı Adam, yaşadığı mahallede, insanlar spor yapsınlar diye çözüm yolları arıyor. Size göre insanları ikna etmek için hangi yollara</i>	Yorumlama

	<i>başvurmalıdır? Önerilerinizi aşağıya yazınız.</i>	
7	<i>“Ünsüz benzeşmesiyle ilgili aşağıda verilen bilgileri okuyunuz.</i> <i>Metinde ünsüz benzeşmesinin görüldüğü kelimeleri bularak aşağıya yazınız.”</i>	Fark etme Örnekleme
8	<i>“a. Ünlem işareti (!) ve noktalı virgül (;) hakkında aşağıda verilen bilgileri okuyunuz.</i> <i>b. Noktalı virgölün kullanımı ile ilgili aşağıdaki açıklamaları, verilen örnek cümlelerle eşleştiriniz.”</i>	Fark etme Karşılaştırma
11	<i>“Aşağıdaki yazma alanına “sağlık ve spor” konulu bir yazı yazınız.</i> <i>1. Metninizi yazmaya başlamadan önce metnin konusunu ve ana fikrini belirleyiniz.</i> <i>2. Giriş, gelişme ve sonuç bölümünden oluşan bir taslak hazırlayınız.</i> <i>3. Metninizde günlük hayattan örnekler veriniz.</i> <i>4. Metninizde anlatımı desteklemek için grafik ya da tablo kullanınız.</i> <i>5. Metninizi bitirdikten sonra gözden geçirerek varsa yazım ve noktalama hatalarını düzeltiniz.</i> <i>6. Metninize bir başlık koymayı unutmayınız.”</i>	Yürütme
Sağlık ve Spor Teması “Olimpiyat Oyunları” Metni		
Etkinlik Sorusu		
Bloom Taksonomisindeki Yeri		
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Metne ait görselleri inceleyiniz. Bu görsellerin metni yeterince destekleyip desteklemediğini yazınız.”</i>	Açıklama
8	<i>“Metinden alınan aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Sıra arkadaşınızla iş birliği yaparak Olimpiyat Oyunları için iki slogan üretip yazınız.”</i>	Yürütme
10	<i>“Olimpiyatlarda başarılı olan sporcularımızı düşününüz. “Madalya kazanmak için neler yapmış, nasıl çalışmış olabilirler? Sizce başarılarının sırrı sadece</i>	Gerçekleştirme

	<i>antrenman yapmak mıdır? Bir sporcunun kişilik özellikleri neler olmalıdır?" sorularından hareketle defterinize bir hikâye yazınız."</i>	
Sağlık ve Spor Teması "Uyku" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>"Şiirden alınan aşağıdaki dizeyi okuyunuz. Bu dizede geçen "yastığa" kelimesinde hangi ses olayı gerçekleşmiştir? Aşağıya yazınız."</i>	Anımsama
9	<i>"“Uyku” şiirini bir kez daha okuyunuz. Şiirin konusuna ve ana duygusuna bağlı kalarak bir şiir yazınız."</i>	Gerçekleştirme
Sağlık ve Spor Teması "Salıncak" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>"Şiiri bir kez daha dinleyiniz. En beğendiğiniz bölümü nedenleriyle aşağıya yazınız."</i>	Açıklama
8	<i>"Arkadaşlarınızla birlikte severek oynadığınız bir oyunun aşamalarını aşağıya yazınız. Yazınızı yazarken anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanmaya özen gösteriniz. Yazınızı bitirdikten sonra okuyunuz. Gördüğünüz yazım, anlatım ve noktalama yanlışlarını düzeltiniz." (Sevim, 2023:162-191)</i>	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması "Bir Bilim İnsanı Neler Yapar?" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
10	<i>"Metnin türünü ve bu türe ait bildiğiniz özellikleri, önceki bilgilerinizi de kullanarak yazınız."</i>	Anımsama
11	<i>"Aşağıdaki cümlelerde yay ayraç içlerine uygun noktalama işaretlerini koyunuz."</i>	Fark etme
13	<i>"Sonraki Derse Hazırlık aşamasında edindiğiniz bilgilerden hareketle bilim insanının taşıması gereken"</i>	Gerçekleştirme

	özellikler hakkında bir yazı yazınız.”	
Bilim ve Teknoloji Teması “Zaman İçinde Gezerken Gördüklerimiz” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Aşağıda verilen noktalama işaretlerinin birer görevini yazınız. Ardından noktalama işaretlerini birer cümle içinde kullanınız.”	Anımsama Örnekleme
Bilim ve Teknoloji Teması “Kuşlu Mektuplar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Aşağıdaki görsellerde Zeynep’in giysi alışverişiyle ilgili işlem basamakları karışık hâlde verilmiştir. Bunları sıraya koyarak numaralandırınız. Ardından size alınan bir eşyanın alışveriş sürecindeki işlem basamaklarını Zeynep’in yaşadıklarından hareketle sıralayarak aşağıya yazınız. Zeynep’in yüz ifadelerinden hareketle duygu değişimini açıklayınız.”	Yürütme
9	“Sevdiğiniz bir iletişim aracını anlatan kısa bir şiir yazınız. Şiirinizin içeriğine uygun bir başlık belirleyiniz. Şiirinizi bitirdikten sonra arkadaşlarınıza okuyunuz. Şiirinizi öğretmeninizin kontrolünde sınıf ya da okul panosunda sergileyiniz.”	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “El Cezeri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Aşağıda verilen giriş bölümünden hareketle hikâyeyi tamamlayınız. Hikâyenize başlık koymayı unutmayınız. Hikâyenizi zaman, mekân, olay ve varlık kadrosu unsurlarına dikkat ederek yazınız.”	Yürütme
Sanat Teması “Çocukluğun Değeri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

8	<i>“Metnin türünü ve bu türe ait bildiğiniz özellikleri, önceki bilgilerinizi de kullanarak yazınız.”</i>	Anımsama
10	<i>“b. Oyunda dinlediklerinizden hareketle siz de bir arkadaşınızı tanıtan bir metin yazınız.</i> <i>Metninizde anlamını yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanınız. Metninizi tamamladıktan sonra arkadaşlarınızla paylaşınız.”</i>	Yürütme
Sanat Teması “Ünlü Ressam” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
11	<i>““Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında edindiğiniz bilgilerden hareketle defterinize “Sanat ve Resim” konulu bilgilendirici bir metin yazınız. Metninizi yazarken aşağıdaki aşamalara uyunuz. Metninizi yazmadan önce çevrenizdeki insanlara “en çok sevdikleri sanat dalını” sorunuz. Aldığınız cevapları grafik hâline getiriniz. Bunun için öğretmenlerinizden destek alınız.”</i>	Yürütme
Sanat Teması “Şiir Nedir?” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Dilekçeyle ilgili aşağıda verilen bilgileri okuyunuz.</i> <i>Aşağıdaki dilekçe örneğini inceleyiniz.</i> <i>Okulda bir şiir yarışması düzenleyeceğinizi tasarlayınız. Defterinize ilgili yerlerden izin almak için bir dilekçe yazınız. Düzenleyeceğiniz yarışma için çeşitli resmî kurumlardan da yardım alabilirsiniz.”</i>	Fark etme Fark etme Yürütme
Sanat Teması “Piyano ile Piyanist” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	<i>“Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümlelerdeki yazım ve noktalama yanlışlarını düzelterek yeniden yazınız.”</i>	Anımsama
10	<i>“Bir müzik grubu kurduğunuzu hayal ediniz. Grubunuzda kimlerin yer alacağı, hangi</i>	Gerçekleştirme

enstrümanları çalacakları, vokalin kim olacağı ve grubunuzun söyleyeceği şarkılar hakkında kısa bir hikâye yazınız. Metninize, içeriğine uygun bir başlık belirleyiniz. Yazmaya başlamadan önce ana fikrinizi belirleyiniz. Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan bir taslak oluşturunuz.”

(Sevim, 2023:222-244)

Tablo 16

5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	1	-	-	4	1	2	1	2	11
1.2. Anımsama	-	-	-	2	-	1	2	2	7
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	-	-	-	-	-	1	-	-	1
2.2. Örnekleme	-	1	2	1	-	1	1	-	6
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Sonuç çıkarma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Karşılaştırma	-	1	2	2	-	1	-	-	6
2.7. Açıklama	1	-	-	1	2	2	-	-	6
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	4	1	1	1	3	2	2	3	17
3.2. Gerçekleştirme	1	3	3	3	1	3	2	1	17
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	1	-	-	-	-	-
4.2. Örgütleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	1	-	1	-	-	-	-	-
6. Yaratma									

6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-

5. sınıf Türkçe ders kitabında diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisinde de 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinlikleri ve soruları incelendiğinde etkinlikler ve sorular alt basamaklardan olan hatırlama, anlama ve uygulama basamağında bulunmaktadır. Üst düzey öğrenme basamaklarından analiz etme basamağında bir etkinlik, değerlendirme basamağında da iki etkinlik bulunmaktadır. Ancak bunlar öğrencilerde üst düzey yazma becerisini geliştirmesi açısından yetersizdir.

4.7. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

6. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan okuma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 17

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Duygular Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“a) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili deyimlerin anlamlarını yazınız. b) Yukarıdaki deyimleri birer cümlede kullanınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“1. Renkler niçin bir araya gelmiştir? Açıklayınız. 2. Hangi renk kendini diğerlerinden üstün görmektedir? Niçin? 3. Hangi renkler, insanlara neşe verdiğini söylemektedir? Bu renklerin söylemine katılıyor musunuz? 4. Yeşil renk güveni temsil ettiğini hangi örnekle ifade eder? 5. Siz metindeki hangi rengin yerinde olmak isterdiniz? Niçin? 6. Sizce bu yılın rengi hangisi olmalıdır? Niçin?”	Açıklama Açıklama Anımsama – açıklama Anımsama Açıklama Açıklama

3	“Mavi, renkler arasında çıkan anlaşmazlığa hangi bakış açısıyla çözüm getirir?”	Anımsama
4	“Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
5	“a) Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili geçiş ve bağlantı ifadelerini inceleyerek bu ifadelerin cümlelerin anlamına olan katkısını belirtiniz. b) Siz de “ama, fakat, ancak, lakin, buna rağmen, bununla birlikte” sözcüklerinden üçünü seçiniz. Seçtiğiniz sözcükleri birer cümlede kullanınız.” (Ertürk, Keleş ve Külünk, 2021: 16-18)	Yorumlama Yürütme
“Memleket İsterim” Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“a) Aşağıdaki renklendirilmiş sözcük ve sözcük gruplarının anlamını cümleden hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız. b) Yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarından bir sözlük oluşturunuz.”	Yorumlama Gerçekleştirme
2	“”1. Şiirin ilk bölümünde şairin hayal ettiği memleketin özellikleri nelerdir? 2. Şair, şiirin hangi bölümünde “adalet” ve “eşitlik” kavramlarını vurgulamıştır? 3. Şiirin teması ve ana duygusu nedir? 4. Şairin hayalini kurduğu memlekette insanlar hangi duygulara sahiptir? 5. “Memleket İsterim” adlı şiirde şairin kullandığı dili akıcı ve anlaşılır buluyor musunuz? Nedenleri ile açıklayınız.”	Anımsama Anımsama Sonuç çıkarma Anımsama Açıklama
3	“a) Aşağıdaki şiiri okuyunuz. b) “Memleket İsterim“ adlı şiir ile “Yine Memleketim Üstüne Söylenmiştir“ şiirini tema açısından karşılaştırınız. Benzer ya da farklı yanlarını aşağıdaki boşluğa yazınız.”	Fark etme Karşılaştırma

4	“a) Aşağıdaki mısralarda geçen zıt anlamlı kelimenin altını çiziniz. b) Şairin kullandığı zıt anlamlı kelime şiire nasıl bir anlam katmıştır? Açıklayınız. c) Aşağıdaki cümlelerde tezat (karşıtlık) sanatını oluşturan kelimelerin altını çiziniz.”	Anımsama Yorumlama Anımsama
5	“Aşağıdaki görselleri “Memleket İsterim“ şiirinin hangi bölümleri ile ilişkilendirebilirsiniz? Şiire atıf yaparak açıklayınız.” (Ertürk vd., 2021:21-23)	Anımsama Yorumlama
“Fahrünnisa” Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	Metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri belirleyerek tahminlerinizi yazınız. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız.	Yorumlama Karşılaştırma
2	Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili deyimlerin cümleye kattığı anlamı yazınız.	Yorumlama
3	“1. Öğretmenin Fahrünnisa ile ilgili düşünceleri nelerdir? Açıklayınız. 2. Öğretmenin Fahrünnisa ile ilgili düşünceleri hangi olaydan sonra değişir? Açıklayınız. 3. Fahrünnisa’nın sınıfta söz almama nedenini mantıklı buluyor musunuz? Neden? 4. Fahrünnisa’nın fikirlerini hangi duygu beslemektedir? 5. Öğretmenin yerinde siz olsaydınız Fahrünnisa’nın fikrini değiştirmek için ona ne söylerdiniz?	Yorumlama Anımsama Açıklama Anımsama Eleştirme
4	Metnin özetini aşağıdaki bölüme yazınız.	Özetleme
5	Fahrünnisa’nın fiziksel ve kişilik özellikleri nelerdir? Yazınız.	Anımsama
6	Aşağıdaki cümlelere örnekteki gibi amaç-sonuç bildiriyorsa (A), neden-sonuç bildiriyorsa (N), koşul-sonuç bildiriyorsa (K) yazınız.	Yorumlama

7	a) Aşağıdaki farklı yazı karakteri ile yazılmış metni okuyunuz. Ardından yönergeleri uygulayınız. b) “Mor Salkımlı Ev” metninin türü ile ilgili verilen bilgilerden örnekteki gibi doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) yazınız. c) Yukarıda (D) olarak işaretlediğiniz özelliklerden yola çıkarak metnin türünü belirtiniz. d) “Fahrünnisa” ile “Mor Salkımlı Ev” adlı metin arasında tür açısından benzerlik var mı? Açıklayınız.” (Ertürk vd., 2021:25-29)	Yürütme Yorumlama Yorumlama Karşılaştırma
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metindeki olay nerede ve kimler arasında geçmektedir?”	Anımsama
2	Haberin kahramanları birlikte ne kadar vakit geçirmişlerdir?	Anımsama
3	Dindim’in ortadan kaybolmasından sonra De Souza ne hissetmiştir?	Anımsama
4	Aşağıdakilerden hangisi metindeki kahramanların yaşadığı duygulardan biri değildir?	Anımsama
5	Haber metnine uygun bir başlık yazınız.	Yorumlama
6	“Hayvanları çok sev onları incitme.” cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?	Yorumlama
7	Aşağıda yarım bırakılmış cümleleri koyu yazılan kelimelerin anlamına dikkat ederek tamamlayınız.	Yorumlama
8	Aşağıdaki atasözlerinde geçen söz sanatlarını bularak boş bırakılan yerlere yazınız.	Yorumlama
9	Aşağıda verilen özelliklerden hangisi anı türüne ait <u>değildir</u> ?”	Anımsama
	(Ertürk vd., 2021:36-39)	

Tablo 18

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Bu Vatan Kimin?” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	Aşağıda, metinde geçen bazı kelimelerin anlamları verilmiştir. Metindeki anlamlarından hareketle kelimeleri bulmacaya yerleştiriniz.	Yorumlama
2	“1. Şiirin ilk dördlüğünde “Bu vatan toprağın kara bağrında / Sıradağlar gibi duranlarıdır.” dizelerinde şair kimleri sıradağlara benzetmiştir? 2. Şair, vatani tanımlarken hangi somut nesneleri kullanmıştır? Açıklayınız. 3. Sizce vatani için ardına bakmadan yollara düşen kişiler neleri feda etmiştir? 4. Şair, dördüncü dörtlükte erlerin kara toprağa girmesiyle gül bahçesine girmesini neden eş değer kılmıştır? Açıklayınız. 5. “Sencileyin hasmı rüyada değil / Topun namlusundan görenlerindir.” dizelerinde şair kendini kimlerle hangi yönden karşılaştırır?	Yorumlama Anımsama Yorumlama Açıklama Karşılaştırma
3	Şiirin temasını ve ana duygusunu belirleyiniz.	Sonuç çıkarma
4	Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. a) “Dağ” kelimesine eklenen -lar eki eklendiği kelimenin anlamını mı, sayısını mı değiştirmiştir? Açıklayınız. b) Aşağıdaki dizelerde altı çizili kelimelerin köklerini ve eklerini örnekteki gibi ayırınız. c) -ler (çoğul eki) ve -in (ilgi eki) çekim eklerinin kullanıldığı iki cümle kurunuz.” (Ertürk vd., 2021:41-43)	Yorumlama Yorumlama Yürütme
“Mustafa Kemal Zafer Yolunda” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

1	“Aşağıda metinde geçen bazı kelime ve kelime grupları verilmiştir. Metinden hareketle bu kelimelerin anlamlarını tahmin ederek yazınız. Daha sonra kelimelerin sözlükteki anlamlarına bakarak tahmin ettiğiniz anlamlarla karşılaştırınız.	Yorumlama Karşılaştırma
2	1. Olaylar nerede ve ne zaman geçmektedir? 2. Bazı paşalar ordunun savunmada kalmasını niçin isterler? 3. Mustafa Kemal’in askerî dehasını metinden örnekler vererek anlatınız. 4. Zübeyde Hanım’ın kişilik özelliklerini belirtiniz. 5. Metindeki hangi karaktere hangi soruyu sormak isterdiniz? 6. Yunan bayrağını yerden kaldırması Mustafa Kemal’in hangi kişilik özelliğini yansıtmaktadır?	Anımsama Açıklama Örnekleme Anımsama Yorumlama Yorumlama
3	Metindeki hikâye unsurlarını belirleyerek aşağıya yazınız.	Özetleme
4	30 Ağustos’ta Aslıhanlar ve Dumlupınar civarında yapılan savaşa Başkomutanlık Meydan Muharebesi denmiştir. Bunun sebebini metinden örneklendirmeler yaparak aşağıdaki boşluğa yazınız.	Örnekleme
5	Aşağıdaki cümlelerde ilgi ve çoğul eki almış kelimeleri bulunuz. Örnekteki gibi ekin türünü belirtiniz.	Yorumlama
6	a) Aşağıdaki cümlelerde geçen söz sanatlarını (benzetme, abartma) bulunuz. İlgili boşluğa bulduğunuz söz sanatını yazınız. b) Siz de abartma ve benzetme sanatının kullanıldığı iki cümle yazınız.” (Ertürk vd., 2021:45-49)	Yorumlama Yürütme
“Kastamonulu Şerife Bacı” Metni Etkinlik Sorusu Etkinlik Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“a) Aşağıdaki cümlelerde altı çizilmiş deyimlerin anlamlarını	Yorumlama

	<i>tahmin ederek boş bırakılan yerlere yazınız.</i> <i>Tahminlerinizi deyimlerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız.</i> <i>b) Yukarıdaki deyimlerin metne olan katkısını belirtiniz.</i>	Karşılaştırma Yorumlama
2	<i>1. Metindeki olaylar ne zaman ve nerede geçmektedir?</i> <i>2. Şerife Bacı'nın kışın dondurucu soğuşunda bebeği ile beraber yolculuk yapmasının sebebi nedir? Açıklayınız.</i> <i>3. Şerife Bacı'nın kişilik özelliklerini belirtiniz.</i> <i>4. Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu insanı sadece düşmanla değil fakirlikle de mücadele etmiştir. Metinde bu durumu destekleyen ifadeleri belirtiniz.</i> <i>5. Siz o dönemde yaşasaydınız vatanın kurtuluşu için ne yapardınız?</i> <i>6. Şerife Bacı'nın yaptığı fedakârlık sizi nasıl etkiledi? Duygularınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.</i>	Anımsama Açıklama Yorumlama Örnekleme Yorumlama Yorumlama
4	<i>a) Aşağıda Arif Nihat Asya'nın "Bayrak" adlı şiirinden alınmış iki dörtlük bulunmaktadır. Şiiri okuyunuz.</i> <i>b) Şiirden alınan kelimelerin hangi varlığa ya da kişiye ait olduğunu örnekteki gibi belirtiniz.</i> <i>c) Yukarıdaki kelimelerin başka bir varlığa ait olduğunu hangi ekler yardımı ile anladınız? Aitlik bildiren bu ekleri örnekteki gibi ayırınız."</i> <i>(Ertürk vd., 2021:52-59)</i>	Fark etme Yorumlama Yorumlama
"Tema Sonu Değerlendirme"		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Numarası		
1	"Millî Mücadele'de erkeklerimiz varlıklarını nasıl göstermişlerdir?"	Anımsama
2	"Kadınlarımız neler yaparak ulusun yaşama yeteneğini canlı tutmuşlardır?"	Anımsama

3	“Sizce Anadolu kadınları fedakârlıkları hangi duygularla yapmışlardır?”	Yorumlama
4	“Metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?”	Yorumlama
5	““O genç ve dâhi Türk Şefi’nin o esnada Çanakkale’de bulunması müttefikler bakımından talihin en acı darbelerinden biridir.” Alan Moorehead (Elin Murhed) Yukarıdaki cümlede Atatürk’ün hangi özelliğine vurgu yapılmaktadır?”	Yorumlama
6	“Aşağıdaki paragrafta iyelik eki alan sözcüklerin altını çiziniz.”	Fark etme
7	“Aşağıdaki tabloda verilen kelimelere gelen hâl eklerini inceleyiniz. Kelimelerin hangi eki aldığını işaretleyiniz.”	Fark etme
8	Aşağıdaki kelimelerden hangisi birden fazla çekim eki almıştır?	Fark etme
9	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlantı ifadesi vardır?”	Fark etme
10	“Aşağıdaki cümlelerden hangisinde hâl (durum) eki almış bir sözcük yoktur?” (Ertürk vd., 2021:66-69)	Fark etme

Tablo 19

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Çocuk Dünyası Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Çocukluk” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıdaki balonlarda metinde geçen bazı kelimeler verilmiştir. Bu kelimeleri anlamlarına uygun olacak şekilde kutucuklarla eşleştiriniz.”	Karşılaştırma
2	“Aşağıdaki soruları şiirden hareketle yanıtlayınız. 1. Şair, çocukluğunda hangi oyunları oynamıştır? 2. Şair, çocukluğuna dair nelere özlem duymaktadır? 3. Şiirin ana duygusu nedir?”	Anımsama Anımsama Sonuç çıkarma

	4. Sizce şair mutlu bir çocukluk geçirmiş midir? Bunu nereden anlıyorsunuz?	Yorumlama
	5. Şairin çocukluğunda oynadığı oyunlar ile sizin oynadığınız oyunları karşılaştırınız.”	Karşılaştırma
3	“Okuduğunuz şiire farklı başlıklar bulunuz.”	Yorumlama
4	“Aşağıda şiirden alınan bazı bölümler verilmiştir. Bu bölümlerde anlatılmak istenenleri yanlarındaki yazı tahtalarına yazınız.”	Yorumlama
5	“Okuduğunuz şiirde abartma bildiren ifadeleri bularak aşağıdaki bulutlara yazınız.”	Örnekleme
6	“Okuduğunuz şiirde geçen ses benzerliklerini örnekteki gibi bularak yazınız.” (Ertürk vd., 2021:71-75)	Örnekleme
“İdare Lambası” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“a) Altı çizili kelime ve kelime gruplarının anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizi verilen boşluğa yazınız. b) Tahminlerinizin doğruluğunu sözlükten kontrol ediniz, kelimeleri ve kelime gruplarını birer cümlede kullanınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“1. Yazar, niçin kendini bir uyku bölücü olarak anlatmaktadır? 2. Yazar, geceleri uyandığında neden korkmaktadır? 3. Yazar, gecelerini aydınlatan idare lambasını nasıl tanımlıyor? 4. Siz de geceleri yazarın yaşadığı duyguları yaşar mısınız? Kendinizi güvende hissetmek için ne yaparsınız? 5. Yazar, idare lambalarına niçin ilgi duymaktadır? 6. Size, gelecekte bugünlerinizi hatırlatacak hangi eşyaları saklamak istersiniz? Neden?”	Açıklama Açıklama Açıklama Yorumlama Açıklama Açıklama
3	“Metinde yapılan benzetme ve karşılaştırmaları bularak yazınız.”	Örnekleme

4	“a) Aşağıdaki kelimelerin anlamlı en küçük parçalarını bulunuz. Ek almışsa aldığı eklerin türünü örnekteki gibi belirtiniz. b) Aşağıdaki sözcükleri yapısı bakımından inceleyiniz. Sözcüklerin basit ya da türemiş olduğunu nedenleri ile örnekteki gibi belirtiniz.” (Ertürk vd., 2021:77-81)	Yorumlama
“Ev Yaşamı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Kelimelerin sözlük anlamlarını yazınız.”	Yorumlama
2	“1. Yazar, Japonların ev yaşamını neden basit bulmuştur? 2. Çocukların eğitim konusunda yönlendirilmesi doğru mudur? Niçin? 3. Japon çocuklarının okul yaşantısı ile kendi okul yaşantınızı karşılaştırınız. 4. Japonya’da yapılan okul gezileri öğrencilere nasıl bir fayda sağlamaktadır? 5. Japonların eğitim ile ilgili yaptıkları uygulamalardan hangisini ilgi çekici buldunuz? 6. Japon çocuklarının öz güvenli ve başarılı olmasında ana etken nedir? Niçin? 7. İmkânınız olsaydı, Japonya’da yaşayan çocuklara hangi soruyu sorardınız?”	Açıklama Açıklama Karşılaştırma Yorumlama Yorumlama Açıklama Yorumlama
3	“a) Aşağıda verilen özelliklerden metne ait olanların karşısına , olmayanların karşısına simgesini koyunuz. b) Yukarıdaki simgesini koyduğunuz özelliklerden yola çıkarak metnin türünü belirtiniz.”	Anımsama Anımsama

4	“a) Aşağıdaki haber metnini okuyunuz. Haber metni ile görsel uyumlu mudur? b) Sizce çocukların okul ve ev yaşamında mutlu olması neye bağlıdır?”	Yorumlama
5	“a) Görsellerdeki varlıkların adlarını altlarındaki boşluğa yazınız. Bu adı oluşturan sözcükleri gösteriniz. b) Aşağıdaki sözcükleri birleşik sözcük oluşturacak şekilde eşleştiriniz. Eşleştirme sonucu ortaya çıkan sözcükleri yazım kurallarına uyarak Sinderella'nın tahtasına yazınız.” (Ertürk vd., 2021:83-87)	Yorumlama Fark etme Sınıflama
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Soru Numarası	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Şair dünyayı kimlere, neden vermek istemektedir?”	Açıklama
2	“Yukarıdaki şiirde dünya nelere benzetilmiştir?”	Anımsama
3	“Sizce çocuklar dünyaya arkadaşlığı nasıl öğretebilir?”	Yorumlama
4	““Çocuklar dünyayı alacak elimizden. Ölümsüz ağaçlar dikecekler.” dizelerinden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.”	Yorumlama
5	“Aşağıda yer alan dörtlükteki ses benzerliklerini bularak ilgili yerlere yazınız.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki sözcükleri yapısı bakımından (basit, türemiş, birleşik) inceleyerek ilgili kutulara yazınız.”	Sınıflama
7	“Aşağıdaki cümlelerden hangisi özneldir?”	Anımsama
8	“Aşağıdaki cümlelerin hangisi basit kelimelerden oluşmuştur?”	Anımsama
9	““Sevgi ve dostluk şu dünyada o kadar az kişiye nasip oluyor ki...” Yukarıdaki cümlede kaç tane türemiş kelime vardır?” (Ertürk vd., 2021:94-97)	Anımsama

Tablo 20

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Malazgirt” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“a) Metnin bağlamından hareketle aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız. Ardından kelimeleri birer cümlede kullanınız. b) Öğrendiğiniz yeni kelimeleri ve anlamlarını kendi oluşturduğunuz sözlüğe yazınız.”	Yorumlama
2	“1. Olaylar hangi dönemde geçmiştir? Metinden ve yaptığınız araştırmadan yola çıkarak yanıtlayınız. 2. Olaylar nerede ve kimler arasında geçmektedir? 3. Sultan Alparslan’ın halkı ile arasında nasıl bir bağ vardır? Açıklayınız. 4. R. Diyojenis niçin Alparslan’ın kendisini öldüreceğini düşünmüştür? 5. Alparslan’ın kişilik özelliklerini belirtiniz. 6. Siz Alparslan’ın yerinde olsaydınız R. Diyojenis’i affeder miydiniz? Niçin?”	Yürütme Anımsama Anımsama Yorumlama Açıklama Anımsama Açıklama
3	“a) Metne ait özellikleri örnekteki gibi işaretleyiniz. b) Sahnede, seyirciler önünde canlandırılmak üzere yazılmış Malazgirt metninin türünü belirtiniz.”	Fark etme Anımsama
4	“Yukarıdaki cümleden hareketle tiyatronun izleyicisine neler kazandırdığını arkadaşlarınızla tartışınız.”	Yorumlama
5	“a) Aşağıdaki cümlelerde varlıkları karşılayan adların altını örnekteki gibi çiziniz. b) Siz de Malazgirt adlı metinden canlı ve cansız varlık adlarına örnekler bulup aşağıya yazınız.	Fark etme Örnekleme

	c) Aşağıdaki altı çizili isimleri çıkardığımızda cümlelerin anlamında nasıl bir değişiklik olur?”	Yorumlama
6	“Mustafa Kemal Atatürk’ün Anzak askerleri için hazırladığı konuşma metnini okuyunuz. Okuduğunuz metinden hareketle soruları yanıtlayınız. 1. Metinde Atatürk kimlere seslenmektedir? 2. Metinden hareketle Atatürk’ün kişilik özellikleri ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? 3. Okuduğunuz iki farklı metinden hareketle Malazgirt’in kahramanı Alparslan ile Kurtuluş Savaşı’nın önderi Atatürk’ün ortak yönlerini belirleyiniz.” (Ertürk vd., 2021:99-105)	Yorumlama Yorumlama Karşılaştırma
“Kâmil” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“a) Aşağıdaki cümlelerde renklendirilmiş kelime gruplarının cümleye kattığı anlamları yazınız. b) Yukarıdaki kelime gruplarını siz de birer cümlede kullanınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“1. Yazar, Kâmil ile karşılaşınca niçin korkmuştur? 2. Kâmil hangi amaçla yazarın evine gelmiştir? 3. Yazara göre Kâmil bahçe kapısını açmaya niçin çekinmiştir? 4. Mahalledeki çocukların Kâmil’e kötü davranmalarının gerçek sebebi sizce nedir? 5. Yazarın babası, Kâmil ile niçin ilgilenmektedir? 6. Kâmil sizin mahallenizde yaşıyor olsaydı ona nasıl davranırdınız? Neden?”	Açıklama Yorumlama Açıklama Yorumlama Açıklama Açıklama
3	“Metindeki baba karakterinin kişilik özelliklerini yazınız.” (Ertürk vd., 2021:107-113)	Anımsama

“Sefiller” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri aşağıya yazınız. Kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz ve sözlük anlamlarını bularak kontrol ediniz.”	Yorumlama
2	“1. Foşlövân’ın Madlen Baba’yı sevmeme sebebi nedir? 2. Kent halkı Madlen Baba’ya nasıl davranmaktadır? 3. Madlen Baba Javer’in sözlerinden neden ürperir? 4. Niçin Madlen Baba önce başkalarının Foşlövân’ı kurtarmasını bekler? 5. Madlen Baba’nın yerinde olsaydınız aynı fedakârlığı yapar mıydınız? Neden? 6. Bu kaza olayından sonra Foşlövân’ın ve Javer’in Madlen Baba’ya karşı duyguları ne yönde değişebilir? Değerlendiriniz.”	Açıklama Yorumlama Açıklama Açıklama Yorumlama Yorumlama
3	“Madlen Baba ve Foşlövân’ın karakter özelliklerini karşılaştırınız.”	Karşılaştırma
4	“Sefiller romanı ile Kâmil hikâyesinin anlatıcılarını karşılaştırınız.”	Karşılaştırma
6	“a) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelime gruplarını inceleyiniz. Soruları yanıtlayınız. 1. Altı çizili kelime gruplarından ikinci kelimeye hangi soruları sorarak birinci kelimeyi bulabiliriz? 2. Altı çizili kelime gruplarından ikinci kelimeleri cümleden çıkardığımızda cümlede nasıl bir değişiklik olur? 3. Kelime gruplarını birbirine bağlayan çekim ekini belirtiniz. 4. Siz de içinde belirtili isim tamlaması geçen iki cümle yazınız. b) Aşağıdaki isimleri karşılarındaki isimle anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.”	Yorumlama Yorumlama Fark etme Yürütme Sınıflama

7	“Aşağıda verilen isim tamlamalarını örnekteki gibi bulunuz. Tamlamanın türünü yandaki kutulara yazınız. Tamlamalarda geçen kelimelerin ilk harflerini aşağıdaki dairelere yazınız.” (Ertürk vd., 2021:115-121)	Yorumlama
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Soru Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Ede Balı Osmancık’a niçin öğüt vermektedir?”	Anımsama
2	“Ede Balı, Osmancık’ın hangi erdemlere sahip olmasını istiyor?”	Anımsama
3	“Osmancık’ın yükü neden ağır ve işi çetindir?”	Anımsama
4	“”Haktan, adaletten, merhametten, azimden garip komasın.” sözünü açıklayınız.”	Yorumlama
5	“Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin konusu diğerlerinden farklıdır?”	Yorumlama
6	“Aşağıda verilen cümleleri anlamlarına uygun olarak parantez içinde verilen deyimlerle tamamlayınız.”	Anımsama
7	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zincirleme isim tamlaması vardır?”	Fark etme
8	“Aşağıda verilen isim tamlamalarının çeşidini bularak parantez içindeki boşluklara yazınız.”	Anımsama
9	““Ağacın meyvesi olunca başını aşağı salar.” atasözünde aşağıdaki erdemlerden hangisi vurgulanmaktadır?” (Ertürk vd., 2021:128-131)	Yorumlama

Tablo 21

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“İki Çay, Biri Demli Olsun” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde geçen bazı kelimeler ve anlamları aşağıda verilmiştir.	Fark etme

	Anlamların yanındaki kutucuklara uygun kelimeyi yazınız.”	
2	“1. Metne göre çay denilince akla gelen şehirlerimiz hangileridir? Bu şehirlerden hangi yönüyle bahsedilmiştir? 2. Yazar, çaycılık mesleğinin olmazsa olmazları arasında neleri söylemiştir? 3. Metinde insanımızın çaya olan düşkünlüğü hangi örneklerle ifade edilmiştir? 4. Metne göre insanlar neden özellikle cam bardaktan çay içmeyi tercih etmektedir? 5. Çayın sizin yaşıntınızdaki yeri ve önemi nedir? 6. Geleneğimizin bir parçası olan çayevlerinin yok olmaması için önerileriniz nelerdir?”	Anımsama Anımsama Anımsama Açıklama Yorumlama Yorumlama
3	“Aşağıda yıllara göre ülkemizdeki çay üretim grafiği verilmiştir. Grafikten hareketle soruları yanıtlayınız. • Grafiğe göre ülkemizdeki çay üretiminin en az olduğu yıl hangisidir? • 2016 yılında ülkemizin çay üretimi kaç tondur? • Çay üretimindeki en yüksek artış hangi yıllar arasında gerçekleşmiştir? • Çay üretimi yıllara göre nasıl bir değişiklik göstermiştir?	Yorumlama Fark etme Yorumlama Yorumlama
4	“Kültürümüze yerleşmiş çay ile ilgili cümleler verilmiştir. Yarım bırakılan cümleleri metinle ilişkilendirerek tamamlayınız.”	Yorumlama
5	“Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili kelimelerin yanındaki isimleri hangi yönden tamamladığını yazınız.” (Ertürk vd., 2021:133-139)	Yorumlama
“Adam Olmuş Çocuklar – Barış Manço” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ederek	Yorumlama

	<i>boşluklara yazınız. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırıp birer cümlede kullanınız.”</i>	
2	“1. Ailesinin ona “Barış” ismini vermesi Barış Manço’yu nasıl etkilemiştir? 2. Barış Manço’nun müzik yapmaktaki amacı nedir? 3. Barış Manço, şarkılarında genellikle hangi değerlerden bahseder? 4. Barış Manço’nun bahsettiği Türk büyükleri kimlerdir? Siz bunlardan hangilerini tanıyorsunuz? 5. Sanatçının “7’den 77’ye” adlı programı çocuklarla beraber yapmasının sebebi nedir? 6. Barış Manço hayatı boyunca hangi amaçlar için çalışmıştır? 7. Sanatçının oluşturduğu müzik akımının bu kadar çok sevilmesinin nedeni sizce nedir? 8. Yarınların adam olmuş çocuğu olabilmek için sizler neler yapabilirsiniz?”	Yorumlama Yorumlama Anımsama Anımsama Açıklama Anımsama Açıklama Yorumlama
4	“a) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sıfatlar isimleri hangi yönden belirtmiştir? b) Siz de “bu, şu, o, öteki, beriki” kelimelerinin isimlerle beraber kullanıldığı cümleler kurunuz.”	Yorumlama Yürütme
5	“a) Altı çizili sıfatlar cümleye nasıl bir anlam katmıştır? Örnekteki gibi belirtiniz. b) Aşağıda bir bölümü verilen Nasrettin Hoca fıkrasını okuyunuz. Altı çizili kelimelerin türünü belirleyerek metne olan katkısını defterinize yazınız.” (Ertürk vd., 2021:141-149)	Yorumlama Yorumlama
“Torunuma Mektuplar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“a) Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ederek karşlarına yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu sözlükten kontrol ediniz.	Yorumlama

	b) Anlamını öğrendiğiniz kelimeleri sözlük defterinize yazınız.”	Yürütme
2	“1. Yazarın mektubunu yazdığı tarih hangi önemli olayların yıl dönümüdür? 2. Yazar, tozlandığını ve ışığını yitirdiğini düşündüğü millî duygularını hangi etkinliklerle canlandırır? 3. Yazar Anıtkabir ziyaretinde neler hissetmiştir? 4. Siz daha önce müze ziyaretinde bulundunuz mu? Bulunduysanız ziyaret esnasında neler hissettiniz? 5. Millî kültürün korunmasında müzelerin katkısı nedir? Açıklayınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
3	“Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Aşağıdaki paragrafları okuyunuz ve soruyu yanıtlayınız. Yukarıdaki paragraflarda olaylar kimin ağzından anlatılmaktadır? Yazınız.”	Yorumlama
5	“Mektup türüne ait aşağıdaki özelliklerden hangileri “Torunuma Mektuplar“ adlı metinde bulunmaktadır? İşaretleyiniz.”	Anımsama
8	“Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sıfatları cümleye kattıkları anlam açısından inceleyiniz. a) Altı çizili sıfatlardan hangileri isimleri soru yönünden belirtmiştir? b) Altı çizili sıfatlardan hangileri isimlerin miktarlarını belli belirsiz belirtmiştir? c) “bazı, hangi, birkaç, birçok, kaç, her, kimi” kelimelerini isimleri belirtecek şekilde cümlelerde kullanınız.” (Ertürk vd., 2021:151-155)	Fark etme Fark etme Yürütme
“Tema Sonu Değerlendirme”		Bloom Taksonomisindeki Yeri

Soru Numarası		
1	“Türk Sultanı ve askerleri nasıl bir günde sefere çıkmışlardır?”	Anımsama
2	“Türk Sultanı ve askerleri yorulduklarında nasıl bir yerde durmuşlardır?”	Anımsama
3	“Mola verdikleri yerde askerlerin susuzluğunu kim, nasıl gidermiştir?”	Anımsama
4	“Anadolu adı, ninenin hangi sözlerine karşılık olarak ortaya çıkmıştır?”	Anımsama
5	“Aşağıdaki cümlelerde geçen sıfatları bularak altını çiziniz.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat, ismin niteliğini göstermiştir?”	Fark etme
7	“Aşağıdaki cümleleri uygun sıfatlarla tamamlayınız.”	Yürütme
8	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açık” sözcüğü sıfat göreviyle kullanılmamıştır?”	Fark etme
9	“Aşağıdaki tamlamalardan hangisinde sıfat, isme belirsizlik anlamı katmıştır?” (Ertürk vd., 2021:162-165)	Fark etme

Tablo 22

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Okuma Kültürü Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Terumi: Parmaklarla Okunan Çocuk Dergisi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ederek karşınıza yazınız. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız.”	Yorumlama
2	“1. Terumi adlı dergi kimler için nerede çıkarılmaktadır? 2. Terumi dergisinin 1992 yılında çıkan özel sayısında yayıncı neyi hedeflemiştir? 3. Yazar “Aslında toplumdaki gerçek körlerin biz aydınlar olduğuna bir kez daha inandım.” cümlesini niçin söylemiştir?”	Anımsama Anımsama Açıklama

	4. Görme engelliler için yapılanları yetersiz bulan yazarımız ne yapmak istemektedir?	Yorumlama
	5. Terumi ile Körebe dergisinin benzer ve farklı özelliklerini belirtiniz.	Karşılaştırma
	6. Körebe dergisinin yayın hayatının kısa sürme sebebi sizce ne olabilir?	Yorumlama
	7. Siz, özel gereksinimli bireylerin hayatlarını kolaylaştırmak için neler yaptınız?”	Yorumlama
3	“Metindeki öznel ve nesnel ifadelerden birer örnek yazınız.”	Örnekleme
4	a) Aşağıdaki cümlelerde kelime grubu oluşturmuş sıfatları bulunuz. Kelime grubunun altını çiziniz. b) Altını çizdiğiniz sıfat tamlamalarının cümleye kattığı anlamı belirtiniz.”	Fark etme Yorumlama
7	a) Aşağıdaki blog metnini okuyunuz. b) Blog yazarının bu yazıyı paylaşma amacı nedir? Sizce bu blog yazısı verdiği ileti açısından yazarın amacına ulaşmasında etkili olmuş mudur? Değerlendiriniz. c) Sevdiğiniz şairler ya da yazarlardan aldığınız etkileyici metinleri paylaşacağınız kişisel blogunuzu oluşturunuz. Blogunuzda paylaştığınız eserlerin yazarlarını ya da şairlerini mutlaka belirtiniz.” (Ertürk vd., 2021:167-171)	Fark etme Eleştirme Yürütme
“Canım Kitaplığım” Metni Etkinlik Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıda verilen kelimelerin anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin ederek tahminlerinizi sözlükten kontrol ediniz.”	Yorumlama
2	“Okuduğunuz metni boş bırakılan yere özetleyiniz.”	Özetleme
3	“1. Çocuğun kitap sayısının artmasında kimlerin katkısı olmuştur?”	Anımsama

	2. Çocuk, kitapların kendisinde yarattığı değişimi nasıl anlatıyor?	Anımsama
	3. Çocuk, kitaplığındaki değişimden bahsederken nasıl bir benzetme yapıyor?	Anımsama
	4. Çocuğun ağabeyine tepki gösterme nedeni nedir? Siz olsaydınız nasıl bir tepki verirdiniz?	Yorumlama
	5. Metinde adı geçen kitaplardan herhangi birini okudunuz mu? Okuduysanız arkadaşlarınıza konusu hakkında bilgi veriniz.	Anımsama
	6. Sizce her kitabı okumak doğru mudur? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.”	Yorumlama
4	“Metnin içeriğine uygun bir başlık belirleyiniz.”	Yorumlama
5	“Aşağıdaki cümlelerde kişilerin ve varlıkların yerine kullanılan kelimelerin altını çiziniz.”	Fark etme
8	“Aşağıda “Canım Kitaplığım” adlı metinden bazı bölümler verilmiştir. Bölümlerin gerçek mi yoksa kurgusal mı olduğunu nedenleriyle yazınız.”	Açıklama
9	a) “Canım Kitaplığım” metni ile aşağıda verilen metni konu bakımından karşılaştırınız. b) “Canım Kitaplığım” metni ile “Kitaplar” adlı metnin yazarlarının kitaba bakış açılarını belirtiniz.” (Ertürk vd., 2021:173-177)	Karşılaştırma Karşılaştırma
“Okumak” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Okuduğunuz metinden yola çıkarak aşağıda verilen kelimelerin sözlük anlamlarını bulunuz ve kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“1. Sizce yazarın arkadaşı neden okumaktan başka bir şeyden zevk almıyor olabilir? 2. Yazarın, kitaptan bir dost gibi bahsettiğini hangi cümlelerinden anlıyorsunuz? 3. Sizce sürgün edilen insanlar kitapsızlığı neden yiyecek ve	Açıklama Yorumlama

	<i>içeceksiz kalmak kadar acı bulmuşlardır?</i>	Açıklama
	<i>4. Yazar, okumanın tadını almamış insanları kimlere benzetiyor? Yazarın bu düşüncesine katılıp katılmadığınızı nedenleriyle açıklayınız.</i>	Açıklama
	<i>5. Size göre kitap gerçekten bir dost mudur? Kitap okurken hissettiklerinizden yola çıkarak düşüncelerinizi açıklayınız.”</i>	Yorumlama
3	<i>“Metnin konusunu boş bırakılan yere yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Metinde geçen öznel ve nesnel ifadeleri tespit ederek yazınız.”</i>	Fark etme
5	<i>“Aşağıdaki grafikte bazı şehirlerdeki kütüphane sayıları verilmiştir. Verilen bilgilerden yola çıkarak soruları yanıtlayınız.</i> <i>• Grafiğe göre hangi şehirlerdeki kütüphane sayısı eşittir?</i> <i>• Grafikten seçtiğiniz üç şehrin kütüphane sayılarını inceleyerek karşılaştırınız.</i> <i>• Grafiği incelediğinizde kütüphane sayılarını yeterli buluyor musunuz? Nedenleriyle açıklayınız.</i> <i>• Yaşadığınız yerde kütüphane var mı? Daha önce kütüphaneye gittiyseniz gözlemlerinizi yazınız.”</i>	Fark etme Karşılaştırma Açıklama Yorumlama
6	<i>“Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili kelimelerin türlerini bularak ait oldukları bölüme yerleştiriniz.”</i> <i>(Ertürk vd., 2021:179-181)</i>	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Soru Numarası		
1	<i>“Okuduğunuz metinde olaylar kimler arasında ve ne zaman geçmektedir?”</i>	Anımsama
2	<i>“Atatürk’ün kitap taşımak için cephaneye sandığını tercih etmesinin sebebi nedir?”</i>	Anımsama
3	<i>““Kültür ve sanat savaşı” ifadesinden ne anlıyorsunuz?”</i>	Yorumlama

4	“Yukarıdaki metnin türü nedir? Nedenleri ile açıklayınız.”	Açıklama
5	“Yukarıdaki cümlede altı çizili kelimelerin türlerini belirleyip aşağıdaki boşluğa yazınız.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki cümlelerden hangisinde isim tamlaması vardır?”	Fark etme
7	““Atatürk, 16 Mayıs 1919’da Samsun’a gitmek için İstanbul’dan ayrılmıştır.” cümlesi için aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?”	Fark etme
8	“Aşağıdaki cümlelerden nesnel olanların başına (N), öznel olanların başına (Ö) yazınız.”	Fark etme
9	“Aşağıdaki paragrafta geçen sıfatları ve zamirleri bularak yazınız.” (Ertürk vd., 2021:188-191)	Fark etme

Tablo 23

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Üç Boyutlu Yazıcılarla Çizimler Gerçeğe Dönüşüyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde geçen bazı sözcükler bulmacada soldan sağa, yukarıdan aşağıya ve çapraz olarak verilmiştir. Sözcükleri örnekteki gibi bularak anlamlarını sözlükten araştırınız.”	Fark etme
2	“1. Üç boyutlu yazıcılar ne işe yarar? 2. Üç boyutlu yazıcı ile klasik yazıcı arasındaki farklar nelerdir? 3. Üç boyutlu yazıcıda ürünleri tasarlamak için hangi yardımcı araçlar kullanılır? 4. Üç boyutlu yazıcılar hangi alanlarda kullanılmaktadır? 5. Siz de üç boyutlu yazıcılar ile üretilebilecek ürünlere örnekler veriniz.”	Anımsama Karşılaştırma Anımsama Anımsama Örnekleme

3	“Arkadaşlarınıza sormak üzere metinle ilgili üç soru hazırlayarak boş bırakılan yere yazınız.”	Yorumlama
4	“a) “NASA” hakkında edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız. b) Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinden hareketle soruları yanıtlayınız. 1. NASA, 3D yazıcıları ile ilgili araştırmaları hangi amaçla destekliyor? 2. NASA’nın “Gelişmiş Yiyecek Teknolojisi Programı” neyi hedefliyor? 3. Siz uzay araştırmalarına 3D yazıcılarını kullanarak hangi alanda katkıda bulunmak isterdiniz? 4. “Üç Boyutlu Yazıcılarla Çizimler Gerçeğe Dönüşüyor” adlı metin ile yukarıdaki metni konu açısından karşılaştırınız.”	Yürütme Anımsama Yorumlama Yorumlama Karşılaştırma
5	“Aşağıdaki cümlelerin başına amaç-sonuç bildiriyorsa (A), neden-sonuç bildiriyorsa (N), koşul-sonuç bildiriyorsa (K) yazınız.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki karikatürü yorumlayarak görüşlerinizi yazınız.”	Yorumlama
7	“Aşağıda verilen örnekteki gibi bulduğunuz edatların altını çiziniz.” (Ertürk vd., 2021:193-197)	Fark etme
“Piri Reis’in Eserleri” Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu sözlükten kontrol ediniz. Daha sonra kelimeleri cümle içinde kullanınız.”	Yorumlama
2	“1. Piri Reis kimdir? 2. Avrupalıların Uzak Doğu’ya gitme sebepleri nelerdir? 3. Kitab-ı Bahriye kitabında hangi konulara değinilmiştir?	Anımsama Anımsama Anımsama

	4. Piri Reis'in çizdiği haritalar yaşadığı dönemde bilim dünyasına nasıl katkıda bulunmuştur?	Yorumlama
	5. Avrupalıları yeni yollar aramaya yönelten eski ticaret yollarında insanlar ne gibi sıkıntılarla karşılaşmış olabilir?	Yorumlama
	6. Piri Reis'in denizciliği seçmesindeki en büyük etken ne olabilir?	Yorumlama
	7. Piri Reis'in Dünya haritasını sadece deniz yolu ile gezerek çizmesi mümkün müdür? O zamanın şartlarını düşünerek değerlendiriniz."	İrdeleme
3	"Bilim insanının sahip olması gereken özelliklerden hangisi Piri Reis'te vardır? Örnekteki gibi var olan özellikleri işaretleyiniz, metinle ilişkilendirerek açıklayınız."	Yorumlama
4	"a) Tek başına anlamı olmayan ancak cümle içinde anlam kazanan kelimelerin (edatların) altını örnekteki gibi çiziniz. Kattığı anlamı bırakılan boşluğa yazınız. b) Aşağıdaki şiirde geçen edatları bulunuz. Edatların şiirin anlamına olan katkısını açıklayınız. c) "başka" kelimesini edat, sıfat ve zamir olarak birer cümlede kullanınız.	Yorumlama Yorumlama Yürütme
5	"Piri Reis" metninden alınmış aşağıdaki cümleyi okuyunuz. Verilen Dünya haritasına göre soruları yanıtlayınız. 1. İspanya'dan yola çıkan ve yanlış rotada giden Kristof Kolomb hangi okyanusta ilerlemektedir? 2. Asya'ya varmak isteyen Kolomb, o günün şartlarında hangi okyanusları geçmek zorundadır? 3. Kolomb'un yanlış rotada gitmesinin nedenleri ne olabilir?" (Ertürk vd., 2021:199-205)	Anımsama Anımsama Açıklama
"İklim Değişikliği ve Toplum" Metni		Etkinlik Sorusu
		Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası		
1	“a) Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ederek karşılıklarına yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu sözlükten kontrol ediniz. b) Anlamlarını öğrendiğiniz kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“1. Yazara göre iklim değişikliğine en fazla kimler sebep olmaktadır? 2. Buzulların erimesi o bölgede yaşayan Eskimolara nasıl zarar verebilir? 3. İklim değişikliği su kaynaklarını nasıl etkiler? Açıklayınız. 4. İklim değişikliği sonucunda gelişmiş ülkeler mi, az gelişmiş ülkeler mi daha fazla zarar görür? Karşılaştırma yapınız. 5. İklim değişikliği sizin yaşadığınız çevrede nasıl sorunlar oluşturmaktadır? 6. Yazar, iklim değişikliğinin toplumda kargaşa yaratacağını hangi örneğe dayanarak belirtmiştir?”	Anımsama Yorumlama Yorumlama Karşılaştırma Yorumlama Anımsama
3	“Okuduğunuz metinde düşünceyi geliştirme yollarından örneklendirme ve karşılaştırma içeren cümleleri bulunuz. Aşağıdaki boşluğa yazınız.”	Örnekleme
4	“a) Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinden hareketle soruları yanıtlayınız. 1. Metinde ilk cümledeki kelime grubunun koyu yazılma sebebi nedir? 2. Metinde geçen “karbon payı” ifadesinden ne anlıyorsunuz? 3. Karbon ayak izimizi azaltmak ve iklim değişikliğini yavaşlatmak için çözüm önerilerinizi aşağıdaki boşluğa yazınız. b) Aşağıda bazı ülkelerin 2014 yılına ait karbondioksit (CO₂) emisyonu miktarları ton olarak verilmiştir. Verileri inceleyiniz.	Yorumlama Yorumlama Genelleme Fark etme

	c) Karbonun atmosfere salınımını azaltmak için verdiğiniz çözüm önerilerinizi düzenleyip “Gezegemin Bana İhtiyacı Var” başlıklı bilgilendirici bir metin yazınız. Yukarıdaki verilerden hareketle grafik çizerek metninizi destekleyiniz.”	Yürütme
5	“Aşağıdaki cümlelerde bazı kelimelerin altı çizilmiştir. İnceleyiniz. a) Yukarıdaki altı çizili kelimeler cümleye anlam katmış mıdır? Açıklayınız. b) Yukarıdaki altı çizili kelimelerin kullanılma amacı nedir? c) Siz de yukarıdaki altı çizili kelimeleri kullanarak cümleler kurunuz. Cümlelerinizi aşağıdaki boşluklara yazınız.” (Ertürk vd., 2021:207-211)	Açıklama Yorumlama Gerçekleştirme
“Tema Sonu Değerlendirme”	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Numarası		
1	“Aerodinamik nedir?”	Anımsama
2	“Modern otomobiller ile eski otomobiller arasındaki fark nedir?”	Karşılaştırma
3	“Sürtünme kuvvetinin olmaması otomobillerin hareketini ne yönde etkiler?”	Yorumlama
4	“Metnin türü ile ilgili bilgilerden hangisi doğrudur?”	Anımsama
5	“Metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?”	Yorumlama
6	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç kullanılmıştır?”	Fark etme
7	“Aşağıdaki cümlelerden hangisinde edat kullanılmamıştır?”	Fark etme
8	“Aşağıdaki cümlelerde nesnel olanların başına (N), öznel olanların başına (Ö) yazınız.”	Fark etme
9	“Aşağıdaki cümlelerde altı çizili bağlaçların hangisi düşüncenin akışını değiştirmiştir?”	Fark etme
	(Ertürk vd., 2021:218-221)	

Tablo 24

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) İletişim Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Bir Boyacı ile Konuştum” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“a) Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ederek karşılıklarına yazınız. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamlarıyla karşılaştırınız. b) Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını araştırınız. Siz de bu kelime ve kelime grupları ile kurduğunuz cümleleri boş bırakılan yere yazınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“1. Yazar, kundura boyatmaya niçin alışamamıştır? Açıklayınız. 2. Yazar, boyacılarla berberleri hangi yönden karşılaştırmaktadır? 3. Boyacı, yazarın mesleğini hangi nesneleri gözlemleyerek bulmaya çalışır? 4. Boyacı, insanlarla ilgili tahminlerinin doğruluğunu neye borçludur? 5. Boyacı, en çok hangi müşterilerinin ayakkabılarını boyarken sıkıntı yaşamaktadır? 6. Siz çevrenizdeki canlı ya da cansız varlıkları gözlemlemeyi sever misiniz? Niçin? 7. İnsanların beden dilini ya da eşyaların gizli dilini hangi insanlar daha doğru yorumlar?”	Açıklama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Açıklama Anımsama
3	“Siz de metinle ilgili üç soru hazırlayınız.”	Yürütme
4	“a) Aşağıdaki cümlelerde düşüncüyü geliştirme yollarından (karşılaştırma, benzetme, örneklendirme) hangileri kullanılmıştır? İlgili boşluğa yazınız. b) Siz de karşılaştırma, benzetme, örneklendirme içeren cümlelerinizi ilgili boşluğa yazınız.”	Fark etme Yürütme

5	“a) Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinden hareketle soruları yanıtlayınız. 1. Sizce satıcıların bir ürünü satarken o ürüne daha güzel bir isim bulmasının sebebi nedir? 2. “Boyacı” ile “Türkçenin Gül Bahçeleri” adlı metinlerde geçen esnafların müşterileri ile kurduğu iletişim dilini karşılaştırınız. b) Siz de daha önce seyyar satıcılar ile ilgili yaptığınız gözlemlerden yola çıkarak, satıcı-müşteri arasında geçen bir konuşma metni tasarlayıp ilgili boşluğa yazınız.”	Anımsama Karşılaştırma Yürütme
6	“a) Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görsellerden hareketle soruları yanıtlayınız. 1. Hangi satıcıların sözleri uyumludur? 2. Hangi satıcı ürününü satarken tezat (karşıtlık) sanatını kullanmıştır? 3. Hangi satıcı ürününü satarken abartma (mübalağa) sanatını kullanmıştır? 4. Hangi satıcı ürününü satarken benzetme sanatına başvurmuştur? b) Aşağıdaki cümlede tekrarlanan “gel” kelimesi cümleye nasıl bir anlam katmıştır? c) Sevinç ve şaşma duygusu içeren cümlelerinizi aşağıdaki boşluklara yazınız.” (Ertürk vd., 2021:223-229)	Yorumlama Fark etme Fark etme Fark etme Yorumlama Yürütme
“Otobüs” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıda metinde geçen bazı kelimeler verilmiştir. Kelimelerin anlamlarını sözlükten bularak birer cümlede kullanınız.”	Yürütme

2	“1. Cemal ağabeyin Ankara’ya gitme sebebi nedir?”	Anımsama
	2. Cemal ağabey Ankara’da neden sıkıntı yaşıyor?	Anımsama
	3. Cemal ağabeye Ankara’da garip gelen şeyler nelerdir? Metinden örnek cümleler vererek açıklayınız.	Örnekleme
	4. Cemal ağabey, hastanede karşısında delikanlıyı görünce hangi duyguyu yaşamış olabilir? Siz bunu hangi hareketinden anlıyorsunuz?	Yorumlama
	5. Siz Cemal ağabeyin yerinde olsaydınız onu hastaneye götüren delikanlıya neler söylemek isterdiniz?	Yorumlama
	6. Sizin de benzer duyguları yaşadığınız bir olay var ise arkadaşlarınızla paylaşınız.”	Yürütme
3	“Metinde geçen olayları boş bırakılan yere özetleyiniz.”	Özetleme
4	“Metindeki hikâye unsurlarını belirleyerek aşağıya yazınız.”	Sınıflama
5	“Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili kelimelerin cümleye kattığı anlamı parantez içine yazınız.” (Ertürk vd., 2021:231-235)	Sınıflama
“Oya” Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metnin bağlamından hareketle aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi kelimelerin sözlük anlamları ile karşılaştırınız.”	Yorumlama Karşılaştırma
2	“1. Oya sanatını, benzerlerinden ayıran en önemli özellik nedir? Açıklayınız. 2. Oyanın Anadolu’da bir iletişim aracı olarak kullanılmasının nedenlerini belirtiniz. 3. Oya motiflerindeki yöresel değişikliklerin nedenlerini açıklayınız. 4. Çiçek motifleri, oya sanatında niçin daha çok tercih edilmektedir?”	Yorumlama Anımsama Anımsama Açıklama

	5. Sizce, sözsüz bir iletişim örneği olan oya, duyguları anlatmada yeterli midir? Niçin?	Açıklama
	6. Sözsüz iletişim, oya dışında başka hangi yollarla sağlanabilir?	Yorumlama
	7. Oya yapıyor olsaydınız hangi duyguyu, hangi motifle, kime anlatmak isterdiniz?"	Yorumlama
3	"Metnin konusunu yazınız."	Sonuç çıkarma
4	"Çevrenizde gözlemlediğiniz sözsüz iletişim türlerinden örnekler veriniz."	Örnekleme
5	"Aşağıdaki cümlelerden öznel olanları işaretleyiniz."	Fark etme
6	"Aşağıdaki haber metnini okuyunuz. Metinden hareketle soruları yanıtlayınız. 1. Pantomim nedir? Pantomim sanatçısı, seyirci ile nasıl iletişim kurar? 2. Pantomim sanatı ile oya sanatının benzer yönleri nelerdir? 3. Sizce, seyirci ile iletişim kurma konusunda hangi sanat dalı daha etkilidir? Niçin?"	Anımsama Karşılaştırma Açıklama
7	Metinden hareketle aşağıdaki cümleleri uygun neden-sonuç ifadeleri ile örnekteki gibi tamamlayınız."	Yürütme
8	"a) Aşağıdaki haber metnini okuyunuz. Haber metni ile görseli uyumlu mudur? Niçin?" (Ertürk vd., 2021:237-241)	Açıklama
"Tema Sonu Değerlendirme" Soru Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	"Yazar, düşüncelerini somutlaştırmak için nasıl bir karşılaştırma yapmıştır?"	Anımsama
2	"“Dilin acısı” derken yazar neyi kastetmiştir?"	Yorumlama
3	"Paragrafın ana fikri nedir?"	Sonuç çıkarma

4	“Sizce tatlı dilli olmak iletişimde önemli midir? Neden?”	Açıklama
5	“Aşağıdaki cümlelerin hangi ikisi “dil”in iletişimdeki olumlu etkisine vurgu yapmaktadır?”	Yorumlama
6	“Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesneldir?”	Fark etme
7	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlamasına örnek vardır?”	Fark etme
8	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir yoktur?”	Fark etme
9	“Aşağıdaki paragrafta geçen edat, bağlaç ve ünlemlerin altlarını çiziniz.” (Ertürk vd., 2021:248-250)	Fark etme

Tablo 25

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	1	6	2	4	8	11	8	9	49
1.2. Anımsama	17	6	8	10	15	8	13	12	89
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	15	20	15	19	17	14	20	11	131
2.2. Örnekleme	-	3	3	1	-	1	2	2	12
2.3. Sınıflama	-	-	2	1	-	-	-	2	5
2.4. Özetleme	1	1	-	-	-	1	-	1	4
2.5. Sonuç çıkarma	2	1	1	-	1	1	-	2	8
2.6. Karşılaştırma	3	3	3	3	-	4	4	3	23
2.7. Açıklama	7	3	9	9	3	7	2	7	47
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	3	2	1	3	4	2	4	8	27
3.2. Gerçekleştirme	1	-	-	-	-	-	1	-	2
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütlenme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	1	-	1
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	1	-	-	-	-	1	-	-	2
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	1	-	1
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ortaokul kademesinin 2. yılı olan 6. sınıf öğrencilere kazandırılacak beceriler açısından önemli bir senedir. 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci ve ikinci ve üçüncü düzey basamaklarda olduğu görülmektedir. Hatırlama ve anlama basamaklarında yoğunlaşan bu etkinlikler, üst düzey öğrenme basamaklarına çıkıldıkça azalmıştır. Dördüncü, beşinci ve altıncı düzey yani üst düzey öğrenme basamakları ise çok az sayıdadır. Bu durum öğrencilerde yeterince üst düzey düşünme becerilerini geliştiremeyecektir.

4.8. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

6. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan dinleme öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 26

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Duygular Teması “Mutlu Prens” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri not alınız. Daha sonra not aldığınız kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi sözlükten kontrol ederek kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“1. Mutlu Prens heykeline herkesin hayran olmasının sebepleri nelerdir? Açıklayınız.	Anımsama Anımsama

	2. Küçük Kırangıç'ın konaklamak için Mutlu Prens heykelini seçme nedeni nedir? 3. İnsan hayatı sürerken mutlu olduğunu söyleyen Mutlu Prens artık neden mutlu değildir? Açıklayınız. 4. Mutlu Prens, Kırangıç'ın kendisiyle kalmasını niçin istiyor? 5. Mutlu Prens mutsuzluğunu yenmek için neler yapmaktadır? Açıklayınız. 6. Siz Mutlu Prens'in yerinde olsaydınız kimleri mutlu etmek isterdiniz? Niçin?"	Açıklama Anımsama Anımsama Açıklama
3	"Dinlediğiniz metni özetleyiniz."	Özetleme
4	"Dinlediğiniz metne farklı başlıklar bulunuz." (Ertürk vd., 2021:30-33)	Yorumlama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması "120" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	Aşağıdaki soruları "120" filmini izlemeden önce okuyunuz. "120" filmini izlerken soruların yanıtlarını bularak not alınız. 1. Olaylar hangi yılda ve nerede başlamıştır? 2. Komutana kimden telgraf gelmiştir? Tümenin neden hududa nakil olması gerekmektedir? 3. Erzurum Valisi Van'dan hangi istekte bulunmuştur? Vali Bey bu istek karşısında ne karar vermiştir? 4. Filimde kaç yaşındaki çocuklara görev düşmüştür? 5. Çocuklar bu görevi yerine getirirken hangi tehlikelerle karşı karşıya kalmıştır? 6. Çocuklardan kaçı evine dönebilmiştir?	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama
2	Aldığınız notlardan da yararlanarak izlediğiniz filmi kısaca özetleyiniz.	Özetleme
3	Aşağıdaki soruları izlediğiniz filmde hareketle yanıtlayınız.	

	1. Tümen kumandanı çocuklar için nasıl bir yaz eğlencesi düzenlemiştir?	Anımsama
	2. Vali Bey'in sözlerinden sonra kimler hangi önerilerde bulunmuştur? Vali Bey bu önerilere ne tepki vermiştir?	Anımsama
	3. Vali Bey'e sunulan önerilerin dışında siz nasıl bir öneride bulunurdunuz?	Yorumlama
	4. Cephaneyi götürmek üzere yola çıkan 120 çocuk neye göre seçilmiştir?	Anımsama
	5. Seferberlik ilan edilmesiyle çocukların cephaneyi taşıması arasında nasıl bir ilişki olabilir?	Yorumlama
	6. Daha önce Türkiye haritasında yerlerini incelediğiniz illeri hatırlayınız. Çocukların gittiği yolu düşünürsek çocuklar bu görevi hangi duygularla üstlenmiş olabilir?	Yorumlama
4	İzlediğiniz filmin konusunu yazınız.	Sonuç çıkarma
5	Filmden alınan ekran görüntüsünden hareketle konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını belirleyerek yazınız. (Ertürk vd., 2021:60-60)	Yorumlama
Çocuk Dünyası Teması "Çocuktum Ufacıktım, Oynadım Acıktım" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	"Aşağıdaki boşluğa dinlediğiniz metin için farklı bir başlık yazınız."	Yorumlama
2	"Not alarak dinlediğiniz metni aşağıdaki boşluğa özetleyiniz."	Özetleme
3	1. Yazar, çocukluk dönemindeki kişilik özellikleri hakkında neler söylüyor? 2. Yazar, kaç yaşına kadar tek çocuk olarak büyümüştür? 3. Yazar, kardeşinin doğduğu güne dair hafızasında kalanları nasıl anlatıyor? 4. Yazarın ailesi dünyaya yeni gelen bebek vasıtasıyla yazara nasıl sürprizler yapıyor?	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama

	5. Yazarın mahalle çocukları arasında aranan biri olmasının sebebi nedir?	Anımsama
	6. Mahalledeki çocuklar yazarı hangi kahramanlarla özdeşleştiriyor?	Anımsama
	7. Kendinizi bir kahramanla özdeşleştirecek olsanız bu hangisi olurdu? Nedenleriyle açıklayınız.”	Açıklama
	(Ertürk vd., 2021:88-91)	
Erdemler Teması “Arılar ve Keklikler” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri aşağıya yazınız. Kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz ve sözlük anlamlarını bularak kontrol ediniz.”	Yorumlama
2	“Metni dinlerken aldığınız notlardan yola çıkarak metni özetleyiniz.”	Özetleme
3	“Dinlediğiniz metnin ana fikrini boş bırakılan yere yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“1. Yazar, çocukluğunda nelerle dostluk kuruyor?	Anımsama
	2. Yazar, kekliği diğer kuşlardan hangi yönüyle ayrı tutuyor?	Anımsama
	3. Yazar, kekliği öldüğünde neden bir daha keklik beslemeyeceğini söylüyor olabilir?	Yorumlama
	4. Hava Ana kimdir? Yazar ondan nasıl bahsediyor?	Anımsama
	5. Siz yazarın yerinde olsaydınız yaralı kartalı nasıl tedavi ederdingiz? Geçmişin imkânlarını göz önünde bulundurarak yanıtlayınız.	Yorumlama
	6. Sizce hayvanları sevmek, onlara gönül vermek niçin önemlidir? Düşüncelerinizi açıklayınız.	Yorumlama

	7. Hayvanları ve doğayı seven insanların kişilik özellikleriyle ilgili neler söyleyebilirsiniz? Çevrenizden örnekler vererek açıklayınız.” (Ertürk vd., 2021:122-125)	Örnekleme
Millî Kültürümüz Teması “Topkapı Sarayı’nın Kardeşleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metni dinlerken Barış’ın gezdiği yerlerin özelliklerini verilen bölümlere not alınız.”	Anımsama
2	“1. Barış’ın kardeşini kıskanma sebebi nedir? Açıklayınız. 2. Çocuklar Topkapı Sarayı’nda en çok neyi beğeniyorlar? 3. Topkapı Sarayı’nın Dolmabahçe’yi kıskanma sebebi nedir? 4. Siz tarihî mekânları gezmeyi sever misiniz? Niçin? 5. Tarihî mekânları niçin korumalıyız? 6. Bir ülkede tarihî mekânların çok olması o ülkenin hangi zenginliğini ön plana çıkarır? Arkadaşlarınızla tartışınız.”	Yorumlama Anımsama Anımsama Açıklama Açıklama İrdeleme
3	“a) Dinlediğiniz metnin konusunu belirtiniz. b) Siz olsaydınız metne nasıl bir başlık koyardınız? Önerilerinizi yazınız.”	Sonuç çıkarma Yorumlama
5	“Aşağıdaki soruları bir kez okuyunuz. “Şiir Şiir Türkiye” adlı kısa filmi izleyiniz. Filmi izlerken soruların yanıtlarını bularak not alınız. • Türk mutfak kültürüne ait hangi yiyecek ve içecekler vurgulanmıştır? • Türkiye’nin hangi doğal güzellikleri seçilmiştir? • Geleneksel sporlarımızdan hangisi verilmiştir? • Gelenek ve göreneklerimizden hangilerini tespit ettiniz?	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama

	• Bu filmi hazırlayan siz olsaydınız kültürümüze ait hangi unsurları eklemek isterdiniz? • Film, milletimizin hangi karakteristik özelliklerine vurgu yapmıştır? Filmin sözlü olmayan mesajlarından yola çıkarak yorumlayınız.”	Yorumlama
	(Ertürk vd., 2021:156-159)	Yorumlama
Okuma Kültürü Teması “Oğuz Kitaplarla Tanışıyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz metni aşağıda boş bırakılan yere özetleyiniz.”	Özetleme
2	“Dinlediğiniz metne uygun bir başlık belirleyerek yazınız.”	Yorumlama
3	“1. Oğuz’un arkadaşları nasıl bir kampanya düzenlemişlerdir? 2. Oğuz’un arkadaşları arasında suskun kalmasının sebebi nedir? 3. Annesi, Oğuz’un sorununa çözüm olarak ne sunmuştur? 4. Siz olsaydınız Oğuz’a çözüm önerisi olarak ne sunardınız? 5. Oğuz’un kitap okuma alışkanlığı kazanma yolunda uyguladığı programı nasıl buluyorsunuz? Sizce bu yöntem etkili midir? 6. Siz kitap okuma alışkanlığı kazanmak için nasıl bir yol izlediniz?”	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama Yorumlama Yorumlama
4	“Dinlediğiniz metinde Oğuz’un kitap okumakta zorlanması ile ilgili ne düşünüyorsunuz? Kendi hayatınızdan ve çevrenizdeki örneklerden yola çıkarak metinle ilgili görüşlerinizi aşağıdaki boşluğa yazınız.” (Ertürk vd., 2021:182-185)	Yorumlama Örnekleme
Bilim ve Teknoloji Teması “Dünya Daha Ne Kadar Dönecek?” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metni dinlerken Dünya, Ay ve Güneş hakkında verilen bilgileri ilgili görsellerin yanına not alınız.”	Anımsama

2	<i>“Aşağıda verilen kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin ederek tahminlerinizi sözlükten kontrol ediniz.”</i>	Yorumlama
3	<i>“Aldığınız notlardan yola çıkarak dinlediğiniz metni özetleyiniz.”</i>	Özetleme
4	<i>“1. Bilim insanının fizikçi olmasında etkili olan olay nedir?”</i> <i>2. Dünya’nın dönüşünü neden hissedemiyoruz? Açıklayınız.</i> <i>3. Dünya, Güneş ve Ay niçin uzayda sürekli hareket hâlinde? Yazar bunu açıklamak için hangi örnekleri vermiştir?”</i> <i>4. Bilim insanına göre Dünya’mızın sonu nasıl gelecek?”</i> <i>5. Dünya’mız neden her geçen yıl kendi eksenini etrafında daha yavaş dönüyor?”</i> <i>6. Metinde adı geçen bilim insanına soru sorma imkânınız olsaydı ne sorardınız? Bu soruyu sorma sebebiniz nedir?”</i> <i>7. Fizik ve astronomiyle ilgilenen bir bilim insanı olsaydınız uzayla ilgili hangi gizemi çözmek isterdiniz? Nedenleriyle açıklayınız.”</i> <i>(Ertürk vd., 2021:212-215)</i>	Anımsama Yorumlama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama Açıklama
İletişim Teması “Televizyoncu Ali” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	<i>“Metni televizyonun bozulduğu kısma kadar dinleyiniz. Olayların gelişimi ve sonucu hakkındaki tahminlerinizi boş bırakılan yere yazınız. Daha sonra metnin devamını dinleyiniz.”</i>	Sonuç çıkarma
2	<i>“1. Ali’nin televizyonu çok izlemesine annesi ve babası nasıl tepki göstermişlerdir? Metinden örnek cümleler veriniz.</i> <i>2. Televizyonun bozulmasıyla birlikte Ali’nin hayatında ne gibi değişiklikler olmuştur?”</i> <i>3. Ali’nin televizyonun tamir edildiğini fark etmemesi onun açısından nasıl bir gelişmedir? Değerlendiriniz.</i>	Örnekleme Anımsama Yorumlama

	4. Sizin televizyon bağımlılığı konusunda Ali ile benzer ve farklı yönleriniz nelerdir? Hayatınızdan örnekler vererek açıklayınız.	Karşılaştırma Örnekleme
	5. Sizce Ali'nin televizyonla çok vakit geçirmesinde neler etkili olmuş olabilir? Değerlendiriniz.	Yorumlama
	6. Televizyon icat edilmeden önceki dönemlerde yaşıyor olsaydınız sizce hayat nasıl olurdu?	Yorumlama
	Olumlu ve olumsuz yönlerini arkadaşlarınızla tartışınız."	
3	"Metnin konusunu belirleyerek yazınız."	Sonuç çıkarma
4	"Dinlediğiniz metnin ana fikrini belirleyerek yazınız."	Sonuç çıkarma
5	"Dinlediğiniz metne farklı bir başlık yazınız."	Yorumlama
8	"Yeşilay tarafından hazırlanmış filmi izleyiniz. Bu filmde hareketle soruları yanıtlayınız.	
	1. Filmde iki arkadaş nasıl iletişim kurmaktadır?	Anımsama
	2. Filmdeki gencin bulunduğu ortamı değerlendiriniz.	Yorumlama
	3. Filmin sonunda gencin fiziki durumuna bakarak hangi sonuçlara varabilirsiniz?	Yorumlama
	4. Teknoloji bağımlılığı konusunda kendinizi değerlendiriniz.	Eleştirme
	(Ertürk vd., 2021:242-245)	

Tablo 27

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Toplam
Beceriler	Tema	Tema	Tema	Tema	Tema	Tema	Tema	Tema	
1.Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1.2. Anımsama	4	9	6	3	7	3	5	2	39
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	2	4	1	4	4	5	3	6	29
2.2. Örneklem	-	-	-	1	-	1	-	2	4
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	1	1	1	1	-	1	1	-	6
2.5. Sonuç çıkarma	-	1	-	1	1	-	-	3	6
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2.7. Açıklama	2	-	1	-	2	-	1	-	6
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Gerçekleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	1	-	-	-	1
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	-	-	-	-	-	1	1
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin alt düzey öğrenme basamakları olan hatırlama ve anlama basamaklarında toplandığını görülmektedir. Eleştirel ve yaratıcı dinlemenin öneminin anlaşıldığı çağımızda öğrencilerin yıllardır altı düzey öğrenme alanlarındaki etkinliklerle Türkçe derslerindeki dinleme derslerini geçirmesi doğru olmayan bir durumdur. Dinleme etkinliklerinde özellikle değerlendirme ve yaratma basamağında çokça etkinliğin yer alması beklenirken neredeyse hiç olmaması öğrencilerde eleştirel ve yaratıcı dinleme becerisini geliştirmeyecektir.

4.9. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

6. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan konuşma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 28

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Duygular Teması “Renk Çemberi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Metinde verilmeyen renklerden birini seçiniz. Seçtiğiniz rengin sizde hangi duyguları çağrıştırdığını anlatan bir konuşma yapınız.”	Gerçekleştirme
7	“a) Aşağıdaki haber metnini okuyunuz. Görselleri yorumlayınız. b) Haberin görselleri seçilirken nelere dikkat edilmiştir? Açıklayınız.”	Yorumlama Yorumlama
Duygular Teması “Memleket İsterim” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Memleketinizden ayrılıp başka ülkede yaşamak zorunda kalsaydınız neler hissederdiniz? Duygu ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.”	Yorumlama
Duygular Teması “Fahrünnisa” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Hata yapmamak için derse katılmak istemeyen bir arkadaşınız olduğunu hayal ediniz. Arkadaşınızı derse katılmak üzere ikna edecek bir konuşma hazırlayınız. Ardından konuşmanızı sununuz.”	Gerçekleştirme
Duygular Teması “Mutlu Prens” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Mutlu Prens ile Kırangıç arasında geçen konuşmaları sınıfta canlandırınız.”	Gerçekleştirme

8	“Dinlediğiniz hikâyenin devamında Mutlu Prens, tiyatro oyunu yazan fakir delikanlıya yardım edecektir. Sizce delikanlının sorununu Mutlu Prens nasıl çözecektir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.” (Ertürk vd., 2021:12-39)	Açıklama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Bu Vatan Kimin?” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“a) Aşağıdaki dizelerin sizde uyandırdığı duyguları arkadaşlarınızla paylaşınız. b) Yukarıdaki mısraların verdiği ana duyguyu desteklemek için yakın tarihimizden örnekler veriniz.”	Yorumlama Anımsama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Mustafa Kemal Zafer Yolunda” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	““Bir milletin onurunu simgeleyen bayrağa karşı saygımız vardır.” cümlesinde bayrağın onuru simgelemesi ifadesinden ne anlıyorsunuz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.”	Yorumlama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Kastamonulu Şerife Bacı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
3	“c) Sınıfta sunmak üzere “vatanını seven bir öğrencinin sorumlulukları” konulu bir konuşma metni yazınız. d) Yazınızdaki anlam bütünlüğünü bozan ifadeleri düzeltiniz. Konuşmanızı yapınız. e)Sunumunuzu aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.”	Gerçekleştirme Yürütme
		Eleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “120” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“İzlediğiniz filmde sizi en çok etkileyen bölüm ya da sahne	Açıklama

				<i>hangisidir? Niçin? Arkadaşlarınızla paylaşınız.” (Ertürk vd., 2021:40-69)</i>	
Çocuk Dünyası “Çocukluk” Metni	Teması	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri	
Etkinlik Numarası					
7			<i>“b) Arkadaşlarınıza en sevdiğiniz oyuncağınızı tanıtan bir konuşma yapınız.”</i>	Gerçekleştirme	
Çocuk Dünyası “Çocukluk” Metni	Teması	“İdare Lambası” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
6			<i>“Günümüzde idare lambası yerine hangi aydınlatma araçları kullanılmaktadır? Bunlardan bildiklerinizi betimleyerek arkadaşlarınıza anlatınız.”</i>	Gerçekleştirme	
Çocuk Dünyası Yaşamı” Metni	Teması	“Ev Yaşamı” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
4			<i>“b) Sizce çocukların okul ve ev yaşamında mutlu olması neye bağlıdır?”</i>	Yorumlama	
Çocuk Dünyası “Çocuktan Ufacıktım, Oynadım Acıktım” Metni	Teması	Top	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
5			<i>““Çocukluk, oyun, özlem, arkadaş, kardeş” kelimelerinden istediğinizi seçiniz. Seçtiğiniz kelimeleri anlamlarına uygun olacak şekilde kullanarak arkadaşlarınıza kısa bir konuşma yapınız.” (Ertürk vd., 2021:70-97)</i>	Gerçekleştirme	
Erdemler Teması Metni	Teması	“Malazgirt”	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
4			<i>“Yukarıdaki cümleden hareketle tiyatronun izleyicisine neler kazandırdığını arkadaşlarınızla tartışınız.”</i>	Yorumlama	
Erdemler Teması Metni	Teması	“Kâmil”	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
4			<i>“b) Türk Kızılayına gönüllü üye olduğunuzu düşününüz. 1. Kızılaya gönüllü olarak hangi alanda destek olmak istersiniz?”</i>	Fark etme Yorumlama	

Erdemler Teması “Sefiller” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Aşağıdaki görseli yorumlayarak görüşlerinizi bildiriniz.”</i>	Yorumlama
Erdemler Teması “Arılar ve Keklikler” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Hayvanlara yardım amacıyla kurulmuş bir dernekte çalışıyor olsanız onlara hangi alanlarda ve nasıl yardım ederiniz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.”</i> (Ertürk vd., 2021:98-131)	Yürütme
Millî Kültürümüz Teması “İki Çay, Biri Demli Olsun...” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Çevrenizdeki insanların en çok tercih ettiği içeceklerle ilgili aldığınız notlardan yola çıkarak konuşma yapınız. Konuşmanızı görsellerle destekleyiniz.”</i>	Yürütme
Millî Kültürümüz Teması “Adam Olmuş Çocuklar-Barış Manço” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Sizce kültürel değerlerimizi dünyaya tanıtmak amacıyla müziğin dışında neler yapılabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.”</i>	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Torunuma Mektuplar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Kendinizi, yaşadığınız yeri tanıtan bir rehber olarak hayal ediniz. Yörenizin kültürel özelliklerini hazırladığınız görselleri kullanarak anlatınız.”</i>	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Topkapı Sarayı’nın Kardeşleri”	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“a) Metinde geçen Atatürk’e ait “Geçmişini bilmeyen geleceğine de sahip olamaz.” cümlesini açıklayınız.</i> <i>b) Ailenizle beraber misafirinize yöresel yemekleri tattırmak için</i>	Yorumlama

	yemeğe gittiğinizi düşününüz. Misafiriniz ile aranızda geçen konuşmayı yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş aşağıdaki kelimelerin Türkçe karşılıklarını kullanarak hazırlayınız.” (Ertürk vd., 2021:132-165)	Yürütme
Okuma Kültürü Teması “Terumi: Parmaklarla Okunan Çocuk Dergisi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Okulunuzda bir dergi çıkarttığınızı düşününüz. Bu dergiyi tanıtıcı bir konuşma yapınız. Konuşmanızda yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş aşağıdaki kelimelerin Türkçe karşılıklarını kullanınız.”	Gerçekleştirme
Okuma Kültürü Teması “Canım Kitaplığım” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Sizce insanlar neden kitap yazma ve okuma gereği hissediyorlar? Hafızada tutma tekniğini kullanarak bu konu ile ilgili bir konuşma yapınız.”	Açıklama
Okuma Kültürü Teması “Oğuz Kitaplarla Tanışıyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“a) Aşağıda verilen kelime ve kavram havuzundaki kelimelerden en az üç tanesini kullanarak kitap okumak üzerine bir konuşma yapınız. Kelimeleri anlamlarına uygun olarak kullanmaya dikkat ediniz. b) Konuşmanızı aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.” (Ertürk vd., 2021:166-191)	Yürütme Denetleme
Bilim ve Teknoloji Teması “Üç Boyutlu Yazıcılarla Çizimler Gerçeğe Dönüşüyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Sizce, gelişen teknolojiyle birlikte, yakın gelecekte hangi alanlarda gelişmeler yaşanacak ve bunların insanlığa katkısı nasıl olacak? Düşüncelerinizi anlatan kısa bir konuşma yapınız.”	Gerçekleştirme

Bilim ve Teknoloji Teması “Piri Reis’in Eserleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Aşağıdaki haber metnini okuyunuz. Metinden hareketle soruları yanıtlayınız. a) Haber metninin görsellerinin haberle olan ilişkisini değerlendiriniz. b) Bu haber metnini siz hazırlasaydınız nasıl bir görsel kullanırdınız?”	Eleştirme Açıklama
Bilim ve Teknoloji Teması “İklim Değişikliği ve Toplum” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
4	“a) Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinden hareketle soruları yanıtlayınız. 1. Metinde ilk cümledeki kelime grubunun koyu yazılma sebebi nedir? 2. Metinde geçen “karbon payı” ifadesinden ne anlıyorsunuz?”	Yorumlama Yorumlama
Bilim ve Teknoloji Teması “Dünya Daha Ne Kadar Dönecek” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Astronomi üzerine çalışmış bir Türk bilim insanıyla ilgili edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşmak üzere bir sunum yapınız.” (Ertürk vd., 2021:192-221)	Gerçekleştirme
İletişim Teması “Bir Boyacı ile Konuştum” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“c) Hazırladığınız karşılıklı konuşma metnini beden dilinizi de kullanarak canlandırınız.”	Yürütme
İletişim Teması “Otobüs” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Ön yargılı olmanın nedenleri ile ilgili araştırmanızdan hareketle “ön yargılı olma” konulu konuşmanızı yapınız.”	Yürütme
İletişim Teması “Oya” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

8	“b) Haber metninin görselini siz hazırlasaydınız nasıl bir görsel kullanırdınız? Söyleyiniz.”	Örnekleme
İletişim Teması “Televizyoncu Ali” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Dinlediğiniz arkadaşlarınızla canlandırınız.”	Gerçekleştirme
7	“Siz Ali’nin anne babası olsaydınız onu televizyon bağımlılığından kurtarmak için nasıl bir yol izlerdiniz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.” (Ertürk vd., 2021:222-245)	Yorumlama

Tablo 29

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	-	-	1	-	-	-	-	1
1.2. Anımsama	-	1	-	-	-	-	-	-	1
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	3	2	1	3	1	-	2	1	13
2.2. Örnekleme	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Sonuç çıkarma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Açıklama	1	1	-	-	-	1	1	-	4
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	-	1	-	1	2	1	-	2	7
3.2. Gerçekleştirme	3	1	3	-	2	1	2	1	13
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayrıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	1	-	-	1
5.2. Eleştirme	-	1	-	-	-	-	1	-	2
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinlikler, yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde etkinliklerin ilk üç öğrenme basamağı olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında toplandığını görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarında yer yer etkinliklere yer verilse de büyük çoğunluk alt düzey öğrenme basamaklarında kalmıştır.

4.10. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

6. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan yazma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 30

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Duygular Çemberi” Metni	Teması	“Renk	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası				
8			“Okuduğunuz metinde renkler konuşturulmuştur. Siz de aşağıda verilen varlık kadrosundan en az ikisini seçiniz. Aşağıdaki duygulardan birini anlatan fablınızı yazınız.”	Gerçekleştirme
Duygular İsterim” Metni	Teması	“Memleket	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası				
7			“Aşağıdaki anahtar kelimelerden hareketle hayalinizdeki memleketi anlatan bir şiir yazınız.”	Gerçekleştirme
Duygular Metni	Teması	“Fahrünnisa”	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası				
9			“Anı türünün aşağıda verilen özelliklerini dikkate alarak sizi	Yürütme

	<i>etkileyen bir anınızı boş bırakılan yere yazınız.”</i>	
Duygular Teması “Mutlu Prens” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Gerçek mutluluğun yardımlaşmaktan, muhtaç insanlara yardım etmekten geçtiğini vurgulayan bir şiir yazınız. Şiirinizi sınıf panosunda sergileyiniz.”</i>	Gerçekleştirme
9	<i>“Serim ve düşüm bölümünü dinlediğiniz Mutlu Prens’in çözüm bölümünde Mutlu Prens ve Kırlangıç’ın başına neler gelmiş olabilir? Hayal gücünüzü kullanarak hikâyenin çözüm bölümünü yazınız.”</i> (Ertürk vd., 2021:12-39)	Sonuç çıkarma
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Bu Vatan Kimin?” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“a) Aşağıdaki davetiye örneğini inceleyiniz.</i> <i>b) Aşağıdaki boşluğa Mehmetçik Vakfına destek amacıyla düzenlenecek kermes için bir davetiye hazırlayınız.”</i>	Fark etme Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Mustafa Kemal Zafer Yolunda” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	<i>“Atatürk’ün silah arkadaşlarından birini seçiniz. Seçtiğiniz kişi ile ilgili bilgileri düzenleyip aşağıdaki boşluğa yazınız. Kişi ile ilgili görseli noktalı bölüme yapıştırınız.”</i>	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Kastamonulu Şerife Bacı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“c) Yukarıdaki sosyal medya paylaşımından ve 5. etkinlikteki metinlerden hareketle “Mehmetçik” konulu yazınızı sosyal medyada paylaşınız.”</i>	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “120” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

8				<i>“Vatanı için tüm zorlukları göze alan filmdeki 120 çocuğa duygularınızı anlatan bir yazı yazınız. Yazınızı aşağıda verilen taslağa göre planlayınız.”</i> (Ertürk vd., 2021:40-69)	Gerçekleştirme
Çocuk Dünyası “Çocukluk” Metni	Teması	Etkinlik Sorusu			Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
8				<i>“Okuduğunuz “Çocukluk” adlı şiiri hikâye türünde kurgulayarak yazınız. Daha sonra yazdıklarınızı gözden geçirip anlam bütünlüğünü bozan ifadeleri düzeltiniz.”</i>	Gerçekleştirme
Çocuk Dünyası Lambası” Metni	Teması “İdare	Etkinlik Sorusu			Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
7				<i>“Yazar, çocukluk yıllarında toplumun daha tutumlu şimdi ise daha tüketici olduğunu belirtmiştir. Tüketim sorununa çözüm önerilerinizi kendi hayatınızdan örnekler vererek aşağıya yazınız.”</i>	Gerçekleştirme
8				<i>“Manevi değeri olan bir eşyanızın sizde uyandırdığı duyguları yazınız.”</i>	Gerçekleştirme
Çocuk Dünyası Yaşamı” Metni	Teması “Ev	Etkinlik Sorusu			Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
6				<i>“Siz de gezip gördüğünüz bir yeri gezi yazısı şeklinde anlatınız. Yazınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanınız. (Ama, fakat, lakin, bununla birlikte, buna rağmen...)”</i>	Gerçekleştirme
Çocuk Dünyası “Çocuktum Ufacıktım, Oynadım Acıktım” Metni	Teması Top	Etkinlik Sorusu			Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası					
6				<i>“a) Bir çocuğun aile içi ilişkilerini anlatan bir hikâye tasarlayınız. Hikâyenizi aşağıdaki yazı taslağına göre planlayarak defterinize yazınız.</i> <i>b) Yazdıklarınızı gözden geçiriniz. Anlam bütünlüğünü bozan ifadeleri ve yanlış kullanılan / unutulmuş noktalama işaretlerini</i>	Gerçekleştirme Eleştirme

		<i>aşağıya not alarak yazınızı yeniden düzenleyiniz.”</i> (Ertürk vd., 2021:70-97)	
Erdemler Teması “Malazgirt” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri	
Etkinlik Numarası			
7	<i>“Yukarıdaki cümleden yola çıkarak “affetmek” konulu tiyatro metnini öğretmeninizin yönlendirmesiyle grup olarak yazınız.”</i>	Gerçekleştirme	
Erdemler Teması “Kâmil” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri	
Etkinlik Numarası			
4	<i>“b. 2. İzlediğiniz reklam filminden hareketle destek olmak istediğiniz alan ile ilgili Kızılay için bir reklam metni yazınız. Yazacağınız reklam metninde dış sesi (en son sözü söyleyen kişi) konuşturmayı unutmayınız.”</i>	Yürütme	
5	<i>“a) Kâmil gibi evsizlerin toplum tarafından dışlanmaması için çözüm önerileriniz nelerdir? b) Çözüm önerilerinizin yer aldığı “yardımlaşma” temalı metninizi aşağıdaki özdeyiş, atasözü ve deyimini kullanarak yazınız.”</i>	Gerçekleştirme Gerçekleştirme	
7	<i>b) İçinde varlık adlarının geçtiği “merhamet” temalı bir şiir yazınız. Şiirinizdeki isimlerin altını çizin.</i>	Gerçekleştirme	
Erdemler Teması “Sefiller” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri	
Etkinlik Numarası			
8	<i>“Evrendeki tüm kötülükler yok edilemese de yapılan iyiliklerin karşılıksız kalmayacağını anlatan metninizi aşağıdaki atasözlerini de kullanarak yazınız.”</i>	Gerçekleştirme	
Erdemler Teması “Arılar ve Keklikler” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri	
Etkinlik Numarası			
7	<i>““Kelebek” adlı şiiri, hikâye ya da fabl türünde kendi duygu ve düşüncelerinizi de katarak yeniden yazınız. Yazınızı sınıf panosunda paylaşınız.”</i> (Ertürk vd., 2021:98-131)	Yürütme	

Millî Kültürümüz Teması “İki Çay, Biri Demli Olsun...” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Çay, kahve gibi insanların çok tükettiği içeceklerin günlük hayatımızdaki yerini anlatan bir yazı yazınız. Yazınıza uygun bir başlık belirleyiniz.”	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Adam Olmuş Çocuklar-Bariş Manço” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Yörenize ait araştırdığınız türkünün hikâyesini yazınız.”	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Torunuma Mektuplar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Millî bayramların sizde uyandırdığı duyguları anlatan mektubunuzu, bu bayramları borçlu olduğumuz tarihî kahramanlardan birine yazınız.”	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Topkapı Sarayı’nın Kardeşleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Müzekart çıkarabilmek için kayıt formunu yönergelere uygun olarak doldurunuz.” (Ertürk vd., 2021:132-165)	Yürütme
Okuma Kültürü Teması “Terumi: Parmaklarla Okunan Çocuk Dergisi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Yapmış olduğunuz araştırmanızdan hareketle bir dergi çıkarmak için gereken işlem basamaklarını yazınız.”	Yürütme
7	“c) Sevdiğiniz şairler ya da yazarlardan aldığınız etkileyici metinleri paylaşacağınız kişisel blogunuzu oluşturunuz. Blogunuzda paylaştığınız eserlerin yazarlarını ya da şairlerini mutlaka belirtiniz.”	Yürütme
Okuma Kültürü Teması “Canım Kitaplığım” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

7			<i>“Kitap sevgisi üzerine iki kıtadan oluşan bir şiir yazınız.”</i>	Gerçekleştirme
Okuma Kültürü Teması “Okumak” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri		
Etkinlik Numarası				
7			<i>“Okuma oranının yüksek olduğu toplumların özellikleri nelerdir? Düşüncelerinizi yazınız.”</i>	Gerçekleştirme
Okuma Kültürü Teması “Oğuz Kitaplarla Tanışıyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri		
Etkinlik Numarası				
6			<i>“Aşağıda bir bölümü verilen metni tamamlayınız. Metninize uygun bir başlık belirleyiniz.”</i> <i>(Ertürk vd., 2021:166-191)</i>	Yürütme
Bilim ve Teknoloji Teması “Üç Boyutlu Yazıcılarla Çizimler Gerçeğe Dönüşüyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri		
Etkinlik Numarası				
9			<i>“Siz üç boyutlu yazıcı kullanarak hangi ürünü oluşturmak istersiniz? Bu ürünün tasarlanış amacına ve günlük hayatta insanlara ne gibi kolaylık sağladığına değinerek ürününüzü arkadaşlarınıza tanıtmak amacıyla bir yazı yazınız.”</i>	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “Piri Reis’in Eserleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri		
Etkinlik Numarası				
7			<i>“b) Düşünceleriniz doğrultusunda “Haritadaki Sır” başlığı altında bir hikâye kurgulayınız. Hikâyenizde yabancı dillerden alınmış dilimize henüz yerleşmemiş aşağıdaki kelimelerin Türkçe karşılıklarını da kullanınız.”</i>	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “İklim Değişikliği ve Toplum” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri		
Etkinlik Numarası				
4			<i>“a) Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinden hareketle soruları yanıtlayınız.</i> <i>3. Karbon ayak izimizi azaltmak ve iklim değişikliğini yavaşlatmak için çözüm önerilerinizi aşağıdaki boşluğa yazınız.</i>	Yorumlama

	<i>c) Karbonun atmosfere salınımını azaltmak için verdiğiniz çözüm önerilerinizi düzenleyip “Gezegemin Bana İhtiyacı Var” başlıklı bilgilendirici bir metin yazınız. Yukarıdaki verilerden hareketle grafik çizerek metninizi destekleyiniz.”</i>	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “Dünya Daha Ne Kadar Dönecek” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Dinlediğiniz metne göre Dünya’nın dönme hızının gitgide yavaşladığı, uzun bir süre sonra tamamen duracağı ve Dünya’daki yaşamın son bulacağı ifade ediliyor. Bu durum karşısında kendinizi başka gezegenlerde yaşam alanı arayan bir bilim insanı olarak düşününüz. Yeni gezegen arayışınızı anlatan bir hikâye kurgulayınız. Hikâyenizde yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş aşağıdaki kelimelerin Türkçelerini kullanınız.”</i> (Ertürk vd., 2021:192-221)	Gerçekleştirme
İletişim Teması “Bir Boyacı ile Konuştum” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“d) “c” maddesinde kurduğunuz cümlelerin sonuna hangi noktalama işaretini koydunuz? Niçin?”</i>	Açıklama
İletişim Teması “Otobüs” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“İnsanlarla iletişim kurarken dikkat etmemiz gereken noktalar nelerdir? Düşüncelerinizi günlük hayattan örnekler vererek yazınız.”</i>	Gerçekleştirme
İletişim Teması “Oya” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
10	<i>““Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşabilir.” Sözünden hareketle insan-hayvan iletişimini konu alan bir hikâye yazınız.”</i>	Gerçekleştirme
İletişim Teması “Televizyoncu Ali” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası	
9	“Yaptığınız araştırmalardan yola çıkarak teknolojik cihazların insanlar arasındaki iletişime olumsuz etkilerini anlatan metninizi yazınız. Yazdıklarınızın içeriğine uygun bir başlık belirleyiniz.” (Ertürk vd., 2021:222-245)

Tablo 31

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	1	-	-	-	-	-	-	1
1.2. Anımsama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	-	-	-	-	-	-	1	-	1
2.2. Örnekleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Sonuç çıkarma	1	-	-	-	-	-	-	-	1
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Açıklama	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	1	3	-	2	1	3	-	-	10
3.2. Gerçekleştirme	3	1	5	5	3	2	4	3	26
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	1	-	-	-	-	-	1
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin üçüncü basamak olan uygulama basamağında yoğunlaştığını görüyoruz. Alt basamaklarda ve üst basamaklarda az da olsa etkinliklerin yer aldığı görülürken etkinliklerin büyük bir kısmı uygulama basamağında toplanmıştır. Bu durum öğrencilerde anlama ve uygulama yapma becerisini geliştirirken üst düzey öğrenme basamaklarında yer alan analiz etme, değerlendirme ve üretme becerilerini geliştirmeyecektir.

4.11. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

7. sınıf Türkçe ders kitabında (Dörtel Yayıncılık) yer alan okuma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 32

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

"Kara Toprak" Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	"Metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Sonra TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten bu kelimelerin anlamlarını bulup yazınız."	Yorumlama
2	"Aşağıdaki özellikleri okuyunuz. a. Yazı, alt alta sıralanan satırlardan oluşmuş. b. Her satır büyük harfle başlamış. c. Yazı, dörder satırlık (dizelik) bölümler hâlinde yazılmış. ç. Her bölüm kendi içinde anlamlı bir bütün oluşturmuş. d. Satır sonlarında ses benzeşmelerine yer verilerek (sarıldım, topraktır; yoruldum, topraktır vb.) belli bir uyum sağlanmıştır. Okuyanda ve dinleyende yoğun duygular uyandıran, derin etkiler	Fark etme

	<i>bırakan böyle yazılara , yazarlarına da denir.</i> <i>Okuduğunuz metinde yukarıdaki özelliklerden hangilerine yer verilmiştir? Değerlendiriniz.”</i>	Yorumlama
3	<i>“Okuduğunuz şiirin konusunu ve ana duygusunu belirleyip yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Metnin içeriğine yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız.</i> <i>1. Şiirin tekrarlanan dördüncü dizeleri şiire anlam ve ahenk yönünden nasıl bir katkı sağlıyor?</i> <i>2. Şairin, toprağı kendine en sadık yâr olarak görmesinin sebebi nedir? Açıklayınız.</i> <i>3. Şair, toprağın maddi özellikleriyle ilgili hangi görüşlere yer veriyor?</i> <i>4. Şair, dördüncü kıtada (dörtlükte) neyi dile getirmek istiyor?</i> <i>5. “Cömertlik toprağı verilmiş Hak’tan” ve “Hakk’ın gizli hazinesi toprakta” dizelerinden ne anlıyorsunuz?”</i>	Yorumlama Yorumlama Anımsama Yorumlama Yorumlama
5	<i>“Okuduğunuz şiirden kişileştirme, tezat ve abartma söz sanatlarına örnekler bulup yazınız.”</i>	Örnekleme
6	<i>“Aşağıdaki dizelerde çekim eki almış kelimelerin altını çizerek aldıkları çekim eklerini gösteriniz.”</i> <i>(Erdal, 2023:13-16)</i>	Fark etme
“Dost Acı Söylemeli” Metni Etkinlik Sorusu Bloom Taksonomisindeki Yeri Etkinlik Numarası		
1	<i>“Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağınız metnin konusunu tahmin ediniz.”</i>	Yorumlama
2	<i>“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin edip yazınız.</i> <i>Sonra bu kelimelerin anlamlarını TDK Güncel Türkçe Sözlük’ten</i>	Yorumlama

	bulup tahminlerinizle karşılaştırınız. Sözlük oluşturmak için bir defter edininiz. Defterinize öğretim yılı boyunca anlamını öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını yazınız.”	Karşılaştırma Yürütme
3	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki deyimlerin anlamlarını öğrenip yazınız. Bu deyimlerin metne katkısını belirleyiniz.”	
4	“Okuduğunuz metinden öznel ve nesnel yargılı ifadeler örnekler bulup yazınız.”	Örnekleme
5	“1. Dost sözü sizde hangi anlamları çağrıştırıyor? Yazınız. 2. Yazar, dostumuza hangi durumlarda kötülük yaptığımızı söylüyor? 3. İki kişinin dost olabilmesinin nedenleri nedir? Yazınız. 4. Yazar, dostumuza nasıl davranırsak ihanet etmiş olacağımızı belirtiyor? 5. Yazar, iyi bir dostu düşen vazifeyi hangi örnekle açıklıyor? 6. “Son pişmanlık fayda vermez.” sözüyle anlatılmak istenen nedir?”	Yorumlama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
6	“Okuduğunuz metnin ana fikrini ve yardımcı fikirlerini belirleyiniz.”	Sonuç çıkarma
7	“Aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Yukarıdaki parçada hangi anlatım biçimlerinden yararlanılmıştır? Yukarıdaki parçada kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirleyiniz.” (Erdal, 2023:18-23)	Fark etme Fark etme
“Eskici” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Sonra aynı kelimelerin anlamlarını sözlükten bulup yazınız. Aralarındaki anlam farklılıklarını tespit ediniz.”	Yorumlama Karşılaştırma

2	<i>“Okuduğunuz metnin içeriğine uygun başlıklar belirleyip yazınız.”</i>	Yorumlama
3	<i>“Okuduğunuz metnin konusunu belirleyiniz.</i> <i>Metinde anlatılanları özetleyiniz.”</i>	Sonuç çıkarma Özetleme
4	<i>“Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.</i> <i>1. Hasan’ı; kimler, nereye, niçin gönderiyor?</i> <i>2. Vapura bindikten sonra Hasan neler yapıyor?</i> <i>3. Hasan suskunluğunu bozarak ilk defa kiminle konuşuyor? Niçin?</i> <i>4. Eskicinin Hasan’la kaynaşmasını hangi duyguya bağlıyorsunuz?</i> <i>5. Eskicinin dış görünüşünün anlatıldığı satırlardaki perişan hâliyle, Hasan’ın mutsuzluğu arasında paralellik kurulabilir mi? Açıklayınız.</i> <i>6. Metinden nasıl bir sonuç çıkarıyorsunuz? Yazınız.”</i>	Anımsama Anımsama Açıklama Yorumlama Yorumlama Sonuç çıkarma
5	<i>“Metnin içeriğine yönelik üç soru da siz yazınız.”</i>	Yorumlama
6	<i>“Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümlelerde geçen fiilleri örnekteki gibi yapıları yönünden inceleyiniz.”</i>	Fark etme
7	<i>“Okuduğunuz hikâyenin unsurlarını (olay, yer, zaman, kişiler) belirleyip yazınız.”</i> <i>(Erdal, 2023:25-33)</i>	Özetleme
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Harfi		Bloom Taksonomisindeki Yeri

A)	“Aşağıdaki soruları yukarıdaki paragrafa göre cevaplayınız. Yazar ve babası nerede yaşıyorlarmış? Yazarın babasının ruhsal durumunu açıklayınız. Bu metnin başlığı sizce ne olabilir? Bu metinde vurgulanan ana fikir nedir? Yazınız. Metindeki hikâye unsurlarını belirleyip yazınız. Metinde geçen çekimli fiilleri bulup yazınız. Metinde büyük harflerin yazımıyla ilgili hangi kurallara yer verilmiştir? Tespitlerinizi yazınız.”	Anımsama
		Yorumlama
		Yorumlama
		Sonuç çıkarma
		Özetleme
		Fark etme
		Fark etme
B)	“Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız. (...) “Kara Toprak” şiirinde “toprak” kelimesi kişileştirilmiştir. (...) Refik Halit Karay’ın “Eskici” hikâyesi memleketinden uzakta olan bir kahramanın duygularını anlatmaktadır. (...) İyelik ve hâl ekleri fiil çekim ekleridir. (...) “Benim yerim Florina, diyordu.” cümlesinin fiili türemiş yapıdır.”	Fark etme
		Anımsama
		Anımsama
		Fark etme
C)	“Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını bulup işaretleyiniz. 1. Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimlerden hangisi doğru anlam açıklamasıyla birlikte verilmiştir? 2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil farklı bir kip eki almıştır? 3. Aşağıdaki fiillerden hangisinde farklı bir kişi eki kullanılmıştır?	Fark etme
		Fark etme

	4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?	Fark etme
	5. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı yapılmıştır?”	Fark etme
		Fark etme
Ç)	“Aşağıdaki bulmacayı çözünüz. Renkli olan bölümde çıkan şifreyi okuyunuz.” (Erdal, 2023:38-41)	Anımsama

Tablo 33

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Anadolu’da Kilim Demek” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde geçen aşağıdaki kelimelerle anlamlarını eşleştiriniz.”	Fark etme
2	“Geleneksel sanatlarımızdan dokumacılık alanıyla ilgili kelimeler aşağıda verilmiştir. Bu kelimelerin ortak veya farklı yönlerini belirleyerek anlamlarını öğreniniz. Bu kelimeleri sözlük defterinize yazınız.”	Yürütme
3	“Okuduğunuz metnin konusunu belirleyip yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik sorular hazırlayınız.”	Yorumlama
5	“Okuduğunuz metnin içeriğini yorumlayarak aşağıdaki ifadelerin hangileri öznel; hangileri nesnel yargıdır? Yanlarına yazınız.”	Yorumlama
6	“Okuduğunuz “Anadolu’da Kilim Demek” adlı metindeki baba ile kız arasında yaşanan olay nedir? Bu olaya kim, nasıl çözüm üretiyor? Yazınız.”	Anımsama
		Anımsama
7	“Yukarıdaki bilgi ve örneklerden yararlanarak aşağıdaki cümlelerin fiillerinde görülen anlam kaymalarını bulup yazınız.” (Erdal, 2023:43-48)	Fark etme

“Gelir Nevruz Bayramı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aynı bağlamda kullanılan aşağıdaki kelimelerin anlam farklılıklarını belirleyiniz. Bu kelimeleri ve kelime grubunu birer cümlede kullanınız.”	Fark etme Yürütme
4	“1. Hangi ipuçları nevrusun gelişini belirtiyor? 2. Nevruz gelince doğada ne tür değişiklikler oluyor? 3. Nevruzun, birlik ve beraberliği simgelediği hangi dizelerle anlatılıyor? 4. Şiirde hangi varlıkların özelliklerine yer veriliyor? 5. Şiirde verilen ana duygu nedir? Açıklayınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Sonuç çıkarma
5	“Okuduğunuz metni daha önce okuduğunuz “Anadolu’da Kilim Demek” adlı metinle verdikleri mesajlar yönünden karşılaştırınız.”	Karşılaştırma
6	“Okuduğunuz metinden aşağıdaki ifadelerle yönelik çıkarımlarda bulununuz.” (Erdal, 2023:50-53)	Yorumlama
“Arıları Sulama Vakfı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Görsellerden ve başlıktan hareketle metnin konusunu tahmin ediniz.”	Yorumlama
2	“Aşağıda, okuduğunuz metinle ilgili verilen cümleleri anlamlı bir sıralamayla yeniden yazınız.”	Özetleme
3	“Okuduğunuz metnin içeriğine uygun başlıklar belirleyiniz.”	Yorumlama
4	“Aşağıdaki kelimeleri metinde geçtiği bağlamdan yararlanarak anlamlarını yazınız.”	Yorumlama
5	“Aşağıda karışık olarak verilen kelimeleri kullanarak deyimler oluşturup yazınız. Deyimlerin kullanıldıkları metne katkıları ne olur? Belirleyiniz.”	Yorumlama
6	“Okuduğunuz metnin içeriğini kavrayabilmek için metinle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.”	

	1. Öğretmen derste öğrencilere ne anlatıyor?	Anımsama
	2. Vakıflar, kimler tarafından nasıl kuruluyor?	Anımsama
	3. Atalarımız eksiden hangi vakıfları kurmuşlar?	Anımsama
	4. Yazarın dedesi bahçede ne yapıyor?	Anımsama
	5. Yazarın dedesi bilinçli olarak bir vakıf mı kurmuştur? Yoksa kültürel bir mirası mı devam ettirmiştir? Nasıl?	Yorumlama
	6. Okuduğunuz metinden çıkardığınız sonucu (ana fikri) söyleyiniz.”	Sonuç çıkarma
7	“Okuduğunuz metnin türünü belirleyebilmek için aşağıdaki soruları cevaplayınız.”	Fark etme
8	“Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Cümlelerdeki fiillerin bildirdiği anlam özelliklerini yazınız.” (Erdal, 2023:55-61)	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Harfi		Bloom Taksonomisindeki Yeri
A)	“1, 2, 3 ve 4. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız. 1. Lokman Hekim hangi özellikleriyle adını duyurmuştur? 2. Lokman Hekim’in kara kaplı kitabında neler yazılmış? 3. Metinde hangi söz sanatlarına yer verilmiştir? Örnekleyiniz. 4. Metin hangi tür yazıdan alınmıştır? Metinden ipuçları göstererek türünü belirleyiniz.”	Anımsama Anımsama Örnekleme Yorumlama

B)	“Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.	Fark etme
	(...) Halı, kilim dokumacılığı, bakır işlemeciliği geleneksel zanaatlarımızdandır.	Fark etme
	(...) Hacivat-Karagöz geleneksel seyirlik oyunlarımızdandır.	Fark etme
	(...) “Korusun bu gençlik vermesin sakın.” dizisinde geçen fiiller kılış (iş) bildiren fiillerdir.	Fark etme
	(...) Hikâyelerde sadece bir olay ve kişiler yer alır.	Fark etme
	(...) Güreş, cirit, okçuluk ata sporlarımızdandır.”	Fark etme
C)	“Aşağıdaki cümlelerin noktalı yerlerini uygun sözcüklerle tamamlayınız.	
	1. Düşünceyi geliştirme yolları, , , ve benzetme olmak üzere altı başlıkta incelenir.	Anımsama
	2. Fiiller anlam özelliklerine göre , ve bildiren fiiller olarak üçe ayrılır.	Anımsama
	3. Yaşar Doğu, alanında ün yapmış tarihi şahsiyetlerden biridir.	Anımsama
	4. Fatih Sultan Mehmet ün yapmış bir padişah’tır.	Anımsama
	5. Nevruz, kültürel değerlerimiz içinde yer alan coşkuyla kutlandığı bir bayramdır.”	Anımsama
Ç)	“Aşağıdaki soruların doğru cevabını bulup işaretleyiniz.	
	1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemine oluşturan fiil farklı kipte çekimlenmiştir?	Fark etme
	2. “Yaşar Doğu, rakibine olanca gazabı ile atıldı, çift sürer gibi sürdü yerde.” cümlesinde hangi düşünceyi geliştirme yolundan yararlanılmıştır?	Fark etme
	3. “Elçiler de Konstantin de çaresiz sustular.” cümlesindeki	Fark etme

	<i>fiilin anlam özelliği hangi seçenekte doğru verilmiştir?</i>	Fark etme
	<i>4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç-sonuç bildirilmektedir?”</i>	
	<i>(Erdal, 2023:67-69)</i>	

Tablo 34

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

<i>“Hürriyet Güneşi: 15 Temmuz Demokrasi Zaferi” Metni</i>	<i>Etkinlik Sorusu</i>	<i>Bloom Taksonomisindeki Yeri</i>
<i>Etkinlik Numarası</i>		
1	<i>“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelimelerin ve kelime gruplarının anlamlarını sözlüklerinizden bulup yazınız.”</i>	Fark etme
2	<i>“Okuduğunuz metinde italik yazılan bölümleri inceleyiniz. Niçin italik yazıldığını yorumlayınız.”</i>	Yorumlama
4	<i>“Aşağıdaki görselde insanlar ne yapmaya çalışıyorlar? Hangi duygular içinde olabilirler? Değerlendiriniz.”</i>	Yorumlama
5	<i>“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik sorular hazırlayınız. Sonra bu soruları sınıfta arkadaşlarınızla cevaplayınız.”</i>	Yorumlama
6	<i>“Aşağıdaki cümlelerin fiillerini yapı ve anlam yönünden inceleyiniz.”</i>	Fark etme
7	<i>“Aşağıdaki kelimeleri kullanarak deyimler oluşturunuz. Deyimlerin, kullanıldığı metne katkısı neler olur? Yazınız.”</i> <i>(Erdal, 2023:71-75)</i>	Yürütme Yorumlama
<i>“Babam, Mustafa Kemal’i Kendi Evladı Gibi Severdi” Metni</i>	<i>Etkinlik Sorusu</i>	<i>Bloom Taksonomisindeki Yeri</i>
<i>Etkinlik Numarası</i>		
1	<i>“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını TDK Güncel Türkçe Sözlük’ten bulup yazınız.”</i>	Fark etme

2	<i>“Metnin görsellerini sırasıyla inceleyiniz. Görsellerden çıkardığınız sonucu yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
3	<i>“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik sorular hazırlayınız. Sonra bu soruları sınıfta arkadaşlarınıza sorunuz.”</i>	Yorumlama
4	<i>“Okuduğunuz metnin türüyle ilgili dikkatinizi çeken özellikler nelerdir? Maddeler hâlinde yazınız.”</i>	Fark etme
5	<i>“Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümlelerin fiillerinin kip ve kişilerini yanlarına yazınız.”</i>	Fark etme
6	<i>“Aşağıdaki cümlelerde geçen anlama dayalı anlatım bozukluklarının sebeplerini altlarına yazınız.”</i> (Erdal, 2023:77-82)	Açıklama
“Ben Mustafa Kemal’im” Metni Etkinlik Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Okuduğunuz şiirde geçen kelime ve kelime gruplarının metin içinde kazandığı anlamları fark edebilmek için aşağıdaki bulmaca etkinliğini yapınız.”</i>	Fark etme
2	<i>“Okuduğunuz şiirin içeriğine yönelik sorular yazıp sınıfta bu soruları arkadaşlarınızla cevaplayınız.”</i>	Yorumlama
3	<i>“Okuduğunuz “Ben Mustafa Kemal’im” adlı metinle daha önce okuduğunuz “Babam, Mustafa Kemal’i Kendi Evladı Gibi Severdi” adlı metni türleri ve verdikleri mesajlar yönünden karşılaştırınız.”</i>	Karşılaştırma
5	<i>“Okuduğunuz şiirde geçen fiillerin anlam özelliklerini belirleyiniz.”</i> (Erdal, 2023:84-91)	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Harfi		Bloom Taksonomisindeki Yeri
A)	<i>“Aşağıdaki soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız.</i> <i>1. Atatürk, karakter özelliklerini hangi kavramlarla açıklıyor?</i>	Anımsama

	2. Milletlerin gelecekte ayakta kalması Atatürk'e göre nelere bağlanmıştır?	Anımsama
	3. Parçadan, Atatürk'ün kişilik özellikleriyle ilgili neler çıkarabiliriz?	Sonuç çıkarma
	4. Atatürk, hangi şartlarda, kimlerin düşmanı olabileceğini belirtiyor? Niçin?"	Açıklama
B)	"Aşağıda verilen geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanarak cümleleri tamamlayınız. - Türk ordusu halkın sevinç gözyaşları arasında İzmir'e giriyordu.düşmanı yurdumuzdan temizliyordu. - Halkı hiçe sayanlara, halkın tercihini görmezden gelenlere 15 Temmuz günü sonsuza kadar unutamayacakları bir ders verildi. - Atatürk, Erzurum'da da Sivas'ta kongre yaptı. - Törende kürsüye Atatürk çıktı bu törenin en önemli konuğu o idi. Bu nedenle onun konuşması gerekirdi."	Fark etme Fark etme Fark etme Fark etme
C)	"Aşağıdaki soruların doğru cevabını bulup işaretleyiniz. - Yukarıdaki şiirle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır? - Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilgisi kurulmuştur? - Yukarıdaki şiirde fiil türünde kaç kelime vardır? - Yukarıdaki şiirde geçen fiiller aşağıdaki hangi zaman ekini almamıştır? - Aşağıdaki cümlelerin hangisinin fiili oluş bildirmektedir? "Darbeciler geleceğimizi ve istikbalimizi ipotek altına almak	Anımsama Fark etme Fark etme Fark etme Fark etme Fark etme

	<i>istediler.” cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?</i>	Fark etme
	<i>7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin fiili yapı yönünden farklıdır?”</i> (Erdal, 2023:94-96)	Fark etme

Tablo 35

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Doğa ve Evren Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Van Gölü’nün Şafağı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	<i>“Okuduğunuz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını tespit edip aşağıya yazınız. Sonra bu kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tahmin edip yazınız.”</i>	Yorumlama
2	<i>“Metinden alınan aşağıdaki cümlelerde geçen deyimleri bulup altını çizin.</i> <i>Sonra bu deyimleri birer cümlede de siz kullanınız. Bu deyimlerin metne olan katkısını söyleyiniz.”</i>	Fark etme Yürütme
3	<i>“Okuduğunuz metinden örnekte olduğu gibi söz sanatlarının geçtiği yerleri tespit edip adlarını yazınız.”</i>	Fark etme
4	<i>“Okuduğunuz metinden ne anladınız? Yazınız.”</i>	Özetleme
5	<i>“Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.</i> <i>1. Ali Menco kimdir? Nerede yaşıyor? Fiziksel özelliklerini belirtiniz.</i> <i>2. Ali Menco, yazara neler söylüyor?</i> <i>3. Metinde “Boş, havaya laf ettiği yok.” sözüyle ne anlatılmak isteniyor?</i>	Anımsama Anımsama Yorumlama

	4. Motorcu, yazarı niçin uyandırıyor?	Anımsama
	5. Yazarın heyecanla beklediği nedir? Yazar, Güneş'in ilk çıkışını neye benzetiyor?	Anımsama
	6. Ali Menco Van Gölü'ne niçin büyüğü göl diyor? Van Gölü gerçekten büyüğü göl müdür? Yoksa bu bir benzetme midir?	Yorumlama
	7. Yazar, Van Gölü'nün kıyılarıyla ilgili hangi gözlemlerini dile getiriyor?	Anımsama
	8. Van Gölü'nün ortasındaki adayı hangi özelliğiyle tanıtıyor?"	Anımsama
6	"Okuduğunuz metnin içeriğini yorumlayarak metinden öznel ve nesnel yargılara örnekler veriniz."	Örnekleme
7	"Okuduğunuz metinde yazar hangi anlatım biçimlerinden ve hangi düşüncüyü geliştirme yollarından yararlanmıştır? Örneklerle belirtiniz."	Örnekleme
8	"Aşağıdaki cümleleri anlatım bozukluğu yönünden inceleyiniz. Anlatım bozukluğunun nedenini belirtiniz." (Erdal, 2023:101-106)	Açıklama
"Özür" Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	"Okuduğunuz şiirde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını geçtiği cümlelerden yararlanarak tahmin ediniz. Tahminlerinizi kontrol etmek amacıyla sözlükten yararlanınız."	Yorumlama
2	"Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki soruları sınıfta cevaplayınız. 1. Okuduğunuz şiirin konusu nedir?"	Sonuç çıkarma

	2. Şair, nelerden özür diliyor? Neden?	Açıklama
	3. Şiire göre balıklara yem olarak neler veriliyor?	Anımsama
	4. Şair, “Kirli toprak ve havaya, Hiç yakışır mıydı temiz hava?” dizeleriyle ne anlatmak istiyor? Yorumlayınız.	Yorumlama
	5. Şiirin bütününden yararlanarak şairin içinde bulunduğu duyguları açıklayınız. Şairin olaylara bakış açısını metinden örnek ve ayrıntılarla anlatınız.”	Yorumlama
3	“Okuduğunuz şiirde hangi söz sanatlarına yer verilmiştir? Yazınız.”	Fark etme
4	“Aşağıdaki dizelerde geçen fiillerin aldığı çekim eklerini (kip ve kişi) belirleyip yazınız.” (Erdal, 2023:108-110)	Fark etme
“Bir Kelaynak Anlatıyor” Metni		
Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
2	“Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini belirleyip yazınız.”	Sonuç çıkarma
3	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Metindeki anlatıcıyı belirleyiniz. 2. Anlatıcının dert dediği nedir? İnsanlar bu duruma çözüm bulabilir mi? 3. Anlatıcı, kendileriyle ilgili hangi bilgileri veriyor? 4. Anlatıcı, kendilerinin doğaya hangi faydaları sağladıklarından söz ediyor? 5. Doğanın dengesi, doğadaki uyum ne zaman bozulmaya başlıyor?”	Fark etme Yorumlama Anımsama Anımsama Anımsama
4	“Okuduğunuz metinden söz sanatlarına (kişileştirme, konuşturma, tezat, abartma) örnekler bulup yazınız.”	Örnekleme

5	<i>“Aşağıdaki cümlelerde geçen geçiş ve bağlantı ifadelerini tespit edip altlarını çizin.”</i>	Fark etme
6	<i>“Aşağıdaki parçada hangi anlatım biçiminden ve düşünceyi geliştirme yollarından yararlanılmıştır? Yazınız.”</i>	Fark etme
7	<i>“Aşağıdaki dize ve cümlelerde geçen çekimli fiilleri, altını çizerek belirtiniz. Altını çizdiğiniz fiillerin kip ve kişilerini yazınız.”</i>	Fark etme
9	<i>“Aşağıdaki cümleleri belirtilen fiil kipleriyle tamamlayınız.”</i> (Erdal, 2023:112-117)	Yürütme
“Tema Sonu Değerlendirme”		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Harfi		
A)	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.</i> <i>1. Metinde anlatılan olay nedir? Açıklayınız.</i> <i>2. Metinden çıkardığınız sonuç (ana fikir) nedir? Yazınız.</i> <i>3. Metinde geçen terimleri sınıflandırıp yazınız.</i> <i>4. Yazar metinde hangi anlatım biçiminden yararlanmıştır? Örneklerle açıklayınız.</i> <i>5. Metinde hangi söz sanatlarından yararlanılmıştır? Örnekleyiniz.</i> <i>6. Metinden basit, türemiş, birleşik fiillere örnekler bulup birer cümlede kullanınız.</i> <i>7. Metinden öznel ve nesnel yargılara örnekler bulup yazınız.</i> <i>8. Metinden haber kipiyle çekimlenmiş fiiller bulup yazınız. Bu fiilleri birer cümlede de siz kullanınız.”</i>	Anımsama Sonuç çıkarma Sınıflama Örnekleme Anımsama Örnekleme Örnekleme Yürütme
B)	<i>“Aşağıdaki soruların doğru cevabını bulup işaretleyiniz.</i> <i>1. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin fiili yapı yönünden farklıdır?</i> <i>2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi yoktur?</i>	Fark etme Fark etme

	3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tezat sanatından yararlanılmamıştır?	Fark etme
	4. “Onun büyüklüğü karşısında şaşırdım.” cümlesindeki fiilin anlam özelliği aşağıdakilerden hangisidir?”	Fark etme
C)	“Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız. Doğanın korunmasında her insanın üstlenebileceği bir görev vardır. “Okumuşsunuz” çekimli fiili, dilek kiplerinden şart çekimine girmiştir. “Onun o yaşta Türkçeye tutkunluğuna hayrandım.” cümlesinin yüklemi bildirme kipiyle çekimlenmiştir. “Sayısal verilerden yararlanma, örnekleme” birer anlatım biçimidir. “Tanık gösterme” bir düşünceyi geliştirme yoludur. “Yaşayacaksın ağacım, Yaşayacaksın. Cırcır böceklerinin sesini dinleyerek” dizelerinde benzetme söz sanatından yararlanılmıştır. (Erdal, 2023:122-125)	Anımsama Fark etme Fark etme Anımsama Anımsama Fark etme

Tablo 36

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Vatandaşlık Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Galata Köprüsü” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Görselden ve başlıktan hareketle okuyacağınız metnin konusunu tahmin edip yazınız.”	Yorumlama
2	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıda anlamları verilen kelimeleri geminin üzerinden bulup bulmacayı çözünüz. Renkli bölümdeki kelimeyi okuyunuz.”	Fark etme

3	“Şiir; uzunlu kısısalı dizelerden oluşmuş. Okunuş ahengini şair nasıl sağlamıştır? Metinden örnekler vererek açıklayınız.”	Örnekleme
4	“Şair, şiirde neyi önemli görüyor? Bunu nasıl anlatıyor?”	Anımsama
5	“Şiirde “geçim derdi” kavramı anlatılıyor? Siz olsanız bu kavramı nasıl anlatırdınız? Neden?”	Açıklama
6	“Okuduğunuz şiire yönelik aşağıdaki soruları sınıfta arkadaşlarınızla birlikte cevaplayınız. 1. Şiir kimin ağzından yazılmıştır? 2. Şiirde sözü edilen kavram nelerle eşleştiriliyor? 3. Şair, şiirde hangi terimleri kullanıyor? Bu terimler hangi alanla ilgilidir?”	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
7	“Okuduğunuz şiirden basit, türemiş ve birleşik fiillere örnekler bulunuz. Bu fiillerin geçtiği dizeleri aşağıya yazınız. Aynı fiilleri birer cümlede de siz kullanınız.” (Erdal, 2023:127-130)	Örnekleme Yürütme
“Vatandaşlık Görevleri” Metni Etkinlik Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Okuduğunuz metni oluşturan anahtar kelimeleri belirleyip yazınız. Sonra bu kelimeleri metindeki anlamına uygun biçimde cümlelerde kullanınız.”	Fark etme Yürütme
2	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını önce tahmin ediniz. Sonra bu kelime ve kelime gruplarının anlamlarını sözlüklerinizden bulup yazınız. Tahminlerinizle sözlük anlamlarını karşılaştırınız.”	Fark etme Karşılaştırma
3	“Okuduğunuz metinde anlatılanları kendi cümlelerinizle özetleyiniz.”	Özetleme

4	“Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Okuduğunuz metnin konusu nedir? 2. Metinde sözü edilen vatandaşlık görevleri nelerdir? 3. Her vatandaş bu görevleri neden isteyerek yapmalıdır? 4. Şu anda bir vatandaş olarak hangi görevi yerine getirebiliyorsunuz? Niçin? Açıklayınız. 5. Vatandaş olarak herkes vergi vermek zorunda mıdır? Neden? 6. Her Türk vatandaşı seçimlerde istediği kişiye oy verebilir mi? Bu da bir vatandaşlık hakkı mıdır?”	Sonuç çıkarma Anımsama Açıklama Açıklama Açıklama Yorumlama
5	“Okuduğunuz metnin ana fikri ve yardımcı fikirleri aşağıda karışık olarak verilmiştir. Ana fikrin yanına “AF”, yardımcı fikirlerin yanına “YF” yazınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili kelimeler, cümleyi hangi yönden etkilemiştir? Altlarına yazınız.”	Fark etme
8	“Aşağıdaki cümlelerde geçen ek fiil almış kelimeleri bulup altını çiziniz.” (Erdal, 2023:132-136)	Fark etme
“Kefil” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin edip yazınız.”	Yorumlama
2	“Aşağıda, metinde geçen deyimler ve deyimlerin anlamları verilmiştir. Bu deyimlerle anlamlarını eşleştiriniz.”	Sınıflama
3	“Okuduğunuz metnin konusu nedir? Yazınız. Okuduğunuz metinden çıkardığınız sonuç (ana fikir) nedir? Yazınız. Metindeki yardımcı fikirleri belirleyiniz.”	Sonuç çıkarma Sonuç çıkarma

4	<i>“Okuduğunuz metnin türünü ayırt edici aşağıdaki sorulara uygun işaretlemeyi yapınız.”</i>	Fark etme
5	<i>“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik sorular hazırlayıp sınıfta arkadaşlarınıza sorunuz.”</i>	Yorumlama
6	<i>“Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Cümlelerdeki anlatım bozukluklarını tespit edip bozukluğun nedenini yazınız.”</i>	Fark etme
7	<i>“Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümleleri, zarf türünde kelimelerle tamamlayınız.”</i> (Erdal, 2023:138-144)	Anımsama
“Tema Sonu Değerlendirme”		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Harfi		
A)	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.</i> <i>1. Kişisel sorumluluklarımız nelerdir?</i> <i>2. Sorumlulukları sınırlandırmak mümkün müdür? Neden?</i> <i>3. Sorumluluğunu bilen insanın özellikleri nelerdir? Sıralayınız.</i> <i>4. Sorumluluklarımızı yerine getirdiğimiz zaman neler olur? Açıklayınız.”</i>	Anımsama Açıklama Anımsama Yorumlama
C)	<i>“Aşağıdaki soruların doğru cevabını bulup işaretleyiniz.</i> <i>1. “İnsanı insan yapan yine insandır.” cümlesinin yüklemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?</i> <i>2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum zarfı kullanılmamıştır?</i> <i>3. Yukarıdaki cümlelerde yay ayraçla gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?</i> <i>4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim yer verilmemiştir?</i> <i>5. “Bugün okulun bahçesinde toplanan öğrenciler, yarının çok güzel olacağını söylediler.” cümlesinde kaç tane zarf türünde sözcük kullanılmıştır?</i>	Fark etme Fark etme Fark etme Fark etme Fark etme

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi ek fiil ekiyle çekimlenmemiştir?”
(Erdal, 2023:152-155)

Tablo 37

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Sağlık ve Spor Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Jimnastik Dersinde” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını metnin bağlamından önce tahmin ediniz. Sonra sözlüklerinizden anlamlarını bulup yazınız.”	Yorumlama Fark etme
2	“Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini belirleyip yazınız.”	Sonuç çıkarma
3	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız. Soru: Nelli'nin annesinin okul müdüründen isteği nedir? Niçin? Soru: Metindeki öğrencilerin o anki dersleri nedir? Bu derste ne yapmaları gerekiyormuş? Soru: Metinde sözü edilen Garrone adlı öğrencinin özellikleri nelerdir? Açıklayınız. Soru: Nelli, nasıl bir öğrencidir? Dersin sonunda neleri başarmıştır? Yorumlayınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
4	“Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız. Metnin türünü belirlemeye çalışınız.”	Fark etme
6	“Aşağıda verilen spor salonu kullanma talimatını okuyunuz. Sizce bu talimata başka hangi iş ve işlem basamaklarıyla ilgili kurallar eklenebilir? Yazınız.”	Genelleme
7	“Aşağıda, bir spor salonuna giriş için doldurulması istenen form örneği verilmiştir. Formu yönergelerine uygun olarak doldurunuz.”	Yürütme

8	<i>“Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki amaç-sonuç, neden-sonuç cümlelerini tamamlayınız.”</i>	Yorumlama
9	<i>“Okuduğunuz metinde zarf türünde kelimelerin geçtiği cümleler bulup yazınız. Sonra bu zarfların cümleye kattığı anlamları yanlarına belirtiniz.”</i> (Erdal, 2023:157-163)	Yorumlama
“Sağlık” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Okuduğunuz şiirden “sağlık” kavramını çağrıştıran kelime ve kelime gruplarını bulup aşağıya yazınız.”</i>	Yorumlama
2	<i>“Aşağıda sağlıkla ilgili deyim ve atasözleri verilmiştir. Anlamlarını öğrenip yazınız.</i> <i>Bu deyim ve sözlerin, kullanıldığı metne katkısı ne olur? Söyleyiniz.”</i>	Fark etme Yorumlama
3	<i>“Okuduğunuz şiirin konusunu ve ana duygusunu belirleyip yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Okuduğunuz şiirin içeriğine yönelik sorular hazırlayınız. Hazırladığınız soruları arkadaşlarınıza sorunuz.”</i>	Yorumlama
5	<i>“Okuduğunuz şiirde geçen fiilleri örnekteki gibi tespit edip yazınız. Sonra bu fiillerin anlam özelliklerini yanlarına yazınız.”</i> (Erdal, 2023:165-167)	Fark etme
“Görüşme” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Okuduğunuz metinde geçen anlamını bilemediğiniz kelimeleri ve kelime gruplarını listeleyiniz. Sonra bu kelime ve kelime gruplarını metnin bağlamından yararlanarak anlamlarını tahmin ediniz.</i> <i>Anlamını öğrendiğiniz bu kelime ve kelime gruplarını oluşturduğunuz sözlüğünüze alfabetik sıraya göre yazınız.”</i>	Yorumlama Yürütme
2	<i>“Okuduğunuz metne siz hangi başlıkları uygun görürdünüz? Yazınız.”</i>	Yorumlama

3	“Okuduğunuz metnin içeriğini özetleyiniz.”	Özetleme
4	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik dört soru yazıp cevaplayınız.”	Yorumlama
5	“Okuduğunuz metnin türü hikâyedir. Metindeki hikâye unsurlarını belirleyiniz.”	Özetleme
6	“Okuduğunuz “Görüşme” adlı hikâye ile önceden okuduğunuz “Sağlık” adlı şiiri verdikleri mesajlar yönünden karşılaştırınız.”	Karşılaştırma
8	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki deyimlerin anlamlarını metinden de yararlanarak yazınız.”	Yorumlama
9	“Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili zarfların cümleye kattığı anlamları yazınız.” (Erdal, 2023:169-176)	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Harfi		Bloom Taksonomisindeki Yeri
A)	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. 1. En besleyici yiyecek hangisidir? Niçin? 2. Sütün içinde hangi maddeler bulunuyormuş? 3. Annenin beslenme şekline bağlı olan nedir? 4. Et tüketmeyen annelerin sütünde neler bulunur? Neler bulunmaz? 5. Metinden hareketle sütün insan hayatındaki önemini açıklayan bir paragraflık yazı yazınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
B)	“Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.”	Fark etme
C)	“Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını bulup işaretleyiniz. 1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi ek fille çekimlenmiştir? 2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilin anlamını zaman yönünden tamamlayan bir zarf kullanılmamıştır?	Fark etme Fark etme

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesnel bir anlatım vardır?	Fark etme
4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde geçen fiilin kip ve kişisi farklıdır?	Fark etme
5. “Bir güzel evim vardı ki altın kapılı Benim de bir annem vardı ağlarken gülen.”	Sonuç çıkarma
Yukarıdaki dizelerde aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?”	
(Erdal, 2023:183-186)	

Tablo 38

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Sanat Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Tiyatrolar” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Okuduğunuz şiirde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını sözlüklerinizden bulup yazınız. Anlamlarını öğrendiğiniz bu kelimeleri oluşturduğunuz sözlük defterinize yazınız.”	Fark etme Yürütme
2	“Aşağıdaki bulmacada tiyatro ile ilgili terimler gizlenmiştir. Bu terimleri bulup noktalı yerlere yazınız.”	Fark etme
3	“Okuduğunuz şiirden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız. Soru: Tiyatroda oyuncuların izleyicileri görmeye gelmesi ile ne anlatılmak isteniyor? Soru: “Kalpte pekişti dostluklar; Yakın oldu hep uzaklar.” dizeleriyle anlatılmak istenen nedir? Soru: Her akşam tiyatrodan neler, niçin alkışlanır?”	Yorumlama Yorumlama Anımsama
4	“Okuduğunuz şiirden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız. Şiirin konusu nedir?”	Sonuç çıkarma

	Şiirin ana duygusunu yazınız.	Sonuç çıkarma
	Şiirde ahengi sağlayan unsurları (kafiye, redif) belirleyip yazınız.”	Fark etme
6	“Şiirin üçüncü bölümünde geçen “yazıldı, dizildi, gezildi” fiillerini inceleyiniz.” (Erdal, 2023:188-191)	Fark etme
“En İyi Arkadaş” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını metnin bağlamından yararlanarak tahmin edip yazınız.”	Yorumlama
2	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Okuduğunuz metnin konusu nedir? 2. Torunları, dedelerini niçin çağırıyorlar? Bu çağırma sonunda neler yaşıyor? Açıklayınız. 3. Dede neden yakınıyor? Yorumlayınız. 4. Torunların, dedeleri hakkındaki düşünceleri nelerdir? 5. Dede, torunlarına neler anlatıyor? 6. Dedenin söylediklerine siz de katılıyor musunuz? Niçin?”	Sonuç çıkarma Anımsama Yorumlama Anımsama Anımsama Açıklama
3	“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız. Metinde geçen olay nedir? Metindeki kişiler kimlerdir? Özelliklerini yazınız. Metindeki olay nerede yaşıyor? Metindeki olay hangi zaman diliminde gerçekleşiyor? Yazınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama
4	“Okuduğunuz metinden kişileştirmelerin ve benzetmelerin yapıldığı cümleleri bulup yazınız.”	Fark etme
5	“Okuduğunuz “En İyi Arkadaş” adlı metnin içeriğine yönelik sorular hazırlayınız.”	Yorumlama

(Erdal, 2023:193-202)		
“Çeşmibülbülün Esrarı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıda geçen cümlelerdeki altı çizili kelime ve kelime gruplarının anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Sonra bu kelime ve kelime gruplarının anlamlarını TDK Güncel Türkçe Sözlük’ten bulup öğreniniz.”	Yorumlama
2	“Okuduğunuz metnin içeriği ile televizyondan izlediğiniz bir cam sanatı belgeselindeki sunumu karşılaştırınız. Elde ettiğiniz çıkarımları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.”	Karşılaştırma
3	“Okuduğunuz “Çeşmibülbül’ün Esrarı” adlı metinde anlatılan bir cam sanatı olan çeşmibülbül yapmanın iş ve işlem basamaklarını sırasıyla yazınız.”	Özetleme
4	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik dört soru hazırlayıp cevaplayınız.”	Yorumlama
5	Okuduğunuz metinde yazar, hangi anlatım biçimlerinden (öyküleme, betimleme, açıklama, tartışma) ve düşünceyi geliştirme yollarından (tanımlama, örnekleme, tanık gösterme, benzetme, sayısal verilerden yararlanma) yararlanmıştır? Metinden örneklerle aşağıya yazınız.”	Örnekleme
6	“Okuduğunuz metinde yazar, cam sanatı konusuyla ilgili duygu ve düşüncelerini özgürce anlatmış. Konuyla ilgili kanıtlama amacı gütmeyen bilgi vermeye çalışmıştır. Bu açıklamalardan yararlanarak metnin türünü belirleyiniz. Türün özelliklerini söyleyiniz.”	Fark etme
8	“Aşağıdaki cümlelerde görülen anlatım bozukluklarını tespit edip cümlelerin doğru biçimini altlarına yazınız.” (Erdal, 2023:204-209)	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Harfi	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri

A)	“Temayla ilgili kelime ve kavramlardan oluşan bulmacayı çözünüz.”	Fark etme
C)	“Aşağıdaki şiiri yönergeler doğrultusunda değerlendiriniz. 1. Şiirin konusu nedir? 2. Şiiri şekil özellikleri yönünden değerlendiriniz.”	Sonuç çıkarma Yorumlama
Ç)	“Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını bulup işaretleyiniz. 1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi yapı yönünden diğerlerinden farklıdır? 2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapı yönünden farklı bir fiil kullanılmıştır? 3. Aşağıdakilerden hangisi tiyatro terimi değildir? 4. “İnsanlar, geçmişte yaşadıkları bir olayı sonradan hatırlayarak yazabilirler.” cümlesiyle hangi yazı türünden söz ediliyor olabilir? 5. Kitap okumayı çok seviyorum.” cümlesinde geçen fiille ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?” (Erdal, 2023:216-219)	Fark etme Fark etme Fark etme Anımsama Anımsama

Tablo 39

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“İletişim Araçları” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Okuduğunuz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını önce tespit ediniz.	Yorumlama Yürütme

	Sonra bunların anlamlarını sözlüklerinizden bulup yazınız.”	
2	“Aşağıdaki cümlelerde geçen yönlendirici ifadeleri bulup altını çizin.”	Fark etme
3	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik soruları cevaplayınız. İnsanların ilk haberleşme yöntemleri nelerdir? Sıralayınız. “Uzaktan yazma” anlamına gelen iletişim aracının adı nedir? Kim icat etmiştir? Telgraf makinesini kim geliştirmiştir? Hangi alfabeyle iletişim sağlanmıştır? Graham Bell’in icat ettiği telefon makinesinin iki ana unsurunu neler oluşturmuştur? Tarihte ilk telefon konuşmasını kim, hangi tarihte yapmıştır? Günümüzde iletişim dünyası hangi gelişmeleri yaşıyor? Yorumlayınız.”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
4	“Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili kelimelerin aldıkları çekim eklerinin işlevlerini belirleyiniz.” (Erdal, 2023:221-225)	Fark etme
“Martı Jonathan Livingston” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Okuduğunuz metinde geçen anahtar kelimeleri kavram ağacına yazınız. Sonra bu kelimelerin metinde geçtiği cümle içinde kazandığı anlamı belirleyip aşağıya yazınız.”	Yorumlama Yürütme
2	“Okuduğunuz metne hangi başlıkları uygun görürsünüz? Yazınız.”	Yorumlama
3	“Okuduğunuz metnin içeriğine yönelik sorular hazırlayınız. Hazırladığınız soruları sınıfta arkadaşlarınızla cevaplayınız.”	Yorumlama
4	“Okuduğunuz metnin konusunu, ana fikrini ve yardımcı fikirlerini yazınız.”	Sonuç çıkarma

5	“Okuduğunuz metnin hikâye unsurlarını (olay örgüsü, mekân, zaman, şahıs ve varlık kadrosu) belirleyip yazınız.”	Özetleme
6	“Okuduğunuz metnin içeriğini yorumlayınız.”	Yorumlama
7	“Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki parçada hangi anlatım biçimlerinden ve düşünceyi geliştirme yollarından yararlanılmıştır? Yazınız.”	Fark etme
8	“Okuduğunuz metinde hangi söz sanatlarından (kişileştirme, konuşturma, tezat, mübalağa) yararlanılmıştır? Metinden örnekler vererek yazınız.”	Örnekleme
9	“a. Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümlelerde geçen fiilleri yapı yönünden (basit, türemiş, birleşik) inceleyiniz. Tespitlerinizi altlarına yazınız. b. Aşağıdaki cümlelerde geçen zarfları tespit ediniz. Bu zarfların cümlelerin anlamına nasıl etki ettiklerini açıklayınız.” (Erdal, 2023:227-235)	Fark etme Fark etme Açıklama
“Teknolojinin Yarattığı Bisiklet” Metni		
Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıdaki soru kelimelerini kullanarak metnin içeriğine yönelik sorular oluşturunuz. Sorularınızı sınıfta arkadaşlarınızla cevaplayınız.”	Yorumlama
2	“Okuduğunuz metinde geçen altını çizdiğiniz, anlamını bilemediğiniz kelimelerin anlamlarını önce tahmin ediniz. Sonra bu kelime ve kelime gruplarının anlamlarını sözlüklerinizden bulup yazınız.”	Yorumlama Yürütme
3	“Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili zarfların cümleye kattığı anlamları yanlarına yazınız.”	Fark etme
4	“Aşağıdaki soruları cevaplayınız. a. Okuduğunuz metnin konusu nedir?”	Sonuç çıkarma

	<i>b. Okuduğunuz metinde hangi yardımcı fıkirlere yer verilmiştir?</i>	Sonuç çıkarma
	<i>c. Okuduğunuz metinden çıkardığınız sonuç nedir?"</i>	Sonuç çıkarma
6	<i>"a. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerdeki ek fiiller hangi işlevlerde kullanılmıştır? Altlarına yazınız.</i> <i>b. Ek fiilin "-di"li geçmiş, "-miş"li geçmiş, şart ve geniş zaman biçimleriyle cümleler oluşturup yazınız."</i> <i>(Erdal, 2023:237-240)</i>	Fark etme Yürütme
"Tema Sonu Değerlendirme"	Soru	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Harfi		
A)	<i>"Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.</i> <i>1. Şiirin konusu nedir?</i> <i>2. Şair hangi duygular içindedir? Açıklayınız.</i> <i>3. Şiirde geçen matematik terimlerini söyleyiniz.</i> <i>4. Şiirde matematik okuryazarlığı nasıl anlatılmıştır?</i> <i>5. Şaire göre matematik insanlara ne zaman lazım oluyor?"</i>	Sonuç çıkarma Yorumlama Anımsama Yorumlama Anımsama
B)	<i>"Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını bulup işaretleyiniz.</i> <i>1. İnsanlar yaşamlarını kolaylaştırmak için tarihin her döneminde çeşitli buluşlar gerçekleştirmiştir. Bunların en önemlisi tekerleğin icadıdır. Tekerlek keşfedilince insanların hayatında çok büyük değişimler olmuştur. Bu değişimlerden biri de bisikletin icadıdır.</i> <i>Yukarıdaki parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?</i> <i>2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç-sonuç belirten bir anlam vardır?</i> <i>3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi ek fiille çekimlenmiştir?</i> <i>4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil farklı bir görevde kullanılmıştır?"</i>	Fark etme Fark etme Fark etme Fark etme

“5. “Tüm bunları düşünürken kanatlarını gövdesine yapıştırdı.” cümlesinde kaç sözcük çekim eki almıştır?	Fark etme
6. Uydular, Dünya’nın çevresinde dolanan insansız uzay araçlarıdır; televizyon görüntülerini ve telefon konuşmalarını iletir. Ayrıca hava ve denizlerin durumu hakkında bilgiler gönderir. 1957’de SSCB, Dünya’nın çevresinde dolanan ilk insan yapımı cisim olan Sputnik adlı uyduyu fırlatmıştır.	Fark etme
Yukarıdaki parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?”	
(Erdal, 2023:246-247)	

Tablo 40

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	14	14	17	15	13	10	11	13	107
1.2. Anımsama	11	17	3	15	8	7	10	7	78
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	17	9	6	7	6	12	8	10	75
2.2. Örneklem	2	1	-	6	2	-	1	1	13
2.3. Sınıflama	-	-	-	1	1	-	-	-	2
2.4. Özetleme	3	1	-	1	1	2	1	1	10
2.5. Sonuç çıkarma	5	3	2	3	4	3	4	5	29
2.6. Karşılaştırma	2	1	1	-	1	1	1	-	7
2.7. Açıklama	1	-	2	2	5	-	1	1	12
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	1	2	1	3	2	2	1	4	16
3.2. Gerçekleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	1	-	-	1
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

7. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü düzey öğrenme basamaklarında olduğu görülmektedir. Hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında etkinlikler görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise yaratma basamağında bir etkinlik yer almaktadır. Okuma, okuduğunu anlama, eleştirel okuma ve yaratıcı okuma becerilerinin önemini artırdığı çağımızda üst düzey öğrenme alanlarına ait etkinliklerin yer almaması önemli bir sorundur.

4.12. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

7. sınıf Türkçe ders kitabında (Dörtel Yayıncılık) yer alan dinleme öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 41

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Erdemler Teması “Cahit Sıtkı’nın Mektubu” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını önce tahmin ediniz. Sonra bu kelimelerin anlamlarını sözlükten bulup yazınız.”	Yorumlama
		Yürütme
2	“Dinlediğiniz metne yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Yazar, yazısına nasıl başlamıştır?”	Anımsama

	2. Anne ve babasından söz ederken yazar hangi duygular içindedir?	Yorumlama
	3. Yazar, babasının hangi sözünden etkilendiğini belirtiyor?	Anımsama
	4. Gelecekle ilgili nasıl bir ideal peşindedir?	Anımsama
	5. Anne ve babasının özelliklerinin, yazarın gelecekteki başarısında etkili olduğunu hangi cümleler anlatıyor?	Anımsama
	6. Yazar, hayatta başarılı olmayı nasıl tanımlıyor?	Anımsama
	Siz, bu tanımlamaya katılıyor musunuz? Niçin?”	Açıklama
3	“Dinlediğiniz metne başlık belirlemeniz istenseydi hangi başlıkları belirlerdiniz? Yazınız.”	Yorumlama
4	“Aşağıdaki deyimleri verilen ipuçlarından yararlanarak bulunuz. Bulduğunuz deyimlerin anlamlarını tahmin edip yazınız.”	Yorumlama
5	“Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki cümlelerin fiillerindeki çekim eklerini (kip ve kişi) gösteriniz.” (Erdal, 2023:34-36)	Fark etme
Millî Kültürümüz Teması “Yaşar Doğu (1915-1961)” Metni		
Etkinlik Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Dinlediğiniz metnin konusunu ve ana fikrini belirleyip yazınız.”	Sonuç çıkarma
2	“Dinlediğiniz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri tespit ediniz. Sonra bu kelimelerin anlamlarını sözlüğünüzden bulup yazınız.”	Yorumlama Yürütme
3	“Dinlediğiniz metnin içeriğine yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Yaşar Doğu hangi spor dalında başarılı olmuştur? 2. Millî takıma girmek için Yaşar Doğu neler yapmıştır? 3. Yaşar Doğu, ilk şampiyonluğunu ne zaman kazanmıştır?”	Anımsama Anımsama Anımsama

	4. Arkadaşlarına yapılan haksızlıkları görünce Yaşar Doğu neler düşünmüştür?	Anımsama
	5. Millî sporcu Yaşar Doğu nasıl bir bünyeye sahipmiş?	Anımsama
	6. Dinlediğiniz metinde anlatılanlardan Yaşar Doğu'nun nasıl bir karaktere sahip olduğunu söyleyiniz."	Yorumlama
4	"Dinlediğiniz metnin içeriğine uygun olan aşağıdaki cümleleri verilen geçiş ve bağlantı ifadeleriyle tamamlayınız."	Fark etme
5	"Aşağıdaki ifadelerde düşünceyi geliştirme yollarının hangisinden yararlanılmıştır? Yanlarına yazınız."	Fark etme
6	"Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili fiillerin özellikleriyle (iş, oluş, durum) ilgili bildiklerinizi yazınız." (Erdal, 2023:62-65)	Fark etme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması "Süngülerin Parıltısında Gelincikler Açar" Metni Etkinlik Numarası		
	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	"Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tahmin ediniz. Sonra bu kelime ve kelime gruplarını birer cümlede kullanınız."	Yorumlama Yürütme
2	"Dinlediğiniz şiirde anlatılanların tutarlılığını, doğruluğunu sorgulayan görüşlerinizi bir paragraf hâlinde yazınız."	Eleştirme
3	"Dinlediğiniz şiirin konusunu ve ana duygusunu belirleyip yazınız."	Sonuç çıkarma
4	"Dinlediğiniz şiirin içeriğinden yararlanarak aşağıdaki neden-sonuç, amaç-sonuç cümlelerini tamamlayınız."	Yürütme
5	"Dinlediğiniz metinden alınan aşağıdaki dizelerde düşünceyi geliştirme yollarından hangilerine başvurulmuştur?" (Erdal, 2023:92-95)	Fark etme

Doğa ve Evren Teması “Kışla İlkyaz” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz metinde geçen aşağıdaki kelimeleri ve deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz.”	Yorumlama
2	“Dinlediğiniz metinden çıkardığınız sonuç (ana fikir) nedir? Yazınız.”	Sonuç çıkarma
3	“Dinlediğiniz metinde konuşturulan “kış” ile “ilkyaz”ı özellikleri yönünden karşılaştırarak içeriği değerlendiriniz.”	Karşılaştırma
4	“Aşağıdaki cümlelerde geçen fiillerin anlam özelliklerini (kılış, oluş, durum) yanlarına yazınız.” (Erdal, 2023:118-120)	Fark etme
Vatandaşlık Teması “Özlem Yokuşları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıya, dinlediğiniz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri listeleyiniz. Sonra sözlüklerinizden bu kelimelerin anlamlarını bulup yazınız.”	Fark etme Yürütme
2	“Metni tekrar dinleyiniz. Dinlediğiniz metni özetleyiniz.”	Özetleme
3	“Dinlediğiniz/izlediğiniz metne yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız. 1. Dinlediğiniz metnin konusu nedir? Söyleyiniz. 2. Mustafa'yı sevindiren olay nedir? Açıklayınız. 3. Köylüler, öğretmeni nasıl karşılıyorlar? 4. Mustafa kendini nasıl geliştiriyor? 5. Mustafa'daki okuma sevgisi kimleri etkiliyor? 6. Yazar, hikâyeyi nasıl tamamlıyor? 7. Siz olsaydınız hikâyede anlatılanlarla ilgili olarak nasıl bir çözüm üretirdiniz?”	Sonuç çıkarma Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama

4	“Dinlediğiniz metne başlık bulmanız istenseydi hangi başlıkları yazardınız.”	Yorumlama
7	“Dinlediğiniz metinden alınan aşağıdaki cümlelerde geçen zarfların altılarını çizerek gösteriniz.” (Erdal, 2023:145-149)	Fark etme
Sağlık ve Spor Teması “Yerli Besinlerimiz” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz metnin konusunu ve ana duygusunu belirleyip yazınız.”	Sonuç çıkarma
2	“Dinlediğiniz metinde başvurulmuş düşünceleri geliştirme yollarına (tanımlama, karşılaştırma, benzetme) örnekler bulunuz.”	Fark etme
3	“Metni tekrar dinleyiniz. Metinde geçen yiyecek ve içecek adlarını listeleyiniz. Sonra bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.”	Anımsama Yürütme
5	“Aşağıdaki dizelerin sonunda koyu renk yazılan kelimeler ek fiil almıştır. Bu eklerin dizelerdeki işlevlerini söyleyiniz.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki cümleleri zaman yönünden tamamlayan kelimeleri yandaki kutudan seçerek tamamlayınız.” (Erdal, 2023:177-180)	Fark etme
Sanat Teması “Unutursun Mihribanım” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Dinlediğiniz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri listeleyip anlamlarını tahmin ediniz. Sonra bu kelimelerin sözlük anlamlarıyla tahminlerinizi karşılaştırınız.”	Yorumlama Karşılaştırma
2	“Dinlediğiniz metin sizde hangi duyguları uyandırdı? Yorumlayınız.”	Yorumlama
3	“Dinlediğiniz metne farklı başlıklar bulmanız istenseydi hangi başlıkları yazardınız?”	Yorumlama
4	“Dinlediğiniz metne yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız.”	

	1. Şair neyin kolay olmadığını söylüyor?	Anımsama
	2. Şair yaşamı neye benzetiyor?	Anımsama
	3. “Beni değil kendini de Unutursun Mihribanım” dizeleriyle ne anlatılmak isteniyor? Açıklayınız.	Yorumlama
	4. Zamanın ilerlemesi şairin duygularında nasıl bir değişiklik yaratıyor?	Anımsama
	5. Şiirin her bölümünün sonunda aynı dizenin tekrarlanması şiire nasıl bir anlam özelliği kazandırıyor?	Yorumlama
	6. Dinlediğiniz şiirden çıkardığınız ana duyguyu yazınız.”	Sonuç çıkarma
5	“Dinlediğiniz metnin türünü belirleyip özelliklerini yazınız.” (Erdal, 2023:210-213)	Fark etme Yürütme
Bilim ve Teknoloji Teması “Kütüphanelerden Geçer” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Okuduğunuz “Kütüphanelerden Geçer” adlı metni dil ve anlatım ile içerik yönünden değerlendiriniz.”	Eleştirme
2	““Kütüphanelerden Geçer” adlı metin sizde hangi duyguları uyandırdı? Yazınız.”	Yorumlama
3	“Metindeki anahtar kelimeleri bulup yazınız.”	Özetleme
4	“Dinlediğiniz metne yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız (Soruları cevaplamaadan önce metni tekrar dinleyiniz.). 1. Şaire göre bir ülkenin kalkınması neye bağlıdır? 2. İkinci dörtlükte kütüphaneler nelere araç olarak gösteriliyor? 3. Barışa giden yol neden kütüphanelerden geçer? Açıklayınız. 4. Şiirde savunulan ana duygu nedir?”	Anımsama Anımsama Yorumlama Sonuç çıkarma
6	“Dinlediğiniz metinden alınan aşağıdaki dörtlükte hangi	Fark etme

*kelimeler çekim eki almıştır?
Altını çiziniz.”
(Erdal, 2023:241-243)*

Tablo 42

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	1	3	1	1	2	3	1	1	13
1.2. Anımsama	5	5	-	-	5	1	3	2	21
Anlama									
2.1. Yorumlama	4	2	1	1	2	-	5	2	17
2.2. Örneklem	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	1	-	-	1	2
2.5. Sonuç çıkarma	-	1	1	1	1	1	1	1	7
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	1	-	-	1	-	2
2.7. Açıklama	1	-	-	-	-	-	-	-	1
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	1	1	2	-	1	1	1	-	7
3.2. Gerçekleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayrıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	1	-	-	-	-	1	2
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

7. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü düzey öğrenme basamaklarında olduğu görülmektedir. Hatırlama, anlama ve uygulama

basamaklarında etkinlikler görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise sadece değerlendirme basamağına ait iki etkinlik görülmektedir. Bu durum öğrencilerde eleştirel dinleme becerisini geliştirse de yaratıcı dinleme becerisini, analiz etme becerilerini geliştirecek etkinlikler görülmemektedir. Bu durum önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

4.13. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

7. sınıf Türkçe ders kitabında (Dörtel Yayıncılık) yer alan konuşma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 43

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Erdemler Teması "Cahit Sıtkı'nın Mektubu" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
4	"Ülkemizde aile içi iletişimde yaşananlar ve toplumun bu duruma bakışı" konusuyla ilgili bir konuşma yapınız. Konuşmanızı mantıksal bir bütünlük içinde sunmaya çalışınız. Sunumunuzu görsel, işitsel materyallerle destekleyebilirsiniz. Konuşmanızı empati kurma yöntem ve tekniğinden yararlanarak sunabilirsiniz." (Erdal, 2023:35)	Yürütme
Millî Kültürümüz Teması "Gelir Nevruz Bayramı" Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
2	"Okuduğunuz şiirden ve yaptığınız araştırmadan da yararlanarak nevrzun millî kültürümüzdeki yerini ve önemini anlatan bir konuşma yapınız. Sunumunuzu tartışmacı ve eleştirel konuşma stratejilerinden yararlanarak yapınız. Sınıftaki arkadaşlarınızın da konuşmaya katılmalarını sağlayınız. Konuşmalarınızda beden dilini etkili bir şekilde kullanınız."	Yürütme

3	“Yaşadığınız çevrede Nevruz Bayramı hangi etkinliklerle kutlanıyor? Bu konuda sınıfta hazırlıksız konuşmalar yapınız.” (Erdal, 2023:51)	Gerçekleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Hürriyet Güneşi: 15 Temmuz Demokrasi Zaferi” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
3	“Genel ağdan okuduğunuz veya televizyondan izlediğiniz “15 Temmuz Demokrasi Zaferi” ile ilgili bilgileri sınıfta anlatınız. Bu bilgilere, hangi bilgi kaynaklarını kullanarak ulaştığınızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.” (Erdal, 2023:72)	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Ben Mustafa Kemal’im” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
4	“Metne konu olan duygu ve düşünceler olayı yaşayan tarafından anlatılıyorsa buna birinci kişili anlatım, olayın dışındaki gözlemci veya olaya şahit olan tarafından anlatılıyorsa ona da üçüncü kişili anlatım denir. Bu açıklamalara göre şiirdeki anlatım kimin ağzından yapılıyor. Nasıl bir anlatım biçimi kullanılmıştır? Söyleyiniz.” (Erdal, 2023:86)	Açıklama
Doğa ve Evren Teması “Özür” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
5	“Çevrenizle ilgili sınıfta getirdiğiniz görselleri arkadaşlarınıza gösteriniz. Görseller üzerinde konuşunuz. Konuşurken katılımlı veya güdümlü konuşma yöntem ve tekniklerinden yararlanabilirsiniz. Konuşmalarınızda beden dilinizi etkili bir şekilde kullanmaya çalışınız. Kelimeleri anlamlarına uygun olarak kullanmaya, yabancı dillerden alınmış dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanmaya dikkat ediniz.”	Yürütme

(Erdal, 2023:109)		
Doğa ve Evren Teması “Bir Kelaynak Anlatıyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimleri belirleyip metne olan katkısını söyleyiniz.” (Erdal, 2023:113)	Fark etme
Doğa ve Evren Teması “Kışla İlkyaz” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
4	“Dinlediğiniz metinde konuşturulan “kış” ile “ilkyaz”ın rollerini sınıfta paylaşarak canlandırınız. Roller üstlenen arkadaşlarınızı dikkatlice izleyiniz. Sözlü olmayan mesajlarını, jest ve mimikle vermek istediklerini kavramaya çalışınız.” (Erdal, 2023:119)	Yürütme Yorumlama
Vatandaşlık Teması “Vatandaşlık Görevleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Vatandaşlık görevleriyle ilgili getirdiğiniz görselleri arkadaşlarınıza gösteriniz. Arkadaşlarınızdan, görsellerle ilgili hazırlıksız konuşmalarını isteyiniz. Konuşmalarınızı; yaratıcı, eleştirel, tartışmacı konuşma yöntemlerinden yararlanarak kelimeleri anlamlarına uygun biçimde, beden dilini etkili bir şekilde kullanarak sununuz.” (Erdal, 2023: 136)	Gerçekleştirme
Vatandaşlık Teması “Kefil” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Sınıfa getirdiğiniz “Çocuk Hakları Sözleşmesi”nden maddeler okuyup bu maddelerle ilgili kişisel görüşlerinizi açıklayınız. Konuşmalarınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini (oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak) kullanınız. Konuşurken yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş	Yürütme

			<i>kelimelerin Türkçelerini kullanmaya çalışınız.”</i> (Erdal, 2023: 143)	
Vatandaşlık Teması “Özlem Etkinlik Sorusu	Yokuşları” Metni			Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası				
5			<i>“Güvenilir bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanarak eğitim öğretim haklarındaki gelişme ve değişimlerle ilgili edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınıza sununuz.</i>	Gerçekleştirme
6			<i>Dinlediğiniz metindeki kişilerin rollerini paylaşarak metinde anlatılanları kendi cümlelerinizle sınıfta canlandırınız. Dinlediğiniz metinde geçen Mustafa'nın babasının Mustafa'yı okutmak istemeyişini jest ve mimiklerinizle konuşmadan ifade etmeyi deneyiniz.”</i> (Erdal, 2023: 147)	Yürütme
Sağlık ve Spor Teması “Jimnastik Dersinde” Metni		Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası				
5			<i>“Hazırlık aşamasında çoklu medya kaynaklarını kullanarak jimnastik spor dalıyla ilgili yaptığınız araştırmada elde ettiğiniz bilgi ve görselleri sınıfa getirip hazırlıklı sunum yapınız. Sunumunuzu daha net ve kolay aktarabilmek için grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgilerden yararlanınız.”</i> (Erdal, 2023: 160)	Gerçekleştirme
Sağlık ve Spor Teması “Görüşme” Metni		Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası				
7			<i>“Okuduğunuz metinden gerçek ve kurgulanmış unsurlara örnekler bulup söyleyiniz. Bu unsurları; neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler ve abartma yönlerinden değerlendirip metinle ilgili çıkarımlarda bulununuz.”</i> (Erdal, 2023: 174)	Yorumlama
Sağlık ve Spor Teması “Yerli Besinlerimiz” Metni		Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası		
7	<i>“Yandaki karikatürü inceleyiniz. Verilmek istenen mesajı söyleyiniz.”</i> <i>(Erdal, 2023: 179)</i>	Yorumlama
Sanat Teması “Tiyatrolar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>““Ülkemizde tiyatronun yeri ve önemi” konusuyla ilgili güdümlü bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken güvenilir bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanınız. Konuyla ilgili - varsa- grafik, tablo ve çizelgelerle sunulan bilgileri yorumlayınız.”</i> <i>(Erdal, 2023: 190)</i>	Yürütme
Sanat Teması “En İyi Arkadaş” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Sınıfta ikişer kişilik gruplar oluşturunuz. Grubunuzla belirlediğiniz bir konuda canlandırma tekniğinden yararlanarak hazırlık yapınız. Konuşmaya başlamadan önce konuyla ilgili bilgiler veriniz. Canlandıracağınız varlık ve kahramanların özelliklerini ve sesini çağrıştıracak şekilde konuşmaya çalışınız. Konuşmalarınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini (oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak) kullanmaya çalışınız.”</i> <i>(Erdal, 2023: 200)</i>	Yürütme
7	<i>“Okuduğunuz bir kitabı tanıtan konuşma hazırlayınız. Konuşmanızı sınıfta sunarken katılımlı, tartışmacı ve eleştirel konuşma yöntemlerinden yararlanınız. Tanıtımınızı aşağıdaki kitap tanıtım formuna uygun olarak yapınız.”</i> <i>(Erdal, 2023: 201)</i>	Gerçekleştirme
Sanat Teması “Çeşmibülbülün Esrarı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Hazırlıkta getirdiğiniz camdan üretilmiş hediyelik eşyayı sınıfta</i>	Yürütme

	<i>gösteriniz. Gördüğünüz bu cam eşya ile ilgili hazırlıksız konuşmalar yapınız. Konuşmalarınızı yaparken uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini (oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak) kullanınız. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanınız.”</i> <i>(Erdal, 2023: 207)</i>	
Bilim ve Teknoloji Teması “İletişim Araçları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Yandaki görsellerden de yararlanarak “En çok hangi iletişim araçlarını kullanıyorsunuz?” sorusuna cevap olacak bir konuşma yapınız. Konuşmanızı sunarken yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanınız.”</i> <i>(Erdal, 2023: 225)</i>	Yürütme
Bilim ve Teknoloji Teması “Teknolojinin Yarattığı Bisiklet” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Bisiklete binmeyi seviyor musunuz? Bisiklete binince neler hissediyorsunuz? Bu sorulara cevap olacak bir konuşma yapınız. Konuşurken yaratıcı konuşma yönteminden yararlanınız. Kelimeleri anlamına uygun kullanmaya, beden dilini etkili bir şekilde kullanmaya özen gösteriniz.”</i> <i>(Erdal, 2023: 239)</i>	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “Kütüphanelerden Geçer” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Araştırmalarınızdan da yararlanarak kütüphanelerin toplum hayatındaki önemi üzerine bir konuşma yapınız. Konuşmanızı sunarken uygun geçiş ve bağlantı ifadelerine (oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak) yer veriniz.”</i> <i>(Erdal, 2023:242)</i>	Gerçekleştirme

Tablo 44

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	-	-	1	-	-	-	-	1
1.2. Anımsama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	-	-	-	1	-	2	-	-	3
2.2. Örneklemeye	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Sonuç çıkarma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Açıklama	-	-	1	-	-	-	-	-	1
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	1	1	1	2	2	-	3	1	11
3.2. Gerçekleştirme	-	1	-	-	2	1	1	2	7
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütlemeye	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

7. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde etkinliklerin uygulama basamağında toplandığı görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise etkinliklere yer verilmemiştir. Bu durum öğrencilerde uygulama yapma becerisini geliştirirken analiz etme, değerlendirme ve yaratma becerilerini geliştirmemiştir.

4.14. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

7. sınıf Türkçe ders kitabında (Dörtel Yayıncılık) yer alan yazma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 45

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Dörtel Yayıncılık) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Erdemler Teması “Kara Toprak” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	““Cömertlik, dostluk, kardeşlik, paylaşma, güven” duygularından birini çağrıştıracak bir şiir yazınız. Şiirinize başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 16)	Yürütme
Erdemler Teması “Dost Acı Söylemeli” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	““Toplum hayatında dostluğun önemi” konulu bilgilendirici bir yazı yazınız. Yazınızı giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşacak şekilde planlayınız. Yazınıza uygun bir başlık yazmayı unutmayınız. Yazınızı zenginleştirmek için atasözü, deyim ve özdeyişlerden yararlanabilirsiniz. Yazınızı oluştururken açıklama, tartışma, betimleme, öyküleme gibi anlatım biçimlerinden yararlanabilirsiniz.” (Erdal, 2023: 23)	Yürütme
Erdemler Teması “Eskici” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Aşağıdaki şiirde anlatılanlardan hareketle arka sayfada verilen yazma alanına bir hikâye yazınız.” (Erdal, 2023: 31)	Yürütme
Erdemler Teması “Cahit Sıtkı’nın Mektubu” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

7	<i>“Aile içinde yaşadığınız bir fedakârlık örneğini anı türünde yazınız. Yazınızı yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden inceleyip düzenleyiniz. Yazınıza uygun bir başlık belirlemeyi unutmayınız.”</i> (Erdal, 2023: 36)	Yürütme
Millî Kültürümüz Teması “Anadolu’da Kilim Demek” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	<i>“Aşağıdaki renkler sizde hangi çağrışımları ve duyguları uyandırıyor? Duygu ve düşüncelerinizi açıklayan birer paragraf yazınız.”</i> (Erdal, 2023: 48)	Yürütme
Millî Kültürümüz Teması “Gelir Nevruz Bayramı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Her yıl 21 Mart’ta kutlanan Nevruz törenleriyle ilgili bir haber yazısı yazınız.</i> <i>Haber yazılarında 5N1K kuralına (ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim?) uyunuz.”</i> (Erdal, 2023: 53)	Yürütme
8	<i>“Aşağıda yarım bırakılmış cümleleri uygun geçiş ifadelerine göre tamamlayınız.”</i> (Erdal, 2023: 53)	Fark etme
Millî Kültürümüz Teması “Arıları Sulama Vakfı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	<i>““Yardımseverlik, paylaşma” duygularını öne çıkaran bir hikâye yazınız. Yazınıza serim, düğüm ve çözüm bölümlerinden oluşan bir taslak hazırlayarak başlayınız. Yazdıklarınızı sınıf ve okul panosunda paylaşmak için hazırlık yapınız.”</i> (Erdal, 2023: 61)	Yürütme
Millî Kültürümüz Teması “Yaşar Doğu (1915-1961)” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

7	“Seçtiğiniz bir ata sporunu tanıtan bilgilendirici bir yazı yazınız. Yazınıza başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 65)	Gerçekleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Hürriyet Güneşi: 15 Temmuz Demokrasi Zaferi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Okuduğunuz metinden büyük harflerin kullanıldığı örnek cümleleri tespit ediniz. Sonra bu örneklerde büyük harflerin niçin kullanıldığını belirleyerek aşağıya yazınız.” (Erdal, 2023: 74)	Açıklama
9	““15 Temmuz Demokrasi Zaferi”nin kazanıldığı gece ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi anlatan bilgilendirici bir yazı yazınız. Yazınızı zenginleştirmek için atasözü, deyim ve özdeyişlerden yararlanınız. Yazınızda yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanınız. Yazınıza uygun bir başlık belirleyiniz.” (Erdal, 2023: 75)	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Babam, Mustafa Kemal’i Kendi Evladı Gibi Severdi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Aşağıdaki tablodan kelimeler seçerek hikâye edici bir metin yazınız. Yazınızda olay, kişiler, zaman ve mekân unsurlarını belirleyerek hikâyenin serim, düğüm, çözüm bölümlerini oluşturunuz. Yazınıza uygun bir başlık belirleyiniz. Yazınızı zenginleştirmek için deyim, atasözü, özdeyişlerden yararlanınız. Yazınızın içeriğine uygun anlatım biçimlerini kullanmaya çalışınız.” (Erdal, 2023: 82)	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Ben Mustafa Kemal’im” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

6	“Okuduğunuz metinden ve sınıfa getirdiğiniz diğer metinlerden yararlanarak Atatürk’ün Millî Mücadele Dönemi’nde yaptıkları ile millî egemenlik ve millî kimlik konusundaki düşüncelerini anlatan bir şiir yazınız. Şiirinize uygun bir başlık koyunuz. Belirleyiniz. Şiirinizde, yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanınız.” (Erdal, 2023: 87)	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Süngülerin Parıltısında Gelincikler Açar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Atatürk’ün Millî Mücadele ve Çanakkale Savaşları ile ilgili söylediği sözleri medyadan derleyerek yazınız.” (Erdal, 2023: 90)	Örnekleme
Doğa ve Evren Teması “Van Gölü’nün Şafağı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	“Yaşadığınız çevreyi (sokağı, mahalleyi, semti veya köyü) tanıtan bir yazı yazınız. Yazınızı uygun görsellerle destekleyiniz. Yazınıza uygun bir başlık koyunuz. Yazınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini (oysaki, bir başka deyişle, özellikle, ilk olarak, son olarak) kullanınız.” (Erdal, 2023: 105)	Yürütme
Doğa ve Evren Teması “Özür” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Yaşadığınız yerde gözlemlediğiniz bir çevre sorunu ile ilgili haber yazısı yazınız. Yazarken kontrollü yazma yönteminden yararlanabilirsiniz. Haber yazılarında 5N1K (ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin, kim?) kuralına uyulur. Yazınızı oluştururken bu işlem sırasına uyunuz. Anlatımı desteklemek için grafik ve tablolardan yararlanınız. Yazınıza uygun bir başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 110)	Yürütme

Doğa ve Evren Teması “Bir Kelaynak Anlatıyor” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	““Kirli bir doğada niçin yaşamak istemezsiniz?” sorusuna cevap olacak hikâye edici bir metin yazınız. Yazınızı anlatım bozukluğu, yazım ve noktalama kuralları bakımından düzenleyip arkadaşlarınızla paylaşınız.” (Erdal, 2023: 116)	Yürütme
Doğa ve Evren Teması “Kışla İlkyaz” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Seçeceğiniz canlı ya da cansız varlıklardan iki tanesini konuşturarak fabl türünde bir yazı yazınız. Yazınıza bir başlık koymayı, sonunda okuyucuya bir ders vermeyi unutmayınız.” (Erdal, 2023: 120)	Yürütme
Vatandaşlık Teması “Galata Köprüsü” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	““Çalışmak, alın teri, emek, geçim derdi, sorumluluk, eşitlik” kavramlarıyla ilgili derlediğiniz özlü sözleri yazınız. Sonra bu sözlerden birini açıklayan bilgilendirici bir yazı yazınız.” (Erdal, 2023: 129)	Gerçekleştirme
Vatandaşlık Teması “Vatandaşlık Görevleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	“Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki cümleleri cümlenin anlamına uygun olarak tamamlayınız.” (Erdal, 2023: 136)	Anımsama
Vatandaşlık Teması “Kefil” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	“Küçük yaşta çalışmak zorunda kalan bir insanın hayatını konu alan hikâye yazınız. Yazınızı zenginleştirmek için atasözü, deyim ve özdeyişlerden yararlanınız. Uygun anlatım biçimlerini	Yürütme

		(betimleme, öyküleme vb.) kullanınız. Yazınıza başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 143)	
Vatandaşlık Teması “Özlem Yokuşları” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
8	“Aşağıdaki metni tamamlayan bir hikâye yazınız. Hikâyenize uygun bir başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 148)	Yürütme	
Sağlık ve Spor Teması “Jimnastik Dersinde” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
10	“Bir gününüzü, yaşadığınız veya önemli gördüğünüz bir olayı günlük biçiminde yazınız.” (Erdal, 2023: 163)	Gerçekleştirme	
Sağlık ve Spor Teması “Sağlık” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
6	““Sağlıklı bir insan olmak için neler yapmak gerekir?” sorusuna cevap olacak bilgilendirici bir yazı yazınız.” (Erdal, 2023: 167)	Gerçekleştirme	
Sağlık ve Spor Teması “Görüşme” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
10	“Hasta olduğunuzu düşünerek ziyaretinize gelenlerle aranızda geçen duygusal ortamı anlatan bir hikâye yazınız.” (Erdal, 2023: 175)	Gerçekleştirme	
11	“Aşağıdaki cümlelerde ifade edilen duygu ve düşünceleri, verilen uygun bağlama öğeleriyle tamamlayınız.” (Erdal, 2023: 176)	Fark etme	
Sağlık ve Spor Teması “Yerli Besinlerimiz” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
8	“Aşağıdaki dizeleri anlam ve içeriğe uygun olarak tamamlayıp şiire uygun bir başlık yazınız. Yazınızda duygularınızı ön plana çıkartınız. Yazdıklarınızı	Yürütme	

	<i>düzenleyerek öğretmeninizin bilgisi dâhilinde okul veya sınıf panonuzda sergileyiniz.”</i> (Erdal, 2023: 180)	
Sanat Teması “Tiyatrolar” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
7	<i>“Düş gücünüzü kullanarak “tiyatro” veya “sanat” konulu bir şiir yazınız. Şiirinize uygun bir başlık belirleyiniz. Şiirinizi oluştururken ek fili işlevine uygun biçimde kullanabilirsiniz. Şiirinizde, yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş, kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.”</i> (Erdal, 2023: 191)	Gerçekleştirme
Sanat Teması “En İyi Arkadaş” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
8	<i>“Okuduğunuz “En İyi Arkadaş” adlı metni kendi cümlelerinizle özetleyiniz.”</i> (Erdal, 2023: 202)	Özetleme
Sanat Teması “Çeşmibülbülün Esrarı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
9	<i>“Çevrenizde faaliyet gösteren bir sanat dalıyla ilgili (dokumacılık, kunduracılık, bakırcılık, ağaç işlemeciliği vb.) haber yazısı yazınız. Haber yazınızı oluştururken 5N 1K (ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim?) kuralına uyunuz. Yazınızda anlatımı desteklemek için düşünceyi geliştirme yollarından yararlanınız. Yazdıklarınızı düzenleyip okul ve sınıf panosunda paylaşınız.”</i> (Erdal, 2023: 208)	Yürütme
10	<i>“Okuduğunuz metinden nokta, virgöl, tırnak işareti, kesme işareti ve kısa çizginin kullanıldığı cümleler bulup yazınız. Bu işaretlerin hangi amaçla kullanıldıklarını yanlarına yazınız.”</i> (Erdal, 2023: 209)	Fark etme Yorumlama

Sanat Teması Mihribanım” Metni	“Unutursun	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
6		““Yıllar, sevgi, aile, çocuklar, dünya, çevre, toplum” kelimeleri sizde neleri çağrıştırıyor? Düşününüz. Sonra bu kelimeleri de kullanarak bir düşünce yazısı yazınız.” (Erdal, 2023: 212)	Gerçekleştirme
Sanat Teması Değerlendirme”	“Tema Sonu	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Harfi			
B)		““İnsan” ve “Toplum” kavramlarının sizde uyandırdığı duyguları açıklayan bir yazı yazınız.” (Erdal, 2023: 217)	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “İletişim Araçları” Metni		Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
6		““Çevrenizde yaşayan insanlar, günümüzde iletişim araçlarını nasıl kullanıyorlar?” sorusuna cevap olacak bilgilendirici bir yazı yazınız. Yazınıza başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 225)	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması Jonathan Livingston” Metni		Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
10		“Tek başınıza karar verip, araştırıp uyguladığınız ve başarılı olduğunuz bir konuyu, projeyi, buluşu anlatan, tanıtan bilgilendirici bir yazı yazınız. Yazınıza başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 234)	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “Teknolojinin Yarattığı Bisiklet” Metni		Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
7		“Gözlemlediğiniz bir teknoloji ürününü tanıtan bilgilendirici bir yazı yazınız. Yazınıza başlık koymayı unutmayınız.” (Erdal, 2023: 240)	Gerçekleştirme

Bilim ve Teknoloji Teması	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
“Kütüphanelerden Geçer” Metni		
Etkinlik Numarası		
7	““Kitap en iyi dosttur.” ana duygusunu işleyen bir şiir yazınız.” (Erdal, 2023:243)	Gerçekleştirme

Tablo 46

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
Beceriler									
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	1	-	-	-	1	1	-	3
1.2. Anımsama	-	-	-	-	1	-	-	-	1
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	-	-	-	-	-	-	1	-	1
2.2. Örnekleme	-	-	1	-	-	-	-	-	1
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	1	-	1
2.5. Sonuç çıkarma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Açıklama	-	-	1	-	-	-	-	-	1
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	4	3	3	4	2	1	1	-	18
3.2. Gerçekleştirme	-	1	-	-	1	3	3	4	12
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Yazma becerisi, bireyin kendini yazılı olarak ifade etmesi bakımından oldukça değerlidir. İlkokul yıllarında yazmayı öğrenen bireyler, ortaokul yaşamına geldiklerinde yazma becerilerini geliştirmelidir. Bunun yolu da analiz etme, değerlendirme ve yaratma basamaklarında etkinlik ve sorularla olmaktadır. Ancak 7. Sınıf Türkçe ders kitabı incelendiğinde bu basamaklara ait etkinlik ya da soru tespit edilmemiştir. 7. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde etkinliklerin üçüncü basamak olan uygulama basamağında yoğunlaştığı görülmektedir. Alt basamaklarda etkinliklerin yer aldığı görülürken etkinliklerin büyük bir kısmı uygulama basamağında toplanmıştır.

4.15. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Okuma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

8. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan okuma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 47

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Erdemler Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“İyimserlik ve Kötümserlik Etkinlik Sorusu Bloom Taksonomisindeki Yeri Üzerine” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde geçen anlamını bilmediğiniz sözcükleri yazınız. Bu sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”	Yorumlama Karşılaştırma
2	“Aşağıdaki deyimlerin anlamlarını bulunuz. Deyimleri birer cümlede kullanınız.”	Fark etme Yürütme
3	““İyimserlik ve Kötümserlik Üzerine” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. İnsanları iyimser ya da kötümser yapan sebepler nelerdir? 2. Yazara göre kötümserlere mi iyimserlere mi ihtiyaç duyarız? Neden?	Anımsama Açıklama

	3. İyimserler hangi özelliklere sahiptir? Açıklayınız.	Anımsama
	4. “İyimser uçak yapar, kötümser ise paraşüt.” sözünden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.	Yorumlama
	5. Yaşamda iyimserlerle kötümserlerin oranını neler etkiler?	Yorumlama
	6. Aile bireylerinizi iyimserlik ve kötümserlik açısından değerlendiriniz.”	Eleştirme
4	“a) Aşağıda “İyimserlik ve Kötümserlik Üzerine” metninin türü ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bilgilerden metne uygun olanların başına “D”, metne uygun olmayanların başına “Y” yazınız b) Okuduğunuz metnin türü:.....”	Fark etme Fark etme
5	“Okuduğunuz metnin konusunu, ana fikrini ve yardımcı fikirlerini yazınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Aşağıdaki cümlelerden öznel olanların sonuna “Ö”, nesnel olanların sonuna “N” yazınız.”	Fark etme
8	“a) Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılan sözcüklerden hangisinin çekimli eylem olduğunu gerekçesiyle açıklayınız. b) Aşağıdaki cümlelerde fiil kökünden türediği hâlde fiil özelliği taşımayan sözcüklerin altlarını çiziniz.” (Eselioğlu, Set ve Yücel, 2021: 13-19)	Yorumlama Fark etme
“Kaşığı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Anlamları verilen sözcükleri bularak numaralandırılmış yerlere yazınız.”	Fark etme
2	““Kaşığı” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Hasan ve ağabeyi neler yapmaktan hoşlanmaktadır?	Anımsama

	2. Hasan'ın ağabeyi, çok keskin ve sivri dişli kaşağıyı düzeltmek için ne yapmıştır?	Anımsama
	3. Ağabeyi Hasan'a nasıl bir suç atmıştır?	Anımsama
	Ağabeyinin davranışını doğru buluyor musunuz?	Yorumlama
	4. Hasan'ın ağabeyi neyi itiraf etmek istemiştir?	Anımsama
	Bunu hangi duygu ağır bastığı için yapmış olabilir?	Yorumlama
	5. Hasan, hangi hastalığa yakalanmıştır? Yakalandığı hastalıktan kurtulabiliyor mu?	Anımsama
	6. Metnin ana fikrini yazınız.	Sonuç çıkarma
	7. Ana fikre uygun bir atasözü yazınız."	Yürütme
3	"Okuduğunuz metindeki hikâye unsurlarını belirleyiniz."	Özetleme
4	"Öğretmeninizin izleteceği "Kaşağı" adlı tiyatro ile okuduğunuz metni (kahramanlar, mekân, zaman, olay örgüsü yönünden) karşılaştırınız."	Karşılaştırma
5	"Cümlelerdeki anlam ilişkilerine göre boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz."	Anımsama
6	"Aşağıdaki cümlelerde geçen isim-fiilleri (mastarları) bulunuz. İsim-fiillerin aldığı eki örnekteki gibi gösteriniz." (Eselioğlu vd., 2021: 21-27)	Fark etme
"İnsanla Güzel" Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	"Şiirde geçen anlamını bilmediğiniz sözcükleri yazınız. Bu sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz." Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız."	Yorumlama
2	"İnsanla Güzel" şiirinden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Şaire göre doğadaki her şeyi güzel kılan nedir?	Karşılaştırma
		Anımsama

	2. Şaire göre insan olmazsa dal uçlarında göveren bahar; tarlalardaki başak neye benzer?	Anımsama
	3. Şair üçüncü kıtada insanlara sunulan hangi nimetlerden söz ediyor?	Anımsama
	4. “Sabahlar sizinle aydınlık...” sözünden ne anlıyorsunuz?	Yorumlama
	5. Şair; son kıtada nelerden yakınıyor?	Anımsama
	6. Bu güzel dünyayı, dostlukları ve sevgileri yaşayabilmek için insanlar nasıl davranmalıdır?”	Yorumlama
3	““İnsanla Güzel” şiirinin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Şiirde geçen söz sanatlarını ve söz sanatlarının geçtiği dizeleri bularak noktalı yerlere yazınız.”	Fark etme
5	“Dizelerdeki söz sanatlarını karşılarına yazınız.”	Karşılaştırma
6	“Aşağıdaki metinde geçen sıfat-fiilleri (ortaçları) bulunuz. Sıfat-fiilin aldığı eki örnekteki gibi gösteriniz.”	Fark etme
7	““Kurabiye Hırsızı” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. “Kurabiye Hırsızı” metninde yaşanan sorun nedir? Yazınız. 2. Siz olsaydınız bu soruna nasıl bir çözüm yolu bulurdunuz? Yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:29-33)	Anımsama Yorumlama
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Çocuk, kompozisyonunda neyi anlatıyor?”	Anımsama
2	“Öğretmeni çocuğun yazdığı kompozisyon hakkında ne düşünüyor?”	Anımsama
3	“Öğretmenin yaptığı davranışı nasıl değerlendiriyorsunuz? Siz çocuğun yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?”	Yorumlama Yorumlama

4	“Okuduğunuz metnin ana fikri nedir?”	Sonuç çıkarma
5	“Aşağıdaki dizelerde hangi söz sanatlarının kullanıldığını uygun boşluğa yazınız.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde uçmak sözcüğü “Uçuç böceği biraz havalanıp bir başka çiçeğe kadar uçtu.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?”	Fark etme
7	“Aşağıdaki cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?”	Fark etme
8	“Aşağıdakilerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?”	Fark etme
9	“Aşağıdaki dizelerin hangisinde fiilimsiye yer verilmiştir?” (Eselioğlu vd., 2021:42-45)	Fark etme

Tablo 48

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Mücadele ve Atatürk Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Bayrağımızın Altında” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metinde geçen sözcüklerle ilgili etkinliği ipuçlarından yola çıkarak örnekteki gibi çözünüz. Sarı renkli kutucuktaki harfleri numara sırasına göre birleştirip gizli sözcüğü bulunuz.”	Fark etme
2	““Bayrağımızın Altında” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Yazar, Hatice Nine’yi niçin unutamıyor olabilir? 2. Hatice Nine “bayrak sevgisi” uğruna nelere katlanmıştır? 3. Hatice Nine, bayrak sevgisini hangi sözleriyle dile getiriyor? 4. Hatice Nine için yaşamda önemli olan nedir? 5. Okuduklarınızdan yola çıkarak “bayrak sevgisi” ile “güven duygusu” arasında nasıl bir ilişki kuruyorsunuz? Açıklayınız. 6. Okuduğunuz metinden çıkardığınız sonuç nedir?”	Yorumlama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama Sonuç çıkarma
3	“Okuduğunuz metnin hikâye haritasını çıkarınız.”	Özetleme

4	““Bayrağımızın Altında” adlı metinden “örneklendirme, benzetme ve karşılaştırma” cümlelerini bularak örnekteki gibi yazınız.”	Fark etme
5	“Aşağıdaki cümlelerde geçen zarf-fiilleri (bağ-fiil) bulunuz. Zarf-fiillerin aldığı eki örnekteki gibi karşılarına yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:47-51)	Fark etme Yürütme
“Atatürk ve Müzik” Metni Etkinlik Numarası		
1	“Anlamı verilen sözcük ve sözcük gruplarını bulunuz. Boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz.”	Fark etme
2	““Atatürk ve Müzik” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Musiki inkılabının en büyük hedefi nedir? 2. Atatürk’ün müziğe ilgi duymasında etkili olan kimdir? Nasıl etkili olmuştur? 3. Atatürk’ün iyi bir müzik bilgisine sahip olmasında neler etkili olmuştur? 4. Atatürk’ün sevdiği türküler nelerdir? 5. Atatürk, müzik inkılabını gerçekleştirmek için hangi çalışmaları yapmıştır? Açıklayınız. 6. Siz olsaydınız insanların sanata gereken önemi vermesi için hangi çalışmaları yapardınız?”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
3	“a) Aşağıdaki yargılardan okuduğunuz metnin tür özelliklerini yansıtanları işaretleyiniz. b) Okuduğunuz metnin türü:”	Fark etme Anımsama
4	“Aşağıda Atatürk’ün özdeyişleri verilmiştir. Bu özdeyişlerin konusunu örnekteki gibi yazınız.”	Sonuç çıkarma
6	“Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilimsileri bulup türlerini belirleyerek uygun bölümleri işaretleyiniz.” (Eselioğlu vd., 2021:53-59)	Fark etme

“Kınalı Ali’nin Mektubu” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Verilen anlamlarla sözcükleri eşleştiriniz.”	Karşılaştırma
2	“Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Deyimleri birer cümlede kullanınız.”	Karşılaştırma Yürütme
3	““Kınalı Ali’nin Mektubu” metni ile ilgili sorular oluşturunuz. Oluşturduğunuz soruları arkadaşlarınıza yöneltiniz.”	Yorumlama
4	““Kınalı Ali’nin Mektubu” metnine göre aşağıdaki boşlukları doldurunuz. Olay: Yer: Zaman: Anlatıcı: Kahramanlar:”	Özetleme
5	“Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinde geçen geçiş ve bağlantı ifadelerinin altlarını çizip bu ifadelerin anlatıma olan katkısını yazınız.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki mektubu okuyunuz. Mektupta geçen fiilimsileri bulup türlerini belirleyerek uygun bölümlere yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:61-67)	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası	Değerlendirme Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Çınar ağacını diğer ağaçlardan ayıran özellik nedir?”	Anımsama
2	“Yazar cumhuriyeti neye benzetmiştir? Bu benzetmeyi doğru buluyor musunuz?”	Anımsama Yorumlama
3	“Cumhuriyet ağacının yaşaması nelere bağlıdır?”	Anımsama
4	“Metnin ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
5	““Yerli halıları gördüm, koyu sıcak kırmızılarla diri maviler ağır basıyordu.”	Yorumlama

	<i>Bu cümlede geçen “ağır basmak” sözcük öbeğinin cümleye kattığı anlamı yazınız.”</i>	
6	<i>““Bayrağım” şiirinin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
7	<i>“Aşağıdaki cümlelerle ilgili verilen bilgileri inceleyiniz. Doğru olanın başına “D”, yanlış olanın başına “Y” yazınız.”</i>	Anımsama
8	<i>“Aşağıdakilerin hangisinde neden-sonuç cümlesi kullanılmıştır?”</i>	Fark etme
9	<i>“Uzaktadır her şey: gökyüzü, deniz... Her an peşimizden koşan gölgemiz. Bu dizelerdeki fiilimsinin türce özdeşi hangi seçenekte doğru verilmiştir?” (Eselioğlu vd., 2021:76-79)</i>	Fark etme

Tablo 49

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Bilim ve Teknoloji Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

<i>“Gündelik Hayatımızda Hastalıklar” Metni</i>	E-	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
<i>Etkinlik Numarası</i>			
1		<i>“Anlamı verilen sözcük ve sözcük gruplarını bulunuz. Boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz.”</i>	Fark etme
2		<i>““Gündelik Hayatımızda E-Hastalıklar” metninden hareketle aşağıdaki soruları yan</i>	Anımsama
		<i>1. Bireyleri, teknoloji bağımlısı durumuna getiren etkenler nelerdir? Açıklayınız.</i>	Anımsama
		<i>2. “Dijital bağımlılık” neleri içermektedir? Çevrenizde dijital bağımlılığı olan insanlar var mı?</i>	Anımsama
		<i>3. Dijital çağın en yaygın e-hastalığı nedir? Bu hastalığın sonuçları nelerdir?</i>	
		<i>4. “Siberkondria” hastalığına yakalananlar neler yapmaktadırlar? Açıklayınız.</i>	Anımsama
		<i>5. E-hastalığa yakalanmış kişiler sizce bu hastalıktan nasıl kurtulabilirler? Açıklayınız.</i>	Yorumlama

	6. Hayalet titreşim hastalığının belirtileri nelerdir? Çevrenizde bu belirtileri gösteren bir tanıdığınız var mı?”	Anımsama
3	“Aşağıdaki ifadelerden hangisi okuduğunuz metinden çıkarılamaz? İşaretleyiniz.”	Sonuç çıkarma
4	““Gündelik Hayatımızda E-Hastalıklar” metninde koyu ve farklı yazı karakteri ile yazılmış sözcük ve sözcük gruplarını tespit ediniz. Yazı karakterini bu şekilde kullanmanın amacı ne olabilir?”	Yorumlama
5	“Paragraftaki ifadeleri kullanan kişi hangi türde yazılar yazmaktadır? Altındaki boşluğa yazınız.”	Fark etme
6	“a) “Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması” ile ilgili grafiği inceleyiniz. b) Grafiğe göre doğru olan bilgilerin başına “D”, yanlış olan bilgilerin başına “Y” yazınız.”	Fark etme Yorumlama
7	“Öğretmeninizin, aşağıdaki e-postayı ailenize gönderdiğini hayal ediniz. Okuduğunuz e-postaya göre soruları yanıtlayınız. 1. E-postanın içeriğinde hangi sorundan bahsedilmiştir? 2. Veliniz e-postadaki bu soruna nasıl bir çözüm bulabilir? Açıklayınız.” (Eselioğlu vd., 2021:81-87)	Anımsama Yorumlama
“Simit ve Peynir”le Bilim İnsanı Öyküleri” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Metnin bağlamından hareketle aşağıda verilen sözcükleri anlamlarıyla eşleştiriniz.”	Karşılaştırma
2	“Okuduğunuz çizgi romandan hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Küçük Aziz, ağabeyinin fen ve tabiat bilgisi ders kitabından hangi bilgileri öğreniyor?”	Anımsama

	2. Mardin’de doktorluk yapan Aziz Sancar ABD’ye neden gidiyor?	Anımsama
	Siz de yurt dışında eğitim almak ister misiniz? Niçin?	Açıklama
	3. Aziz Sancar hangi seminere katılmıştır? Niçin?	Anımsama
	4. Aziz Sancar, kırk yıl boyunca hangi soruya cevap aramıştır?	Anımsama
	Sizce bu süre bir araştırma için uzun mudur?	Yorumlama
	5. Aziz Sancar, çalışmaları sonucunda hangi bilgiye ulaşmıştır?	Anımsama
	Bu bilginin insanlığa katkısı hakkında ne düşünüyorsunuz?	Yorumlama
	6. Bir Türk bilim insanının Nobel ödülü alması konusunda ne düşünüyorsunuz? Açıklayınız.”	Yorumlama
3	“Okuduğunuz çizgi romandan yola çıkarak aşağıdaki bilgilerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.”	Fark etme
4	“Derse hazırlık bölümünde araştırdığınız alanında tanınmış insanları, verilen bilgileriyle eşleştiriniz. Hakkında bilgi verilmeyen kişi ile ilgili yaptığınız araştırmaları anlatınız.”	Sınıflama Yürütme
5	“a) Aşağıdaki paragraflarda hangi düşünceyi geliştirme yolunun kullanıldığını bularak boşluklara yazınız. b) Okuduğunuz çizgi romanda düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?”	Fark etme Fark etme
7	“Aziz Sancar ile ilgili çizgi romanı beğenip beğenmediğinizi sebepleriyle yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:90-95)	Açıklama
“Parktaki Bilim” Metni		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	““Parktaki Bilim” metninde geçen bazı sözcükler aşağıda verilmiştir. Bu sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz.	Yorumlama

	<i>Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”</i>	Karşılaştırma
2	<i>““Parktaki Bilim” metni ile ilgili sorular oluşturunuz. Oluşturduğunuz soruları arkadaşlarınıza yöneltiniz.”</i>	Yorumlama
3	<i>“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
4	<i>“Aşağıdaki cümleleri “amaç-sonuç, koşul-sonuç” anlamları verecek şekilde “Parktaki Bilim” metninden tamamlayınız. Cümlelerdeki anlam ilişkilerini yazınız.”</i>	Yorumlama Yürütme
5	<i>““Parktaki Bilim” metninden düşünceyi geliştirme yollarına örnekler bulunuz.” (Eselioğlu vd., 2021:97-103)</i>	Örnekleme
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Soru Numarası	Değerlendirme Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Dünya Ekonomik Forumunun yayımladığı raporda enerji ile ilgili hangi bilgiler verilmiştir?”</i>	Anımsama
2	<i>“Güneş panelleri ve rüzgâr türbinlerinin üretim ve kurulum maliyetleri neden düşmüştür?”</i>	Anımsama
3	<i>“Yenilenebilir enerji kaynaklarının ekonomik hâle gelmesi sizce neden önemlidir?”</i>	Açıklama
4	<i>“Yukarıdaki metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”</i>	Sonuç çıkarma
5	<i>“Yukarıdaki paragrafta düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?”</i>	Fark etme
6	<i>“Aşağıdaki cümleleri anlam ilişkilerine göre değerlendiriniz. (neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul-sonuç)”</i>	Yorumlama
7	<i>“Aşağıdaki deyimlerin hangisi “parasal yönden işini yoluna koymak” anlamındadır?”</i>	Yorumlama
8	<i>“Yukarıdaki paragrafta göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?”</i>	Sonuç çıkarma
9	<i>“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, yer tamlayıcısı yoktur?”</i>	Fark etme
10	<i>““Çağın yeni hastalığı sosyal medya bağımlılığıdır.”</i>	Fark etme

cümlesinin yüklemi
aşağıdakilerden hangisidir? ”
(Eselioğlu vd., 2021:112-115)

Tablo 50

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Birey ve Toplum Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Kaldırımlar” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	““Kaldırımlar” şiirinde geçen bazı sözcükler aşağıda verilmiştir. Bu sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”	Yorumlama Karşılaştırma
2	““Kaldırımlar” şiirinden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Şair, bulunduğu sokağı nasıl anlatıyor? Açıklayınız. 2. Şairin sokakta bulunduğu zamanla ilgili ayrıntılara hangi dizelerde yer veriliyor? 3. Şiire hâkim olan duygu nedir? Bunu hangi dördlükten anlıyorsunuz? 4. Şairin, korktuğu hâlde sabah olmasını istememesinin sebebi sizce ne olabilir? 5. “Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi; Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.” dizelerinden anladıklarınızı açıklayınız. 6. Şair, kaldırımlara olan sevgisini hangi ifadeyle dile getiriyor?”	Anımsama Anımsama Yorumlama Anımsama Yorumlama Yorumlama Anımsama
3	““Kaldırımlar” şiirinin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	a) Aşağıdaki dizelerde yer alan söz sanatlarını, cümlelerin karşısındaki boşluklara yazınız. b) Şiirde kullanılan söz sanatlarının anlatıma olan katkısını yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:117-121)	Fark etme Yorumlama
“Portakal” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası		
1	<i>“Metinde geçen bazı sözcüklerin ve sözcük gruplarının harfleri karışık olarak verilmiştir. Bu harflerden, anlamı verilen sözcükleri oluşturup uygun cümlelerde kullanınız.”</i>	Yürütme
2	<i>““Portakal” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız.</i> <i>1. Yazarın aile ortamı nasıldır? Kendi aile ortamınızla karşılaştırınız.</i> <i>2. Yazarın yatılı okula gitmesine kim karar veriyor? Niçin?</i> <i>3. Yazar yatılı okulda en çok neye şaşıyor?</i> <i>4. Yazarın ilk defa yatılı okulda gördüğü yiyecek hangisidir? Yazar bu yiyeceğin tadını beğeniyor mu?</i> <i>5. Yazar ne zaman köyüne gidiyor? Giderken annesine ve kardeşine ne götürüyor?</i> <i>6. “Şimdi ne vakit portakal yesem elimi yıkamam, bir süre koklarım. Elif’i koklar gibi, anamı koklar gibi koklarım.” sözlerinde yazarda ağır basan duygu nedir?”</i>	Karşılaştırma Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
3	<i>““Portakal” metnini özetleyiniz.”</i>	Özetleme
4	<i>“Okuduğunuz metne farklı başlıklar belirleyiniz.”</i>	Yorumlama
5	<i>“Aşağıdaki günlükleri okuyunuz. Okuduğunuz günlüklere yönelik sorular oluşturup arkadaşlarınıza sorunuz.”</i> <i>(Eselioğlu vd., 2021:123-129)</i>	Yorumlama
“Dilimiz Kuşatma Altında” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	<i>“Anlamları verilen sözcükleri bularak numaralandırılmış kutucuklara yazınız.”</i>	Fark etme
2	<i>““Dilimiz Kuşatma Altında” metni ile ilgili sorular oluşturup yanıtlarını yazınız. Hazırladığınız soruları arkadaşlarınıza yöneltiniz.”</i>	Yorumlama

3	“‘‘Dilimiz Kuşatma Altında’’ metninin konusunu ve ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Aşağıdaki paragraflarda hangi anlatım biçimlerinin kullanıldığını bulunuz. Paragrafin altındaki noktalı yerlere yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:131-137)	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Değerlendirme Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Numarası		
1	“Yazar, güne başlarken selamlaşmanın kişiye neler kazandıracağını düşünüyor?”	Anımsama
2	“Yazarın okuyuculara önerileri nelerdir?”	Anımsama
3	“Yazar, ‘‘Yalnızlık Mahkûmu’’ olanları nasıl betimlemiştir? Çevrenizde bu betimlemeyle nitelendirebileceğiniz kişiler var mı? Açıklayınız.”	Yorumlama
4	“Okuduğunuz metinden nasıl bir sonuç çıkarıyorsunuz?”	Sonuç çıkarma
5	“Koyu yazılan sözcük ya da sözcük gruplarının cümlelerin hangi ögesi olduğunu bulunuz. Uygun kutucuğu işaretleyiniz.”	Fark etme
6	“Aşağıdakilerin hangisinde yer alan deyim kullanıldığı cümleye uygun değildir?”	Yorumlama
7	“Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi kişisel düşünce içermektedir?”	Fark etme
8	“Yukarıdaki açıklamayı aşağıdaki atasözlerinden hangisi karşılamaktadır?”	Yorumlama
9	“Yukarıdaki paragrafta hangi anlatım biçimi kullanılmıştır?”	Fark etme
10	“Bu cümlelerin ögeleri aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?” (Eselioğlu vd., 2021:146-149)	Fark etme

Tablo 51

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Zaman ve Mekân Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Eşref Saat” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
--------------------	-----------------	-----------------------------

Etkinlik Numarası		
1	“Aşağıdaki sözcükleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Eşleştirmede açıkta kalan anlamı karşılayan sözcüğü bulup bir cümlede kullanınız.”	Karşılaştırma
2	“a) Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimlerin cümlelere kattığı anlamları altlarına yazınız. b) Deyimlerin anlatıma olan katkısını yazınız.”	Yorumlama Yorumlama
3	““Eşref Saat” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Eşref saati ne demektir? Açıklayınız. 2. Eşref saatin gelmesiyle kişilerin hayatında hangi kolaylıklar yaşanır? Siz de bu fikirlere katılıyor musunuz? 3. Eşref saatin gelmesi milletlerin hayatını nasıl etkiler? Açıklayınız. 4. Milletlerin eşref saatlerini kimler, nasıl keşfeder? 5. Kendi hayatınızda eşref saatin geldiğini hissettiğiniz anlar oldu mu? Yazınız.”	Anımsama Anımsama Yorumlama Yorumlama Anımsama Yorumlama
4	“Okuduğunuz metnin konusunu, ana fikrini ve yardımcı fikirlerini bulunuz.”	Sonuç çıkarma
5	““Eşref Saat” metninden öznel ve nesnel anlatıma uygun cümleler bulup aşağıdaki boşluklara yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:151-155)	Örnekleme
“Türkiye” Metni		
Etkinlik Sorusu		
Bloom Taksonomisindeki Yeri		
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde geçen aşağıdaki sözcük ve sözcük gruplarının anlamını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamıyla karşılaştırınız.”	Yorumlama Karşılaştırma
2	““Türkiye” şiirinden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Şiirde Türkiye’nin hangi doğal mekânlarından bahsedilmiştir?	Anımsama

	Bildiğiniz başka doğal mekânlar varsa arkadaşlarınıza tanıtınız. 2. “Türkiye, Türkiye çok gülmüş, çok ağlamış, Sabırlı, bağı yanık insanlar memleketi.” dizelerinden anladıklarınızı açıklayınız. 3. Şiirde Türkiye’de yetişen hangi ürünlerin adı geçiyor? Yörenizde yetişen, ülke ekonomisine katkısı olan ürünler nelerdir? Bu ürünler ile ilgili bilgi veriniz. 4. Şiirde hangi şehirler hangi özellikleriyle verilmiştir? 5. Şiir, üzerinizde nasıl bir etki bıraktı? Yazınız.”	Yorumlama Anımsama Anımsama Yorumlama
3	“Şiirin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Şiirdeki söz sanatlarının geçtiği dizeleri yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:157-161)	Örnekleme
“Peri Bacaları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Anlamı verilen sözcük ve sözcük gruplarını bulunuz. Boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz.”	Fark etme
2	““Peri Bacaları” metni ile ilgili sorular oluşturup yanıtlarını yazınız. Hazırladığınız soruları arkadaşlarınıza yöneltiniz.”	Yorumlama
3	“Okuduğunuz metinde geçen öznel ve nesnel ifadeleri yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:163-167)	Örnekleme
“Tema Sonu Değerlendirme”	Değerlendirme Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Soru Numarası		
1	“Şair, hangi ruh hâliyle bu şiiri yazmıştır? Açıklayınız.”	Yorumlama
2	“Şiirin ikinci bölümünden anladıklarınızı açıklayınız.”	Yorumlama
3	“Şiirin en çok hangi bölümünü beğendiniz? Niçin?”	Açıklama
4	“Şiirin ana duygusu nedir?”	Sonuç çıkarma
5	““Otuz Beş Yaş” şiirine bir bölüm de siz ekleyiniz.”	Genelleme
6	““Vurmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “Kriz,	Yorumlama

	<i>kitap dünyasını da vurdu.” anlamıyla kullanılmıştır?”</i>	
7	<i>“Aşağıdaki paragrafta düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?”</i>	Fark etme
8	<i>“Yukarıdaki tabloya göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?”</i>	Yorumlama
9	<i>“Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi nesnesine göre diğerlerinden farklıdır?”</i>	Fark etme
10	<i>“Yukarıdaki tabloda edilgen fiillerin bulunduğu kutuları çıkarsak nasıl bir şekil oluşur?” (Eselioğlu vd., 2021:174-177)</i>	Fark etme

Tablo 52

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Millî Kültürümüz Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Göç Destanı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Aşağıdaki sözcükleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Sözcükleri cümlelerde kullanınız. Anlamı verilmeyen sözcüğün anlamını sözlükten bularak cümle içinde kullanınız.”</i>	Sınıflama Yürütme
2	<i>““Göç Destanı” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Metindeki olaylar kimlerin başından geçmiştir? 2. Ağacın gövdesi yarılmış içinden ne çıkmıştır? 3. Uygurlar Bugu Tigin’i hangi özelliklerinden dolayı hakan seçmişlerdir? Sizce bu karar doğru mu? 4. Hükümdar, oğlunu niçin Çin prensese ile evlendirmeyi düşünmüştür? 5. Çinliler prensese karşılık Uygurlardan ne istiyorlar? Niçin? 6. Çinliler kayayı ülkelerine nasıl götürmüşlerdir?”</i>	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama Anımsama Anımsama Anımsama

	7. Uygurlar niçin göç edip Beş Balığ'a yerleşmiştir? Uygurların buradaki yaşamı sizce nasıl devam etmiş olabilir?"	Yorumlama
3	"Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini bulunuz."	Sonuç çıkarma
4	"Göç Destanı" metninde geçen gerçek ve kurgusal unsurları bulunuz."	Örnekleme
5	"Göç Destanı" aşağıdaki özelliklerden hangilerini taşımaktadır? Belirlediğiniz maddelerin numaralarını noktalı yere yazınız."	Fark etme
6	"Nasreddin Hoca'nın Hayat Hikâyesi" metnini okuyunuz. Koyu ve farklı yazı karakteri ile yazılmış sözcük ve sözcük gruplarını tespit ediniz. Yazı karakterlerini bu şekilde kullanmanın amacının ne olabileceğini metnin altındaki alana yazınız." (Eselioğlu vd., 2021:179-185)	Yorumlama
"Vatan Sevgisini İçten Duyanlar" Metni		
Etkinlik Numarası		
1	"Okuduğunuz şiirde geçen bazı sözcüklerin anlamları verilmiştir. Anlamı verilen sözcüğü bulup bulmacaya yazınız."	Fark etme
2	"Vatan Sevgisini İçten Duyanlar" şiirinden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Şiire göre vatan sevgisini içten duyanların taşıdığı özellikler nelerdir? 2. Şiirin ikinci dördlüğünden anladıklarınızı yazınız. 3. "Vatan aşkı ile çalışan kafa / Muhakkak erişir öndeki safa." dizelerinden anladıklarınızı yazınız. 4. Şaire göre bu dünyada mutlu olmak için neler yapmak gerekir? 5. Şiirin en beğendiğiniz bölümü hangisidir? Gerekçesi ile yazınız."	Anımsama Yorumlama Yorumlama Anımsama Açıklama

3	“Şiirin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Öğretmeninizin izleteceği Âşık Veysel’in 1969 yılında Erdoğan Alkan ile kendi hayatı hakkında yaptığı röportajın amacı (kültür aktarma, bilgilendirme, ikna etme) nedir? Söyleyiniz.”	Fark etme
5	a) Aşağıdaki şiiri okuyunuz. b) Âşık Veysel’in kendi sesinden “Uzun İnce Bir Yoldayım” türküsünü dinleyiniz. Okuduğunuz şiiri, şairinin sesinden dinlemenin size hissettirdiklerini anlatınız.” (Eselioğlu vd., 2021:187-191)	Fark etme Yorumlama
“Bir Fincan Kahve” Metni		
Etkinlik Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Sözcük ve sözcük gruplarını, verilen anlamlarla eşleştiriniz.”	Sınıflama
2	““Bir Fincan Kahve” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Yazara göre acı bir kahve neyin başlangıcıdır? 2. Kahvenin Anadolu’da yaygınlaşması nasıl gerçekleşmiştir? Açıklayınız. 3. “Ehlikeyfin keyfini kim yeniler, kim tazeler? / Taze elden, taze pişmiş, taze kahve tazeler.” dizelerinde kahvenin ikramıyla ilgili hangi özelliğe değinilmiştir? Belirtiniz. 4. “Gönül ne kahve ister, ne kahvehane / Gönül sohbet ister, kahve bahane.” dizeleriyle ne anlatılmak istenmiştir? 5. Yakın çevrenizde, kahve içmeyle ilgili gözlemleriniz nelerdir? Anlatınız. 6. Kahve gibi geleneksel başka içeceklerimiz var mıdır? Varsa örnek veriniz. 7. Günümüzde en çok tüketilen içecekler nelerdir?”	Anımsama Anımsama Yorumlama Yorumlama Anımsama Anımsama Anımsama
3	“Aşağıdaki cümleleri koşul-sonuç ilişkisine göre “Bir Fincan	Yorumlama

	<i>Kahve” metninden tamamlayınız.”</i>	
4	<i>“Derse hazırlık bölümünde araştırdığınız kahve üretimi aşamalarını görsellerden de yararlanarak maddeler hâlinde yazınız.”</i> (Eselioğlu vd., 2021:193-199)	Anımsama
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Soru Numarası		Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	<i>“Şair, İstanbul’u dinlerken hangi sesleri duyuyor?”</i>	Anımsama
2	<i>“Şiirde hangi duyulardan yararlanılmıştır?”</i>	Anımsama
3	<i>“Şiirin en çok hangi bölümünü beğendiniz? Niçin?”</i>	Açıklama
4	<i>“Şiirin ana duygusu nedir?”</i>	Sonuç çıkarma
5	<i>“Aşağıdaki metinlerde anlatım kaçınıcı kişi ağzından yapılmıştır? Niçin?”</i>	Açıklama
6	<i>“Yukarıdaki metinde anlatılan saat kulesi hangi görselle uyumludur?”</i>	Fark etme
7	<i>“Aşağıdakilerden hangisi devrik bir isim cümlesidir?”</i>	Fark etme
8	<i>“Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?”</i> (Eselioğlu vd., 2021:212-215)	Fark etme

Tablo 53

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Doğa ve Evren Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Yılkı Atı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	<i>“Anlamları verilen sözcükleri bulmacaya yerleştiriniz.”</i>	Karşılaştırma
2	<i>““Yılkı Atı” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız.</i> <i>1. Metinde kış mevsimiyle ilgili hangi ayrıntılara yer verilmiştir?</i> <i>2. Yılkıya bırakılan atların doğada karşılaştığı zorluklar neler olabilir?</i>	Anımsama Yorumlama Anımsama

	3. Doğada mücadele hangi hayvanlar arasında oluyor? Yazar mücadeleyi neye benzetiyor?	Anımsama
	4. Kurtların yaptığı saldırı nasıl sonuçlanmıştır? Açıklayınız.	Açıklama
	5. Saldırıda hangi tarafın galip gelmesini isterdiniz? Niçin?"	
3	"Okuduğunuz hikâyeye göre aşağıdaki boşlukları doldurunuz."	Fark etme
4	"Okuduğunuz metin Abbas SAYAR'ın "Yılkı Atı" adlı romanından alınmıştır. a) Paragraftaki boşlukları türün özelliklerine göre doldurunuz. b) "Yılkı Atı" romanının verilen bölümünü göz önünde bulundurarak daha önce okuduğunuz "Göç Destanı" metni ile karşılaştırınız."	Fark etme Karşılaştırma
5	"“Yılkı Atı” metnini özetleyiniz."	Özetleme
6	"“Yılkı Atı” metninden betimleyici anlatıma örnek cümleler yazınız."	Örnekleme
7	"Aşağıdaki cümlelerde kişileştirilen varlıkları bulunuz."	Fark etme
8	"a) Aşağıdaki dilekçeyi okuyunuz." (Eselioğlu vd., 2021:217-225)	Fark etme
"Rüzgâr" Metni		
Etkinlik Numarası		
1	"Şiirde geçen bilmediğiniz sözcükleri belirleyerek anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız."	Yorumlama Karşılaştırma
2	"“Rüzgâr” şiirinden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Şaire göre rüzgâr nerelere uğramıştır? 2. Şiire göre köylere uğrayan rüzgâr neler yapmıştır? 3. "Sonra başlamış tırmanmaya dağlara doğru / Bulutları koyun gibi gütmüştür." Dizelerinden anladıklarınızı ifade ediniz."	Anımsama Anımsama Yorumlama

	4. Şairin yaşadığı yerle ilgili ayrıntılar hangi dörtlükte nasıl anlatılmıştır?	Anımsama
	5. “Şimdi bir rüzgâr geçti buradan / Koştum ama yetişemedim.” dizelerinin tekrar edilmesi şairin hangi duygusunu dile getirmiş olabilir?”	Yorumlama
3	“Okuduğunuz şiirin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Şiirde kullanılan söz sanatlarını örnekteki gibi gösteriniz.”	Fark etme
6	“Uzun zamandır çok istediğiniz pateni ailenizin size aldığını, güzel bir havada, kaykay parkuruna gittiğinizi düşünün. Yeni alınan pateninizi kullanmadan önce aşağıdaki kullanma kılavuzunu inceleyiniz. Kılavuza göre b bölümünde verilen cümlelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:227-233)	Fark etme
“Gündüzünü Kaybeden Kuş” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Anlamı verilen sözcük ve sözcük gruplarını bulunuz. Boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz.”	Fark etme
2	““Gündüzünü Kaybeden Kuş” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Yazar metinde hangi tür martılardan söz ediyor? Sözü edilen martıyı hiç duydunuz mu? 2. Metinde Miho'nun hangi özelliklerinden söz edilmiştir? Açıklayınız. 3. Hacı Süleyman'ın keklik avlamak istemesi ve avlayacak keklik bulamayınca öfkelenmesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Neden? 4. Hacı Süleyman niçin kuşları avlamak istiyor olabilir? 5. “Miho hâlâ gündüzü arıyor ama bulamıyordu.” ifadesiyle yazarın anlatmak istediği ne olabilir?	Anımsama Anımsama Açıklama Açıklama Yorumlama

	6. Okuduğunuz metinden çıkardığınız sonuç nedir?”	Sonuç çıkarma
3	““Gündüzünü Kaybeden Kuş” metnini özetleyiniz.”	Özetleme
4	““Gündüzünü Kaybeden Kuş” metninden alınan cümlelere, uygun söz sanatlarını örnekteki gibi yazınız.”	Fark etme
5	“Aşağıdaki hikâyeleri konu ve kahramanlar bakımından karşılaştırınız.”	Karşılaştırma
7	“Aşağıdaki cümlelerde yapılan anlatım bozukluklarını bulunuz. Doğrularını verilen boşluğa örnekteki gibi yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:235-241)	Fark etme
“Tema Sonu Değerlendirme” Soru Numarası	Değerlendirme Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Şair, baharda Anadolu’da meydana gelen hangi değişikliklerden bahsediyor?”	Anımsama
2	““Gönül dile gelir kaval sesinde. / Boz martılar düğün yapar Mersin’de” dizelerinden ne anladığınızı açıklayınız.”	Yorumlama
3	“Şair, İstanbul’u bu mevsimde tarif ederken niçin zorlanmış olabilir? Açıklayınız.”	Yorumlama
4	“Bu şiirin şairi siz olsaydınız ilkbaharda doğada oluşan hangi değişikliklerden bahsederdiniz?”	Yorumlama
5	“Aşağıdaki cümlelerden öznel olanların başına “Ö”, nesnel olanların başına “N” yazınız.”	Fark etme
6	““Kış kapıya dayandı, daha kömür alamadık.” cümlesinde koyu yazılan sözle aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?”	Yorumlama
7	“Kuşçenneti Millî Parkı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?”	Sonuç çıkarma
8	““Anlatılanlara göre oğlun çok hırslıymış.” cümlesi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?”	Yorumlama
9	“Selim’in cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?”	Fark etme

Tablo 54

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Vatandaşlık Teması Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

“Haritada Bir Nokta” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Anlamları verilen sözcükleri bularak numaralandırılmış yerlere yazınız.”	Fark etme
2	““Haritada Bir Nokta” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Yazar adaları niçin seviyor olabilir? 2. Yazar adadaki yaşamını nasıl sürdürmek istiyor? Sizce bu kararı almasında neler etkili olmuştur? 3. Dışarıdan ırıba katılanların hakkı nasıl verilmektedir? 4. Adaya dışarıdan gelen adama niçin balık vermiyorlar? Sizce bu doğru bir davranış mıdır? 5. Kendisine pay verilmeyen adamın hakkını aramamasını doğru buluyor musunuz? Niçin? 6. Yazar, tanık olduğu haksızlık karşısında ne yapıyor?”	Yorumlama Yorumlama Anımsama Yorumlama Açıklama Anımsama
3	“Okuduğunuz hikâyenin konusunu, ana fikrini, yardımcı fikirlerini bulunuz.”	Sonuç çıkarma
4	“Metinde anlatım kimin ağzından yapılmıştır? Metinden aldığınız örneklerle açıklayınız.”	Yorumlama Örnekleme
5	“Yazarın “ırıba gelen kişiye pay verilmemesi” olayına bakış açısı nasıldır? Örneklerle açıklayınız.”	Örnekleme
6	““Haritada Bir Nokta” metninden öyküleyici ve betimleyici anlatıma örnek gösteriniz.”	Örnekleme
8	“Aşağıdaki cümlelerde yapılan anlatım bozukluklarını bulunuz. Cümlelerin doğrularını örnekteki gibi verilen boşluğa yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:253-261)	Fark etme

“Yaşamaya Dair” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Aşağıdaki sözcükleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Eşleştirmede açıkta kalan sözcüğün anlamını bularak sözcüğü bir cümlede kullanınız.”	Karşılaştırma Yürütme
2	““Yaşamaya Dair” şiirinden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Şair, şiirin birinci bölümünde yaşamının nasıl olması gerektiğini düşünüyor? Açıklayınız. 2. “Bir sincap gibi mesela, Yani, yaşamının dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden, nYani bütün işin gücün yaşamak olacak.” dizeleriyle şairin anlatmak istediği ne olabilir? 3. Şiirde geçen, fedakârlıkla ilgili dizeleri bulup yazınız. 4. Şiirde yaşama sevinci ile ilgili verilen örnekleri tespit ediniz. 5. Şiirde örneklere sıkça yer verilmesinin anlatıma katkısı hakkında ne düşünüyorsunuz? 6. Okuduğunuz şiirde sizi en çok etkileyen dizeleri yazınız.”	Yorumlama Yorumlama Fark etme Örnekleme Yorumlama Yorumlama
3	“Okuduğunuz şiirin konusunu ve ana duygusunu yazınız.”	Sonuç çıkarma
4	“Şiirde geçen söz sanatlarını bulunuz. Söz sanatlarının yer aldığı dizeleri yazınız.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki metinde geçen anlatım bozukluklarını bulunuz. Anlatım bozukluklarını düzelterek cümlelerin doğrusunu defterinize yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:263-267)	Fark etme Yürütme
“Kalbim Rumeli’de Kaldı” Metni Etkinlik Numarası	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
1	“Metinde geçen bilmediğiniz sözcükleri belirleyerek anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”	Yorumlama

2	““Kalbim Rumeli’de Kaldı” metni ile ilgili sorular oluşturunuz. Oluşturduğunuz soruları arkadaşlarınıza yöneltiniz.”	Yorumlama
3	““Kalbim Rumeli’de Kaldı” metninden alınan bölümü okuyunuz. Rum ve Türk ailelerinin birbirlerine yaklaşımlarına yazarın bakış açısı nasıldır? Anlatınız.”	Yorumlama
4	““Kalbim Rumeli’de Kaldı” metnini özetleyiniz.”	Özetleme
6	“Aşağıda 2017 yılı itibari ile Türkiye’de ikamet eden yabancıların uyruklarına göre dağılımını gösteren grafik verilmiştir. Grafiği inceleyerek verilen bilgilerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.”	Fark etme
7	“Aşağıdaki cümleleri, taşıdığı duyguyla eşleştiriniz. Açıkta kalan duygu ile ilgili bir cümle kurunuz.” (Eselioğlu vd., 2021:269-275)	Karşılaştırma Yürütme
“Tema Sonu Değerlendirme”		
Soru Numarası		
1	“Okuduğunuz metnin konusu nedir?”	Sonuç çıkarma
2	“Türk kadını tüm haklarına ne zaman, nasıl kavuşmuştur?”	Anımsama
3	“Türk Medeni Kanunu’nun kadınlara sağladığı haklar nelerdir?”	Anımsama
4	““Demokratik prensibin en esaslı unsuru, bütün milleti erkek ve kadının temsil etmesidir.” cümlesinden ne anladığınızı ifade ediniz.”	Yorumlama
5	“Cümlelerdeki anlam ilişkilerini karşılarına yazınız.”	Fark etme
6	“Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerin taşıdığı duyguları işaretleyiniz.”	Fark etme
7	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “almak” sözcüğü “bürümek, sarmak, kaplamak” anlamında kullanılmıştır?”	Fark etme

8	“Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçesini kullanmalıyız. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu uyarı dikkate alınmamıştır?”	Fark etme
9	“Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?”	Fark etme

Tablo 55

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	14	10	9	7	4	7	11	11	73
1.2. Anımsama	15	13	13	10	6	16	9	4	86
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	12	6	12	12	13	9	10	12	86
2.2. Örnekleme	-	-	1	-	3	1	1	4	10
2.3. Sınıflama	-	-	1	-	-	2	-	-	3
2.4. Özetleme	1	2	-	1	-	-	2	1	7
2.5. Sonuç çıkarma	4	4	4	3	3	3	3	3	27
2.6. Karşılaştırma	4	2	2	2	2	-	4	2	18
2.7. Açıklama	1	-	3	-	1	3	3	1	12
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	2	2	2	1	-	1	-	3	11
3.2. Gerçekleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	1	-	-	-	-	-	-	-	1
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	1	-	-	-	1

6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretim	-	-	-	-	-	-	-	-	-

8. sınıf kademesi ortaokul yaşamının son kademesidir. Öğrenciler, bu sınıfı bitirdikten sonra ortaöğretim yaşamına geçmektedir. Öğrenciler için bu sınıfın bir başka önemi ise bu senenin sonunda liselere geçiş sınavına girmeleri ve sonrasında da yani 9. sınıfa geçtiklerinde uluslararası bir sınav olan PISA'ya girmeleridir. Bu sebeplerden dolayı 8. sınıf öğrencilerinin üst düzey düşünme becerisi gerektiren okuma sorularını çözmeleri gerekmektedir. Ancak incelenen kitaba bakıldığında incelenen soru ve etkinliklerinin alt düzey basamaklarda yer aldığı görülmektedir. 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü düzey öğrenme basamaklarında olduğu görülmektedir. Hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında etkinlikler görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarına bakıldığında değerlendirme basamağında bir etkinliğin yaratma basamağında da bir etkinliğin olduğunu görüyoruz. Bu etkinliklerin yer alması olumlu bir durumdur ancak ortaokul yaşamının son kademesinde bir öğrenci için yeterli değildir.

4.16. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Dinleme Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

8. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan dinleme öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 56

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Erdemler Teması “Kedi ile Fare” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
1	“Anlamı verilen sözcük ve sözcük gruplarını bulunuz. Boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz. Bu sözcük ve sözcük gruplarını anlamına uygun cümlelerde kullanınız.”	Fark etme Yürütme
2	““Kedi ile Fare” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız.	

	1. Dinlediğiniz metinde kedinin başına nasıl bir olay gelmiştir? Açıklayınız.	Anımsama
	2. Fare, içinde bulunduğu sıkıntılı duruma nasıl bir çözüm bulmuştur? Farenin bu tavrına örnek bir atasözü söyleyiniz.	Anımsama Örnekleme
	3. “Çarçabuk dostluklar güven telkin etmez.” sözünden ne anlıyorsunuz? Siz bu görüşe katılıyor musunuz?	Yorumlama
	4. Sizce fare ve kedi, toplumdaki hangi kişilik özelliğine sahip insanları temsil etmektedirler?	Yorumlama
	5. Dinlediğiniz metinde olay nasıl sonuçlanmıştır? Bu sonuç hakkında ne düşünüyorsunuz?”	Sonuç çıkarma
3	““Kedi ile Fare” metninin konusunu ve ana fikrini bulunuz.”	Sonuç çıkarma
4	““Kedi ile Fare” metnini özetleyiniz.”	Özetleme
5	“Aşağıda La Fontaine’nin (La Fonten) “Aslan ile Fare” fablının farklı çevirileri verilmiştir. Metinleri okuyunuz. Okuduğunuz iki farklı çeviriyi karşılaştırınız. (Kahramanlar; konu, biçim, anlatıcı...)” (Eselioğlu vd., 2021:34-39)	Karşılaştırma
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Atatürk’ü Gördüm” Metni Etkinlik Numarası		
1	a) Metni dinlerken aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz. b) Not aldığınız sözcüklerden anlamını bilmediklerinizi yazınız. Bu sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”	Fark etme Yorumlama Karşılaştırma
2	““Atatürk’ü Gördüm” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Metne göre Atatürk nereye, niçin gidecektir? 2. Muzaffer, Atatürk’le ilgili neleri merak ediyor? Muzaffer’in yerinde siz olsaydınız neyi merak ederdingiz?	Anımsama Anımsama Yorumlama

	3. Muzaffer, Atatürk'ün Adana'ya gelişini hangi sebebe bağlıyor?	Anımsama
	4. Halk, Atatürk'ü hangi ruh hâliyle bekliyor?	Anımsama
	5. “Atamızın aydınlığı gözlerimize, yüzlerimize bulaşmış.” sözünde ne anlatılmak istenmiştir?”	Yorumlama
3	“Dinlediğiniz metni özetleyiniz.”	Özetleme
4	““Atatürk'ü Gördüm” metninin konusunu ve ana fikrini bulunuz.”	Sonuç çıkarma
5	“Dinlediğiniz metne farklı başlıklar belirleyiniz.”	Yorumlama
6	““Atatürk'ü Gördüm” metnini beğenip beğenmediğinizi sebepleri ile yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:68-73)	Açıklama
Bilim ve Teknoloji Teması “Uzay Giysileri” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Metni dinlerken not aldığınız sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız. Sözcükleri anlamına uygun birer cümlede kullanınız.”	Yorumlama Karşılaştırma Yürütme
2	““Uzay Giysileri” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Dinlediğiniz metnin konusu nedir? 2. Uzay giysileri hangi bölümlerden oluşur? Açıklayınız. 3. Uzay giysisi olmadan uzaya giden astronot hangi zorluklarla karşılaşır? Açıklayınız. 4. Uzay giysilerinin astronota sağladığı kolaylıklar nelerdir? 5. Uzay giysilerine, astronotların işini kolaylaştırmak için bir bölüm eklemeniz istenseydi hangi bölümü eklerdiniz? 6. Siz kampta olsaydınız takımın eğitmeni Zeynep'e uzay giysileri ile ilgili ne sormak isterdiniz?”	Sonuç çıkarma Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama Yorumlama

3	<i>“Dinlediğiniz metinle ilgili görüşlerinizi belirtiniz.”</i>	Yorumlama
4	<i>“a) Aşağıdaki haber yazısını okuyunuz.</i> <i>b) Okuduğunuz haber yazısının konusu nedir?</i> <i>c) Okuduğunuz medya metninin (haber yazısı) yazılış amacı nedir? (Bilgilendirme, kültür aktarma, eğlendirme...)”</i> <i>(Eselioğlu vd., 2021:104-109)</i>	Fark etme Sonuç çıkarma Yorumlama
Birey ve Toplum Teması “Karanlığın Rengi Beyaz” Metni Etkinlik Numarası		
1	<i>““Karanlığın Rengi Beyaz” metnini dinlerken sözcük bölümüne not aldığınız sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz.</i> <i>Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”</i>	Yorumlama Karşılaştırma
2	<i>“Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.</i> 1. <i>Selim ve Kerim kardeşlerin okul yıllarında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?</i> 2. <i>Selim ve Kerim kardeşlerin fen bilgisi sınavında yaşadıkları sorun nedir?</i> 3. <i>Selim ve Kerim kardeşler, lise yıllarında yaşadıkları sorunları fakülte yıllarında neden yaşamamışlardır?</i> 4. <i>Selim ve Kerim kardeşlerin eğitim hayatına anne ve babalarının nasıl bir katkısı olmuştur?</i> 5. <i>Engelli bireylerin zorlukları aşıp başarıya ulaşmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?</i> 6. <i>Okuduğunuz metinden hareketle “eğitimde fırsat eşitliği” ifadesinden ne anlıyorsunuz?”</i>	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama Yorumlama
3	<i>“Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.”</i> <i>(Eselioğlu vd., 2021:138-143)</i>	Sonuç çıkarma

Zaman ve Mekân Teması	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
“Robinson Crusoe” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Metinde geçen aşağıdaki sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”	Yorumlama Karşılaştırma
2	““Robinson Crusoe” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Robinson Crusoe ne zaman, nereye gitmek için yola çıkmıştır? 2. Robinson Crusoe’nin yolculuk sırasında keyfini kaçırır durum nedir? Bu durumdan sonra yolculukla ilgili düşüncesi ne olmuştur? 3. Robinson Crusoe batmak üzere olan gemiden nasıl kurtulmuştur? Kurtulduktan sonra yaptığı ilk şey nedir? 4. Robinson Crusoe, batmak üzere olan gemiden hangi malzemeleri almıştır ve bunları adaya nasıl taşımıştır? 5. Robinson Crusoe, sizce hangi kişilik özellikleri sayesinde adada yaşamını sürdürebilmiştir?”	Anımsama Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama
3	““Robinson Crusoe” metnini özetleyiniz.”	Özetleme
4	“Yapayalnız kalan Robinson Crusoe’nin adada yaşamının nasıl olacağı ile ilgili tahminlerinizi yazınız.”	Yorumlama
5	“Metni tekrar dinleyerek “Robinson Crusoe” metninde düşünceyi geliştirme yollarından hangilerine yer verildiğini belirtiniz.” (Eselioğlu vd., 2021:168-171)	Fark etme
Millî Kültürümüz Teması “Kız Kulesi” Metni		
Etkinlik Numarası		
2	“Dinlediğiniz metinde geçen sözcükleri anlamları ile eşleştiriniz.”	Karşılaştırma

3	““Kız Kulesi” metninden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Hükümdar, sarayındaki falcılardan ne yapmalarını istiyor? 2. Falcılar, falda gördüklerini açıklamaktan niçin çekiniyorlar? 3. Hükümdar, kızını korumak için nasıl bir önlem almıştır? Hükümdarın yerinde olsaydınız siz ne yapardınız? 4. Hükümdarın kızı neden ölmüştür? 5. Hükümdarın falcıların sözüyle hareket edip önlem almasını doğru buluyor musunuz? Niçin? 6. Kız Kulesi gerçekte hangi amaçla kim tarafından yaptırılmıştır?”	Anımsama Anımsama Anımsama Yorumlama Anımsama Açıklama Anımsama
4	““Kız Kulesi” efsanesinden çıkardığınız sonuç nedir?”	Sonuç çıkarma
5	““Kız Kulesi” metni ile ilgili görüşlerinizi sebepleri ile yazınız.”	Açıklama
6	“Öğretmeninizin izleteceği Türkiye’yi tanıtan reklam filminin amacını (kültür aktarma, bilgilendirme, ikna etme) sözlü olarak belirtiniz.” (Eselioğlu vd., 2021:200-205)	Yorumlama
Doğa ve Evren Teması “Hava Kirliliği” Metni		
Etkinlik Numarası		
1	“Hava Kirliliği videosunu tutarlılığı (tekrara düşme, çelişik olmama, görecelilik) bakımından değerlendiriniz.”	Yorumlama
2	“Dinlerken not aldığınız sözcüklerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahmininizi sözcüklerin sözlük anlamı ile karşılaştırınız.”	Yorumlama Karşılaştırma
3	““Hava Kirliliği” videosundan hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. 1960’lı yılların, mecliste de gündem olan en önemli sorunu nedir?	Anımsama

	2. Ülke genelinde hava kirliliğinden en çok etkilenen şehrimiz hangisidir? Niçin etkilenmiştir?	Anımsama
	3. Hava kirliliği hangi gelişmeden sonra tehlikeli boyutlara ulaşmıştır?	Anımsama
	4. 1995'ten günümüze kadar hava kirliliğinin azalmasını sağlayan gelişmeler nelerdir?	Anımsama
	5. Hava kirliliği haritaları yapılarak ölçümler yapıldıktan sonra yapılan iyileştirme çalışmaları nelerdir?	Anımsama
	Sizce bu çalışmalar yeterli midir? Açıklayınız.	Yorumlama
4	“İzlediğiniz videonun konusunu ve ana fikrini yazınız.”	Sonuç çıkarma
5	““Hava Kirliliği” videosu ile ilgili görüşlerinizi sebepleriyle yazınız.”	Açıklama
6	““Hava Kirliliği” videosundan alınan kişilerin yüz ifadelerini inceleyiniz. Görsellerdeki sözlü olmayan mesajları (kızgın, üzgün, mutlu...) boşluklara yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:242-245)	Fark etme
Vatandaşlık Teması “Zeytinyağı Üretimi” Metni Etkinlik Numarası		
1	““Zeytinyağı Üretimi” adlı videoda geçen bilmediğiniz sözcüklerin anlamını tahmin ediniz. Tahminlerinizi sözlük anlamlarıyla karşılaştırıp sözcükleri anlamlarına uygun cümlelerde kullanınız.”	Yorumlama Karşılaştırma Yürütme
2	““Zeytinyağı Üretimi” adlı videodan hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız. 1. Zeytin ağacının kökeni nereye dayanmaktadır? Yaklaşık kaç yıldır zeytinyağı üretilmektedir? 2. Endüstrileşmeden önceki zeytinyağı üretimiyle endüstrileşmeden sonraki zeytinyağı üretimi arasındaki fark nedir? Açıklayınız.	Anımsama Anımsama

	3. Ağaçta olgunlaşan zeytinler nasıl toplanır? Sizce bu yöntem zor mudur?	Anımsama
	4. Zeytinyağı üretiminde daha çok hangi zeytinler tercih edilir? Bu zeytinlerden kaliteli zeytinyağı elde etmek için ne yapmak gerekir?	Anımsama
	5. Elde edilen zeytinyağının kalitesini ne belirler? Açıklayınız.	Anımsama
	6. Ekonomik değeri yüksek olan sızma zeytinyağı nasıl elde edilir? Açıklayınız.	Anımsama
	7. Zeytinyağının yemek dışında kullanım alanlarından bildiklerinizi yazınız?”	Anımsama
3	““Zeytinyağı Üretimi” videosunu tekrar izleyerek tutarlılık (tekrara düşme, çelişik olmama, görecelilik) bakımından değerlendiriniz.”	Yorumlama
4	“İzlediğiniz videoya göre zeytinyağı üretimini işlem basamaklarına göre numaralandırarak aşağıdaki boşluğa yazınız.”	Anımsama
6	“İzlediğiniz video ile ilgili görüşlerinizi sebepleriyle yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:276-279)	Eleştirme

Tablo 57

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Dinleme Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	1	1	1	-	1	-	1	-	5
1.2. Anımsama	2	4	3	4	4	5	5	8	35
Anlama									
2.1. Yorumlama	2	4	5	3	3	2	3	2	24
2.2. Örneklem	1	-	-	-	-	-	-	-	1
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	1	1	-	-	1	-	-	-	3
2.5. Sonuç çıkarma	2	1	2	1	-	1	1	-	8

2.6. Karşılaştırma	1	1	1	1	1	1	1	1	8
2.7. Açıklama	-	1	-	-	-	2	1	-	4
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	1	-	1	-	-	-	-	1	3
3.2. Gerçekleştirme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayrıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütlenme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	-	-	-	-	-	1	1
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

8. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü düzey öğrenme basamaklarında olduğunu görülmektedir. Hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında etkinlikler görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise sadece değerlendirme basamağına ait bir etkinlik görülmektedir.

4.17. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Konuşma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

8. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan konuşma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 58

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Erdemler Teması “İyimserlik ve Kötümserlik Üzerine” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Kan vererek hayat kurtarmanın	Yürütme

	<i>önemini vurgulayan bir konuşma yapınız.”</i>	
Erdemler Teması “Kaşığı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Ömer Seyfettin’e ait kitapların kapaklarını inceleyiniz. Ömer Seyfettin’in okuduğunuz bir hikâyesini arkadaşlarınıza anlatınız.”</i>	Yürütme
Erdemler Teması “Kedi ile Fare” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“a) Araştırdığınız fabl örneklerinden en beğendiğinizi aşağıdaki maddelere dikkat ederek anlatınız. b) Arkadaşınızın sözlü sunum performansını aşağıdaki formda verilen maddelere göre değerlendiriniz.”</i> (Eselioğlu vd., 2021:12-42)	Yürütme Eleştirme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Bayrağımızın Altında” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>““Bayrak bir milletin özgürlük alametidir. Düşmanın da olsa hürmet lazımdır.” (Mustafa Kemal ATATÜRK) sözünden anladıklarınızı ifade eden bir konuşma yapınız.”</i>	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Atatürk ve Müzik” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Derse hazırlık bölümünde araştırdığınız Atatürk’ün Türk dili üzerine yaptığı çalışmalarla ilgili planlama tablosunu sunumunuzdan önce doldurup sunumunuzu gerçekleştiriniz.”</i>	Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Kınalı Ali’nin Mektubu” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Derse hazırlık bölümünde araştırdığınız Çanakkale Savaşı anılarından sizi en çok etkileyeni anlatınız.”</i>	Anımsama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Atatürk’ü Gördüm” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

7	“a) Aşağıdaki şiiri okuyunuz. b) Okuduğunuz şiirin konusu ve ana duygusuyla ilgili düşüncelerinizi anlatan bir konuşma yapınız.” (Eselioğlu vd., 2021:46-79)	Fark etme Yürütme
Bilim ve Teknoloji Teması “Gündelik Hayatımızda E-Hastalıklar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Derse hazırlık bölümünde araştırdığınız konu ile ilgili münazara yapmak için gruplara ayrılıңыз. Aşağıdaki yargılardan birini seçiniz. Jüri üyelerini belirleyiniz. Grup sözcüsü belirleyiniz. Grubunuzun düşüncelerini aşağıdaki ölçütlere göre diğer gruba karşı savunmaya çalışınız.”	Yürütme
Bilim ve Teknoloji Teması “Simit ve Peynir’le Bilim İnsanı Öyküleri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“İnsanlığa yararlı bir icat yapmanız gerekirse neyi icat etmek isterdiniz? Bu konudaki düşüncelerinizi arkadaşlarınıza anlatan bir konuşma yapınız.”	Genelleme
Bilim ve Teknoloji Teması “Parktaki Bilim” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Derse hazırlık bölümünde bor madeninin enerji alanındaki kullanımı ve ülke ekonomimiz için önemi ile ilgili yaptığınız araştırmaları sınıf ortamında arkadaşlarınızla (panel, sempozyum, forum vb.) paylaşınız.”	Gerçekleştirme
Bilim ve Teknoloji Teması “Uzay Giysileri” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Uzaya yolculuk yapan ilk kişi Yuri Gagarin’in bu yolculukta neler yaşamış olabileceğini kendinizi onun yerine koyarak arkadaşlarınıza anlatınız. Konuşmanızda beden dilini etkili bir şekilde kullanmaya özen gösteriniz.”	Gerçekleştirme

(Eselioğlu vd., 2021:80-115)

Birey ve Toplum Teması “Kaldırımlar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“a) Kent yaşamı ve modernleşmenin komşuluk ilişkilerini etkilemesiyle ilgili düşüncelerinizi anlatan bir konuşma yapınız.</i> <i>b) Yaptığınız konuşmayı aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.”</i>	Gerçekleştirme Eleştirme
Birey ve Toplum Teması “Dilimiz Kuşatma Altında” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Aşağıdaki şiiri okuyunuz. Şiirin size hissettirdiklerini anlatan bir konuşma yapınız.”</i>	Gerçekleştirme
Birey ve Toplum Teması “Karanlığın Rengi Beyaz” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
4	<i>“a) Görselleri ve haber yazılarını inceleyiniz.</i> <i>b) Bu haber yazılarından çıkardığınız sonuç nedir? Bu konuyla ilgili düşüncelerinizi anlatan bir konuşma yapınız.”</i> (Eselioğlu vd., 2021:116-149)	Fark etme Sonuç çıkarma
Zaman ve Mekân Teması “Türkiye” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Önceden hazırladığınız Türkiye’nin tanıtım sunumunu arkadaşlarınızla paylaşınız.</i> <i>Sunum yapan arkadaşınızın performansını aşağıdaki formda verilen maddelere göre değerlendiriniz.”</i>	Yürütme Eleştirme
Zaman ve Mekân Teması “Peri Bacaları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

4	<i>“a) Bir ülkenin doğal güzelliklerinin turizme katkısı hakkındaki düşüncelerinizi konuşma stratejilerinden (empati kurma, tartışma...) istediğinizi kullanarak anlatınız.</i> <i>b) Konuşmanızı aşağıdaki formu doldurarak değerlendiriniz.”</i>	Gerçekleştirme
Zaman ve Mekân Teması “Robinson Crusoe (Robinsin Kuruze)” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“a) Aşağıdaki metni okuyunuz.</i> <i>b) Yazarın “zamanın önemi” ile ilgili verdiği örnekleri inceleyiniz. Yukarıdaki metinden yararlanarak zamanın verimli kullanımı ile ilgili düşüncelerinizi anlatan bir konuşma yapınız.”</i> <i>(Eselioğlu vd., 2021:150-177)</i>	Fark etme
Millî Kültürümüz Teması “Göç Destanı” Metni	Etkinlik Sorusu	Yürütme
Etkinlik Numarası		
8	<i>“Araştırdığınız destanlardan en beğendiğinizi anlatınız.”</i>	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Vatan Sevgisini İçten Duyanlar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Derse hazırlık bölümünde araştırdığınız türkü hikâyesini arkadaşlarınıza anlatınız.”</i>	Yürütme
8	<i>“a) Aşağıda pul koleksiyonundan bir örnek verilmiştir. Bu pulları inceleyiniz.</i> <i>b) Sizin ya da çevrenizdeki birinin herhangi bir koleksiyonu (peçete, kartvizit, pul, eski para ...) var mı?</i> <i>c) Koleksiyon yapmanın kültürel mirasın kuşaktan kuşağa aktarılmasındaki önemiyle ilgili görüşlerinizi arkadaşlarınızla tartışınız.”</i>	Fark etme
		Fark etme
		Yorumlama
Millî Kültürümüz Teması “Bir Fincan Kahve” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		

5	<i>“Derse hazırlık bölümünde yaptığınız araştırmayı sununuz.”</i>	Gerçekleştirme
Millî Kültürümüz Teması “Kız Kulesi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	<i>“Reklam filminden hareketle millî kültür unsurlarımızla ilgili konuşma yapınız.</i> <i>Konuşmanızda günlük hayattan örnekler veriniz.”</i> <i>(Eselioğlu vd., 2021:178-215)</i>	Yürütme Örnekleme
Doğa ve Evren Teması “Yılkı Atı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	<i>“b) Kendinizi, dilekçedeki sorunu çözecek bir görevli olarak düşününüz. Okuduğunuz dilekçeden ve “Hayvanları Koruma Kanunu”nun amacından yola çıkarak hayvanlara nasıl davranmamız gerektiği ve hayvan hakları ihlallerine ne gibi çözümler üretebileceğinize dair bir konuşma yapınız.”</i>	Gerçekleştirme
Doğa ve Evren Teması “Rüzgâr” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	<i>“Doğanın korunması ile ilgili düşüncelerinizi aşağıdaki görselden de yararlanarak anlatınız.”</i>	Yorumlama
Doğa ve Evren Teması “Gündüzünü Kaybeden Kuş” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Aşağıdaki paragraftan yola çıkarak nesli tükenen hayvanların korunması için yapılması gerekenleri ve nesillerinin tükenme nedenlerini arkadaşlarınızla tartışınız.”</i>	Yorumlama
Doğa ve Evren Teması “Hava Kirliliği” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	<i>“Aşağıdaki karikatürlerin verdiği mesajlar nelerdir? Arkadaşlarınızla tartışınız.”</i> <i>(Eselioğlu vd., 2021:216-251)</i>	Yorumlama

Vatandaşlık Teması “Haritada Bir Nokta” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	““Bir kişiye karşı yapılmış haksızlık, bütün insanlığa karşı yapılmış haksızlık demektir.” Emile ZOLA (Emil Zola) sözünden yola çıkarak haksızlık karşısında doğru tavır göstermenin önemini anlatan bir konuşma yapınız.”	Gerçekleştirme
Vatandaşlık Teması “Yaşamaya Dair” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	a) “Millî Eğitim Bakanlığı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi”nin amacını okuyunuz. b) Okul Meclisi başkanlığına aday olduğunuzu düşünerek arkadaşlarınıza, sizi seçmeleri için ikna edici bir konuşma yapınız.”	Fark etme Yürütme
Vatandaşlık Teması “Kalbim Rumeli’de Kaldı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Derse hazırlık bölümünde yazdığımız tiyatro metnine uygun rol dağılımı yaparak oyununuzu sergileyiniz.”	Yürütme
Vatandaşlık Teması “Zeytinyağı Üretimi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Derse hazırlık bölümünde araştırdığımız konu ile ilgili münazara yapmak için gruplara ayrılıңыз. Aşağıdaki yargılardan birini seçiniz. Jüri üyelerini belirleyiniz. Grup sözcüsü belirleyip grubunuzun düşüncelerini aşağıdaki ölçütlere göre karşı gruba savunmaya çalışınız.” (Eselioğlu vd., 2021:252-286)	Gerçekleştirme

Tablo 59

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Konuşma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	-	1	-	1	1	2	-	1	6
1.2. Anımsama	-	1	-	-	-	-	-	-	1
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	-	-	-	-	-	1	3	-	4
2.2. Örneklemeye	-	-	-	-	-	1	-	-	1
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Sonuç çıkarma	-	-	-	1	-	-	-	-	1
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Açıklama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	3	3	1	-	2	1	-	3	13
3.2. Gerçekleştirme	-	-	2	2	1	2	1	2	10
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayrıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütlemeye	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	1	-	-	1	2	-	-	-	4
6. Yaratma									
6.1. Genellemeye	-	-	1	-	-	-	-	-	1
6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

8. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin uygulama basamağında toplandığını görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise değerlendirme basamağında dört etkinliğe yaratma basamağında da bir etkinliğe yer verilmiştir. Bu durum öğrencilerde eleştirel ve yaratıcı konuşma becerilerini geliştirmektedir. Ancak 8. sınıf öğrencisi analiz etme, değerlendirme ve yaratma basamaklarında daha çok etkinlik ve soruya ihtiyaç duymaktadır.

4.18. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Yazma Etkinlikleri ve Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

8. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) yer alan yazma öğrenme alanına ilişkin etkinlikler incelenerek Bloom'un taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

Tablo 60

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (MEB Yayınları) Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi

Erdemler Teması “İyimserlik ve Kötümserlik Üzerine” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	“Sevgi sözcüğünün size çağrıştırdığı kavramları yazınız. Bu kavramlardan birini seçerek bilgilendirici bir metin yazınız. Aşağıdaki yazı taslağını doldurup yazınıza uygun bir başlık koymayı unutmayınız.”	Yürütme
Erdemler Teması “Kaşığı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	““Kaşığı” metninin ana fikrinden yola çıkarak bir hikâye yazınız. Hikâyenize uygun bir başlık koyunuz.”	Gerçekleştirme
Erdemler Teması “İnsanla Güzel” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Aşağıdaki dörtlükten hareketle bilgilendirici bir metin yazınız.”	Yürütme
Erdemler Teması “Kedi ile Fare” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“a) Aşağıdaki değerler ağacından istediğiniz bir değeri seçiniz. b) Seçtiğiniz değerle ilgili öyküleyici bir metin yazınız. Aşağıdaki yazı taslağını doldurup yazınıza uygun bir başlık koymayı unutmayınız.” (Eselioğlu vd., 2021:12-45)	Fark etme Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Bayrağımızın Altında” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Aşağıdaki temalardan istediğinizi seçerek bir şiir	Gerçekleştirme

	yazınız. Şiirinize uygun bir başlık koyunuz.”	
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Atatürk ve Müzik” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“a) Aşağıdaki matematik ve geometri terimlerini dilimize Atatürk kazandırmıştır. Bu sözcükleri inceleyiniz. b) “Vatan sevgisi konulu kitabımı başka bir perspektifle yazdım. Objektif bir değerlendirme yapılırsa trend kitaplar arasında yer alacağına inanıyorum.” Yukarıdaki cümlelerde geçen yabancı sözcüklerin altını çiziniz. Bu sözcükleri ve Türkçe karşılıklarını alttaki boşluklara yazınız.”	Fark etme Anımsama
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Kınalı Ali’nin Mektubu” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“a) Aşağıdaki Çanakkale broşürünü inceleyiniz. b) Broşürden ve derse hazırlık bölümünde yaptığınız araştırmadan faydalanarak “Çanakkale Savaşı’nın tarihimizdeki önemi” ile ilgili bilgilendirici bir metin yazınız. Yazınıza uygun bir başlık koyunuz.”	Fark etme Yürütme
Millî Mücadele ve Atatürk Teması “Atatürk’ü Gördüm” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	““Atatürk’ü Gördüm” metninde olduğu gibi yaşadığınız ya da tanık olduğunuz bir olayı giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine dikkat ederek yazınız. Yazınıza başlık koymayı unutmayınız.” (Eselioğlu vd., 2021:46-79)	Yürütme
Bilim ve Teknoloji Teması “Gündelik Hayatımızda E-Hastalıklar” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	“Aşağıdaki görseli yorumlayarak görselle ilgili görüşlerinizi bir paragraf şeklinde yazınız.”	Yorumlama

10		<i>“Aşağıdaki cümlelerdeki özne ve yüklemelerin altını çiziniz.”</i>	Fark etme
Bilim ve Teknoloji Teması “Simit ve Peynir’le Bilim İnsanı Öyküleri” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
8		<i>“Aşağıdaki cümlelerde bazı özne ve yüklemeler yanlış gösterilmiştir. Yanlışları düzelterek altlarına doğru olan özne veya yüklemeleri yazınız.”</i>	Anımsama
Bilim ve Teknoloji Teması “Parktaki Bilim” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
7		<i>“a) Aşağıda serim bölümü verilen hikâyeyi tamamlayınız. Hikâyenize uygun bir başlık koyunuz.</i>	Yürütme
		<i>b) Hikâyenizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.”</i>	Eleştirme
8		<i>“Cümlelerdeki nesnelerin altını çizip türünü belirtiniz.”</i>	Fark etme
Bilim ve Teknoloji Teması “Uzay Giysileri” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası			
6		<i>“Haber yazısında NASA’nın Mars gezegenine binlerce kişinin ismini göndereceğini okudunuz. Dâhil olduğunuz bir sosyal medya grubunda arkadaşlarınızla buraya başvuru yapmak için konuştuğunuzu hayal ediniz. Boş bırakılan yere kendi görüşünüzü yazınız.</i>	Gerçekleştirme
7		<i>Aşağıdaki cümlelerde özne ve yüklemelerin altını çiziniz. Karşısındaki kutucuğa cümlelerdeki yer tamlayıcılarını yazınız.</i>	Fark etme
8		<i>“Gökyüzü, sadece uçmaktan korkanların sınırıdır.” Bob BELLO (Bab Bello) sözünden yola çıkarak bilgilendirici metin yazınız.</i> <i>Yazınızda giriş, gelişme, sonuç bölümlerine yer veriniz.”</i> <i>(Eselioğlu vd., 2021:80-115)</i>	Gerçekleştirme
Birey ve Toplum Teması “Kaldırımlar” Metni	Etkinlik Sorusu		Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası		
6	<i>“Aşağıdaki cümlelerdeki özne ve yüklemi belirleyiniz. Zarf tamlayıcılarını karşısındaki boşluğa yazınız.”</i>	Fark etme
7	<i>“Aşağıdaki şiiri okuyunuz. Şiirin sizde uyandırdığı duygulardan hareketle defterinize bir şiir yazınız. Yazdığınız şiire uygun bir başlık koyunuz.”</i>	Gerçekleştirme
Birey ve Toplum Teması “Portakal” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“a) Günlük yaşamınızda edindiğiniz izlenimleri, bu izlenimlerin yarattığı duygu ve düşüncelerinizi anlatan bir yazı yazınız. b) Yazdığınız günlüğe göre aşağıdaki formu doldurunuz.”</i>	Gerçekleştirme Eleştirme
7	<i>“Metinden alınan aşağıdaki cümlelerde, koyu yazılan sözcük ya da sözcük gruplarının cümlelerin hangi ögesi olduğunu bulunuz. Uygun kutucuğu işaretleyiniz.”</i>	Fark etme
Birey ve Toplum Teması “Dilimiz Kuşatma Altında” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	<i>“Günümüzde sıkça kullanılan bazı yabancı sözcüklerin Türkçe karşılıklarını yazınız.”</i>	Fark etme
7	<i>“Aşağıdaki cümlelerin ögelerini bularak karşılarındaki öge dizilişleriyle eşleştiriniz.”</i>	Karşılaştırma

8	“‘‘Dilimiz Kuşatma Altında’’ metninden ve aşağıdaki görsellerden hareketle bilgilendirici bir metin yazınız.”	Gerçekleştirme
Birey ve Toplum Teması “Karanlığın Rengi Beyaz” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“a) Herhangi bir bedensel engeliniz olduğunu düşünerek bir gününüzü nasıl geçirdiğinizi anlatan hikâye edici bir metin yazınız. Yazınıza uygun bir başlık koyunuz. b) Yazma etkinliği ile ilgili performansınızı formdaki maddelere göre değerlendiriniz.”	Gerçekleştirme Eleştirme
6	“Aşağıdaki cümlelerde verilen ögelerden hangileri bulunmaktadır? Bulunan ögeleri ilgili bölüme yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:116-149)	Fark etme
Zaman ve Mekân Teması “Eşref Saat” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“a) Aşağıdaki cümleleri ögelerine ayırınız. b) Pembe kutudaki cümlelerin öznelere ile mavi kutudaki cümlelerin öznelere işi, oluşu, hareketi yapması bakımından karşılaştırınız.	Fark etme Karşılaştırma
7	Bir işi zamanında yapmanın önemini vurgulayan öyküleyici bir metin yazınız.”	Gerçekleştirme
Zaman ve Mekân Teması “Türkiye” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“Aşağıdaki cümleleri özne-yüklem (etken-edilgen) ilişkisi bakımından inceleyiniz. Fiillerin özelliklerini karşılarındaki bölüme yazınız.”	Fark etme

7	“Türkiye ile ilgili görselleri inceleyiniz. Görsellerin size hissettirdiklerini anlatan bir şiir yazınız. Şiirinize uygun bir başlık koyunuz.”	Gerçekleştirme
Zaman ve Mekân Teması “Peri Bacaları” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
5	“Bir geziniz esnasında gördüğünüz ya da yaşadığınız ilginç olayları gözlemlerinize dayanarak yazınız. Yazınıza uygun bir başlık koyunuz.”	Gerçekleştirme
6	“a) Aşağıdaki cümleleri öğelerine ayırınız. b) renkli kutudaki cümlelerin fiilleri nesne alıyor. renkli kutudaki cümlelerin fiilleri nesne almıyor.”	Fark etme Fark etme
7	“Aşağıdaki fiilleri cümle içerisinde yüklem görevinde kullanınız. Fiillerin nesne alıp alamadığını örneklerdeki gibi gösteriniz.”	Yürütme
Zaman ve Mekân Teması “Robinson Crusoe (Robinsin Kuruze)” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Aşağıdaki cümlelerin özne ve yüklemine varsa nesnesini bulunuz. Cümleleri nesne-yüklem (geçişli - geçişsiz) ilişkisi bakımından inceleyiniz. Cümlelerin özelliklerini karşılarındaki bölüme yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:150-177)	Fark etme
Millî Kültürümüz Teması “Göç Destanı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“a) Aşağıdaki Nasreddin Hoca fıkrasını okuyunuz. b) Fıkradaki mizahi öğelere dikkat ediniz. Siz de öyküleyici anlatımı kullanarak “misafirperverlik” konulu bir	Fark etme Gerçekleştirme

	<i>hikâye yazınız. Hikâyenizde mizahi öğelere yer veriniz ve yazınıza uygun bir başlık koyunuz.”</i>	
9	Aşağıdaki cümleleri çatı özelliklerine göre inceleyiniz.	Fark etme
Millî Kültürümüz Teması “Vatan Sevgisini İçten Duyanlar” Metni Etkinlik Numarası		
7	<i>“a) Aşağıdaki metni okuyunuz.</i> <i>b) Metindeki geçiş ve bağlantı ifadelerini bulunuz. Bu ifadelerin anlatıma olan katkısını belirtiniz.</i>	Fark etme Yorumlama
9	<i>Türkülerin millî kültürümüzdeki yeri ve önemiyle ilgili, defterinize bilgilendirici bir metin yazınız.</i> <i>Yazınızda günlük hayattan örnekler veriniz.”</i>	Gerçekleştirme Örneklem
10	<i>“a) Aşağıdaki cümlelerin yüklemine bulunuz. Yüklemine göre cümlenin türünü yazınız.</i> <i>b) Siz de isim ve fiil cümlelerine örnek veriniz.”</i>	Fark etme Örneklem
Millî Kültürümüz Teması “Bir Fincan Kahve” Metni Etkinlik Numarası		
6	<i>“Aşağıda verilen cümleleri yüklem yeri bakımından değerlendirip ilgili kutucuğu işaretleyiniz.”</i>	Fark etme
7	<i>“a) Millî kültürümüzde önemli bir yeri olan ebru sanatını öğrenmek için kursa katılmak istiyorsunuz ve bununla ilgili bir araştırma yapıyorsunuz. İnternet üzerinden yaptığınız araştırmada karşınıza aşağıdaki forum çıktı. Forumda yer alan metni okuyunuz. Ardından yönergeye göre b bölümündeki etkinliği yapınız.</i> <i>b) Forum yazısından edindiğiniz bilgilerden hareketle aşağıdaki formu doldurunuz.”</i>	Fark etme Yürütme

Millî Kültürümüz Teması “Kız Kulesi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
6	“a) Aşağıdaki paragrafı okuyunuz ve paragrafta geçen yabancı sözcüklerin altını çiziniz. b) Parçada geçen yabancı sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanarak bu paragrafı yeniden yazınız.”	Fark etme Fark etme
9	“Aşağıdaki metni okuyunuz. Siz de müze kart sahibi olmak için formu doldurunuz.”	Fark etme Yürütme
10	“a) Aşağıdaki cümleleri yapısına göre inceleyip uygun kutucuğu işaretleyiniz. b) Siz de cümle türlerine uygun birer örnek cümle yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:178-215)	Fark etme Örnekleme
Doğa ve Evren Teması “Yılkı Atı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	“Aşağıdaki cümleleri anlamına göre inceleyiniz. Anlam özelliğine göre uygun kutucuğu işaretleyiniz.”	Karşılaştırma
10	““Yılkı Atı” romanında kurtların saldırısından sonra atlar doğada neler yaşamış olabilir? Hikâye edici bir anlatımla yazınız. Hikâyenize uygun bir başlık koyunuz.”	Gerçekleştirme
Doğa ve Evren Teması “Rüzgâr” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Aşağıdaki temalardan istediğinizi seçerek bir şiir yazınız. Şiirinize uygun bir başlık koyunuz.”	Gerçekleştirme
8	“Aşağıdaki cümlelerin özelliklerini (yüklemine türüne, yüklemine yerine, anlamına ve yapısına göre) tespit ederek cümlelerin altına örnekteki gibi yazınız.”	Fark etme

Doğa ve Evren Teması “Gündüzünü Kaybeden Kuş” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Derse hazırlık bölümünde küresel ısınma ile ilgili yaptığınız araştırmaların sonuçlarını verilen grafik ile destekleyerek bilgilendirici bir metin yazınız. Yararlandığınız kaynağı metnin sonuna ekleyiniz.”	Yürütme
Doğa ve Evren Teması “Hava Kirliliği” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“Hazırlık bölümünde araştırdığınız “yaşadığınız şehrin hava kirliliği oranı” ile ilgili bilgileri kullanarak bir haber metni yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:216-251)	Gerçekleştirme
Vatandaşlık Teması “Haritada Bir Nokta” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
9	“a) Dünya Etik Haftası ve Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili afişi inceleyiniz. b) Dünya Etik Haftası ile ilgili bir kompozisyon yarışmasına katılacağınızı düşünün. Afişten yola çıkarak bir yazı yazınız.”	Fark etme Gerçekleştirme
Vatandaşlık Teması “Yaşamaya Dair” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
7	“Aşağıdaki “En İyisi Ol” şiirinden hareketle, günlük hayatınızdan örnekler vererek bilgilendirici bir yazı yazınız. Yazınıza uygun bir başlık koyunuz.”	Yürütme
Vatandaşlık Teması “Kalbim Rumeli’de Kaldı” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri
Etkinlik Numarası		
8	“1923’te yapılan nüfus mübadelesi ile ilgili araştırmanızın sonuçlarını aşağıya yazınız. Arkadaşlarınızla paylaşınız.”	Yürütme
Vatandaşlık Teması “Zeytinyağı Üretimi” Metni	Etkinlik Sorusu	Bloom Taksonomisindeki Yeri

Etkinlik Numarası	
7	“a) Aşağıdaki haritayı ve tabloyu Fark etme inceleyiniz. b) Haritadan ve tablodan yola çıkarak defterinize ülkemizdeki zeytin üretimi ile ilgili Yürütme düşüncelerinizi anlatan bilgilendirici bir metin yazınız.” (Eselioğlu vd., 2021:)

Tablo 61

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizinin Temalara Göre Sayıları

Temalar Beceriler	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema	Toplam
1. Hatırlama									
1.1. Fark etme	1	2	3	4	5	10	1	2	28
1.2. Anımsama	-	1	1	-	-	-	-	-	2
2. Anlama									
2.1. Yorumlama	-	-	1	-	-	1	-	-	2
2.2. Örnekleme	-	-	-	-	-	3	-	-	3
2.3. Sınıflama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Özetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Sonuç çıkarma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Karşılaştırma	-	-	-	1	1	-	1	-	3
2.7. Açıklama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Uygulama									
3.1. Yürütme	3	2	1	-	1	2	1	3	13
3.2. Gerçekleştirme	1	1	2	4	3	2	3	1	17
4. Analiz etme (Çözümleme)									
4.1. Ayırıştırma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Örgütlenme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. İrdeleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Değerlendirme									
5.1. Denetleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Eleştirme	-	-	1	2	-	-	-	-	3
6. Yaratma									
6.1. Genelleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6.2. Planlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Üretme	-	-	-	-	-	-	-	-	-

8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin üçüncü basamak olan uygulama basamağında yoğunlaştığını görüyoruz. Alt basamaklarda ve üst basamaklarda az da olsa etkinliklerin yer aldığı görülürken etkinliklerin büyük bir kısmı uygulama basamağında toplanmıştır.

Tüm sınıf seviyelerinde okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarında yer alan etkinlikleri ve soruları yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelendiğinde etkinlik ve soruların hatırlama, anlama, uygulama gibi alt düzey öğrenme alanlarında olduğu tespit edilmiştir. Analiz etme, değerlendirme ve yaratma gibi üst düzey öğrenme alanlarında oldukça az sayıda soru ya da etkinlik bulunmaktadır.

4. 19. 5. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları

Program: 2024 Türkçe Öğretim Programı

Sınıf: 5

Tema: Atatürk'ü Tanımak

Öğrenme Alanı: Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma

“ÖĞRENCİ MUSTAFA KEMAL”

“Çocukluk Yılları

Atatürk'ün kız kardeşi Makbule Hanım 29 Ekim 1952 - 22 Mart 1953 tarihleri arasında Yeni İstanbul gazetesiyle 136 gün süren bir söyleşi yaptı. Bu söyleşilerde Mustafa'nın çocukluğuna dair pek çok detay öğrenildi Makbule Hanım'ın anlattıklarına göre; Ali Rıza Efendi doğumun hemen ardından bir kılıç getirip Mustafa'nın kundağının başına koymuş. Onu “Çakırım” “Paşa oğlum” ve “Mustafa'm” diyerek severmiş Mustafa için Ümmügül adında bir dadı tutulmuş. Mustafa, sakın bir bebek olduğundan hiç ağlamazmış. Rumeli türkülerine ilgisi dadısının söylediği Rumeli türkülerini dinleye dinleye büyümesindenmiş. Küçük Mustafa çok meraklıymış. Annesine ve babasına sürekli sorular sorar, cevaplar ararmış.

(...)

Mustafa Hangi Okula Gönderilecek?

Mustafa artık okul çağına gelmişti bu durum Mustafa'nın annesi ve babası arasında bir anlaşmazlığa neden oldu. Anne Zübeyde Hanım, oğlunun geleneksel bir eğitim almasını ve Koca Kasım Camisi yanındaki mahalle

mehtebine gitmesini istiyordu. Babası ise modern bir eğitimden yanaydı. Mustafa, çağdaş bir okula gitmeli, yenilikçi bir eğitim almalıydı. Ailedeki bu uzlaşmazlık kısa sürede tatlıya bağlandı. Mustafa önce mahalle mehtebine gönderildi.

(...)

Modern Eğitim Veren Bir Okul

Mustafa'nın ikinci okulu olan Şemsi Efendi Mektebi; tek katlı, bahçeli bir yapıydı. Okul her yönüyle modern bir eğitim veriyordu. Üstelik sınıflar karmaydı. Kız ve erkek öğrenciler dönemin şartlarından farklı olarak aynı sınıfta öğrenim görüyordu. Şemsi Efendi; mahalle mekteplerinden farklı bir sistemi uyguluyor; harf ve hece tabloları ile öğrencilerine kısa sürede okuma yazmayı öğretiyordu. Sınıfta mahalle mektebinin aksine yerde değil sıralarda oturuyordu. Kara tahtanın yanı sıra okuma yazmayı kolaylaştırıcı araç ve gereçler kullanılıyordu. Üstelik her öğrenci için üst sınıftan bir çalıştırıcı seçiliyordu. Teneffüs uygulaması, beden eğitimi ve müze gezileri okulun dikkat çeken diğer eğitim uygulamalarıydı. Şemsi Efendi, bu okulda tıpkı Mustafa Kemal gibi ülkesine faydalı çok sayıda öğrenci yetiştirdi.

(...)

Mustafa, Asker Olmak İstiyor

Komşuları ve kiracıları olan Yüzbaşı Kadri Bey'in askeri okulda okuyan oğlu Ahmet de Mustafa'yı çok etkiliyordu. Mustafa asker olmaya karar verdi. Bunu annesine açıkladı Zübeyde Hanım, izin vermeyeceğini kesin bir dille söyledi. Daha önce çocuklarını kaybetmiş bir anne olarak duyguları buna izin vermiyordu. Osmanlı Devleti'nin arka arkaya savaşa girdiği, asker olanların ülkenin dört bucağına gittiği, yıllarca memleketine dönemediği, ailesinden ayrı kaldığı bir ortamda oğlundan ayrı yapamayacağını söyledi. Mustafa vazgeçmedi. Yüzbaşı Kadri Bey'den izlemesi gereken yolu öğrendi. Gizlice, Askerî Rüştiye sınavlarına girdi. Çok yüksek puanla kazandı. Müjdeyi okulun jimnastik öğretmeni Hasip Bey, "İnşallah iyi bir subay olursun." dileğiyle verdi. Mülkiye Rüştiyesine de bir süre devam ettiği için öğrenim süresi dört yıl olan okula 1893'te 3. sınıftan başlatıldı.

(...)

İlk Kez Selânik'ten Ayrılış: İdadi Yılları

Mustafa Kemal, rüştiyeyi 4. sınıfta 11 dersin 10'undan tam puan alarak, sınıfının dördüncüsü olarak 1895'te bitirdi. İdadiyi başkent İstanbul'daki Kuleli Askerî İdadisinde okumayı planlıyordu. Okulun sınavlarını yapmak için gelen sevdiği ve saydığı bir komutan olan Kurmay Subay Hasan Bey'in önerisi üzerine kararını değiştirdi. Mustafa Kemal'in verdiği etkili, doğru, güzel ve isabetli cevapları görünce Hasan Bey ona "Askerî İdadi'yi Manastır'da okumanı tavsiye ederim. Genç ve dinamik bir kadrosu bulunuyor. Sana çok şey katar." dedi. Mustafa Kemal, hocasının önerisini dikkate aldı. Manastır Askerî İdadisini tercih etti. İyi bir seçim yaptığına emindi. Parasız yatılı okuyunca annesine yük olmayacak ve evinden fazla uzaklaşmayacaktı. Mustafa Kemal, hayatında ilk defa Selânik dışına çıktı. Tahta bavulu hayalleri ve yüreğinde ülke sevgisiyle trene bindi. Tüm ailesi ve akrabaları onu uğurlamak için istasyondaydı.

(...)

Mustafa Kemal İlk Kez Başkentte: Harp Okulu ve Akademisi

İdadiden sonra sıra Harp Okulundaydı. Mustafa Kemal ilk kez başkente geldi ve 1899'da 18 yaşındayken günümüzde Askerî Müze olarak hizmet veren, Boğaz'a bir tepeden bakan ve "şehrin kalbi"nde yer alan Harp Okullarına başladı. Okulun künye defterine şu not yazıldı: "Selânik'ten Koca Kasım Paşa Mahalleli gümrük memurlarından, vefat etmiş Ali Rıza Efendi'nin oğlu uzun boylu, beyaz benizli Mustafa Kemal Efendi-Selânik." Apolet numarası 1283'tü. Bugüne kadar bu numara hep boş bırakıldı ve Harbiyede törenlerde yoklama yapılırken 1283 okunduğunda tüm öğrenciler ayağa kalkarak "İçimizde!" diye cevap verdi. Harp Okulunun "Şeref Kütüğü"nde Mustafa Kemal'in mezun olduğu yıl, ay yıldızla temsil edilmektedir."

(...) (Özdamarlar, 2021: 19-42)

Metin ÖZDAMARLAR

Kısaltılmıştır.

1. Etkinlik

Aşağıda anlamları verilen kelimeleri metinden bularak yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Fark etme

.....: Sınır kapılarında denetim ve gözetim işlerinin yapıldığı yer.

.....: Evlerde çocuğa bakan kimse; daye, taya.

.....: Bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan; çağcıl, uygarca, asri.

.....: Bir kimsenin adı, soyadı, ülkesi, doğumu, mesleği vb. bilgilerini gösteren kayıt.

.....: Kenarda köşede kalmış yer.

2. Etkinlik

Aşağıda verilen metinle ilgili soruları cevaplayınız.

1. Mustafa Kemal'in Rumeli türkülerine ilgisi nereden gelmektedir?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Anımsama

2. Mustafa Kemal'in Harp Okulundaki apolet numarası nedir?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Anımsama

3. Şemsi Efendi Mektebi ile günümüzdeki okulları karşılaştırınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Karşılaştırma

4. Okuduğunuz metnin ana fikri nedir?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Sonuç çıkarma

5. Mustafa Kemal'in askeri bir okulda okuma isteğini nedenleriyle açıklayınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Açıklama

3. Etkinlik

Okuduğunuz metni özetleyiniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Özetleme

4. Etkinlik

Okuduğunuz metinde hareketle Mustafa Kemal'in kişiliğini değerlendirdiğiniz bir konuşma yapınız.

Konuşmanıza uygun ifadelerle başlayıp konuşmanız uygun ifadelerle bitiriniz.

Konuşmanızı bir dakika içinde tamamlayınız.

Konuşmanızda yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanınız.

Konuşurken el hareketleri ve yüz mimiklerine dikkat ediniz.

Konuşmanızı verilen konuya uygun olarak yapınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Eleştirme

5. Etkinlik

Yaptığınız konuşmayı aşağıdaki ölçütlere göre kendinizi değerlendiriniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Denetleme

Tablo 62

Öz Değerlendirme Formu

Sevgili öğrenciler, bu form yaptığınız konuşmayı değerlendirmeniz için geliştirilmiştir. Aşağıdaki ölçütleri

yaptıysanız simgesini kısmen yaptıysanız simgesini yapamadıysanız simgesini işaretleyiniz.

Seçenekler

Ölçütler

Konuşmaya uygun ifadeyle başladım.

Konuşmamı uygun ifadeyle bitirdim.

Konuşmamı verilen süre içinde
tamamladım.

Konuşmamı verilen konuya uygun
olarak yaptım.

Konuşurken el hareketleri ve yüz
mimiklerime dikkat ettim.

Konuşmamda yeni öğrendiğim
kelimeleri kullandım.

6. Etkinlik

Mustafa Kemal'in eğitim hayatını bir grafik haline getirerek yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Örgütleme

7. Etkinlik

Aşağıda verilen metin öğrencilere dinlettirilir.

“Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK, 1881 yılında Selânik'te doğdu. Babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanımdır. Küçük yaşta babası öldüğünden annesi tarafından büyütölmüştür. İlk öğrenimini Selânik'te Şemsi Efendi Mektebinde tamamlamış, bir müddet Selânik Mülkiye Rüştiyesine devam etmişse de ayrılarak Askerî Rüştiyeyi bitirmiştir. Askerî Rüştiyeden sonra Manastır Askerî İdadisini de başarı ile bitirerek Harbiyeye girmiştir. Harbiye öğreniminden sonra Harp Akademisinde okumuş ve 1905 yılında kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun olmuştur.” (Kocatürk, 1999: 14)

Prof. Dr. Utkan KOCATÜRK

Dinlediğiniz metin ile okuduğunuz metni benzer ve farklı yönleriyle karşılaştırınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Karşılaştırma

8. Etkinlik

Eğitim sistemi nasıl olmalıdır. Yeni bir model geliştirerek yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Üretme

4. 20. 6. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları

Program: 2024 Türkçe Öğretim Programı

Sınıf: 6

Tema: Dilimizin Zenginlikleri

Öğrenme Alanı: Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma

Metni Okumadan Önce 1. Etkinliği Cevaplayınız.

“Türkçe: Bir Dilden Daha Fazlası...”

“Her sözün, ararsan vardır Türkçesi... Ancak önce düşün ki arayasın... Ara ki bulasın kendi kelimelerini... Unutma, bir ülken var kendi dilini konuşman için. Bir dilin var, kendi ülkende anlaşman için. Neden kendini anlamak ve anlatmak için, kelimelerini yabancı bir dile bulayasın ki? Neden kendi kelimelerini, buladığın dilden aşağı görür ve aşağılarsın? Neden binlerce kelimenin arasından eleyip seçtiğin, dudaklarından da dökülmesine izin verdiğin o kelimeleri, yabancı bir dilin boyunduruğu altında tutarsın? Bilmez misin, kendi dilini ölmeden toprağa gömdün mü, bağımsızlığını da onunla birlikte gömmüş olursun. Sahi bu, cinayet değildir de nedir?

“Gönül” kelimesini düşün mesela. Başka dilde var mıdır, Neşet Ertaş’ın sazından süzülen “Gönül dağı yağmur yağmur boran olunca” sözleri? Hangi dilde izahı vardır, “Akar can özümde sel gizli gizli” sözlerinin derinliği? İzah edilse de devamında “Sinemi yaralar yâr oy yâr oy yâr oy yâr” rengine çalan gönlün, gerçekten başka dilde karşılığı kalp midir sence? Düşün, başka bir dilde kalbe karşılık gelse “gönül”, içine siner mi? Demem o ki Türkçenin köküne indikçe, okyanusun derinliklerine inmiş gibi oluruz velhasıl. Ne kadar derine inersen o kadar eşsiz mücevherler çıkar karşına. Aslında bıraksan başka dillerin çakıllarını, kullansan kendi dilinin incilerini ve öyle konuşmaya başlasan... Serbest bıraktın mı dilini, içeride kullanılmamaktan bizar kelimelerin, azat edilmiş bir köle misali çıkar dudaklarından. Ne ülkeler var, sömürge altında. Ne bir bayrağı var ne bir lisani... Sev dilini arkadaş, sahip çık diline! Çünkü yalnızca kelimelerden var olmadı o. Yüzyılların emeği var o dilde. Bağımsızlık kokuyor, Türkiye kokuyor... Bir ülken var; Türkçe yaşa. Yaşadığını konuş. Yıllardır dilsizmiş, sağırmış gibi konuş. Hezarfen Ahmed Çelebi kanatlandığında nasıl heyecan duyduysa sen de aynı heyecanla dilin enginliğinde kanatlan. Uçmayı yeni öğrenmiş bir serçe gibi, süzül dilinin semalarında. Annesine kavuşan bir yavrucak gibi, sarıl diline. Çölde su bulmuş bir deve gibi, kana kana iç dilinden. Ayaklarını ilk defa kullanmış gibi, koş diline. Toprağa tutunmuş bir çınar ağacının kökleri gibi tutun. Bir âşık ozanın padişah kızını gördüğünde yaptığı gibi, bayıl diline. İlk kez, hatta son kez konuşuyormuş gibi, konuş aheste aheste. Nakış işleyen bir nine gibi, en sevdiği çiçeği yetiştiren bahçıvan gibi özenle konuş. Yeni doğmuş

yavru kediler nasıl sahipleniyorsa annelerini, öyle sahiplen. Duru bir su gibi, tertemiz konuş. Laf kalabalığı yapma, keşmekeşlik olmasın cümlede.

İşte böyle böyle oluşur yeryüzünde kimliğin, farklılığın ve farkındalığın. Dil farkında olmaktır bir bakıma her şeyin çünkü ilmek ilmek dokumaktır kelimelerle özünü. Özünden sözüne, tarihe uzanan kopmaz bir iptir dilin tarihin. Düşün; nankörlük etmek değil midir tarihe, diline sırt çevirmek? Çünkü o dil ki Çanakkale’de “Ateş!” diye bağırانların dilinde buhurdan gibi tüttü. “Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz’dir. İleri!” diyen Atatürk’ün dilinde kıvılcımlar saçtı. Zor şartlar altında kazanılan bu topraklara ve bu devlete, öğrendikleri dille birbirine kenetlenen atalarımıza Türkçe yazılmış mısralar, şiirler, türkülerle seslenmek az mı? O hâlde selamların en güzeliyle seslen bağımsızlık için Türkçeye! Keza Türkçe için atılmış onca kurşunun kovanına bile! Daha dün çalınmak istenen Türkçemizle söylenmiş “Meydanlara!” kelimesine... “Bugünden sonra divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste, meydanda, Türkçeden başka dil kullanılmayacaktır.” diyen Karamanoğlu Mehmed Bey’e.

Arkadaş! Dilin varken konuş ki yokluğunda pişman olma; Türkçen varken kullan ki yokluğunda arama. Öyle ya, bir şair binlerce kelimedenden birini seçebiliyorsa neden bir Türk’e binlerce yıllık mazisi olan dil yetmesin? Neden yetmesin bir Türk’e nakış nakış işlenen dil? Binlerce kelime... Eş seslisi, eş anlamlısı, yakın anlamlısı, zıt anlamlısı mecaz anlamlısı... Velhasıl neredeyse bir anlam için 10 kelime varken nasıl seçersin başka bir dili, nasıl aldatırsın kendi dilini? Unutma! Aldatırsan aldanırsın... Nitekim henüz Türkçe yazılı belge bulunamayan döneme “Karanlık Dönem” denirken olup da kullanılmadığı döneme ne densin? Kendi dili kendine kapanmış kapıdan giremeyen kelimeler, nasıl dolmasın hüznle?” (Yağcı, 2018: 150-152)

Ayşe Eflal YAĞCI

Kısaltılmıştır.

1. Etkinlik

Metnin başlığından hareketle metnin konusunu tahmin ediniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Yorumlama

2. Etkinlik

Aşağıda verilen kelimelerin anlamlarını TDK Türkçe Sözlük’ten bularak yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Fark etme

Sine:

Nakış:

İnci:

Lisan:

Ozan:

3. Etkinlik

Bir önceki etkinlikte anlamını öğrendiğiniz kelimeleri cümle içinde kullanın.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Yürütme

4. Etkinlik

Okuduğunuz metinde yazarın düşüncelerini Türkçenin günümüzde kullanımı kapsamında ortaya koyan bir paragraf yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: İrdeleme

5. Etkinlik

Metinle ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1. Metnin konusu nedir?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Sonuç çıkarma

2. Metnin konusu ile sizin tahmin ettiğiniz konuyu birbiriyle karşılaştırınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Karşılaştırma

3. Siz de çevrenizden Türkçenin yanlış kullanımına örnek veriniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Örnekleme

4. Okuduğunuz metni özetleyiniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Özetleme

6. Etkinlik

Dinleme Metni

Aşağıda verilen metin öğrencilere dinlettirilir.

“13 Mayıs 1277’de Karamanoğlu Mehmet Bey’in yayımladığı ferman ile Türkçe resmî dil olarak ilan edilmiştir. Bu ferman, Türkçenin ilk kez devlet dili ilan edilmesi bakımından bir ilk; Anadolu’da Türk dilinin gelişimi için mühim bir eşiktir.

Karamanoğlu Mehmet Bey “Şimden gerü hiç kimesne kapuda ve dîvânda ve mecâlis ve seyrânda Türki dilinden gayrı dil söylemeyeler.” diyerek Türkçeye sahip çıkma bilincini uyandırmış; halkı Türkçe konuşmaya ve yazmaya teşvik etmiştir. Karamanoğlu Mehmet Bey’in fermanı hepimiz için büyük bir övünç kaynağıdır.

748 yıl öncesine dayanan bu tarihî olay vesilesiyle Karamanoğlu Mehmet Bey ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün öncülüğünde Türkçeyi koruyarak yaşatmaya çalışan herkesin Türk Dil Bayramı’nı kutluyoruz.”
(Mert, 2025)

Dinlediğiniz metinden hareketle Türkçenin korunmasına yönelik bir eylem planı tasarlayınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Planlama

7. Etkinlik

Türkçenin korunmasıyla ilgili daha önce yapılmamış bir çözüm geliştirip sunum yapınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Üretme

4. 21. 7. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları

Program: 2024 Türkçe Öğretim Programı

Sınıf: 7

Tema: Türk Sanatı

Öğrenme Alanı: Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma

“Hat Sanatı”

“Taş, tuğla, çini, ağaç, maden ve tekstil üzerinde yazı, çok önemli bir yer aldığı gibi mimaride de ön planda gelmektedir. Böylece yazı, Türk sanatının her sahasında en iyi değerlendirilen ve mimariye hayat veren bir unsur olmuştur. Köşeli yazılar kûfi yuvarlak yazılar, sülüs ve nesih adı altında toplanır. Çiçekli, örgülü kûfi denilen süslü yazılar da Selçuklular zamanında çok yayılmıştır.

Kalın ve köşeli harflerle parşömen üzerine yazılan ve kesin bilgi olmamakla beraber Kufe şehrinde çıktığı ileri sürülen Kufi yazı, üçe ayrılabilir. İlk Kur'anlarda görülen kûfi kalemle yazılan, sade, iptidai bir şekildir. Sure başlıklarında tahta ve maden oymalarda görülen ikinci kûfide harfler çıplak olmakla beraber süslemeli bir zemin üzerine yazılır. Üçüncü kûfi en olgun fakat en çok süslenmiş yüklü bir yazı şeklidir, eski Türk mimarisinde çok kullanılmıştır. Kufi yazının karşılığı, hicretin ilk yıllarında onunla yaşayan nesih ve sonraki sülüstür. XVI. yüzyıldan dan sonra kûfi yazı ölmüştür denebilir. Bu zamanda sülüs yazının parlak gelişmesi başlamıştır. Sülüs yazı da nesih, sülüs ve celi olarak üçe ayrılır. Nesih, sülüsün temelidir. Kur'an ve diğer kitaplarda elde okunacak eserlerde kullanılır. Sülüs yazı kûfinin geometrik köşeli karakterine karşı pek az düz hatlarla yuvarlak bir yazıdır. Celi, nesih ve sülüsten sonra gelen büyük, iri yazı demektir. Fakat sülüs yazının büyütülmesi ile celi yazı olmaz, anatomisi, yapısı başkadır. Dini yapılarda kullanılan bir yazı şeklidir.

Türkler X. yüzyıldan itibaren kendi istekleri ile Müslümanlığı kabul edince, Kur'an'la birlikte Arap harflerini almış fakat bunu estetik bir yazı haline getirmişlerdir. Arap sülüs ve celileri kûfi yazı gibi bir süsleme sanatı

halinde iken Türklerin elinde yazının kendisi bir sanat yüksekliğine varmıştır. Kur'an'ın bir sanat eseri olarak yazılması, İstanbul'da Türklerle gerçekleşmiştir.

Yazı, başlı başına bir sanat olduğu gibi dekoratif sanatların zenginleştirilmesinde ve mimari abidelerde çok büyük bir rol oynamıştır. Abidelerden ve sanat eserlerinden yazıyı tamamen çıkaracak olursak, bunların pek fakir bir manzara göstereceği şüphesizdir.

Mimarlar yanında hattatlar da büyük abidelerin yazıları için, nesiller boyunca sanatlarını göstermişlerdir. X. yüzyıldan itibaren, her devirde meydana gelen mimari abideler, yazı ile aynı bir mana ve zenginlik kazanmıştır.” (Aslanapa, 1989: 386-391)

Oktay ASLANAPA

Kısaltulmuştur.

1. Etkinlik

Anlamını bilmediğiniz kelimeleri TDK Türkçe Sözlük'ten bularak yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Fark etme

2. Etkinlik

Aşağıda metinle ilgili verilen soruları cevaplayınız.

1. Kur'an'ın bir sanat eseri olarak yazılması nerede gerçekleşmiştir?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Anımsama

2. Yazı tipinin insan üzerinde nasıl bir etkisi olabilir. Nedenleriyle açıklayınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Açıklama

3. Selçuklular zamanında yaygın olan yazı tipi hangisidir?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Anımsama

4. Okuduğunuz metinden hangi sonucu çıkardınız?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Sonuç çıkarma

5. Bildiğiniz Türk sanatlarına örnek veriniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Örneklem

3. Etkinlik

Hat sanatının Türk sanatları içerisinde yerini açıklayan bir konuşma yapınız.

Konuşmanızı üç dakika içinde tamamlayınız. Konuşmanıza uygun ifadelerle başlayıp

konuşmanızı uygun ifadelerle bitirin. Konuşma sırasında gereksiz ses çıkarmayın. Konuşmanızda el hareketlerine ve yüz mimiklerine yer verin.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Yorumlama

4. Etkinlik

Konuşma yapan arkadaşınızı aşağıda verilen forma göre değerlendiriniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Denetleme

Tablo 63

Akran Değerlendirme Formu

Seçenekler	Çok yetersiz	Yetersiz	Kısmen yeterli	Yeterli	Çok yeterli
Ölçütler					
Konuşmasına uygun ifadeyle başladı.					
Konuşmasını uygun ifadeyle bitirdi.					
Konuya uygun konuşma yaptı.					
Konuşma sırasında el hareketlerini ve yüz mimiklerini kullandı.					
Konuşma sırasında gereksiz ses çıkarmadı.					
Konuşmasını verilen sürede tamamladı.					

5. Etkinlik

Dinleme Metni

Aşağıdaki metin öğrencilere dinlettirilir.

“Türk Resim Sanatı”

“Resim sanatının Osmanlı İmparatorluğu’nun sanat dalları arasına katılımı Saray’ın isteği ve teşvikiyle Tanzimat Dönemi öncesinde gerçekleşir. Günümüzde kısaca Batılılaşma olarak tanımladığımız, aslında Osmanlı İmparatorluğu’nun bilim çağına açılması olarak değerlendirilebilecek yenilikler, Saray yaşamında başlayan ve günlük hayattan öğrenime, politikadan ekonomiye, askerlikten hukuka kadar her alanda yeniden

yapılanmayı gündeme getirir. Bu bağlamda 18 ve 19. yüzyılda Türk sanatında da önemli gelişmeler yaşanır. Çağcıl adımlar, kendiliğinden oluşan dönüşümler halinde, yavaş yavaş ortaya çıkar ve toplum yapısının değişimine uyarlı bir gelişim çizgisi izler.

Yenileşme hareketleri bağlamında açılan askeri okullar, Osmanlı için yeni bir sanat dalının, resim sanatının ortaya çıkışını da sağlayacaktır. Osmanlı tarihinin son yıllarında gerçekleştirilen atılımlar, sanat dallarına yansıyan yenilikleri doğurur. Resim ve heykel sanatının Türk sanatı tarihi içinde varlık kazanması bu önemli değişimi ve gelişimi simgeleyen göstergelerdir.” (Giray, 2009: 2)

Prof. Dr. Kıymet GİRAY

Kısaltılmıştır.

Dinlediğiniz metne göre Osmanlı Devleti’nde resim sanatının gelişmesini nedenleriyle açıklayınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Açıklama

6. Etkinlik

Sanat kavramı ile ilgili araştırma yapınız. Yeni bir sanat dalı geliştiniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Üretme

4. 22. 8. Sınıf Türkçe Dersi Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Becerileri ile İlgili Soru Önerilerinin Bulguları

Program: 2024 Türkçe Öğretim Programı

Sınıf: 8

Tema: Akademik Düşünme Dünyası

Öğrenme Alanı: Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma

“Suyun Gizemli Dünyasında Yeni Keşifler”

“Canlıların yaşamı için en temel ihtiyacı olan su, hâlâ keşfedilmeyi bekleyen gizemler barındırıyor. Suyun karmaşık ve sürprizlerle dolu yapısını henüz tam olarak anlamış değiliz. Bu alanda devam etmekte olan araştırmaların ortaya çıkardığı bilgiler, canlılar için hayli heyecan verici birtakım somut sonuçları da beraberinde getiriyor.

Kuantum kimyasının en zorlu ve karmaşık araştırma konularından biri olan su, birçok özelliği ile genel kabul gören madde davranışlarına “istisna” durumunda. Örneğin, çevremizdeki birçok maddenin hacmi, sıcaklık azaldıkça azalırken suyun hacmi ise 4°C’den itibaren sıcaklık düştükçe artar. Hacimde soğumayla beraber yaşanan bu artış, donma sırasında da devam eder. Bu sayede yoğunluğu azalarak oluşan buz kütlesi yüzeyde

yer alır ve su ekosistemindeki canlılar yaşamlarını devam ettirebilir. Ya da suyu oluşturan atomlar, diğer birçok maddenin tersine hiçbir zaman tam olarak tek bir moleküle ait olamaz. Hidrojen atomları kendiliğinden komşu bir su molekülünün oksijeni ile etkileşime girebilir.

Sıvı sudan buz oluşumu kavram olarak basit olsa da fiziksel olarak hayli karmaşık bir süreç. Örneğin, suyun donma sıcaklığı genellikle 0°C kabul edilmesine rağmen dondurucuda -10°C 'ye kadar soğutulan saf su neden hâlâ sıvı hâlde bulunabiliyor? Bu sorunun cevabı suyun moleküler düzeyde kristalleşme sürecinin anlaşılmasında saklı. Sıvı su molekülleri birbirinin yanından kolayca geçer ve sürekli hareket halindedir. Sıcaklık düştükçe yavaşlayan moleküllerin, sıcaklık 0°C 'nin altına düştüğünde tamamının kendiliğinden buz oluşturacak şekilde doğru düzende hizalanması pek olası değildir. Bu yüzden suyun buz hâlinde ayrı ayrı su molekülleri aynı yöne bakacak şekilde hizalanır ve küçük molekül grupları hâlinde kafes gibi kilitlenir. Buz çekirdeklenmesi adı verilen bu süreç, sıvı su moleküllerinin buzun kristal yapısını tamamlayacak şekilde düzenlenerek küçük kümeler hâlinde toplanmaya başladığı bir süreçtir. Eğer oluşan bu çekirdek yeteri kadar büyük olursa sıvıdaki diğer su molekülleri de bu düzene katılır ve büyümeye devam ederek buz kristalini oluşturur.

Tamamen saf su, çekirdeklenme bölgesi olmadan buz hâline gelme eğilimindedir ve saf suyun donması için sıcaklığın -30°C 'lerin altına düşmesi gerekebilir. Ancak pratikte tamamen saf su nadir bulunur. Sudaki herhangi bir yabancı madde ise çekirdeklenmenin başlamasına sebep olarak yüzeylerde buz kristallerinin oluşmasını kolaylaştırır ve sıvı suyun donma sürecine yardımcı olur. Farklı türdeki yabancı maddelerin şekil ve yapılarının suyun donma noktasını nasıl etkilediğine dair çalışmalar yıllardır devam ediyor. Örneğin, bir süre önce bakterilerde buz çekirdeklenmesini sağlayan proteinler ile ilgili yapılan bir çalışma, protein grupları arasındaki mesafelerin buzun oluşmaya başladığı sıcaklığı etkileyebileceğini sonucunu ortaya çıkarmıştı. Benzer etkileri deneysel olarak farklı yabancı madde türlerinde de gözlemleyen araştırmacılar, deney sonuçlarını matematiksel bir modele entegre etme üzerinde çalışmaya başladılar. Bir yüzeydeki yabancı maddelerin sebep olduğu mikroskobik tümsekler arasındaki açıların, suyun donma noktasını nasıl etkilediğine dair önceden elde edilen veriler bir araya getirildi. Teorik modelleri elde edilen verilere karşı test eden araştırmacıların geliştirdiği matematiksel model, hangi tür açıların su moleküllerinin daha yüksek sıcaklıklarda çekirdeklenmesini sağlayıp moleküllerin kristalleşmesini kolaylaştırdığını ifade ediyordu.” (Yetiş, 2024: 46-47)

Hayriye YETİŞ
Kısaltılmıştır.

1. Etkinlik

Aşağıda verilen sözcükleri cümle içerisinde kullanınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Yürütme

Teorik:

Molekül:

Hacim:

Kütle:

Somut:

2. Etkinlik

Aşağıda verilen metinle ilgili soruları cevaplayınız.

1. Suyun madde davranışlarının dışında kalan istisna durumu nedir?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Anımsama

2. Metne farklı bir başlık yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Yorumlama

3. Metnin ana fikrini ve yardımcı fikirlerini yazınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Sonuç çıkarma

4. Sudaki bu gizemli ve istisna durumların olmasını metindeki veriler dışında siz hangi hipotezi önerirsiniz?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Genelleme

3. Etkinlik

Suyun tasarruflu kullanılmasını sağlayacak yeni bir icat geliştiriniz. Geliştirdiğiniz icadı sınıfta sunum yaparak anlatınız.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Üretme

4. Etkinlik

Dinleme Metni

Aşağıdaki metin öğrencilere dinlettirilir.

“Suyun Peşinden Koşan Şehir”

“İstanbul tarih boyunca su sıkıntısı çekmiş. Şehre su getirmek için her dönemde çözümler üretilmeye çalışılmış hatta suyun peşinden Trakya’ya kadar gidilmiş. Roma Dönemi’nde Istranca Dağlarından toplanan sular kırka yakın kemerle şehre taşınmış 1600 yıl önce inşa edilen 450 kilometrelik bu hat Antik Dönem’de dünyanın en uzun su yoluymuş.

Saraçhane’deki Bozdoğan Kemer, Bizans Dönemi’nde inşa edilen en önemli su yapılarından biridir. 378 yılında İmparator Valens döneminde tamamlanmış. Şehre gelen su, bu kemerdan geçerek en büyük yer altı su depoları olan Yerebatan Sarnıcı ile Binbirdirek Sarnıcı’nı doldurmuş. Kemer, İstanbul fethedildikten sonra Osmanlıya da uzun yıllar hizmet etmiş.” (Bayraktar, 2022: 47)

Dinlediğiniz metinden hareketle suyun önemi hakkında neler söylemek istersiniz?

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Yorumlama

5. Etkinlik

Su konulu bir şiir yazınız. Şiirinize başlık da belirleyiniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Gerçekleştirme

6. Etkinlik

Web araçlarını kullanarak su tasarrufu ile ilgili bir afiş hazırlayınız. Hazırladığınız afişi etkileşimli tahtada tüm sınıfa gösteriniz.

Sorunun yenilenmiş Bloom taksonomosindeki yeri: Planlama

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bir ülkedeki eğitim anlayışını ve felsefesini belirleyen öğretim programı ve bu programa bağlı olarak oluşturulan ders kitapları öğrencilerin ana öğrene materyalidir. Bu sebeple öğretim programı ve ders kitapları titizlikle hazırlanmalı, çağın gerektirdiği nitelikleri kapsamalı, üst düzey öğrenme becerilerine yer vermelidir. Her ne kadar derslerde farklı öğretim teknikleri ve materyaller kullanılsa da her öğretmenin ve her öğrencinin derslerde kullandığı temel materyal ders kitaplarıdır. Ders kitapları, bu durum göz önüne alınarak olabildiğince hatasız bir şekilde öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı anlama ve anlatma becerilerini geliştirecek biçimde hazırlanmalıdır. Bu şekilde olmazsa öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri gelişmeyecek zihinleri alt düzey becerilerde kalacaktır.

Ülkemizde, cumhuriyetin ilanından sonra eğitim – öğretim faaliyetlerine önem verilmiştir. Okullaşma oranı artmıştır ve köylerden şehir merkezlerine kadar her yere okullar yapılmıştır. Millî Mücadele’de daha cumhuriyet ilan edilmeden önce 15 Temmuz 1921’de Ankara’da Maarif Kongresi toplanmıştır. Bu durum, ülkemizin kurucusu Mustafa Kemal ATATÜRK’ün eğitime çok önem verdiğinin en önemli göstergelerindendir. Eğitim ve öğretimin önemini çok iyi bildiğinden de hayatı boyunca eğitim ve öğretimle ilgili inkılaplar gerçekleştirmiştir. Bu durum, insanımızın okuryazar olmasına ve öğrencilerin iyi bir şekilde yetişmesine katkı sağlamıştır.

Ülkemizin eğitim – öğretime verdiği değer her dönemde kendini göstermiş ve devletimizin kurulmasından bu yana eğitim – öğretim hayatında pek çok değişiklik meydana gelmiştir. Okullaşma oranı, öğretmen sayısı, öğrenci sayısı, kitaplara ulaşılabilirlik, öğretim programlarının güncellenmesi gibi pek çok konuda ülkemiz ilerlemiş ve eğitim – öğretimde

dünyada söz sahibi ülkelerden biri durumuna gelmiştir. Özellikle öğretim programında çağın gerektirdiği niteliklere göre değişikliklere gidilmiştir. Çünkü öğretim programı bir ülkedeki eğitim anlayışını yansıtan en önemli metinlerdir. Ders kitapları, öğretim programına göre hazırlanır. Öğretmenler de derslerini öğretim programı ve ders kitapları ekseninde işlediği için öğretim programının önemi çok daha iyi anlaşılacaktır.

Ülkemizde öğretim programları, çağın gerektirdiği özelliklere göre sürekli değişikliklere uğramıştır. Cumhuriyetin kuruluşundan 2005'e kadar olan süreçte öğretim programlarında daimicilik ve esasicilik felsefeleri benimsenirken 2005'ten sonra bu durum değişmiş ve artık çağın gereklerine uygun olarak ilerlemecilik felsefesi kendine yer bulmuştur. Bu kapsamda bu tarihten sonra hazırlanan öğretim programları ve bunlara bağlı kalınarak hazırlanan ders kitaplarında öğrenciye merkeze alan öğrencinin yaparak yaşayarak bilgiyi keşfetmesine olanak sağlayan programlar ve ders kitapları hazırlanmıştır. Böylece, bilgiye hazır bir şekilde ulaşan değil öğrencinin bizzat kendisinin yaparak ve yaşayarak bilgisini keşfetmesi sağlanmak istenmiştir. Bunun yanında sadece bilgiyi ezberleyen değil, analiz eden, eleştiren ve yaratıcı düşünen bireylerin de yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Bu hedeflere ulaşmak sadece öğretim programları değil bunun yanında ders kitaplarının da yardımıyla olmaktadır. Bu sebeple, hazırlanan ders kitaplarında analiz eden, değerlendiren, yaratıcı düşünen bireylerin yetişmesine katkı sağlayacak etkinliklerin ve soruların olması beklenmektedir.

Bu çalışma, öğrencilerde ana dilimizin öğretilmesinde büyük bir yeri olan ortaokul Türkçe öğretim programında ve ders kitaplarında temel dil becerilerinin öğretilmesi ve değerlendirilmesi için yazılan etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir? Problem cümlesine yanıt aranmıştır. Bu kapsamda 2019 Türkçe Öğretim Programı, 2024 Türkçe Öğretim Programı, 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki tüm okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinlikleri incelenmiş ve yenilenmiş Bloom taksonomisine göre tasnif edilmiştir.

5.1. 2019 Türkçe Öğretim Programı'nda Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesi Nasıl Yapılmaktadır? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın birinci alt problem cümlesi, “2019 Türkçe Öğretim Programı'nda temel dil becerilerinin değerlendirilmesi nasıl yapılmaktadır?” şeklindedir. Ünveren Kapanadze (2019) çalışmasında öğretim programlarının içeriğinde yer alan kazanımların bu üst düzey düşünme yetenekleri kapsamında onun tatbik edenleri olan öğreticiler tarafından bunları

gerçekleştirecek biçimde öğrenme ve öğretme boyunca işe koşulması çok fazla ehemmiyet gösterdiğini belirtmiştir. Bu kapsamda MEB 2019 Türkçe Öğretim Programı incelendiğinde programdaki felsefi anlayışı ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık felsefelerine dayandığını görüyoruz. Bu kapsamda programdaki ölçme ve değerlendirme anlayışı sonuç odaklı değil süreç odaklıdır. Öğrencilerin gelişimi ve ilerlemesi öğrenme sürecinin başında ortasında ve sonunda izlenmektedir. Temel dil becerilerinin değerlendirilmesinde tek tip bir değerlendirme söz konusu değildir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü sınavlar gibi geleneksel yöntemlerin yanında öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, portfolyo hazırlama gibi çağdaş yöntemler de kullanılmaktadır. Programdaki bir diğer ölçme ve değerlendirme anlayışı işe yapılacak değerlendirmenin öğrenciye göre yapılmasıdır. Nasıl ki her insan birbirinin aynısı değilse değerlendirme de tek tip bir değerlendirme olmamalıdır. Öğrencinin durumuna göre değerlendirme anlayışı öğrenciye göre değişmelidir. Temel dil becerilerinin değerlendirilmesi mutlaka kazanımlara uygun bir şekilde yapılmalıdır. Yapılacak olan her ölçme ve değerlendirme işlemi kazanımları doğru bir şekilde yansıtacak şekilde olmalıdır.

5.2. 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda Temel Dil Becerilerinin Değerlendirilmesi Nasıl Yapılmaktadır? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın ikinci alt problem cümlesi, “2024 Türkçe Öğretim Programı'nda temel dil becerilerinin değerlendirilmesi nasıl yapılmaktadır?” şeklindedir. MEB 2024 Türkçe Öğretim Programı incelendiğinde programdaki felsefi anlayışın da ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık felsefelerine dayandığını görüyoruz. Bu kapsamda bu programdaki ölçme ve değerlendirme anlayışı da öğrenci merkezlidir. Bu program da 2019 programında olduğu gibi ölçme ve değerlendirmede çeşitlilik vardır. Temel dil becerilerinin değerlendirilmesinde kısa cevaplı, uzun cevaplı, boşluk doldurma, çoktan seçmeli gibi klasik değerlendirme yaklaşımlarının yanında serbest çağrışım, bilgi aktarımı, ağ dizge çağdaş ve farklı soru tiplerine de yer verilmelidir.

2024 Türkçe Öğretim Programı'nın bir diğer önemli noktası ise öğrencinin kendisini, arkadaşlarını ve toplulukları değerlendirmesidir. 2024'teki program, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirmeye önem vermektedir. Bu durum öğrencilerde eleştirel düşünme becerisini geliştirecektir.

2024 Türkçe Öğretim Programı'nın bir başka önemli özelliği ise değerlendirme sürecinde web araçlarının kullanılmasını önermesidir. Günümüzde teknolojinin yaygınlaşması her okulda etkileşimli tahtanın olması programda da kendisine yer bulmuştur. Öğrenme senaryoları, dijital oyunlar, web 2.0 ve web 3.0 araçları değerlendirme sürecinde etkin bir şekilde kullanılmalıdır. 2024 programı bu yönüyle diğer tüm programlardan ayrılmaktadır. Her ne kadar 2005 ve sonrası programlarda öğrenci merkezli bir anlayışı görsek de teknolojinin ölçme ve değerlendirmede bir “zorunluluk” olarak gösterdiği öğretim programı 2024 Türkçe Öğretim Programı olmuştur. Ölçme ve değerlendirmede artık kâğıtların yanında dijital araçların da kullanılacak olması ölçme ve değerlendirmeyi farklı bir noktaya taşıyacaktır. Böylece öğrenciler her an değerlendirmenin içinde olabilecektir. Özellikle oyunlaştırılmış ölçme ve değerlendirme web araçlarının kullanılması öğrencilerin ölçme ve değerlendirmeye olan bakışını değiştirecektir. Özdemir (2017) çalışmasında da bu durumu Türkçe eğitimi bakımından teknolojiden yararlanma durumu incelendiğinde ilk olarak teknolojinin lisanın kullanımı açısından bir yöntem farklılığını beraberinde getirdiğinin görüldüğünü ifade etmiştir.

2024 Türkçe Öğretim Programı da diğer çağdaş öğretim programları gibi sonuç değil süreç odaklıdır. Öğrencinin gelişimi her an izlenmektedir. Sadece öğrenmenin sonunda değil öğrenme sürecinin başında, ortasında ve sonunda değerlendirme araçları kullanılmalıdır.

2024 Türkçe Öğretim Programı'nda özellikle temel dil beceriyle ilgili ölçme ve değerlendirme uygulamalarına örnekler verilmiş ve temel dil becerilerinin değerlendirilmesi önemsenmiştir. Bu durum, hem öğretmene temel dil becerilerinin değerlendirilmesi sürecinde yol göstermektedir hem de temel dil becerilerinin değerlendirilmesini önemli duruma getirmektedir. Kaya ve Aydın (2024) çalışmasında 2024 öğretim programında, bir önceki programa göre Türkçenin etkinlik durumları, öğrenme faaliyetlerinin ve çıktılarının teferruatlı olması, temel yeteneklerinin yanı sıra lisan yapıları ve kelime varlığına yönelik konuların ilave edilmesi, temaların yine teferruatlı olarak verilmesi, tema konularının belirlenmesi, üretim atölyeleri gibi etkinliklere başlanması, sadece süreç odaklı değil aynı anda görev odaklı ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin bulunması, programlar arası bileşenler ile öğrenen bireyin çok taraflı eğitilebilmesine yönelik özelliklerin bulunması gibi pek çok niteliğin olduğunu, bu anlamda 2019 Türkçe Öğretim Programı'na göre daha dolu ve derin bir duruşunun olduğunu belirtmiştir.

5.3. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt problem cümlesi “5. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?” şeklindedir. Bu kapsamda 5. Türkçe ders kitabındaki (Koza Yayınları) okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarına ait tüm etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri tespit edilmiş ve buna göre çıkarımlar yapılmıştır.

5. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinlikleri ve soruları incelendiğinde etkinlik ve soruların tamamına yakınının en alt basamaklar olan hatırlama ve anlama basamağında kaldığı görülmüştür. Öğretim programı, öğrencilerden üst düzey düşünme becerisi beklerken kitaptaki etkinlerin alt düzey öğrenme basamaklarında kalması ve etkinliklerin benzer sorular ve benzer öğrenme alanlarıyla her temada kendini tekrar etmesi uygun olmamıştır.

5. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinlikleri ve soruları incelendiğinde etkinliklerin ve soruların tamamına yakınının en alt basamaklar olan hatırlama ve anlama basamağında olduğu görülmüştür. 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma öğrenme alanında karşılaştığımız sorun dinleme alanında da devam etmektedir. Benzer öğrenme alanları ve benzer sorularla sekiz farklı temada dinleme etkinliklerine ve sorularına yer verilmiştir.

5. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinlikleri incelendiğinde etkinliklerin yarısından fazlasının alt öğrenme basamaklarından olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında olduğu görülmüştür. Üst düzey öğrenme basamaklarında da sorular ve etkinliklere yer verilmiştir. Bu durum öğrencilerde üst düzey düşünme becerisini geliştirecektir. Ancak konuşma becerisindeki üst düzey düşünme becerilerine ait oran diğer öğrenme alanlarında bulunmamaktadır.

5. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinlikleri ve soruları incelendiğinde etkinlikler ve sorular alt basamaklardan olan hatırlama, anlama ve uygulama basamağında bulunduğu tespit edilmiştir.

5. sınıf Türkçe ders kitabındaki temel dil becerilerinin değerlendirilmesine yönelik hazırlanan sorular etkinlikler incelendiğinde bunların büyük bir bölümünün yenilenmiş Bloom taksonomisine göre ilk üç öğrenme basamağı olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında yoğunlaştığı görülmüştür. Çağımızda öğrencilerden asıl beklenen ve asıl

gelişmesi istenen beceriler analiz etme, değerlendirme ve yaratma becerisiyken bu üst düzey düşünme becerilerine ait soruların ve etkinliklerin çok az sayıda kalması öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesine yeteri kadar katkı sağlamayacaktır. Aynı zamanda bu durum öğretim programının felsefesiyle de çelişmektedir. İlerlemecilik eğitim felsefesinin hâkim olduğu öğretim programlarında hatırlama ve anlama öğrenme basamakları değil değerlendirme ve yaratma gibi üst düzey öğrenme basamaklarının gelişmesi beklenir. Arslan ve Engin (2019) 5. sınıf Türkçe ders kitabıyla ilgili çalışmasında ölçme ve değerlendirmeye ilgili soruların farklılaştırılması ve öğretene kişilerin öğrenen bireylere dair daha belirgin netice sağlayacağı biçimde plan yapılması gerektiğini belirtmiştir. Karagöl ve Yeşilyurt (2025) incelediği 5. sınıf Türkçe ders kitabı ile ilgili çalışmasında 5. sınıf Türkçe ders kitabının değer eğitimi yönüyle tespit edilen temalara önem verdiğini ve öğrenen bireylerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik sorular yönüyle yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

5.4. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın dördüncü alt problem cümlesi “6. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?” şeklindedir. Bu kapsamda 6. Türkçe ders kitabındaki (MEB Yayınları) okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarına ait tüm etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri tespit edilmiş ve buna göre çıkarımlar yapılmıştır.

6. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının hatırlama, anlama ve uygulama basamağında olduğu tespit edilmiştir. Okuma etkinliklerinden iki etkinlik değerlendirme, bir etkinlik de yaratma basamağındadır. Üst düzey öğrenme alanlarında etkinliklerin yer alması olumlu bir durum olsa da yeterli değildir. Yıldırım (2024) da çalışmasında Türkçe Dersi Öğretim Programlarının üst düzey düşünme yetenekleri durumundan araştırdığı muhtelif çalışmalarda okuma becerisi kazanımlarının üst düzey düşünme becerileri durumundan eksikliklerinin olduğu ve yenilenmesi gerektiği neticesine ulaşmıştır.

6. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin alt düzey öğrenme basamakları olan hatırlama ve anlama

basamaklarında olduğu tespit edilmiştir. Uygulama, analiz etme ve değerlendirme basamaklarında da birer etkinlik bulunmaktadır. Yaratma basamağında yer alan etkinlik tespit edilmemiştir. Okuma öğrenme alanında yer alan sorun dinleme öğrenme alanında da devam etmektedir. Üst düzey öğrenme alanlarında etkinlikler ve sorular yer alsa da sayısı yeterli değildir. Öğrencilerde eleştirel ve yaratıcı düşünmenin gerçekleşebilmesi için üst düzey öğrenme alanlarında daha çok etkinlik ve soruya ihtiyaç vardır.

6. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinlikleri ilk üç öğrenme basamağı olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında yer aldığı tespit edilmiştir. Üst düzey öğrenme basamaklarında yer yer etkinliklere yer verilse de büyük çoğunluk alt düzey öğrenme basamaklarında kalmıştır. Değerlendirme basamağında üç etkinliğe yer verilirken analiz etme ve yaratma basamaklarında etkinliğe ya da soruya rastlanmamıştır.

6. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin üçüncü basamak olan uygulama basamağında yer aldığı tespit edilmiştir. Alt basamaklarda ve üst basamaklarda az da olsa etkinliklerin yer aldığı görülürken etkinliklerin büyük bir kısmı uygulama basamağında toplanmıştır. Hatırlama basamağında bir, anlama basamağında iki, analiz etme basamağında bir, değerlendirme basamağında da bir etkinlik vardır. Yaratma basamağında etkinlik ya da soru bulunmamaktadır.

6. sınıf Türkçe ders kitabında (MEB Yayınları) 5. sınıf Türkçe ders kitabında (Koza Yayınları) olduğu gibi temel dil becerilerinin değerlendirilmesine yönelik hazırlanan sorular etkinlikler incelendiğinde bunların büyük bir bölümünün yenilenmiş Bloom taksonomisine göre ilk üç öğrenme basamağı olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında yoğunlaştığı görülmüştür. Üst düzey öğrenme alanları olan analiz etme, değerlendirme ve yaratma basamaklarında etkinlik ve sorulara yer verilmişse de sayı olarak oldukça az kalmıştır. Bu durum öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerinin geliştirmeyecektir. Mutlu ve Yurt (2019) 6. sınıf ders kitaplarıyla ilgili çalışmasında konuşma, yazma ve dinleme/izleme yetenek bölümlerine ait kazanımların oransal dağılımı arasında da bir denge bulunmadığını tespit etmiştir. Demir ve Eryılmaz (2021) çalışmasında planlanacak ya da yazılacak olan 6. sınıf Türkçe ders kitaplarında metne dayalı olarak oluşturulacak soruların bilişsel alan kademelerinin kitaplara dengeli bir biçimde dağılması gerektiğini ifade etmiştir. Ancak incelenen 6. sınıf Türkçe ders kitabında bu durum olmamıştır.

5.5. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın beşinci alt problem cümlesi “7. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?” şeklindedir. Bu kapsamda 7. Türkçe ders kitabındaki (Dörtel Yayınları) okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarına ait tüm etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri tespit edilmiş ve buna göre çıkarımlar yapılmıştır.

7. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü düzey öğrenme basamaklarında yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinlik ve soruların büyük bir kısmının hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında olduğu tespit edilmiştir. Üst düzey öğrenme basamaklarında etkinlikler yer almamaktadır. Üst düzey öğrenme alanlarına ait etkinliklerin yer almaması öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerini geliştirmeyecektir.

7. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü düzey öğrenme basamaklarında olduğu tespit edilmiştir. Hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında etkinlikler görülmektedir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise sadece değerlendirme basamağına ait iki etkinlik görülmektedir. Bu da diğer ders kitaplarında olduğu gibi önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

7. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin uygulama basamaklarında yer aldığı tespit edilmiştir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise etkinliklere ya da sorulara yer verilmemiştir. Bu durum öğrencilerde uygulama yapma becerisini geliştirirken analiz etme, değerlendirme ve yaratma becerilerini geliştirmesine katkı sağlamayacaktır.

7. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin çoğunlukla üçüncü basamak olan uygulama basamağına yer aldığı tespit edilmiştir. Alt basamaklarda ve üst basamaklarda az da olsa etkinliklerin yer aldığı görülürken etkinliklerin büyük bir kısmı uygulama basamağına toplanmıştır. Üst

düzey öğrenme basamaklarında analiz etme basamağında bir etkinlik değerlendirme basamağında da bir etkinlik bulunmaktadır.

7. sınıf Türkçe ders kitabında da (Dörtel Yayınları) 6. sınıf Türkçe ders kitabı (MEB Yayınları) ve 5. sınıf Türkçe ders kitabında (Koza Yayınları) olduğu gibi temel dil becerilerinin değerlendirilmesine yönelik hazırlanan sorular etkinlikler incelendiğinde bunların büyük bir bölümünün yenilenmiş Bloom taksonomisine göre ilk üç öğrenme basamağı olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında yoğunlaştığı görülmüştür. Üst düzey öğrenme alanları olan analiz etme, değerlendirme ve yaratma basamaklarında etkinlik ve sorulara yer verilmişse de sayı olarak oldukça az kalmıştır. Bu durum öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerinin geliştirmeyecektir. Kahtalı ve Cayhan (2021) 7. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki sorularla ilgili yaptığı çalışmasında 7. sınıf Türkçe beceri sorularının bilişsel süreçler açısından kavrama ve bilgiye ulaşma boyutuna odaklanılarak oluşturulduğunu tespit etmiştir. Oryaşın (2021) çalışmasında analiz ettiği Türkçe ders kitaplarında değişen oranlarda çeşitli alt ve üst düşünme becerilerine yer verildiğini ancak üst düzey düşünme becerilerini içeren etkinliklerin az sayıda olduğunu tespit etmiştir.

5.6. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Yeri Nedir? Problem Cümlesine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın beşinci alt problem cümlesi “8. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma, dinleme, konuşma, yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri nedir?” şeklindedir. Bu kapsamda 8. Türkçe ders kitabındaki (MEB Yayınları) okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarına ait tüm etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisindeki yeri tespit edilmiş ve buna göre çıkarımlar yapılmıştır.

8. sınıf Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü düzey öğrenme basamaklarında olduğu tespit edilmiştir. Üst düzey öğrenme basamaklarında ise değerlendirme basamağında bir etkinliğin yaratma basamağında da bir etkinliğin olduğunu görüyoruz.

8. sınıf Türkçe ders kitabındaki dinleme etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde yer alan etkinliklerin büyük bir kısmının birinci, ikinci ve üçüncü

düzy öğrenme basamaklarında olduğu tespit edilmiştir. Üst düzy öğrenme basamaklarında ise sadece değerdendirme basamağına ait bir etkinlik tespit edilmiştir.

8. sınıf Türkçe ders kitabındaki konuşma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin uygulama basamağında olduğu tespit edilmiştir. Üst düzy öğrenme basamaklarında ise değerdendirme basamağında dört etkinliğe yaratma basamağında da bir etkinliğe yer verilmiştir.

8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelediğimizde etkinliklerin üçüncü basamak olan uygulama basamağında olduğu tespit edilmiştir. Değerlendirme basamağında üç tane etkinlik bulunmaktadır. Analiz etme ve yaratma basamağında herhangi bir etkinliğe ya da soruya yer verilmemiştir.

Eryılmaz (2024) çalışmasında akademik Türkçe derslerinin öğretim aracı olan ders kitaplarının ve yardımcı kitaplarının programlanması, biçimlendirilmesi, geliştirilme ve uygulanması adımlarında üst düzy düşünme yeteneklerinin öğrencilerde oluşmasını sağlayacak durumlar oluşmasını önerildiğini, akademik Türkçe ders materyali hazırlayanların öğrenen bireylere akademik Türkçe bilgisi kazandırmak durumunda duyurucu oranlarda üst basamakta bilişsel işlemler kullanmayı gerektiren etkinliklere yer vermeleri önerildiğini belirtmiştir. Sur (2021) çalışmasında Türkçe dersinin materyalleri yazılırken öğrenen kişilerin eleştirel düşünme yeteneğini ilerletecek özellikte metinlere öncelik tanınmasını belirtmiştir. Ancak 8. sınıf Türkçe ders kitabında da (MEB Yayınları) 7. sınıf Türkçe ders kitabı (Dörtel Yayınları) 6. sınıf Türkçe ders kitabı (MEB Yayınları) ve 5. sınıf Türkçe ders kitabında (Koza Yayınları) olduğu gibi temel dil becerilerinin değerdendirilmesine yönelik hazırlanan sorular etkinlikler incelendiğinde bunların büyük bir bölümünün yenilenmiş Bloom taksonomisine göre ilk üç öğrenme basamağı olan hatırlama, anlama ve uygulama basamaklarında yoğunlaştığı görülmüştür. Üst düzy öğrenme alanları olan analiz etme, değerdendirme ve yaratma basamaklarında etkinlik ve sorulara yer verilmişse de sayı olarak oldukça az kalmıştır. Bu durum öğrencilerde üst düzy düşünme becerilerinin geliştirmeyecektir. Bal (2014) çalışmasında ders kitaplarının derslerde yararlanılan temel materyaller olduğunu ama ders kitaplarındaki muhtelif yetersizliklerin ve olumsuzlukların olması öğrenen kişilerde ana yeteneklerin verilmesi sürecini de kötü yönde tesir ettiğini belirtmiştir. İşeri (2020) çalışmasında incelediği ders kitapları içerik örneklerinde tespit edilen global becerilerden eleştirel ve yaratıcı düşünme, sorun çözme ve iletişim yeteneklerinin etrafıyla sınırlı seviyede ilişkili tespit etmiştir. Sallabaş ve Yılmaz

(2020) çalışmasında Türkçe ders kitabındaki metin altı sorularından hareketle meydana gelen neticede soruların üst düzey ve alt düzey olma oranları arasındaki dengesiz farkı ortaya koymuş, soruların %67'sinin alt düzey, %33'ü üst düzey sorular olduğunu tespit edip öğrenen bireylere bu kadar büyük düzeyde alt düzey soru ve etkinliklerin verilmesinin öğrenen bireylere hazır bilgi ve ezbere sevk ettiğini, bu çeşit sorularda genellikle öğrenen bireyden verilen metni anlaması ve verilen bilgiye bağlı olarak düşünmesi istendiğini, üst düzey sorular da ise öğrenen bireyden yalnızca verilen bilgiyi hatırlamakla kalmayıp aynı anda bu bilgiyi sorun çözme, ayrıştırma ve değerlendirme yapmak için de kullanması gerektiğini tespit etmiştir. Altun ve Yıldız (2023) çalışmasında Türkçe ders kitaplarından incelediği tema sonundaki soruların alt düzey öğrenme becerilerini kapsadığını belirtmiştir. Akıncı ve Gülmez (2021) çalışmasında 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe dersine ait kitaplardaki öğrencilerin çözmesi gereken çalışmaların bütün sınıflar seviyesinde alt düzey bilişsel basamakların sayısının üst düzey bilişsel basamaklardan fazla olduğunu tespit etmiştir. Bunlara bağlı olarak hem daha önce yapılan araştırmalarda hem de bu çalışmada Türkçe kitaplarındaki etkinlik ve soruların büyük bir bölümünün alt düzey öğrenme becerilerine yönelik olduğu üst düzey öğrenme becerilerinin sayısının yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Kaplan (2021) çalışmasında ortaokul düzeyindeki sınıfların ders kitaplarındaki dinleme yeteneğine ait etkinlikleri yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analiz etmiş ve çalışmasında etkinliklerin bilişsel merdivenlere göre dengesiz bir dağılım ortaya koyduğunu, incelenen metinlerde alt düzey düşünme becerilerini ölçmeye yönelik daha çok etkinliğe yer verdiğini tespit etmiştir. Çeçen ve Kurnaz da (2015) çalışmasında inceledikleri ortaokul Türkçe ders kitaplarında soruların %90'dan fazlasının alt düzey düşünme alanlarında olduğunu bulmuştur. Olukcu ve Yıldız (2022) çalışmasında bazı Türkçe ders kitaplarında üst düzey düşünme becerilerine ait kavramlara hiç rastlayamamış ve bunu büyük bir eksiklik olarak belirtmiştir.

5.7. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alacak Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Etkinlikleri ve Soruları İçin Öneriler Problem Cümlelerine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmada incelenen ders kitaplarında alt düzey düşünme ya da öğrenme becerilerine ait etkinlik ve soruların üst düzey düşünme ya da öğrenme becerilerine ait etkinlik ve sorulara göre oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple 5, 6, 7 ve 8. sınıf seviyelerinde okuma,

dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarına ait soru ve etkinlik önerileri geliştirilmiştir. Geliştirilen soru ve etkinlik önerilerinde yenilenmiş Bloom taksonomisine göre alt düzey ve üst düzey beceriler arasında dengeli bir dağılım gözetilmiştir. Geliştirilen soru ve etkinlik önerilerinde hem alt düzey hem de üst düzey etkinlik ve sorulara yer verilmiştir. Ulutaş ve Kara (2019) çalışmasında Türkçe öğrenen bireylerin ders alanı malumatıyla doldurmak yerine onları üst düzey bilişsel yeteneklerini kullanmaya sevk edecek materyaller seçmenin ve lisan ilerlemesine daha çok etki katacak üst düzeyde okuma anlama soruları yazmak gerektiği neticesine ulaşmıştır. Bunun için ders kitapları hazırlanırken mutlaka iyi metinler seçilmeli ve metinlere göre hazırlanacak soru ve etkinliklerde üst düzey düşünme becerilerine ait soru ve etkinliklere yer verilmelidir. Soyuçok (2023) çalışmasında imtihanlarda bulunan üst düzey düşünme becerileri sorularına ders kitaplarında da yer verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ateş (2023) çalışmasında Türkçe ders kitaplarında etkinliklerden sonra öz değerlendirme ve akran değerlendirme çalışmalarının öğrencideki yazma becerisi yetkinliğini artıracağını ifade etmiştir. Bu tez için geliştirilen etkinliklerde öz değerlendirme ve akran değerlendirme çalışmalarına da yer verilmiştir. Çelik (2023) çalışmasında ders kitaplarında yer alacak ölçme ve değerlendirmeye ait soruların öğrenen bireyleri düşünmeye yönlendirmesi gerektiğini belirtmiştir. Can ve Ogur (2022) çalışmasında Türkçe ders kitaplarındaki ölçme ve değerlendirmeye dayalı etkinliklerin öğrenen bireylerin özerkliği bakımından sayısal olarak yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Ateşli ve Yıldız (2022) çalışmasında Türkçe temel dil becerilerinin görmeye ve işitmeye dayalı materyallerle zengin bir öğrenme mekânıyla bütün olarak ilerleyeceğini ifade etmiştir. Çalışkan (2023) çalışmasında Türkçe öğretim programının hedeflerinde birinin öğrenen bireylerde üst düzey düşünme yeteneklerini geliştirmek olduğunu bu kapsamda da ders kitaplarında eleştirel okuma ya da dinleme, yaratıcı okuma ya da dinleme sorularına daha çok yer verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Hem bu çalışma hem de alan yazındaki bu çalışma, sonuç ve önerilerden de hareketle 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde okuma, dinleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarına ilişkin alt düzey ve üst düzey düşünme becerilerinin dengeli bir şekilde dağıldığı sorulara yer verilmiştir. Ders kitapları da hazırlanırken oransal olarak dengeli bir dağılım olmalıdır. Alt düzey ya da üst düzey düşünme becerilerinin fazla olduğu ders kitabı değil hepsinin oransal olarak dengeli olduğu bir ders kitabı planlamalı ve yazılmalıdır.

BÖLÜM VI

ÖNERİLER

Araştırmacılar, bu konuyla ilgili yeni ders kitaplarındaki soru ve etkinliklerin öğrenme düzeyindeki yeri ile ilgili araştırma yapabilir.

Bu çalışmada yer alan kitapların öğrenme düzeyleri ile yeni yazılacak Türkçe ders kitaplarındaki öğrenme düzeyleri birbiriyle karşılaştırılabilir.

Sonucu baktığımızda öğretim programlarındaki değerlendirme anlayışının öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerini geliştirmelerini doğrultusunda olduğu tespit edilmiştir ancak hazırlanan ders kitaplarında yer alan etkinlikler ve sorularda üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek az sayıda etkinlik ve soruya yer verilmiştir. Bu sebeple hazırlanacak ders kitaplarında üst düzey düşünme becerilerini kapsayacak sorulara ve etkinliklere daha çok yer verilmelidir.

Karar vericiler ve politika yapıcılar öğretim programlarında ders kitaplarında yer alacak etkinlik ve soruların düşünme becerilerine göre dağılımı sayısal olarak belirlemeli ve yazarlardan bu dağılıma uymalarını istemelidir.

Hazırlanan ders kitapları pek çok yönden incelendiği gibi öğrenme alanları yönünden de incelenmeli üst düzey düşünme becerilerine ait soru ve etkinliklerin belirlenen bir sayının altında kalan kitaplar ders kitabı olarak okutulmamalıdır.

Ders kitaplarını sınıflarda uygulayan öğretmenler olduğu için öğretmenlere üst düzey düşünme becerileriyle ilgili yüz yüze ya da çevrim içi şekilde hizmet içi eğitim verilmelidir.

Ders kitabı hazırlayacak olan kitap yazarlarına üst düzey düşünme becerileri, üst düzey becerilerinin ölçme ve değerlendirmesi, üst düzey becerileri ait soru hazırlama konusunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bir eğitim ve eğitimin sonunda sertifika verilmelidir.

Ders kitabı hazırlayan yazarlarda kendi alanında ya da eğitim bilimleri alanında lisansüstü eğitim mezunu olma şartı getirilmelidir.

Öğretmenler, derslerde kitaplardan harici üst düzey becerileri kapsayacak etkinlik ve sorular hazırlamalı ve uygulamalıdır.

Ders kitabını değerlendiren panelistler yüksek lisans ve doktora mezunu öğretmenler arasında seçilmelidir. Bu kişilere düşünme becerileri alanında eğitim verilmelidir.

Öğretmenlere yönelik üst düzey becerilere yönelik soru ve etkinlik hazırlama projeleri hazırlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Açık, F. (2010). Türkçe öğretmeni yetiştirme programında mevcut alan derslerinin kültürel boyutu. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, No.27, 15-26. https://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/fatma_acik_turkce_ogretmeni_yetistirme.pdf sayfasından erişilmiştir.

Afrianto, A. (2017). Challenges of using portfolio assessment as an alternative assessment method for teaching english in indonesian schools. *International Journal of Educational Best Practices (IJEBP)*, Vol. 1 No. 2 106-114. <https://ije bp.ejournal.unri.ac.id/index.php/IJE BP/article/view/4677/4439> sayfasından erişilmiştir.

Akıncı, A.T. & Gülmez, M. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Elektronik Dil ve Eğitim Dergisi* 2(1), 14-32. [f6aed017-33e8-4278-ade4-4166344fc418.pdf](https://doi.org/10.33418/ataunikkefd.805054) sayfasından erişilmiştir.

Altay, N. (2020). Ortaokul sosyal bilgiler ders kitaplarının beceriler açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*(41), 276-297. <https://doi.org/10.33418/ataunikkefd.805054>

Altunbay, M. & Şahinbaş, S. (2024). Disiplinlerarasılık yaklaşımı bağlamında Türkçe ders kitaplarının incelenmesi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 13(39), 483-506.

Altun, K., & Yıldız, D. (2023). Yenilenmiş Bloom taksonomisi ve PISA okuma becerileri yeterliklerine göre 8. sınıf Türkçe ders kitabı tema değerlendirme sorularının incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 24(1), 90-106. <https://doi.org/10.12984/egeefd.1128483>

Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R, Raths, J. & Wittrock, M. C. (2014). *Öğrenme öğretim ve değerlendirme ile*

ilgili bir sınıflama: Bloom'un eğitim hedefleri ile ilgili sınıflamasının güncelleştirilmiş biçimi (Çev. Durmuş Ali Özçelik). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Arseven, A., Şimşek, U. & Güden, M. (2016). Coğrafya dersi yazılı sınav sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analizi. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 40 (1), 243-258. <http://cujos.cumhuriyet.edu.tr/tr/pub/issue/24366/258293> sayfasından erişilmiştir.

Arslan, A., & Engin, A. O. (2019). 5. sınıf Türkçe ders kitabının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *International Journal of Turkish Education Sciences*, 2019(13), 67-94. <https://doi.org/10.46778/goputeb.570245>

Aslanapa, O. (1989). *Türk sanatı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Ateş, M. (2023). Yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin Türkçe ders kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinde kullanımının incelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 1173-1182. <https://doi.org/10.38151/akef.2023.105>

Ateşli, A., & Yıldız, D. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde web 2.0 araçlarıyla Bloom taksonomisine uygun etkinlik örnekleri. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(1), 4-25.

Aydın, İ. S. (2013). Öğretmen adaylarının konuşma öz yeterliklerine ilişkin ölçek geliştirme çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*(14), 33-46.

Aytaş/, D. D. G., Çeçen, Y. D. D. M. A. (2010). Ana dili eğitiminde dil bilgisi öğretiminin yeri ve önemi . *Türklük Bilimi Araştırmaları* (2010): 77-89 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/issue/16968/177223> sayfasından erişilmiştir.

Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S. & Bıçak, B. (2008). *Geleneksel – alternatif ölçme ve değerlendirme öğretmen el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Bal, E. (2014). Türkçe dersi öğretim programlarında yaratıcı düşünme. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/9* 247-257.

Baskın, S. & Demir, Z. (2017). Türkçenin zenginliği ve ana dili bilincinin ortaokullarda kazandırılması: 5. sınıf örneği. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (2) , 173-194. DOI: 10.17556/erziefd.295175

Bayraktar, S. (2022). *Taşlarından dilinden İstanbul*. İstanbul: Cıbalı Kültür Sanat Yayınları.

Bedir, G. (2020). Program geliştirmede temel kavramlar ve aşamalar. H.G. Berkant (Ed.), *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulama örneklerine içinde* (s. 1 – 25). Ankara: Anı Yayıncılık.

Sarıkaya, B., Yayan, E., & Yamaç, A. E. (2023). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin st düzey düşünme becerileri bağlamında incelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 8(1), 133-158. <https://doi.org/10.54979/turkegitimdergisi.1307757>

Büyüköztürk, ř., akmak, E. K., Akgün, . E., Karadeniz, ř. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Can, E., & Oğur, E. (2022). lme ve değerlendirme aracı olarak Türkçe ders kitapları. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 10(1), 120-135. <https://doi.org/10.29228/ijlet.56784>

Ceran, D. (2015). Türkçe ğretmeni adaylarının Türkçe ders kitaplarına ilişkin metaforları. *Uçak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 121-140. <https://doi.org/10.12780/uusbd.32891>.

Christensen, L.B., Johnson, R.B. & Turner, L.A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz* (A. Aypay ev. Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.

Creswell J. W. & Creswell J. D. (2018). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. USA: SAGE Publications.

Coşkun, M. V. (2009). Ana dili eğitiminde parçalarüstü birimlerin önemi ve teknoloji destekli olarak kavratılması. *Bilig*, Sayı 48, 41-52. <http://acikerisim.mu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12809/5463/coskun.pdf?sequence=1&isAllowed=y> sayfasından erişilmiştir.

Çalışkan, G. (2023). Türkçe ders kitaplarındaki anlama becerisine ilişkin yöntem ve teknikler üzerine bir inceleme. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(36), 121-134. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1369073>

Çeçen, M. A., & Kurnaz, H. (2015). Ortaokul Türkçe dersi ğrenci çalışma kitaplarındaki tema değerlendirme soruları üzerine bir araştırma. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(02), 11.

elik, T. (2023). Türkçe ders kitaplarının bilimsel yeterlik ölçütlerine göre incelenmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretimi Dergisi*, 6(2), 237-255.

Çintaş Yıldız, D. (2015). Türkçe dersi sınav sorularının yeniden yapılandırılan Bloom taksonomisine göre analizi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 479-497. <https://doi.org/10.21547/jss.256771>

Çocuk, H. E. & Kılıçlı, H. (2024). Dede Korkut öykülerinde kullanılan ikna etme teknikleri ve ana dili öğretimine katkıları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 28(1), 217-234. doi: 10.20296/tsadergisi.1400381

Dakowska, M. (2013). *Language skills : traditions, transitions and ways forward*, edited by halina chodkiewicz, and magdalena trepczyńska, *Cambridge Scholars Publishing, ProQuest Ebook Central*, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/gaziebooks/detail.action?docID=1656423>. sayfasından erişilmiştir.

Demir, N. & Eryılmaz, R. (2021). Kosova'da kullanılan 6. Sınıf Türkçe ders kitabının Türkçe öğretim programı ve yenilenmiş Bloom taksonomisi açısından değerlendirilmesi. *TEBD*, 19(1), 244-261. <https://doi.org/10.37217/tebd.818079>

Demirel, Ö. (2020). *Eğitimde program geliştirme: kuramda uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Deniz, K. & Kan, Ç. (2009). Dil eğitimi ve demokrasi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 54 (2006/1), 101-112. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/belleten/issue/45390/568975> sayfasından erişilmiştir.

Dolunay, A. G. S. K. (2010). Dil bilgisi öğretiminin amacı ve önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*: 275-284.

Enginün, İ. (2013). Türkçe öğrenimi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2) , 85-92.

Erdal, N. (2023). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 7. sınıf ders kitabı*. Ankara: Dörtel Yayıncılık.

Erol, Y., & Ezberci Çevik, E. (2023). Yedinci sınıf fen bilimleri ders kitaplarında yer alan fiziksel olaylar konu alanı sorularının üst düzey düşünme becerileri açısından incelenmesi. *Fen Bilimleri Öğretimi Dergisi*, 11(2), 255-281. <https://doi.org/10.56423/fbod.1267586>

Ertürk, N., Keleş, S. & Külünk, D. (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 6. sınıf ders kitabı*. Ankara: MEB Yayınları.

Eryılmaz, R. (2024). Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe ders kitaplarında üst düzey düşünme becerileri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(2), 982-998. <https://doi.org/10.24315/tred.1407755>

Eselioğlu, H., Set, S. & Yücel, A. (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 8. sınıf ders kitabı*. Ankara: MEB Yayınları.

Given, L. M. (2021). *100 soruda nitel araştırma* (A. Bakla & İ. Çakır, Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.

Gorbin, J. M. & Strauss, a. (2007). *Basics of qualitative research: techniques and procedures for developing grounded theory 3e*. USA: Sage Publications.

Gordon, R.W., Taylor, T.R. & Oliva, F.P. (2018). *Developing the curriculum improved outcomes through systems approaches*. USA: Pearson.

Göçer, A. (2010). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (1) , 197-210. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunisobil/issue/2821/38047> sayfasından erişilmiştir.

Göçer, A. (2018). *Türkçe eğitiminde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Güliden, B. (2019). *Türkçe öğretim programlarının ve Türkçe ders kitaplarının kültür aktarımı bağlamında somut olmayan kültürel miras öğeleri açısından incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gümüş, B. (1976). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme (2. Baskı)*. Erzurum.

Gündoğdu, K. (2015). Ölçülebilir öğrenme amaçlarının oluşturulması. E. Karip (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 17 – 50). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Güneş F. (2018). *The skill approach in education : from theory to practice, edited by Firdevs Güneş and Yusuf Söylemez. Cambridge Scholars Publishing, ProQuest Ebook Central, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/gazi-ebooks/detail.action?docID=5477655>.* sayfasından erişilmiştir.

Gürses, R. (2009). Dil öğretiminde ölçme ve değerlendirmenin yeri. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, 54 (2006/1) , 131-154. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/belleten/issue/45390/568981> sayfasından erişilmiştir.

Güven, İ. (2014). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.

Güven, M. (2021). Eğitim ve program geliştirmede temel kavramlar. S. Aslan & N.D. şimşek (Ed.), *Türkçe öğretmeninin rehberi: öğretim programı içinde* (2-23). Ankara: Anı Yayıncılık.

İşeri, A. (2020). Küresel beceriler ve ders kitaplarına yansıması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(1), 296-325. <https://doi.org/10.37217/tebd.686477>

Kahtalı, D. B. & Cayhan, C. (2021). Evaluation of 7th grade Turkish skill questions in terms of PISA reading skills and levels of qualification. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 8(4). 2317-2333.

Kalenderoğlu, İ. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan temel düzey (a1, a2) ders kitaplarında kültür aktarımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 4(12). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/367622> sayfasından erişilmiştir.

Kan, A. (2018). Ölçmenin temel kavramları. H. Atılğan (Ed.), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* içinde (s. 20 – 42). Ankara: Anı Yayıncılık.

Kaplan, K. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan dinleme/izleme becerisini ölçmeye yönelik soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 626-645. <https://doi.org/10.15869/itobiad.836238>

Karaca, E. (2010). Eğitimde kullanılan ölçme araçlarının nitelikleri. M. Gömleksiz & S. Erkan (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* İçinde (2. Baskı) (38 – 70). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karagöl, E. (2020). Yenilenmiş Bloom taksonomisine göre güncel Türkçe öğretim programları. *Journal of Language Education and Research*, 6 (1), 56-71. DOI: 10.31464/jlere.666641.

Karagöl, E., & Yeşilyurt, E. (2025). Yenilenmiş Bloom taksonomisi ve Türkiye yüzyılı maarif modelindeki değerler bağlamında 5. sınıf Türkçe ders kitabı. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 3(1), 9-26.

Karakuş Aktan, E. N. & Akyüz, E. (2023). Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersi öğretim programındaki kazanımların eleştirel düşünme açısından incelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 11 (4), 134-148.

Karasar, N.(2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Karatay, H. & Dilekçi, A. (2019). Türkçe öğretmenlerinin dil becerilerini ölçme ve değerlendirme yeterlikleri. *Milli Eğitim Dergisi, Temel Eğitim*, 685-716. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/51765/674598> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, K. (2010). Nitel Araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*, 9(1), 79-92.
- Kaya, M., & Aydın, E. (2024). 2019 Türkçe dersi öğretim programı ile 2024 Türkçe dersi öğretim programının karşılaştırılması. *Harran Maarif Dergisi*, 9(1), 108-146. <https://doi.org/10.22596/hej.1482003>
- Kilmen, S. (2017). Ölçme ve değerlendirmede temel kavramlar. R.N. Demirtaşlı (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme İçinde* (4. Baskı) (25 – 56). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kocatürk, U. (1999). *Atatürk'ün fikir ve düşünceleri*. Ankara: Semih Ofset.
- Koç, N. (2019). Eğitim sistemimizde ölçme ve değerlendirme alanındaki gelişmeler. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 25 (2) , 387-407. DOI: 10.1501/Egifak_00000000576
- Kurudayıoğlu, M., & Çetin, Ö. (2015). Temel beceriler ve Türkçe öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(3), 1-19. <https://doi.org/10.16916/aded.65619>
- Kutlu, Ö., Doğan, C.D. ve Karakaya, İ. (2017). *Ölçme ve değerlendirme: performansa ve portfolyoya dayalı durum belirleme* (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kuzu, Y., Kuzu, O., Gelbal, S. (2019). Teog ve lgs sistemlerinin öğrenci, öğretmen, veli ve öğretmen velilerin görüşleri açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED) 2019, Cilt 5, Sayı 1*, 112 – 130.
- Maden, S. (2013). Temel dil becerileri eğitiminde kullanılabilecek aktif öğrenme öğretimsel iş/taktikleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (2) , 20-35. DOI: 10.16916/aded.16005.
- Merriam, S. B. (2023). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Mert, O. (2025). Türk Dil Bayramı'nın 748. yıl dönümü kutlu olsun. <https://tdk.gov.tr/icerik/duyurular/turk-dil-bayraminin-748-yil-donumu-kutlu-olsun/> sayfasından erişilmiştir.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. New York: Sage.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu (2024). *Türkçe dersi öğretim programı (5, 6, 7 ve 8 Sınıflar)*. Ankara.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara.

Mislevy, R. J. (2018). On measurement in educational assessment. C. Secolsky & D. B. Denison (Ed.), *Handbook on measurement, assessment, and evaluation in higher education* İçinde (Second Edition) (37 – 64). New York: Routledge.

Mutlu, H. H., & Yurt, E. E. (2019). 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinliklerin öğrenme alanlarına dağılımının incelenmesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 469-474.

Narin, A. (2021). İlkokul öğrencilerinde temel dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlik örnekleri. *Journal of Social Sciences And Education*, 4 (1), 197-207. DOI: 10.53047/josse.889645

Olukcu, E., & Yıldız, D. (2022). Üst düzey düşünme becerileri kavramları bağlamında Türkçe ders kitaplarının incelenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 224-246.

Oryaşın, U. (2021). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yenilenen Bloom sınıflandırmasına göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(3), 820-832. <https://doi.org/10.16916/aded.888116>

Önkaş, N. A. (2010). Ana dili öğretimine yeni yaklaşımlar. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 121-128. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/musbed/issue/23516/250557> sayfasından erişilmiştir.

Özçelik, D. A. (2016). *Ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Özdamarlar, M. (2021). *Mustafa 1881-1920 tarihi atılan imza*. Ankara: Sonsuz Yayıncılık.

Özdemir, O. (2017). Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin kullanımı ve bir web uygulaması örneği. *Turkish Studies* 12/4, 427-444. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11283>

Özdemir, O. (2020). Türkçe eğitiminde geliştirilmesi gereken bir üst düzey düşünme becerisi: analitik düşünme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 950-971.

Özkan, Ö. (2016). Türkçe eğitiminde Türk edebiyatı metinlerinden yararlanma. *Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi Bildirileri II. Cilt*, 77-82.

Rai, U. (2009). *English language communication skills, global media*. ProQuest Ebook Central, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/gazi-ebooks/detail.action?docID=3011399>. sayfasından erişilmiştir.

Richards, C.J. (2001). *Curriculum development in language teaching*. United Kingdom: Cambridge University Press.

Sallabaş, M. E., & Yılmaz, G. (2020). Türkçe ders kitabında bulunan metin altı sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 586-596. <https://doi.org/10.16916/aded.679933>

Semerci, Ç. (2015). Eğitimde ölçme ve değerlendirme. E. Karip (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme İçinde* (7. Baskı) (2 – 17). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Sevim, B. (2023). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 5. sınıf ders kitabı*. Ankara: Koza Yayınları.

Soyuçok, M. (2020). Türkçe eğitiminde anlayış ve uygulama değişimleri: iki ders kitabı örneği. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 4 (2) , 68-83.

Soyuçok, M. (2023). 8. sınıf Türkçe ders kitabı etkinlikleri ve 2023 lgs sınavı Türkçe soruları üzerine bir araştırma. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 28-45.

Sur, E. (2021). Türkçe ders kitaplarında yer alan öyküleyici metinlerin eleştirel düşünme becerisi kazandırma bağlamında incelenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 40(1), 403-422.

Şeker, H. (2010). Bloom'un taksonomisinden, bilişsel süreç boyutlarının sınıflandırılmasına doğru revize edilen taksonomi üzerine. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-9.

Toyran, M. (2020). *Türkiye ve İngiltere'de ilköğretim birinci kademedeki kullanılan ana dili öğretimi ders kitaplarının temel dil becerileri açısından karşılaştırılması*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Turgut, M.F. & Baykul Y. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Tümen, N. T. (2006). Program geliştirmede bir dönüm noktası: yenilenmiş Bloom taksonomisi. *Eğitim ve Bilim*, 2006, Cilt 31, Sayı 142 (3-14).

Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.

Türk Dil Kurumu (2024). *Güncel Türkçe sözlük*. <https://sozluk.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Ulutaş, M., & Kara, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metin altı sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(4), 2198-2214.

Ünveren Kapanadze, D. (2019). 2018 Türkçe öğretim programındaki kazanımların üst düzey düşünme becerileri bağlamında incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(223), 83-112.

Yağcı, A.E. (2018). Türkçe: bir dilden daha fazlası. *Türk Dili*. Cilt 117, Sayı 798, 150-152.

Yalınkılıç, K. (2020). Bir öğretim aracı olarak ders kitabı. H. Ülper (Ed.), *Türkçe ders kitabı çözümlemeleri içinde* (s. 3 – 22). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Yazoğlu, R. (2005). Dil-kültür ilişkisi. *Muhafazakâr Düşünce Dergisi*, 2(5), 123-143.

Yetiş, H. (2024). Suyun gizemli dünyasında yeni keşifler. *Bilim ve Teknik*, Yıl 57, Sayı 680, 46-47.

Yıldırım, D. (2024). İdeal bir Türkçe dersi öğretim programı nasıl olmalıdır? *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(Ö14), 656-685. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1441404>

Yıldırım, A. & Şimşek H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Young, R. (1999). *Encyclopedia of language and education: research methods in language and education*, edited by Nancy H. Hornberger, and P. Corson, Springer Netherlands. *ProQuest Ebook Central*, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/gazi-ebooks/detail.action?docID=3566556>. sayfasından erişilmiştir.

Yurdabakan, İ. (2010). Eğitimde kullanılan ölçme araçlarının nitelikleri. M. Gömleksiz & S. Erkan (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde* (2. Baskı) (38 – 70). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Wach, E. (2013). *Learning about qualitative document analysis. IDS Practice Papers In Brief*, 1 – 11. https://www.researchgate.net/publication/259828893_Learning_about_Qualitative_Document_Analysis sayfasından erişilmiştir.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...